א א מיי פיייב מהכי שגגות הכי ח סמג עשין ריו: ב ב מיי' שם פיייג הלי א והל' ה סמג שם:

ג ג מיי׳ שם פי״ב הל״ב ופ׳ יג הל״ל

ד ד מיי׳ פ״ג מהל׳ ממרים הל׳ ו

סמג עשין ריז: ו ר מיי' שם פ"ג הל' ז ופ"ג מהל'

מעשה הקרבנות הלכה ד: ז ז ח מיי׳ פי״ג מהלי שגגות הלי ה

:סמג עשיו ריו

תורה אור השלם

. ואָם נָפָשׁ אַחַת הָחֱטָא בִשְּגְנָה

מעם האַרץ בַּעשׁתָה אחת ממעות יִי אָשֶׁר לֹא תְעָשִׁינְה הְאָשׁם: או דודע אלִיו הַטְאתו אַשּׁר הְטָא הַהביא קַרְבָּנו שְׁעִירת עִים הְמִימָה וְהַבְּה עַל הַשְּאתו אָשׁר הָטָא: וְקְבָה עַל הִשְּאתו אָשׁר הָטָא: ויקרא ד כו-כח

מוסף רש"י

ולה שעל הכליות, דלה הוי עוקר כל הגוף (לקמן ד:). מעם הארץ בעשותה פרש למומר. מעם ולה כל

עם. וגבי חטאת כתיב שבא על השוגג

(חולין ה:). רבי שמעון כו'. מכאן אתה למד (שם). אשר לא תעשינה

מוסף כמון (שנו) אישבו יא תקשינון בעובה ואישבו יא תקשינון בעובה ואישבו ומתיך ליה לו הדע לו מים לו מים לו מים לו מים לו מעשינה לה היה לו מעשינה לה מים לו מים שהוא אחרי, ושגה היהה לו ומים לו אחרי ביל שבו שהוא מחרי ביל שבה היהה לו מים שלו ודע לא עשה אבל בשובה עשה שלו ידע לא עשה אבל בשובה עשה

ואשס (יומא פ.). חשב מרייעתו. הפולם ונדל ממחלה ואין עובר אם היה יודע שהוא אסור, ובחו"כ גרק היושב, שאם היה יודע שהוא חלב היה יושב, שאם היה יודע שהוא חלב היה יושב ומבטל מעבירה זו (חודין ה.).

סמג לאוין קסג: ה ה מיי' פי"ג מה' שגגות

 ל) קמהדרין פו:, 3) יצמות פו:,
 ג) [סוכה לו. וש"ען, ד) לקמן ד:,
 ס) שבת סט. ע"ש לקמן יא. חולין
 ה: יומא פ., ו) [בס"א: למשומדן,
 ז) כש"א מ"א, א) [שבועות כו:), ט יש יו יו", שז נשבעות כו"ן, ט) ניבמות יט. גיטין טו: ב"ת לה., י) נל"ל או שעירהן, ל) נע"בן, () נשסן, מ) נלקתן ד:ן, נ) נסנהדרין זומד, וכן להלן, פו:ו. ס) בס"ח: למ ע) [דף יא.],

תוספות הרא"ש

חורו ב"ד וידע א' מהן שטעו או תלמיד שהוא ראוי להוראה וכו' הרי זה חייב מפני שלא תלה בב"ד. לא זו אף זו קתני לא מיבעיא ידע אחד מטוהדרין גופייהו דמעו בדמוני בלא גומרה בונצר ידע אחד מסנחדרין גופיהו בחטר חייב דלא נגמרה הוראה בחטכמת כולן אלא אפי אחד מקרקע וראוי להוראה חייב ולא מיביר ראוי להוראה הויבו לא מיביר ראוי להוראה אלא אפי כדי ראוי להוראה אלא אפי מיביר יראוי להוראה אלא אפי מגמי ולא סכיר ונראה לו לפי ב"ד תולה בדעת עצמו דתן דכל שאין דעתו מסכמת לדעת ב"ד תולה בדעת עצמו דתן בי"ד וולה בדעת עצמו דתן בעודן פטורין אלמא ועשו מידין פטורין אלמא ועשו מידין פטורין אלמא הוי בוראה הה"נ יחידי ואמריון הוי הוראה הה"נ יחידי ואמרינן נמי זה הכלל התולה בעצמו זייב לאתויי מבעט בהוראה. מי שרגיל לבעט בהוראה אע״פ שעתה הוא מסכים עם ב״ד מיקרי תולה בעצמו ולכ״ש כל

אדם שאיז דעתו מסכמת עם בית דין: נמ' אין ב״ד חייבין עד שיאמרו להם מותרין אתם. פי׳ ששאלו לב״ד מה אנו לאכול לחם מוזרין אום. פיתרב ששאלו לב"ר מה אנו לאכול
מותרין אתם לאכול לאפוקי
מותרין אתם לאכול לאפוקי
המדרש שמותר דלא הי
המדרש שמותר דלא הי
הוראה. והקשה הרמ"ה ז"ל
בין מתרתים אתם לקשות.
וב"ן מתרתים אתם לקשות.
מותרין לאכול דאם אפרו להם
שמואל לא מיירי ששאלו אם
מותרין לאכול דאם אפרו להם
מותרין בשאלו השאלו
מותרין בשאלו השאלו
מותרין לאכול דאם שאלוה ואם
מותרין לאכול יודע המודה
המודה דכיון ששאלוהו אם
מותרין לאכול יודע המודה
מותרין אתם שאצלו
מותרין אתם שאצלו
מותרין אתם לעשות המאלל
מותרין אתם לאלו אמר להם
מותרין אתם לשול אמר היה אתם לודם הורוא מיריר
ששאלו לדם הורוא מותרין אתם שהאכלו
ששאלו לדם הורוא מותרין אתם שהאכלו
ששאלו לדם הורוא מותרין אתם לאשלו אמר אות מותרין אתם שהאכלו
ששאלו לדם הורוא מותרין אתם שהאכלו ששאלו להם הוראה [מה] אנו להורות היתר בחלב שעל אנו להורות היתר בחלב שעל הקיבה ואמרו להם מותרין אתם דאע"ג דלא הורו אותם לעשות אלא להורות לאחרים הוראה הוי. ולא נהירא לן דכיון שידע המורה ששאלו כדי להורות היתר לכל שואל יותר דימי דקאמר כההיא דפ׳ יש נוחלין: אמר רבא אף אנן נמי תנינא הורוה ב״ד לינשא והלכה וקלקלה חייבת שלא התירוה

הורו כים דין כו'. כגון שהורו שחלב או דם מותר: והלך היחיד ועשה שוגג על פיהם. מפרש בגמרא: כין שעשו. ב"ד ועשה היחיד עמהם כגון שחכל דם חו חלב עמהן: בין שעשו ועשה חחריהן. בזה אחר זה: בין שלא עשו. ב"ד: ועשה. היחיד על פיהן: פטור. מלהביא כשבה ושעירה י הואיל ומלה

בב"ד ועשה על פיהם: הורו ב"ד וידע אחד מהם. מב"ד שטעו: או תלמיד ראוי להוראה והלך. אותו אחד או אותו תלמיד ועשה על פיהם שטעה במצוה לשמוע דברי חכמים כדמפרש בגמרא ⁰: הרי זה חייב. מפני שלא תלה ממש בב"ד שהרי יודע שטעו ואמרינן בגמ' ⁶ העושה מפי עלמו חייב בהוראת ב"ד פטור: גבו' לעולם אין ב"ד חייבין. כי עשו הקהל או רובו על פיהם כלומר בין למ"ד ב"ד מביאין פר בין למ"ד לבור מביאין פר ולא ב"ד " לעולם לא הוי גמר מפינון פל יונו כי ייל לפורט נוויטוי גלווי הוראה דלחייב קרבן ולגבי יחיד דלהוי תולה בב"ד: עד שאמרו. ב"ד ללבור מותרין אתם: רב דימי אמר. לעולם לא נגמרה הוראה לחייבן קרבן עד שיאמרו מותרין אתם לעשות: אף אנן נמי תנינא. בפרק אלו הן הנחנקין ⁰: חזר. זקן ממרא לעירו וכו׳ הורה לעשות דמשמע דקאמר מותרין אתם לעשות דנגמרה הורחתו חייב: הורו לה ב"ד להנשת. על פי עד אחד דאי בשני עדים לא לריך ב"ד: והלכה וקלקלה. בזנות ואחר כך בא בעלה: חייבת בקרבן. לפי שלא היתה חולה בב"ד. מדקחני הורו לה ב"ד להנשא ולא קתני התירוה ב"ד ש"מ דלא נגמרה הוראת' עד שיאמרו מותרין אתם לעשות: הורו ב"ד לעבור. דמשמע הורו ב"ד לעשות דאינה גמורה הוראתם עד שיאמרו מותרין אתם לעשות: והא לא פנן הכי. כולהו מקשו לרב דימי: אמר רבא. תרתי קתני דמשמע הכי והלך היחיד ועשה או שוגג תופנים של מיהם. שוג כגון שהורו בית דין שחלב מותר ונחחלף לו חלב בשומן ואכלו דפטור אע"ג דלא הוי על פיהם ממש ושלא במתכוין קאכיל ליה אפילו הכי ושלא במתכוין קאכיל ליה אפילו הכי הואיל ואילו מתידע ליה דחלב הוא לא הוה הדר ביה שהרי הורו ב"ד שחלב מותר הלכך תולה בב"ד קרינן ביה ופטור: על פיהם ממש. כגון שהורו ב"ד שחלב מותר והלך ועשה על פיהם לאשמועי דשוגג על פיהם פטור: ואים דאמרי. חדא קתני להכי איצטריך למיתני שוגג על פיהם דמשמע דבשוגג ממש על פיהם הוא דפטור דהיינו על פיהן ממש דידע דחלב הוא ופטור משום דתלה בב"ד ממש: אכל שוגג שלא על פיהו.

כגון שהורו ב"ד שחלב מותר ונתחלף לו חלב בשומן ואכלו חייב שלא תלה

קרבן על שגגתו דחין מקבלין מידו: ר"ש בן יוסי אומר אינו לריך הרי הורו \$ אבית דין לעבור על אחת מכל מצות האמורות בתורה והלך היחיד ועשה שוגג על פיהם בין

שאכל חלב והביא קרבן על הדם איכה שאכל חלב וההביא קרבן על הדם איכה להבל בכיניהו והכא מחלב בשותן לא שב מותר ונתחלף לו חלב בשותן לא שב מידיעתו הוא ולפיכך אינו חייב דהא מידיעתו הוא ולפיכך אינו חייב דהא הורו ב"ד שחלב מותר וקשיא לר' יוחנן דאמר חייב דתולה בעצמו הוא: אמר רב פפח קסבר ר' יוחנן. כיון דחילו הוה ידיע לב"ד דטעו הוו הדרי בהו והוח נמי הוי הדר ביה הלכך שב מידיעתו נתי האי היד המכן שב ודייעוד קרינן ביה וחייב קרבן שהרי לא תלה כ"כ בצ"ד שלא עשה על פיהם ממש ואמטו להכי קאמר רבי יוחנן דחייב קרבן אבל היכא דעשה על פיהם ממש אע"ג דאילו הוי ידיע לב"ד הוו הדרי שעשו ועשה עמהן בין שעשו ועשה אחריהן בין שלא עשו ועשה פמור מפני שתלה בב"ר בחורו ב"ד וידע אחד מהן שמעו או תלמיד והוא ראוי להוראה והלך ועשה על פיהן בין שעשו ועשה עמהן בין שעשו ועשה אחריהן בהו והוא נמי הוה הדר ביה והוי שב בין שלא עשו ועשה הרי זה חייב מפני שלא תלה בב"ד זה הכלל התולה בעצמו חייב מידיעתו אפ״ה פטור מפני שתלה ממש בדעת ב״ד: **אמר רבא.** אע״ג דאמר רב כי נתחלף לו חלב בשומן דהוי יחיד שעשה בהוראת ב"ד ופטור מודה רב והתולה בב"ד פטור: גמ' אמר שמואל לעולם אין ב"ד חייבין עד שיאמרו להם מותרין שאין אותו יחיד משלים לרוב לבור כגון אתם רב דימי מנהרדעא אמר יעד שיאמרו שאמרו ב"ד שחלב מוחר והלכו חלי לבור ועשו על פיהם ואכלו חלב ממש והלך להם מותרין אתם לעשות מ"ם לפי שלא זה ואכל ונתחלף לו חלב בשומן: שאינו משלים לרוב לפור. ואין מביאין פר דבעינן שיהיו כולן ממש שוגגין בשגגה נגמרה הוראה אמר אביי אף אנן נמי 6 תנינא הזור לעירו שנה ולימד כדרך שלימד פמור הורה לעשות חייב א"ר אבא אף אגן גמי חחת ע"פ ב"ד: למה לי למתני כולהו. תנינא יחורו לה ב"ד להנשא והלכה וקלקלה במתני' ועשה עמהם ועשה אחריהם שלה עשו ועשה: בשלמה רישה לה זו חייבת בקרבן שלא התירו לה אלא להנשא אמר רבינא אף אגן נמי תנינא הורו ב"ד לעבור על אחת מכל מצות האמורות בתורה •תו אף זו קסני. דהכי משמע לא מיבעיא זו דעשה עמהם דהוי ודאי מולה בב"ד דפטור אלא אף זו נמי דעשה אחריהם לא מידי איכא דאמרי אמר שמואל אין ב"ד הוי תולה בב"ד ופטור ולא זו בלבד לאי נחלט בכ ל ופטור אלא אף זו דלא דעשה אחריהם דפטור אלא אף זו דלא עשו ב"ד ועשה אפי" הכי חולה בב"ד הוי ופטור: אלא סיפא איפכא מיבעיא חייבין עד שיאמרו להם מותרים אתם לעשות רב דימי מנהרדעא אמר אפילו מותרים אתם נגמרה הוראה אמר אביי והא לא תנן הכי ליה למיתנא. דהכי איבעיא ליה למיתנא חזר לעירו ושנה או לימד כדרך שלימד פמור הורו ב"ד וידע א' מהן שטעו או חלמיד וראוי להוראה והלך ועשה על פיהם בין הורה לעשות חייב אמר רבי אבא והא לא שלא עשו ועשה ובין שעשה אחריהם ובין שעשה עמהם דלא תלה בב"ד דהוי משמע לא זו בלבד דלא עשו ועשה דלא תנו הכי הורו לה ב"ר להנשא והלכה וקלקלה חייבת בקרבן שלא התירו לה אלא להנשא אמר רבינא והא לא תנן הכי הורו ב"ד לעבור הוי תולה בב"ד דחייב אלא אף זו דעשה על אחת מכל מצות האמורות בתורה תו לא אחריהן לא חלה בב"ד וחייב ולא זו בלבד דעשה אחריהן חייב אלא אף זו דעשה עמהן דס"ד אמינא הואיל ועשה מידי: והלך היחיד ועשה שוגג על פיהם: וניתני ועשה על פיהם שוגג למה לי אמר רבא עמהם חולה בבית דין קרינא ביה ולהוי פטור אפילו הכי אמרי' הואיל שוגג לאתויי הורו ב"ד שחלב מותר ונתחלף לו חלב בשומן ואכלו פמור על פיהם על וידע שטעו לא תלה בבית דין וחייב:

עלמו בב"ד: רב אמר פטור. דתולה בב"ד הוי ויחיד שעשה בהוראת ב"ד

פטור: וכ' יותנו אמר חייב. הואיל ולא הוי על פיהם ממש כחולה בעלמו הוא וחייב: מעם הארץ בעשוחה. ולא כל עם הארץ: פרט למומר ס). דאינו מביא

הוא אומר אשר לא העשינה וכו'. ומומר

לא שב מידיעתו הוא לפיכך אינו מביא קרבן על שגגחו ואמר לקמן בפ"ב ^ש מומר

רבינו חננאל הורו ב״ד. במצות עשה כגון פסח ומילה או לא תעשה דלית בה ומילה או לא העשה דלית בה כרת וחטאת כגון שפיכות דמים וכיוצא בזה ליכא קרבן כלל. ואם הורו (בשורת) [בזולת] התנאים הנזכרין ועשו מיעוט הקהל על פיהן והוא הדין ליחיד כל אחד מביא קרבן חטאת דקיי״ל כתכמים מביא קרבן הטאת דקיייל כחכמים שאמרו יחיד שעשה בהוראת ב"ר חייב. ואם כשהורו עשו הן ולא עשה אחד מן הקהל אין מביאין פר אלא כל אחד ואחד מביא קרבן יחיד שנא' ועשו מעשה תלוי יחיד שנא' ועשו מעשה תלוי בקהל והוראה בכ"ד ואם הורו ועשה אחד מזיד על פיהן אם ידע שלא כדת הורו וכי ^f) אין חכמה נגד ה' פטור מקרבן. ואם טעה במצוה לשמוע דברי חכמים חייב גנד ה' פטור מקרבן, אם טעה במנזה לשפוע דבר חכמים חיים בקרבן והיה לקהל או רובו אם בקרבן והיה לקהל או רובו אם בשנו באנה לה לבו אם באורו כמן שידעו שהרוו כמן שידעו שהרוו כמן שידעו שהרוו איסור אבל שכחו מה היה אה הדין לו השפח שבו אור בי להי אה הדין לו השביאור די לפתרו בין תבין. אבל קרבן יחיד איכא. ובוה שביאונו די לפתרו בין תבין. שביאונו די לפתרו בין תבין. ביד שהעבור הרו עיקר כל זה (מצור) ותמצאן בוה ביד שהציען ונשו כל הקהל אין ביד אחם שהציעו הרו להן מותרים שונען: אמר שמואל אין ביד אתם. פרוש אין ביד חייב להביא אתם. פרוש אין ביד חייב להביא אתם. פרוש אין ביד חייב להביא אתם אל אש מדרכן והלו הקהל ועשו בדרכן והלכן הקהל ועשו הי כל אחד ואי מביא משבה או הרי כל אחד וא' מביא כשבה או שעירה. דקסבר שמואל דבאמירת מותרין אתם נגמרה הוראה: רב דימי מנהרדעא אמר אפילו אמרו דימי מנהרדעא אמר אפילו אמרו מותרין אתם אין הפר בא דעדיין לא נגמרה הוראה. [עד כר׳] יש שומע מהא דהלכתא כמאן דאמר שומע מהא דהכוזא כמאן דמבר דב"ד מביאין פר משלהן דאם איתא דלא. לימא אין הורית ב"ד הוריה עד שיאמרו כוי אי נמי לימא אין חייבין אמאי אמרו ב"ד ותו הא דתנן בפ"ב (לקמן דף ז.) שאין הא ודונן בכיל (קלמן די, ז) שאין חייבין ב"ד חייבין ליותי שאין חייבין. הרור ב"ד שוגבין ועשו כל הקהל שוגבין מביאין פר הוו מדאוקימנא לקמן ההיא דתניא ב"ד מביאין על ידיהן כרבון. ויש מי שפירש (אמר) [הא דאמר] שמואל אין בית דין חייבין. בין למ"ד ב"ד מביאו בין

פיהם ממש ואיכא דאמרי אמר רבא שוגג על פיהם הוא דפטור אבל נתחלף לו חלב בשומן ואכלו חייב מילתא דפשיטא ליה לרבא קמיבעיא ליה לרמי בר פרה הוא רפטור אבי מוחדף לדידוב בשומן האכלו היה בילוא רפשיטא ליד לוב א קטיבעיא ליד לוכי בו חמש סדבעי רמי בר חמא הורו ב"ד שחלב מותר ונתחלף לו בשומן ואכלו מהו אמר רבא תא שמע הלך יחיד ועשה שוגג על פיהם כו' שוגג על פיהם למה לי לאו לאתויי הורו ב"ד שחלב מותר ונתחלף לו חלב בשומן ואכלו חייב איכא דאמרי בשומן ואכלו פמור דלמא שוגג על פיהם הוא דפמור אבל נתחלף לו חלב אמר רבא ת"ש הלך יחיד ועשה שוגג על פיהם מאי לאו שוגג על פיהם הוא דפמור אבל נתחלף לו חלב בשומן ואכלו חייב דלמא או שוגג או על פיהם בפלונתא הורו ב"ד שחלב מותר ונתחלף לו חלב בשומן בשומן ואכלו חייב דלמא או שוגג או על פיהם בפלונתא הורו ב"ד שחלב מותר ונתחלף לו חלב בשומן בשומן ואכלו רב אמר פמור ור' יוחנן אמר יחייב מיתיבי מעם הארץ בעשותה סיפרט למומרי רבי שמעון בן יוםי אומר משום ר"ש יֻ(אינו צריך) הרי הוא אומר אשר לא תעשינה בשגגה ואשם או הודע ייהשב מידיעתו מביא קרבן על שנגתו לא שב מידיעתן אינו מביא קרבן על שגגתו ואם איתא הא לא שב מידיעתו הוא אמר ר"פ קסבר ר' יוחנן כיון דכי מתידע להו לבי דינא הדרי בהו והוא גמי הדר ביה שב מידיעתו קרינן ביה וחייב אמר רבא ימודה רב שאינו משלים לרוב צבור מ"מ אמר קרא בשגגה יעד שיהו כולן בשגגה אחת: בין שעשו ועשה עמהן כו': למה ליה למיתנא כל הני בשלמא רישא שלא זו אף זו קתני אלא סיפא דלחיובא איפכא מיבעי ליה

אמר המתעסק אלו התוספות כבר היו בדפוס וכ' ע"ג בזה"ל. מצאתי תוס' כת"י על מס' הוריות והעתקתים ולדפוס אצל האשר"י ממס' סוכה. ונקלטו ע"י הג"מ אליהו ב"ר אברהם הלוי איטינגען ז"ל בעהמ"ס ברית הלוי ומנחת אליהו. ובהיות שמציאתן נעלם מעין כל ומי יבקש

א) ר"ל דוכן ידע ג"כ שאין חכמה נגד ה' ואינו לרוין לשמוע להס: ב) אולי ל"ל חייבים בפר הקהל: ג) חסר כאן ועי' לקמן ד' ה' ע"א:

ח) [עירובין עו. ר״ה לב: לג. יכמוח יג.
 ל: כחובות נח. נדרים יד: כריחות יז:],
 ב) ח״כ פ׳ ויקרא, ג) שבת לג.,
 ד) [יבמוח כ. וש״כן, ה) ח״כ פ׳ ויקרא,

בר׳ ועי׳ ב״ש. ז) נדה מ. זבחים כו: ע״ש

ע) ווימרא דבורא דמובא פרשה זו.

תורה אור השלם

1. ואם נפש אחת תחטא בשגגה

מַעַם הָאָרֶץ בַּעֲשֹׁתָהּ אַחַת מִמְצְוֹת יִי אֲשֶׁר לֹא תַעְשֶׁינָה וְאָשֵׁם:

מוסף רש"י

יחיד שעשה בהוראת ב"ד. סורו נ"ד שחלב מותר והלך היחיד ועשה על פיהס, דאנוס הוא (שבת צג.).

ח א מיי׳ פי״ג מהל׳ שגגות הלכה

ה א מיי פי"ג מהכי שגגום הכנט ו סמג עשין ריו: מ ב ג מיי שם הלי ה סמג שם: י ד מיי שם פי"ד ה"ה סמג שם: יא ה מיי שם פי"ג ה"א סמג

יב ו מייי שם הלי ה ופייצ הלייב ממג שם:

רבינו חננאל

למ״ד צבור מביאין: אמר אביי אף אנן נמי תנינא בפרק אלו הן אף אגן וכי תניע בסרק אלו הן
הנחנקין גמר הוראה כשאומר
המורקין גמר הוראה כשאומר
ממרא חזר לעידו רשנה ולימד
סוד של החור לעשות
מורא חזר לעשות מורא ההוראה
סיבי דאלמא גמר ההוראה
יבי דאלמא גמר ההוראה
לי אף אגן נמי תניע ביכמות פ'
לא פאל נמי תניע ביכמות פ'
להינשא והלכה וקלקלה. פירוש
לא הוריה לא להינשא פי
בא בעלה תצא וחייבת בקרבן
באלו עשלא החייבת בקרבן
ביל עלו עשלא הכי קאמרו לה מותרת
היתה מן הקרבן ביופי כח ב"ד
אל המא הכי קאמרו לה מותרת
דאלמא הכי קאמרו לה מותרת
את התום הוה משמע לכל אדם:
את חתם הוה משמע לכל אדם:
את רבינא אף אנן נכי תניע את סתם ההה משמע לכל אדם: אמר רבינא אף אנן נמי תנינא בפירקין הורו ב״ד לעבור על אחת כו׳. ותו לא מידי כלומר אחת כול חוד לא מילי כלומה (משלחן) [משלשתן] נשמעינה ואין אנו צריכין לדב' אחר. רמשמע שאמרו לו עשה כך היינו (עבירה) [הוראה]: איכא ראמרי אמר שמואל אין ב״ד חייב עד שיאמר להן מותרין אתם לעשות רב דימי מנהרדעא אתם לשטות רב דימי מנהדרועא אתם לשטות רב דימי מנהדרועא אמר אפרי הוראה. אמר אביי והא אנן לא הוראה. אמר אביי והא אנן לא בלישנא ברואה דדייקי מתניתין בלישנא הכי: פיסקא והלך יחיד ועשה ביסקא שונג על פיהם אקשינן למה לי למיתנא שונג [ניתני] והלך יחיד ועשה על פיהם פירוש יחיד ועשה על פיהם פירוש יחיד ועשה על פיהם פירושי יחיד ועשה על פיהם פירושי יחיד ועשה על פיהם פירושי יחיד ועשה על פיהם פירושים יחיד יחיד ועשה על פיהם פירושים יחיד וויים יחיד ועשה על פירושים יחיד וויים יחיד וויי שונג על פיהם אקשינן למה
ליי למיתגא שונג [ניתני] והלך
יוידר ועשה על פיהם פירוש
דליכא לאיסתפוקי בהא דבין
דליכא לאיסתפוקי בהא דבין
במיד כסבריה דהאי תצא. אמר
לאו בר קרבן הוא שונג הא תלה
הורו ב"ד שחלב מותר לאכול
הורו ב"ד שחלב מותר לאכול
הורו ב"ד שחלב מותר לאכול
הורא חיש שהוא שומן דפטור
הוא אילו הודיעוהו שהוא חלב
דהא אילו הודיעוהו שהוא חלב
לא היה נמע מאכילתו דככלל
היתר הוא בעיניו. ואי קשיא
לא היה נמע מאכילתו דככלל
היתר הוא בעיניו. ואי קשיא
לא יהי מוע מאכילתו דככלל
היתר הוא בעיניו. ואי קשיא
לא יהי בעיניו. ואי קשיא
תוך ממאי פטור והא עקרי כל
הוריתן. 2 טעמא מפורש
הגוף בהוריתן. 2 טעמא מפורש ין אפא כטור יווא פקר כי הגוף בהורייתז. ג) טעמא מפורש הגוף בהורייתן. נ.) טכמא מפורש בתוספתא (פ״א) הורו ב״ד לעקור את כל הגוף. אמר אין דם בתורה אין חלב בתורה אין פיגול בתורה הרי אלו פטורין. פי מפר. לבטל מקצת ולקיים . מקצת הרי אלו חייבין כיצד חלב בתורה אבל אין חייבין אלא על חלב הקרב לשמים כו׳. פי׳ דקטעו בקרא דכתיב כי כל אוכל חלב מן הבהמה אשר יקריבו ממנה וגו' אי נמי חלב שעל גבי הקיבה והדקין כמפרש לקמן (ז ע"ב): א"ד דדייק רבא ממתניתין דקתני שוגג על פיהם פטור כלומר כשהיה שגגתו בדבר שהותר לו על פיהם. אבל אם

תוספות הרא"ש

תוספות הוא"ש אבל ידיעת חלב כלא חזרת בית דין לאו ידיעה הוא הזרת בית דין לאו ידיעה הוא איסור ולמה ישוב ואיסור לא אחזרע ליה איסור ולמה ישוב ואיטר אלא שתלה בכ"ד שב פודיעתו הוא (דכין) דאי מתידע לבי דיעא והדרי בהו איהו גמי הדר בה שאני התם דתולה ממש בב"ד שאני התם דתולה ממש בב"ד בילה צולוים אוכי מודנותים מוצונים לבי צולים אוכים מוצונים מוצונים מוצונים מוצונים בית אוכים מוצונים מוצונים בית אוכים מוצונים מוצונים מוצונים מוצונים מוצונים מוצונים בית אוכים מוצונים מוצונים מוצונים מוצונים בית אוכים בית אוכים בית אוכים בית אוכים מוצונים בית אוכים בית אובים בית אוכים בית אובים בית אוכים בית אובים בית אובים בית אובים בית אובים בית אובים בית אוב שאני התם דתולה ממש במ״ד בה״ד הוה הלכך אפילו שב מידיעתו פטור אבל נתחלף לו חלב בשומן לאו תולה ממש בבית דין הוה וכיון דשב מידיעתו הוא חייב: הוא חייב: השמעמיך הא דתניא בעשותה

רחנים בעשותה המי צצמו חייב העושה מפי עצמו חייב בהוראת ב"ד פטור כו'. תימה מאי מייתי מברייתא טפי ממתני וי"ל דברייתא אלימא ליה משום דדריש לה מקרא א"ג משום דדריש לה מקרא א"ג משום דמפרשי טפי או

א"ג משוח בספרשי טפי או ותמעי היינו זוקם נמקוס שהן זוגות כמו ספיק קבסהדרין (טוג) "י כהנים כתובין פכלסה הלמיד היינו שמעו בלמשן מתעט ודט לנסום למיד מנו למניה בירושה לפניהם וראה "בלמשן מתעט ודט לנסום למיד מעול נכתו כן למיד מו היינו שמעו בל מיד מנו היינו שמעו בל מיד בנו דייני בירושה בנו לייני בנו בירושה בנו לייני בנו שמעו בל מיד בנו היינו שגנה דידיה. יוושלי וכי שני דסבוה לשמעו בדר חכמים. כדכתיב לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל והיינו שגנה דידיה. יוושלי וכי שני דסבוה לשמעו בל התורי בעל התורי באל הוורי באל התורי בירו ואינו יודע מורו דבר אין זה שמעון בן עואין ואם יודע את הדבר ואינו יודע מורה התורה כולה שמעון בן עואי הוא צל אותו דבר כי אנן קיימין ביודע כל התורה כולה ויודע אותו דבר אלא שטעו לוכר תורה אמרה אחריהן אין זה שמעון בן עואי כהדא דתני (כלל) (יכול) אם לוכר תורה אמרה אחריהן אין זה שמעון בן עואי כהדא דתני (כלל) (יכול) אם

הא לא קשיא דסיפא זו ואין לריך לומר זו קסני. דהכי משמע לא מיבעיא

וואין צריך לומר זו קתני: וידע אחד מהן שו היו נידע מלמיד ראוי להוראה גמיר וסביר הוא: או תלמיד וראוי להוראה: תרתי כגון שמעון כן עוחי ושמעון כן וומה. שהיו למה לי אמר רבא איצמריך סלקא דעתך אמינא הני מילי גמיר וסביר אבל גמיר ולא יושבין לפני חכמים והיו ראויין להוראה כדאמרינן בפרק קמא דסנהדרין (ד' יז:) דנין לפני חכמים שמעון בן עואי ושמעון סביר לא אמר ליה אביי להוראה גמיר וסביר בן זומה: המר ליה הביי. שמעון בן עוחי ושמעון בן זומה כי ההי גוונה דידעי משמע אמר ליה אנא הכי קאמינא אי שטעו ואפ״ה עשו אמאי חייבין קרבן והא מזידין נינהו ומזיד לאו בר קרבן הוא: וקא טעה במלוה לשמוע דברי מההיא הוה אמינא ה"מ גמיר וסביר אבל גמיר ולא סביר לא תנא ראוי להוראה ממשנה יתירה אפי' גמיר ולא סביר סביר הכמים. אפי׳ למיעבד איסורא: לדידי ולא גמיר: ראוי להוראה וכו': כגון מאן אמר נמי. דאמרי כגון שמעון בן עזאי ושמעון בן זומא כגון דקא טעו במצוה לשמוע דברי חכמים: לאיסויי מצעט בהוראה. רבא כגון שמעון בן עואי ושמעון בן זומא א"ל אביי יכי האי גוונא מזיד הוא ולמעמיך הא שאם היה רגיל להיות מבעט בהוראה סדתניא בעשותה אחת סיחיד העושה מפי ואחר כך הורו שחלב מותר והלך זה עצמו חייב בהוראת ב"ד פמור כיצד הורו ב"ד מעשה יהו פמורין שהרי ב"ד מביאין עליהם פר [בהוראה] ת"ל מעם הארץ יאפילו רובו שלא בהוראה וכי ב"ד מייתו קרבן שלא בהוראה והא לא הורו כלל: אלא בהוראה. דהכי הוי משמע מיעוט קהל אמר ר"פ ממאי דלמא לא הן ולא ב"ד אי הכי שחטאו בהוראה כגון שהורו ב"ד ועשו מאי איריא דקמהדר על רובא לחיובא לאו על פיהם חייבין כשבה או שעירה שהרי אין ב"ד מביאין פר עליהם רוב לבור שעשו בהוראה יכול יהו פטורין מ"ל מכלל דמיעום בהוראה קיימא ליה דמיחייבו בהוראה ונהדר ברישא על מיעום' דמיחייב מעם הארץ דאפילו רובן חייבין: ומי בשגגת מעשה ולבסוף ניהדר על רובא לחיובא בשגגת מעשה יאלא לאו מדלא

קרבן והא כי כתיב מעם הארך בשגגת מעשה גרידתא הוא דכתיב ומהכא לא נפקא דליחייבו רוב קהל בהוראה כלל: אלא לאו הכי קאמר מיעוע קהל שחטאו בשגגם מעשה. גרידתא חייבין כשבה או שעירה: שאין ב"ד מביחין עליהם פר בהורחה. כי הורו ב"ד ועשו מיעוט ההל שחטחו (בשגגת מעשה) על פיהס: הא הן

חייבין. בהורחה כשבה או שעירה דיחיד שעשה בהוראת ב"ד [חייב] וכי היכי דחייבין בהוראה ה"נ חייבין בשגגת מעשה גרידתה: אכל רוב קהל שחטאו בשגגם מעשה גרידתא יכול יהו פטורין שהרי ב"ד מביחין עליהם פר בהורחה. והן פטורין כדאמר לקמן [ה.] ר"מ אומר שבעה שבטים שחטאו ב"ד מביאין עליהם בהוראה והן פטורין וכי היכי דבהוראה פטורין הן לפטרו נמי בשגגת מעשה גרידתא: ס"ל מעם הארץ דאפי רובו. חייבין בשגגת מעשה גרידתה דמייתו כל חד וחד כשבה או שעירה דהאי דכתיב מעם הארן בשגגת מעשה הוא דכתיב אלמא שמעינן מהא מתני' יחיד שעשה בהוראת ב"ד חייב. ועדיין אני אומר רישא דמתני׳ הכי איתא בת"כ ^{טו} בעשותה יכול יחיד שעשה חייב שנים שעשו פטורין ת"ל מעם הארץ אפילו מרובין ועדיין אני אומר מיעוט קהל שחטאו חייבין שאין ב"ד מביאין פר על הם וכו': אמר רב פפא ממאי דלמא ההל בשגגת מעשה גרידתה נמי ליפטרו היכי דמיפטרו בהוראה דאי הכי כדקאמרת לא הן ולא ב"ד מאי איריא דקא מהדר על רובא לחיובא בשגגת מעשה דקתני אבל רוב קהל שחטאו בשגגת מעשה גרידתא יכול יהו פטורין שהרי ב"ד מביאין עליהם פר בהוראה והן פטורין ח"ל מעם הארץ ואפי׳ רובו דחייב בשגגת מעשה: לאו מכלל דמיעוע. קהל בהוראה פשיטא ליה לתנא דמיחייבי בהוראה כדאמר הא הן חייבין דיחיד שעשה בהוראת ב"ד חייב וכי היכי יבי בהוראה (שם) הכי נמי מיחייבי בשגגת מעשה גרידחא ואמטו להכי קא מהדר לעיל על רובא לחיוב אלא לדידך דאמרת לא הן ולא ב"ד דאכתי לא נפקא לך דמיחייבי מיעוטה בשגגת מעשה גרידתא אי הכי נהדר ברישא על מיעוטא דליחייבו בשגגת מעשה גרידתא ולבסוף נהדר על רובא לחיובא בשנגת מעשה גרידתה: חנה. מדקה מהדר על רובה ושביק מיעוטא שמע מינה דמיעוט בהוראה פשיטא ליה למנא דחייבין כשבה או שעירה דהכי קאמר שאין בית דין מביאין עליהם פר בהוראה הא הן חייבין דיחיד שעשה בהוראת בית דין מינב וכי היכי דחייבין בהוראה (הם) הכי נמי שלא בהוראה בשגגת מעשה חייבין וכיון דקיימא ליה לתנא דמיעוט בשגגת מעשה גרידתא חייבין הלכך קא מהדר על רובא לחיובא ולעולם

תוםפות הרא"ש (המשר) תוספות הרא"ש (המשך)
יאמרו לך על ימין שהוא שמאל
להם היל לכת ימין שמאל
שהוא ימין תשמע
להם היל לכת ימין שמאל
שמאל שאר ימין ימין ועל
שמאל שאר ימין ימין ועל
שמאל מאי (בגון) [כרון]
לפין שבכל מקום שוגג פטור
מליך מטור מפני שתלה בב"ד.
מלקות ומיד חייב ובאן אפי מידי פטור
ומוד חייב וכאן אפי מידי פטור
מלקות שאין לך אדם שיתהה בו
מלקות שאין לך אדם שיתהה בו
אל תאכל לפי שהכל חופסין בר
היתר ע"פ הוואת ב"ד הלכך אף
אל ואיל רוצים והואת ב"ד הלכך אף
היו היתר וגוירת הכתוב היא כי
היו בייתר וגוירת הכתוב היא כי
היי בייתר וגוירת הכתוב היא כי היכי דרבים מביאין ע״פ הוראתם ליחיד נמי חשיב הוראת שגגה: זה הכלל וכו' (ד״א) [זו דברי] ר׳ יהודה דאמר יחיד שעשה בהוראת ב״ד פטור אבל חכמים אומרים כו׳. ומהדר תלמודא למצוא מאי כר. ומהדר תכמודא להצוא מאי ריי ומאי רבנן ובתר הכי קאמר אמר רב נחמן אמר שמואל זו דברי [ריים כדי והא דליק זו דברי [ריים כדי האד דליק זו ג:) הורו ב"ד וידעו שטעו וחזרו בהם בין שהביאו את כפרתם ובין וואלי ביינו מרבר ביינו שהביינו או את כפרתם ובין וואלי ביינו מרבר ביינו מרבר ביינו ביינו ברבר ביינו ביינו ברבר ביינו ביינו ברבר ביינו ביינו ברבר ביינו בהם בין שהביאו את כפרתם ובין ועשה על פרתם והעלך היחיד ועשה על פיהם "יש פוטר אלפא הוצה פוטר התולה בב"ד אפילו ועד ביו אלעזר ובים והביאו כפרתם וכן רבי אלעזר ור"ע ובן עזא משום דעיקר דברי האמוראים משום דעיקר דברי האמוראים למצוא חכמים דמחייבי ומש"ח קאמר רב יהודה זו דברי ר' יהודה אבל חב"א משום דמייתי יהודה אבל חב"א משום דמייתי בי ברייתות דפליגי (על") (ע"כ) בה "מ (ורב נחמן) (ורבנון בהא אבל לא אשכחן תנא דפליג רש לחבת: נפש כי תחטא אחת "ש דמתני": נפש כי תחטא אחת תחטא בעשותה מיעוטין. ירושלי בכל אתר אתמר מיעוט אחר מיעוט לרבות [וכא אתמר] מיעוט אחר מיעוט למעט. א"ר מתני" שני׳ היא דכתי׳ מיעוט אחר מיעוט שני היא דכתי מיעוט אחר מיעוט [אחר מיעוט] כיון דכתבי תלתא מיעוטי דרשינן להו למיעוטא והיכי דכתיב תרי מיעוטי אמרי אין מיעוט אחר מיעוט אלא לרבות ותלמוד דידן לא סבר הכי דבפ״ק דסנהדרין (דף יד:) דריש עשרה כהנים דכתיבי גבי פדיון הקדש למעט אחר מיעוט והכי גמירי לן דכל היכא דאיכא למדרש בקיר לן דכל היכא הציכא למדרש בלחד לדכל היכא הציכא למדרש כולהו למעוטי כי הכא דרשי כולהו למעוטי כי הכא דרשי מכולהו מיעוט אמא לרבות: במאי אחר מיעוט אמא לרבות: במאי אחר מיעוט אמא לרבות: במאי (וה"ק מיעוט) הקהל שחטאו אשיניה או שעירה שאין ב"ד רוב הקהל שחטאו בשגנת מעשה במיאן פר על ידיהם לפטרם. מביאן פר על ידיהם לפטרם מביאן פר על ידיהם לפטרם מביאן פר על ידיהם לפטרן: ב"ד כשבה או שעירה שהי ב"ד כשבה או שעירה שהי ב"ד כשבה או שעירה שהי ב"ד כשבה או בעירה שהי להצבור מדיחרייה להביא על הצבור בהוראחם: אלא בהעלם דבר וה"ר לא עשו מיעוט הקהל שחטאו בהעלם דבר בהעלם דבר בהצורם בהעלם דבר בהייבר בלולהו בלולהו בלולהו בהעלם דבר בהייבר בלולהו בהייבר בהיי מיעוט הקהל שחטאו בהעלם דבר . זייביז כשבה או שעירה שאיז ב״ז מביאין בהעלם דבר פר ע"י כל זמן שלא חטאו רוב הצבור. רוב הקהל שחטאו בהעלם דבר יכול יהא פטורין כל א׳ מלהביא כשבה או שעירה שהרי ב״ד מביאין פר על ידיהם ת״ל מעם הארץ ואע״פ שב״ד מביאין פר צריך כל א׳ כשבה או שעירה: והא כי כתיב

ובסוף מהדר על רובא לחיובא בשגגת מעשה ש"מ מיעום בהוראה חייבין הן כשבה ושעירה ושלא בהוראה בשגגת מעשה חייבין מכדי תרוייהו סתמי תנן ממאי דקמייתא ר' יהודה ובתרייתא רבנן אימא איפכא מאן שמעת ליה דדריש מיעומי כי האי גווגא רבי יהודה היא "דתניא רבי יהודה אומר זאח תנא משנה יתירה דאפ" גמיר וא סביר. מימה דלא לימני במתני כ"א חלמיד שאינו ראש משנה יתירה דאפ" גמיר וא סביר. מימה דלא לימני במתני כ"א חלמיד שאינו ועם יחיד על פיהם דפטור. וי"ל דקמ"ל דאפי גמיר ואפיר היה שוגג דטעה במלוה ועם יחיד על פיהם דפטור. וי"ל דקמ"ל דאפי גמיר ואפיר הוה שוגג דטעה במלוה לשמע דברי מכמים וחייב דלא מימא מודי הוה: ור'ישעפוך הא תגיא בעשותה בי' בריימא היא בת"כ וגרס" גה כגון שמעון כן עואי ואהכי אלימא טפי לאקשוי מינה מתמני דדוחק לומר דשמעון כן עואי היה טועה במלוה לשמוע דברי מכמים. ולפי זה לא גרס" ודיי נמי כו' דהא בבריימא נמי הפיה עם ברי אלי מלים. רגב בפר מדוין הבא מארן ישראל לימל. רגב בפר מדוין הבא מחלרן ישראל לימל. רגב בפר מדוין הבא מחלרן ישראל לימל. רגב בפר מדוין הבא מחלר בהן: הרי אליו בשיו, בירושלי בירושל אם יחיד באו בשון. הרי אליו בעיפון. בירושל היו מיעו להר מיעוע לרבות והכא למעט ומעו היינו דוקא במקום שהן זוגות כמו ספ"ק דסנהדרין (טו.) " כהנים כחובין בפרשה פריך מעתה לא ילטרך שום כהן. ומשני לרבות וכן לעולם ובירושלמי (מ"ד) דמגילה פרי במדה פריך מעתה לא ילטרן שום כהן. ומשני דבתם לא הזכיר כהן. ורשב"א פי במדה

מהדר על מיעום דמיחייבין בשגגת מעשה

שות היכר דמיטוט אתי למטיטי דבר אחד כמו גבי כהנים כהן ולא ישראל החם את ההיכר דמיטוט אתי למטיטי דבר אחד כמו גבי כהנים כהן ולא ישראל החם את ההיכר אבל היכא דבל מדא אחל למולחא לחוד פרהכא וגבי זאת היא הטלה החם את לחיל למעוטי: שצם הארץ אשייו משביר. לא גרסיטן מעם דהא לעיל יליף מניה פרט למותר ול"ג נמי אפיל מקלח דבלא הכי יחד אפילו כלו: ש"יש שיעש בחויאה חייבין. מימה תהיב מתי למי של מדים ביעוש בחויאה חייבין. מימי מתי של המלה עוד אה אויבין שיהיו משני מניי מני אול מהדר ברשא מימי מתיל אול מילה עוד עוד אול מהדר ברשא מתייעוטא הא לא אול אמדין דהא מימיד לפינן כי היכי דהוא מייב בנייסש ספרים דגרסי וכן מתו עוד מולה אול של אול אול אול אול מולה ברל הוצע מתי אול אול מדות של הוצע מתוכם במורת בהיכר עוד שלשה יש להן דין יותי ונחלה בנייסש ספרים דגרסי וכן מילה צרים מישט תודה למונה מא של משט מונה למיש מונה לא מיש מושט מודה למונה אול שניה במורה במום משום במיימי נמי בהוראה כשבה או שעירה:

מתעינן מהא מתניתין דיחיד שעשה

בהוראת בית דין חייב שמע מינה:

מצים אמרת הכי. שלבור מביחין

המבעט ועשה על פיהם ואכל חלב לחייב שחלב מותר ונודע לאחד מהן שמעו או דהואיל והוא רגיל להיות מבעט השתא נמי מבעט וכשהוא אוכל חלב מפי עלמו הוא עושה ואינו חולה בב"ד הלכך חייב תלמיד יושב לפניהן וראוי להוראה כגון שמעון בן עזאי יכול יהא פמור ת"ל בעשותה קרבן: סולה בב"ד פטור לאיסויי הורו אחת יחיד העושה על פי עצמו חייב בהוראת כ"ד וטעו וידעו שטעו וחזרו כהן. בין בי יושנו יייעו ששעו ויותי כטן. פין שהביאו כפרתן [ובין שלא הביאו] והלך היחיד ועשה על פיהם פטור דתולה בב"ד ב"ד פמור יאלא היכי משכחת לה כגון דידע ראסור וקא מעי סבמצוה לשמוע דברי חכמי לדידי גמי דמעו במצוה לשמוע דברי חכמי׳: הוא וברשות ב"ד הוא עושה: הא בהדיא קסני לה. במתני' (לקמן דף ג:) דר זה הכלל התולה בעצמו חייב: לאיתויי מאי שמעון פוטר: הא לא קשיא דתני כללא לאיתויי ימבעם בהוראה תולה בב"ד לאיתויי זה הכלל והדר מפרש במתניתין: אם הורו ב"ד וידעו שמעו וחזרו בהן הא בהדיא נפש חחם מחטח בשגגה בעשוחה. דמשמע נפש מחטא אחת מחטא בעשותה קתני לה תני והדר מפרש אמר רב יהודה מחטא הרי אלו שלשה מיעוטי דמשמע אמר שמואל זו דברי ר' יהודה אבל חכמים בעשותה מפי עלמו חייב למעוטי תולה אומרים היחיד שעשה בהוראת ב"ד חייב מאי בבית דין דפטור. והני שלשה מיעוטי מפרש במסכת שבת בפרק המלניע (דף ר' יהודה דתניא אם נפש אחת תחמא בשגגה לג.) לר' יהודה חד למעוטי זה עוקר וזה מניח וחד למעוטי זה יכול וזה יכול וחד בעשותה הרי אלו ג' מעומין העושה מפי עצמו חייב בהוראת ב"ד פטור מאי רבנז למעוטי יחיד שעשה בהוראת בית דין • דתניא עדיין אני אומר מיעום קהל שחמאו דפטור: מביאין על ידיהן. מביאין עליהן: במאי. חטאו: אילימא בשגגם חייבין שאין ב"ד מביאין על ידיהן פר רוב קהל שחמאו יהו פמורין שהרי בית דין מביאין על מעשה שלא בהוראם בים דיו. דלא הורו בית דין כלל וכגון שנתחלף חלב בשומן ^{ח)} שלא בהוראתם דהכי הוי משמע מיעוט ידיהם פר ת"ל מעם הארץ אפי' רובה ואפילו כולה במאי אילימא בשנגת מעשה [ב"ר קהל שחטאו בשגגת מעשה גרידתא שלא שלא בהוראה] ב"ד מאי עבידתייהו שלא בהוראה חייבין אבל רוב קהל שחטאו בשגגת מעשה שלא בהוראה יכול יהו בהוראת בית דין ב"ד מי מייתו שלא בהוראה פטורין שהרי ב"ד מביאין פר עליהם אלא בהוראה והא כי כתיב מעם הארץ ת"ל מעם הארץ דמשמע דאפילו רובן חייבין בקרבן בשגגת מעשה דמייתו כל בשגגת מעשה הוא דכתיב אלא לאו הכי קאמר מיעום קהל שחמאו בשגגת מעשה חייבין שאין ב"ד מביאין על ידיהן פר בהוראה חד וחד כשבה או שעירה: ומי מלים למימר הכי. שהרי ב"ד מביאין עליהם הא הן חייבין יכול רוב צבור שעשו בשגגת פר כי חטאו רוב קהל בשגגת מעשה

. מראה דרבינו ל"ג בהברייתה כגון שמעון ב"ע ועי' חוס' ואולי גם בפר"ח ט"ס הוא ודוק.

יזאת תורת העולה היא הרי אלו שלשה

מיעומין ואיבעית אימא עדיין אני אומר לא

מצית מוקמת לה כר' יהודה דקתני רוב קהל

שחמאו ב"ד מביאין על ידיהן פר ואי רבי

יהודה האמר צבור הוא דמייתי ב"ד לא דתנו

רבי יהודה אומר שבעה שבמים שחמאו

מביאין ז' פרים ורב נחמן אמר שמואל זו דברי

ר"מ אבל חכמי' אומרי' יחיד שעשה בהוראת ב"ד חייב מאי ר"מ ומאי רבנן דתניא הורו

ועשו רבי מאיר פומר וחכמים מחייבין מאן עשו אילימא ב"ד מ"מ דרבנן דמחייבי והתניא

יבול הורו ב"ד ועשו ב"ד יכול יהו חייביז ת"ל

הקחל ועשו שאמעשה תלוי בקחל והוראה

תלויה בב"ד אלא הורו ב"ד ועשו רוב קהל

מאי מעמא דר' מאיר דפומר אלא לאו הורו

ב"ד ועשו מיעום קהל ובהא קמיפלגי מר סבר

יחיד שעשה בהוראת בית דין פטור ומר סבר

יחיד שעשה בהוראת ב"ד חייב אמר רב פפא

דכולי עלמא יחיד שעשה בהוראת ב״ד פמור

אלא ב"ד משלים לרוב צבור קמיפלגי מ"ם

בִ"ר משלים לרוב צבור ומ"ם יאין ב"ד משלים

לרוב צבור ואיבעית אימא הורו ב"ד ועשו

רובו של קהל יומאן חכמים רבי שמעון היא

דאמר צבור מייתי וב"ד מייתי ואיבעית אימא

שבט שעשה בהוראת בית דינו ייומאן חכמי'

רבי יהודה היא דתניא שבט שעשה בהוראת בית דינו אותו השבם חייב ואב"א כגון שחמאו

ששה והן רובו של קהל או שבעה אע"פ שאינן רובו של קהל ומתניתין מני ר' שמעון

בו אלעזר היא דתניא סרבי שמעון בן אלעזר

אומר משמו יחמאו ששה והן רובו של קהל

או שבעה אע"פ שאינן רובו של קהל חייבין אמר רב אסי דובהוראה הלך אחר רוב יושבי ארץ ישראל שנאמר יועש שלמה בעת ההיא את החג וכל ישראל עמו קהל גדול מלבוא חמת עד נחל מצרים לפני ה' אלהינו שבעת ימים ושבעת ימים ארבעה עשר יום מכדי כתיב וכל ישראל עמו קהל גדול מלבוא חמת עד נחל מצרים למה לי שמע מינה "הני הוא דאיקרי קהל אבל הנך לא איקרי קהל פשימא מרובין ונתמעמו היינו פלוגתא דרבי שמעון ורבנן מועמין ונתרבו מאי מי פליגי רבי שמעון ורבנן ר"ש דאזיל בתר ידיעה מחייב

ורבגן דאזלי יבתר חמאת פמרי ז [או לא] מאי ותיסברא אימור דשמעת ליה לר"ש דאזיל אף בתר ידיעה [היכי דהוי ידיעה וחמאה בחיוב] ידיעה דלא חמאה מי שמעת ליה דא"ב לייתי כי השתא אלא ר"ש חמאה וידיעה

בעי איבעיא להו הורו ב"ד חלב מותר ועשו מיעום הקהל וחזרו ב"ד בהן והורו ועשו מיעום אחר מהו כיון דשתְי

יג א מיי פייב מהלי שגנות הלי ל ממג עשון רח: יד ב מיי שם פייג בלי ב קמג שם: מו ג מיי שם הלי ג ופייב הלי ל: מו ד מיי שם הלי ב ופייב הלי ל: מו ד ה מיי שם פייג הלכה ב קמג שם:

יו ו מיי שם הלי ג סמג שם: יח ז מיי שם הלכה ד ועי בהשגות ובכ״מ:

רבינו חננאל נתחלף לו חלב בשומן ואכלו דשגגתו אינה בדבר שהותר על פיהן. דשומן מעיקרא שרי וקאי: מלתא דפשיטא ליה לרבא מבעיא ליה לרמי בר חמא דבעי הורו ב״ד ליה לרמי בר המא דביני הורו ב"ד שחלב מהרת ותחלף חלב בשומן שחלב מהרת ותחלף חלב בשומן אמר רבא ח"ש דתנו לדעת האי תנא: אמר רבא ח"ש דתנו לך היחיד ונגב על פיהם. שהנג על פיהם. שהנג על פיהם. שהוג על שהולב מלו דפטור ודחינן דלמא בשומן ואכלו דפטור ודחינן דלמא בשומן ואכלו חייב. אית דאמרי בשור בא ח"ש הלך יחיד ועשה בשומן ואכלו חייב. אית דתהלי שונג על פיהם פטור הא א לאו אים שונג על פיהם פטור הא תחלף עו חלב בשומן ואכלו חייב. שהור ודחינן דלמא הכי קאמר והלך עו חלב בשומן ואכלו חייב בשומן ואכלו חייב. ביח והחלך ואכלו חייב בעו שהחירו החלב הלין ואכל שהחירו החלב והלך ואכלו מיהם. דודאי או שהנג ואון על פיהם ביחות ביחות בשומן על החלב וחלבון מורות בשומן און על פיהם ביחות בשומן שוון על פיהם ביחות בשומן של און שלב בשומן און על פיהם. דודאי או שהנג ואון על פיהם. דודאי או שהנג ואון על פיהם. דודאי או שהנג ואון על פיהם. דודאי כגון שהתירו החלב והלך ואכלו או שוגג (או) על פיהם. דודאי לאתויי הך תני ליה. סיא ועשה או שוגג (או) על פיהם בפלוגתא הורו בית דין שחלב מותר ונתחלף לו חלב בשומן ואכלו רב אמר פטור ישמואל) [ור״י] אמר חייב פי׳ לדעת תנא דמתניתין ומותבינן אר' יוחנן מהא דתניא בספרא ואם נפש אחת תחטא בשגגה מעם יותן מהא דתניא בספרא ואם האחץ, מעם הארץ פרט למומר. פני שא החת תחשט בשגנה מעם פי שאם חטא בשונג אינ מביא הארץ. מעם הארץ פרט למומר. בל עביד בל עבידה והוג לאכול חלב לעצמו נקרא עליה מומר. עכשיו במודי ואכלו פעם אחת בשונג אינו חייב להביא וחניא ממומר [כיו] אינו חייב להביא וחניא ממומר [כיו] אינו חייב לאמט רי שמעון מה חיל אומר משום רי שמעון מה חיל אומר משום רי שמעון מה חיל אומר משום רי שמעון מה חיל שב מדיעות. אחם כשיהיא ואוכל החלב הודיעו באום עדיא ועם אומר ביא קרבן אדם כשיהיא ומכל החלב הודיעו ביא קרבן אחר על שנגתו בייא משר לא תעשינה. כלומר נפש שאין עושה ברתנה חייה בחומן היותר והאי העתולף לו חלב מואו זה לב היותר והאי הוא מור בפוץ בי מוד הוא החלב נאמר לו חלב הוא זה לה מפרים ביעינו דהא החלב היותר והוא החלב ביעינו דהא מחלב מת מצר מוד מהם בפרים ביעינו הוא החלב בת מצר מרב המצר בהרב ביעינו הוות בסבר. וה מפורש בפרק ג' מזה המסכת. אמר רב פפא קסבר ר' יוחנן דכיון דאילו נודע לב"ד כי אסור הוא היו

תוםפות הרא"ש (המשר)

חוזרין מהוראתו ומחזירין אותו

רוב השבטים: פשיטא מרובים ונמעטו פלוגתא ר"ש ורבנן דתנן . חטאו עד שלא נתמנו ונתמנו הרי הם כהדיוטות אלמא אזלינן בתר חטא כי אשתני מחיוב לחיוב והה"נ כי אשתנו מחיוב לפטור הכי אי סברי רבנן יחיד שעשה בהוראת ב״ד פטור ואי סברי חייב ה״נ אשתנאי מחיוב לחיוב ואזלינן ובין מחיוב לחיוב הלכך ליכא לספוקי בהא אליבא דרבנן וכ"ש

מליכיה דריש דכיון דאפ" כי שנון מחיוב מוחר ב"ש מפטור (לפטור) (לחיוב) ופ" דקאמר מועטין תתרבו מאי ידע להף טעמא דקאמר במסקנא ולמבדק להו לרבנן דבי רב הוא דקאמר וכשטעו לומר בהא נמי פליגי אמר להם האמת ותסברא אימור שמעת ליה לר"ש דאזיל בתר ידיעה דחיב אק בעי ולכך פטור כי נודע להם משתמנו דאי כידיעה לחור סני ליה ליבעי כדהשתא משיח פר ונשיא שעיר אלי ודאי תיוייהו בעי הלכך פודה ר"ש דפטור וכ"ש לרבנן דאזלי בתר מעיקרא דפטור מפר העלם דבר וגם מכשבה או שעירה אי חיבי אי סביר ידיד שרשור וכ"ש לרבנן דאזלי בתר מעיקרא דפטור מפר העלם דבר וגם מכשבה או שעירה אי אוריי אי שבש בהוראת ב"ד לובנן דאזלי בתר מעיקרא מייתי כשבה או שעירה כדין מועטין ולר"ש פטרי אף אם נודע להן מתחילה דר"ש סבר מיירי שעשה בהוראת ב"ד לעישג א הלמודא לא פליגי כלל משום דעיקר הך סוגיא בחיבא דפר העלם דבר מיירי ובהא (לא) פליג ולא במדי בלות הדיחיבר של אותבר דפה העלם דבר העלם דבר מיירי ובהא (לא) פליג מור במל האור אירי בי ביל אות החלב המכסה את הקרב וחלב שעל גבי הדקין דריש ר' עקיבא התם מאת כל החלב אשר על הקרב; להם עד על שלא נתרבו דאיסור שווי, דתוייהו איחר אכה לה בקר בו הדעל ביבור מר העלם ביבור (ועבירה) וחלב ביד על מיד אור להם ביד של התלב העל הבליע וווא ביבור מולב ביבור מולב ביבור הואור קרבים ביד ועבודת כוכבים) פר לעולה ושעיר להשאת ואותו הוה מצר להבליע עוד התיון מרים בהלב ומיעוט בדם הכא ודאי כיון דבי ועבודת כוכבים ביד ולמא כיון דאים ודק שה המאר הכא הרא היא אר ארי ביד מולב מיון איטורן שוה שה באכילה וזה בעבודה ואין קרבן שוה דעל חלב מבאכום מיועוט בחלב מצטרפין ואתיל כיון דאיסורן שוה מצטרפין. איבעי אל הוו העבודה ומיד בידעא לא או דלמא לא שנא: בערות ומיד בידעא לא או דלמא לא שנא: ב"ד שחלב מותר ביד ידעא לא או דלמא לא שנא:

ועשו מיעוט קהל על פיהם דיחיד שעשה בהוראת בית דין פטור ומתו מקצמן של רוב קהל ונתרבו אלו ולאחר שנתרבו נודע להם שחטאו דהני מועטין ונתרבו אא דמי ממש לחטאו עד שלא נתמנו דמועטין כי חטאו בהוראה לאו בני קרבן נינהו דיחיד שעשה בהוראת בית דין פטור אבל כי חטאו כהן משיח ונשיא עד שלא

נחמנו נעשו בני קרבן ומחייבי לחחויי כשבה או שעירה אבל מרובין ונתמעטו דמי ממש לחטאו עד שלא נתמנו דהא מרובין כי חטאו בני קרבן נינהו ואמטו להכי קאמר במרובין ונממעטו דהוי פלוגמא דר"ש ורבנן אבל במועטין ונחרבו איבעיא לן אי דמי לפלוגמא דר" שמעון ורבנן אי לא מי אמרי" ר"ש דבתר ידיעה אזיל דאמר אם נודע להם עד שלא נתמנו חייבין כבתחלה הכא נמי מחייב דכי אמיידע להו בחיובא אתיידע להו דכי נתרבו אתיידע להו ומביאין פר ורבנן דבתר חטאה אזלי דאמרי הרי אלו כהדיוטות הואיל וחטאו כי לא נתמנו הכא נמי אזלי בתר חטאה וכי חטאו אכתי מועטין היו ופטורין דיחיד שעשה בהורחת בית דין פטור: והסברה הימור דשמעה ליה לר"ש דחויל הף בתר ידיעה. דחמר הם נודע להם עד שלא נחמנו חייבין היכא דהוי ידיעה וחטאה בחיוב: כי השתא. כי חטאו משנתמנו דלייתי ואמאי קחני משנחמנו פטורין אלא מדקתני פטור ש"מ דר"ש חטאה וידיעה בעי בחיובא ומועטין ונתרבו לדברי הכל פטורין דכי חטאו בפטור חטאו דיחיד שעשה בהוראת בית דין פטור: או דלמא כיון. דחלב שם אחד הוא דבין חלב המכסה את הקרב ובין חלב המכסה את הדקין שם אחד הוא שחלב סמם איקרו: ליון דתרי איסורי נינהו. דחלב אינו שוה בכל דחלב חיה מותר: או דלמא כיון. דאילו לבור אכלי האי חלב והאי דם שלא בהוראה בשגגת מעשה מייתו כל חד וחד אי בעו כשבה מייתו אי בעו שעירה מייתו דמני אשוויי קרבנס השתא נמי כי עשו בהוראה מלטרפי: ומיעוט בחרא בעבודת כוכבים. קרבנם שעירה ולא כשבה:

ואם סורם העולה היא העולה. ואת היא העולה הרי אלו שלשה מיעוטי חד פרט לנשחטה בלילה וחד פרט לנשפך דמה וחד פרט ליציאת דמה חוץ לקלעים שאם עלתה על גבי המובח מרד דלא הויא עולה חשובה והכי נמי מפרש במסכת נדה בפרק יולא דופן (דף מ.): ז' שבטים. דהוו רוב

> הקהל דהיינו ב"ד: ב"ד משלים לרוב לבור. דעשו עם מעט לבור והשלימו לרוב לבור: ^כ' [לבור מייםי]. ור' מאיר פוטר לבור דהא קא מייתי ב"ד כדאמרי" לקמן [ה.] רבי מאיר אומר שבעה שבטים מתמן [יה] לכ מחיל חומי טבפה שכם ש שחטאו בית דין מביאין עליהם פר והן פטורין ^ל. ואי קשיא הא אמרי בכל החורה אין מיעוט אחר מיעוט אלא לרבות והיכי אין מיעוט אחר מיעוט אלא לרבות והיכי אמרי׳ אלו ג' מיעוטין דממעטינן אותם בירושלמי ^{מו} מפרש ה״מ היכא דליכא אלא ב' מעוטין אבל הכא דאיכא ג' מיעוטין בזה אחר זה בחד קרא כולהו אתו למעט וכן בל"ב מדות מנאמי: אותו השבט חייב. להביא פר דקסבר שבט אחד אקרי קהל: רבי שמעון בן אלעור אומר משמו. של ר' מאיר. והא מתניתא מפרש לקמן 0: אמר רב אסי ובהוראה. דקיי"ל כי הורו ב"ד ועשו רוב קהל על פיהם שמביאים פר: הלך אחר רוב יושבי׳ בארץ ישראל. דאותם שבחולה לארץ אינן מן המניקו ולא אותן דמנותל מלדים ולחוץ דחולה לארץ היא: פשיטא מרובין ונסמעטו. כגון שהורו ב"ד ועשו רוב קהל על פיהם דנתחייבו להביא פר ולא הספיקו להביא פר עד שנתמעטו שמתו מקלחן היינו פלוגחא דר׳ שמעון ורבנן דתנן (לקמן י.) חטא כהן משוח ונשיא עד שלא נתמנו דהיו חייבים להביא כשבה או שעירה ולא הספיקו להביא עד שנתמנו הרי הן כהדיוטות ונחייבם להביא כשבה או שעירה כבתחלה הכא נמי חייבין פר כבתחלה רבי שמעון אותר וכו׳ הכא נמי אם נודע להם עד שלא נחמעטו חייבין להביא פר אבל אם נודע להן משנחמעטו פטורין: מועטין ונפרבו מחי. כגון שהורו בית דין

שבטים מביאים שבעה פרים דקסבר ר יהודה דשבט א' איקרי קהל [ה:] והן מביאין ולא ב"ד [ד:]: הוראה סלויה כב"ד. דכחיב ונעלם דבר '' דהיינו שהורו לעבור מעיני

ידיעות נינהו לא מצמרף או דלמא כיון דאידי ואידי חלב הוא מצמרף ואם תמצא לומר כיון דאידי ואידי חלב הוא מצמרף מיעום בחלב שעל גבי "הקבה ומיעום בחלב שעל גבי דקין מהו הכא ודאי כיון דבתרי קראי קאתי לא מצמרף או דלמא כיון דאידי ואידי חלב הוא מצמרף ואת"ל שם חלב הוא ומצמרף מיעום בחלב ומיעום בדם מהו הכא ודאי (כיון) דתרי איםורי נינהו ₪[וכיון דאין איםורן שוה] לא מצמרף או דלמא כיון ₪(דאיםורן ומיעום בדם מהו הכא ודאי (כיון) דומי איטורי נינון שוויסין הין איטון לא מצבון היו לבה בין דיין המודת שוה) דקרבגן שוה מצמרף מיעום בחלב ומיעום בעבודת כוכבים מהו הכא ודאי אין איסורן שוה ואין קרבגן שוה יאו דלמא כיון דאידי ואידי כרת הוא מצמרף תיקו איבעיא להו הורו ב"ד שחלב מותר ועשו מיעום הקהל ומת אותו ב"ד ועמד ב"ד אחר וחזרו והורו ועשו מיעום אחר אליב' להו הורו ב"ד שחלב מותר ועשו מיעום אחר אליב' דמ"ד ב"ד מייתי לא תיבעי לך דהא ליתנהו אלא כי תיבעי לך אליבא דמ"ד צבור מייתי מאי צבור הא קאי

אית ספרים דנרסי דתגן ד' יהודה אומר י"ב שבשים שהמאו מביאין י"ב פרים וכן נראה
דסכי מנן ברישא דמניי ובמר הכי מני ו' שבטים שהמאו מביאין י"ב פרים וכן נראה
דסכי מנן ברישא דממניי ובמר הכי מני ו' שבטים כו' ולא שביק רישא דממניתן
למנקט סיפא: ר"מ סבר יחיד שעשה בהוראת ב"ד פבור. מימה מאי דומקי 'לכך דלמא
ר"מ מ"ל דדוקא יחוד שנשס חייב אלב שים ושלשה שעשו פטורים ולימ ליה לנייתא
דועדיין אני אומר כי דבלא"ה ליה לה דברייתא את לה יחיד שעשה בהוראת הכי
דועדיין אני אומר כי דבלא"ה ליה לו מלני מנא דמאלק בין א' לשנים דמיק למומר הכי:
קהל גדול פ"בוא חבח. אע"ג דר"ח מדברי קבלה לא ולפנינן הא חי גילו מילא לעמל הכי
בוקפיין ונתרבי מא. פרש" (בעלמא) ובשיון דהי לא להי לפיכן כמו משיח ושיא לא מירה מולי נמתעטו כל ממעטו לא
מרובין ונממנטו כבר הוו בני קרבן. ולא סייל דאפי מרובין ומממנטו כבר הוו מולא מש"ה
ב"ר בון נינהו אם לא דבמר מעאה אלינן של המס מרוייהו בני קרבן נינהו לא מש"ה
מכעיל להי במעטין ומרכו דאיכא למימר דאפי ר"ש מודה דפטור כדפי ואלי: הורו
ב"ד שחלב המבסה את הקרב ברי מימה דאמרי לקמן (ד.) אין ב"ד חייבין עד שירו בדבר
שאין הצדוקין מודין ובשלמא חלב שעל הדקין דאמי מריביי (מולין מנט) נימא דאין מדין ובשלמת חלב שעל הדקין דאמי מריביי (מולין מנוין ובשלמת חלב של הדקין דאמי מריביי (מולין מנדין ובשלמת חלב של היי

 לקמן ה, כ) [שס], ג) [עירובין
 פג. וש"גן, ד) [לקמן ה:], ה) [שס
 ע"ש חוספחה פ"ח], ו) ג" ב"ש,
 ו) [לפמ"ש רש"י ד"ה או דלמה וכו" מוכח דגרסתו הקרב, ה) רש"ח, ע) ומ"ו, י) [ויקרח ד], כ) ועי' רש"ח, () [ער' גליון הש"ם לרע"ח], מ) [הוריות פ"ח ה"ח], () [דף ה.],

תורה אור השלם

 צו אֶת אַהֶרֹן וְאֶת בָּנְיו לֵאמֹר זֹאת תּוֹרַת הְעלְה הָוֹא הְעלְה עַל מוֹקְרָה עַל הַמִּוְבַּחַ כָּל הַלִּיְלָה עַד הַבַּקֶר וְאַשׁ הַמִּוְבַּחַ תּוּקָר

עו נעצן ואש המובח חוקר ב:
ב: ייקרא וב ייקרא וב .
ב. וועש שלמה בעת ההיא את הקרא את הקראל מצרים מלבור ל מצרים מלבור לפני יין. אלדונו שבעת ימים לפני יין. אלדונו שבעת ימים ושבעת ימים מלכים א ח סה מלכים א ח סה מלכים א ח סה

מוסף רש"י

מוסף רש"י

ואת תורה העולה היא. ואת

היא השלה הרי אלו ג' מעוטרן,

לפי שלה התקולה היה ללו ג' מעוטרן,

הססויון שעו למוגם דלא ידרו,

מסולת מעולה על מוקדה על

מוקדה הא שם כל הלילה, משכלה על

מועע לך בו ג' מעוטרן למעט ג'

ואל דמשתע מעושל בלותר ואת

אם דמשתע מעושל בלותר ואת

אם דמשתע מעושל בלותר ואת

אם שלהה לא מרד אבל אחרה

דמשתע מעושל בלותר ואת

מעוטל, וכחני ביול

דמשתע מעוטל, וכחני ביול

דמשתע העולה שלה בלות ובסר בורה לול

דמשתע העולה שלה בלותר בסר בורה ולא

מסולה והי למלח מעוטרי ממעטר פסולה, והני חלתה מיעוטי ממעטי פסולה, היני מנחם תישוטי חמעטי היו מלחם פסולי (נדה ה ובעייד) ובחים שם) זאת מישטא היא מישטא היא דמשלה מישטא דמשמע המיוחדת, כשרה ולא פסולה, למעטר הי פסולין שאפילי על יידו, דלא מימא כל הנוע במונח כל פסולין אמא הנוע במונח כל פסולין אמא

תוספות הרא"ש

מעשה יהו פטורים שהרי ביד מביעון פר בהוראה והם פטורים תיל מעם הארן ואפי פטורים היל מעם הארן ואפי בשנגת מעשה בשנגת מעשה בשנגת מעשה בשנגת מעשה בשנאת מעשה בהוייב שור בי בשנגת מעשה ביד חייבים ריידי שעשה בהוראת מביאין עליהן והם פצמם ביד חייב וכי היכי דמחייבי בשנגת מעשה דאית לן לאוקמי קרא בהויאר איד מרשה בין בשנאם בין בהעלם דבר ומש"ה מבי של בהעלם דבר ומש"ה מהדר ארובא לחייבא לחייבא ה"כ כדקאמרת לא הם ולא ב"ד א"כ כדקאמרת לא הם ולא ב״ד א״כ מאי אולמי דמיעוט דפשוט לן דחייבין בשגגת מעשה טפי מרוב דקמהדר ארובא (וחישבנהו) [לחייבנהו] אדרבה איפכא מסתברא דטפי אית לן , לאוקמי חיובא דשגגת מעשה ברוב קהל שחטאו לחיוב כל א' וא' כשבה או שעירה שכן מצינו שחפץ הקב"ה בכפרתם שנתן להם כפרה בהעלם דבר [אבל מיעוט] שאין ב"ד מביאין (אבל מיעוטן שאין ב"ד מביאין עליהן פר והן פטורין (גם) בשנגת מעשה יהיו פטורין המיעוט מהייבין אלא וראי מדפשיטא ליה לתנא במענת מעשה חייבין שעשה בהוראת ב"ד חייב החייבין ששעיה בהיד ה"ג בשנגת מעשה בהיד לא "כשה גרירא (וא"ת) לאו ממיעוט בהוראה קמא ליה לתנא כ" בהוראה פטורין אשתכה דאכתי בהוראה פטורין אשתכה דאכתי מיעוט בשנגת מעשה גרירות אותר מדובא היבו בוראה פטורין אשתכה דאכתי מיעוט בשנגת מעשה גרירות אותר ארובא דליחייבה אשנגת מעשה גרירות נהדר ארובא דליחייבה מובר ארובא דליחייבה שהבו מובר ארובא דליחייבה באובה מובר ארובא דליחייבה אשנגת מעשה גרירות נהדר ארובא דליחייבה בשנגת מעשה גרירות בשנה בשנגת מעשה גרירות נהדר ארובא בשנגת מעשה גרירות בשנגת ב אשגגת מעשה גרידתא נהדר ברישא אמיעוטא דליחייבי בשגגת מעשה ולבסוף נהדר ארובא לחיובי בשגגת מעשה

בשנגה מעשה (דבסוף הדר ב" שלין הלדוקין מודין נכשמת חנב שענה הלקין דחתי מריבה. (מוכין מכו) למדו למדי הדר ב" ארובה לחירבי באנה. מעשה ארובה לחירבי באובה מעשה ארובה לחירבי באובה מעשה ב" שעשה שנים שעשאו או ג' שעשאו יכול יהו פטורים חיל מקרא מיעוט בשנגה מעשה מעשה לאו ממיעוט בחוראה קמא ליה לתנא אלא מקרא בהדיא הוא דקמא ליה והאי מעם הארוך והב יאורבה לן המיעוט בשנגה מעשה לאו ממיעוט בחוראה קמא ליה לתנא ארובה להוצא לא מוכר באובה לאובה משנה מעשה לאו ממיעוט בחוראה קמא ליה לתנא ארובה בארובי הוא דקמא ליה והאי הרובין הארובי לחיובי מקרא אי במיעוט הקהל בלחוד או אפילו בדוב הקהל החייו דקאמר ועדיין אני אומר אע"פ שריבה הכחוב מרובין באתרבי לחיובי מקרא אי במיעוט הקהל בלחוד או אפילו בדוב הקהל היוני דקאמר ועדיין אני אומר אע"פ שריבה הכחוב מרובין בארובי לחיובי ארובי לחיובי בארובי הרובים ולא) בזמן שהם מיעוט הקהל בלחוד או אפילו בדוב הקהל אל מרביך ליה בשנגת מעשה הע"ל עם מיעוט הקרא באיבה משהל ה"ל בעם מיעוט הקהל בלחוד או המריבי בארובין הרובין לא מרביד במיעוט מרוב הימו בדור אהייבין דאי לאו הכי מאי אולמיה דמיעוט מרוב ה"ל בעם במיעוט בקהל משום האין ב"ד מביאון משוא לקום לא היובין הרובין דרבין קרא שהבתי דבר רשי" ד"ל לא קשיא מידי לפורשו וקרובין דבריו. ומיהו הא קשיא לן מאן האי תנא קלאמר (צבור) [בידין בבידין ברית) בפירו ומור בלולה וסבר כ"מ בהדא ולא מעור ב"ד מששה בהוראה ב"ד פטור וכן פר"א ואיבה הוא להיה להם מור וכן פר"א) אלא הניהא לא מניה ארם מסור וכן היה אל אר ניהוא ליה לא מוניה לאובים ברימ בודה אר אר מסום בהוראה ב"ד פטור. ה"ה דהוה מצי למינור בריק ברי "די מעון ארם המוו האוש במור הוב הוראה היה ב"ד מור היה בהוראה ב"ד פטור. ה"ה בהוראה ב"ד פטור. ה"ה בהורא המור הוב מור הוב הוראה ב"ד מטור וכן ב"ד מור ה"מי אלא הניהא לא מניה וחשורה ורבי לאל. יוושלה להיא את לה במרן המצויה שמשה בהוראה ב"ד מטור. ה"ה בהוראה ב"ד מטור וון ב"ד מורא לא משום הוחצו שלמה בחוראת ב"ד פטור. ה"ה בהוראה ב"ד מטור וון ב"ד מור הוב אור ללוסין ודכותה מחצית אוכלוסין ובלוסין ודכותה מחצית אוכלוסין ובלוסין ובלומים ב"ב מטור ב"ב מטור יון שה בורי מור ביו מת מור ביו מת מור ביו מתב"ל מחציה שלה מור בור בא ה"ב"ד פטור. ה"ב מו

א) רש"א, צ) (מיר מב. חולין ע. נדה כט.ן,ג) [ל"לעדמן, ד) לקמן ד:, ס) ע"ו לו. ב"ב ס: [ב"ק עט:ן, ו) סוסהרין ו: [ושם אימא א"ר יהושע בן לוין,

נ) [שם ע"ש], ה) אמר. יעב"ץ, ע) [מנחות נב.ן, י) עי' רש"א, כ) נ"א

היכא כו' כך הגי' בקרבן אהרן וכל"ל,

תורה אור השלם

וְאָם כְּל עֻדַת יִשְׂרָאֵל יִשְׁגוּ וְנָעָלִם דְּבָר מֵעִינֵי הַקְּהָל וְעֲשֹׁוּ אַחַת מִבְּל מִצְוֹת יְיָ אֲשֶׁר לֹא תַעְשֶׂינְה וְאֲשֵׁמוּ:

ייקרא ד יג 2. בַּמָאַרָה אָתָם נַאָרִים וְאֹתִי אַתָּם קבְעִים הַגּוֹי בָּלוֹ: מלאכי ג ט

מוסף רש"י

במארה אתב נארים. לחם מקבלים עליכם צוירה בלחור ובקללה ונאסר עליכם, ואחיר אומי אחם קובעים, נולים, ואחם טהים שוב מן האחורים (עויד ידי), קבלחם עליכם בגוירם ארור להציא מעשבר אל צימ האולר, כדכתיב במנאמי הציאו את כל המעשר כדכתיב במנאמי הציאו את כל המעשר

ש א מיי׳ פי״ג מהל׳ שגגות הל׳

ב ז. ע שי ג מאני שגגום הני ד סמג עשין ריו: ב ב ג ד ה מיי שם הלכה א סמג שם: בא ו מיי׳ פ״ב מהל׳ ממרים

בא ו מיי פ"ד מהלי ממרים הלכה ה סמג עשון קיא: בב ז ח מיי פי"ד מהלי שגנו הלכה ה סמג עשון ריז: בג ט מיי שם הלכה א ופי"ב הלכה ב סמג שם:

בד י מיי׳ שם פי״ד הלכה ב: בה כ מיי׳ שם ופי״ב שם הל' ב

סמג שם: בו ל מיי׳ פי״ד שם הל' ב סמג שם: בז מ מיי פ"ד מהלי שקלים הלי

בא שקנים הלי בה ג ס מיי פייד מהלי שגגות הל' ה סמג עשין ריז ומציא אשם חלוי: מש ע מיי שה בייד

בש ע מיי׳ שם פ״ח הלכה ב:

רבינו חננאל

רבינו חננאל
ממה שהורוהו והיה חור שב
מידיעתו קריע קייה, מאר רבה
ב"ד דחלב מותר ונתחלף לא:
מודה שאם אכלו דפטר
מודה שאם אכלו חצי הקהל
בותה הואה רוא מייתי כשב
או שעירה. שאין זה שתחלף
פר אלא כל אחד מייתי כשבה
או שעירה. שאין זה שתחלף
הצבור לאתויי פר אלא ודאי
לא מצטרף מ"ט דאמר היא
לא מצטרף מ"ט דאמר קר
לא מצטרף מ"ט דאמר קר
שלח לך והיה אם מעיני
שלח לך והיה אם מעיני
שלח לך והיה אם מעיני
כולם כשגנה ועד שיהיו (פיי) [פר]
כולם כשגנה אחר (פיי) [פר] כולם בשגגה אחת (ופי) [ופר] ל) ילפי׳ מעיני מעיני. וקי״ל לסבריה דתנא דמתני׳ כר׳ יוחנן דאע״ג דאינה משנה (מאי הוא) ביקש בין שעשו ועשי צפהן (מיהו) שקלו וטרו לשעמיה: שלא עשו ועשי צפהן בין שעשו ועשי צפהן שלה עשו ועשי צפהן שלה עשו ועשי צפהן שלה ביד. ואקשיגן למה לי שלא עשו ועשה נחוב בקיו ופרקול אז ואף זו החני בקיו ופרקול אז ואף זו החני בקיו ופרקול אז ואף זו החני בהדייהו הויא תליה גמורה. אף דאיכא למימר משום דעבר בהדייהו הויא תליה גמורה. אף דאש ועשו ועשה אחריהן שם עשו ועשה אחריהן שטור ביד בעל בא, אף זו אם או היהן לא זו שעשו ועשה אחריהן שטור הורב ביד ביד על בא, אף זו אם או תלמיד שראוי להוראה הלך הורו ביד ידי עד אחד ביד ורש אחד בין בין שנו ועשה עמהן כוי למיות בין שעשו ועשה אחריהן בין שלא להוראה הלך הורה לא זו אף זו החני בין שעשו ועשה אחריהן בין שעשו ועשה אחריהן בין שראוי להוראה הלך הוראה אחריהן בין שעשו ועשה אחריהן בין שעשו ועשה אחריהן בין שעשו ועשה אחריהן בין של היד והאי להוראה. אחר במיר ומביר כמו אחד מהן בין של או המיל הוראה הלל הוראה המל ביי והצר להוראה הלל הוראה המל ביי והא להוראה הלל הוראה דמלי הוראה דמלי הוראה דמלי הוראה דמלי הוראה ביי אל מציר ולא סביר לא מיו להוראה הלל הוראה הלל הוראה דמל הוראה הלם ביי לא מנא למיד ולהוראה הלל אחדי להוראה הלל אחדי להוראה הלל הוראה דמל הוראה המשנע המין דאמרי בין לא מכיר לא חד להוראה הל בתו הור להוראה במיר מביר ולא סביר לא מיד ולא סביר לא אל מיד ולא סביר לא אל מיד ולא סביר לא אל מיד ולא סביר לא מיד ולא מכיר וכביר לא מען דבר אל אל מכיר וכביר משמע דמן דאור להוראה במן הה דתנן דאור להוראה כנון ברי אור להוראה ביי אחר רבא פל אור מור להור מור הא דתנן דאור להוראה כנון ברו אחר בר אל אל מכט. עוא פי איזהו תלמיד ראוי להוראה כנון ברו אור הרבא פנון איזהו תלמיד ראוי לאור ביי איזהו תלמיד ראוי עוד ביי איזהו תלמיד ראוי עודה ביי איזהו תלמיד ראוי עודה ביי אור ביי איזהו תלמיד ראוי עודה ביי אורה ביי איזהו תלמיד ראוי עודה ביי איזהו הלמיד האור הורב אידהו הייד הורב ביי איזהו הלמיד האור הורב הייד לא מיד ביי לא מיד ביי לא מיד ביי לא מיד ביי לא מיד הור ביי לא מיד הור בייד לא מיד בייד לא מיד בייד לא מיד בייד לא מיד בי

או לא בעינן ההוא בים דין דהורו להם מעיקרא דתהוי להו ידיעה. כלומר לא בעינן דתהוי להו ידיעה לב"ד קמא ומלטרפי: עד שחפשוט הוראה בכל עדם ישראל. דהיינו אותן שישבו להורות: כגון שהרכין ההוא אחד מהם. או תלמיד בראשו דנראה כהודה לדבריהם ונגמרה הוראה: במארה אתם נארים וגו'. כגון שהגוי

כולו דיכולין לקבלה: הכי משמע אי איכא גוי כולו וקא עבר עליה האי גברא אותי אתם קובעים והכי כתוב בספרים במס' עבודת כוכבים בפ' אין מעמידין [לו:]: אי איפא לכולהו. סנהדרין של שבעים וא': הויא הוראה. אע"פ שלא הורו כל אותן שישבו להורות: שיבה. אופתא: בותבי' הורו ב"ד. ועשו רוב לבור על פיהם: וידעו שטעו וחורו. מהוראתן: בין שהכיאו לפרסן ובין שלא הכיאו לפרסן. ולאחר שידעו שטעו הלך היחיד ועשה על פיהם דוה אין מצטרף עם רוב הצבור לפי שלאחר שנודע להם עשה זה: ר' שמעון פוער. לפי שברשות ב"ד הוא עושה שזה עדיין לא היה יודע שידעו שטעו וחזרו בהן והוי חולה בב"ד הלכך פטור: ר' אלעור אומר ספק. כלומר ספק אי כתולה בב"ד אי כתולה בעלמו דמי ומביאין אשם חלוי: ואיוה הוא הספק. כלומר אמאי הוא חייב אשם חלוי: ישב לו בביהו חייב. אשם תלוי: שהוא קרוב לפטור. דהוי ודאי תולה בב"ד שלא ידע חזרתן הואיל והלך לו למדינת הים: אמר לו בן עואי מאי שנה זה. שהלך למדינת הים מן היושב בביתו: אמר לו ר' עקיבא לפי שהיושב בביתו אפשר שישמע. שב"ד חזרו בהן והוי קרוב לחולה בעלמו ולפיכך חייב להביא אשם חלוי וזה שהלך למדינת הים לא היה יכול לשמוע והוי חולה בבית דין ממש הלכך פטור: גבו' כל הוראה שילאה ברוב לבור. אע"פ שב"ד חזרו בהן יחיד העושה אותה פעור: לפי שלא ניסנה הוראה אלא להבחין בין שוגג למויד. להודיע שהעושה על פיהם שוגג הוא ולא מזיד הוא וזה על פי הורחה הוח עושה לפיכך שוגג הוא ויחיד שעשה בהוראת בית דין פטור. [פ"א] לא ניתנה הוראה לפטור יחיד התולה בה אלא להכיר לבין

או דלמא [ידיעה] דההוא ב"ד דהורו בעינן או דלמא תיקו אמר רבי יונתן מאה שישבו להורות אין חייבין עד שיורו כולן שנאמר יואם כל עדת ישראל ישגו בעד שישגו כולן 🌶 עד שתפשום הוראה בכל עדת ישראל] אמר רב הונא בריה דרב הושעיא הכי נמי מסתברא דבכל התורה כולה קיי"ל יירובו ככולו והכא כתי' כל ייהעדה הואיל וכך אפילו הן מאה [תגן] הורו ב"ד וידע אחד מהן שמעו או תלמיד וראוי להוראה והלך ועשה על פיהם בין שעשו ועשה עמהן ובין שעשו ועשה אחריהן ובין שלא עשו ועשה ה"ז חייב מפני שלא תלה בב"ד האי הוא דחייב הא אחר פמור ואמאי הא לא נגמרה הוראה הכא במאי עסקינן יכגון שהרכין ההוא אחד מהן בראשו ת"ש סהורו ב"ד וידע אחד מהן שמעו יואמר להן מועין אתם הרי אלו פמורים מעמא דאמר להן מועין אתם דפטורים הא שתיק מישתק חייבין וגמר לה הוראה ואמאי והא לא הורו כולן אמרי ה"ג כגון שהרכין בראשו מתיב רב משרשיא סמכו רבותינו על דברי רשב"ג ועל דברי ר"א בר' צדוק שהיו אומרים סיאין גוזרין גזירה על הצבור אלא א"כ רוב הצבור יכולין לעמוד בה ואמר רב אדא בר אבא מאי קרא במארה אתם נארים ואותי אתם קובעים הגוי כולו והא הכא דכתי' הגוי כולו ורובא ככולא דמי תיוַבתא דר' (יוחנן) [יונתן] תיובתא ואלא מאי כל עדת דקאמר רחמנא ה"ק אי איכא כולם הויא הוראה ואי לא לא הויא הוראה יאמר רבי יהושע י' שיושבין בדין קולר תלוי בצואר כולן פשימא הא קמ"ל דאפילן תלמיד בפני רבו ירב הונא כי הוה נפיק לבי דינא

בהוראת ב"ד פטור: מיסיבי פר העלם דבר של לבור. כגון שהורו ב"ד בעבודת כוכבים ועשו לצור על פיהם וידעו שטעו וחזרו בהן ולריכין מעות כדי ליקח פר ושעירי עבודת כוכבים של לצור: בתחלה גובין להם. הוא ב"ד דהורו בעיגן שגזברין גובין מכל אחד מישראל מעות לקנות מהם פר ושעירי עבודת כוכבים לצורך קרבן דברי ר"ש: ואמאי. קאמר רבי שמעון דפטור דברשות ב"ד הוא עושה הא כיון דאגבי להו מעות לצורך עושה הם כיון דמגכי נהי תעות כוורך פר העלם דבר של לצור הוה מתיידע ליה שהבית דין טעו וחזרו מהוראתן ואמאי הוי חולה בב"ד: איבטים אימא שגבו ממנו ססס. שלא הודיעוהו לזורך מה הן גובין: איבטים אימא דלא הוי מה הן גובין: איבטים אימא דלא הוי

עושה בשגגת עלמו לעושה מזיד וברשות בית דין וזה הרי אומר

לנו שלא ידע שחזרו וחזיד עשה על פיהם ולא על שגנת עלמו ויחיד שעשה

במסא. כי גבו להו ולאחר גבייה הוא דעשה על פיהם: ר"ש אומר מתרומת הלשכה הם בחים. דלח הוי מפרסמח הלכך כי עשה על פיהם הוי תולה בבית דין הלכך פטר ר' שמעון ותנא דמתניתין הכי סבירא ליה אליבא דרבי שמעון דמתרומת הלשכה הן באין: חניא ר"מ מחייב. דתולה בעלמו הוי: ורבי שמעון פוער. דמולה בב"ד הוי: רבי אלעור אומר ספק. מביא אשם מלוי: הנפת יוומה שפקר מפינו מסט ממיד. איכא בינייהו. בין ר' אלעזר לסומכוס לסומכוס אינו מביא אשם חלוי דהכי קאמר סומכוס מעשה שלו חלוי הוא

שאכל ספק חלב ספק שומן. והרי סבור ששומן הוא ונודע לו שספק הוא שמביא אשם חלוי משום דשמא

חלב ממש אכל הכא נמי איכא למימר

שמא תולה בעלמו ממש

וגו' ואעפ"ר ואומי אתם קובעים, אתם גוזלים את המעשר ואת התרומה אתם גוולים את התעשר ואת התרוכה את התרוכה לאת התרוכה להתנועה התרוכה התרוכה התרובה התרובה התרובה התרובה התרובה בדים בינו בילו. בלותר וכל הקרב להתרובה התרובה יקטונו קונכוט ונעשים שלו ונולי הוד וליכא למימר שמא חולה בעצמו הוה "דלא הוי בר חיוב מעליא דהיכא דהוי לפניו חחיכה אחת פסק של חלב ספק של שומן וחלכו בדין החד אמביא אשם של שומן וחלכו בדין הוד. (שום), דעיבטיין שיבא מבשורא.
(שום), דעיבטיין שיבא מבשורא.
שיגיענו נסורת קטנה מן הקורה,
כלומר אלה נטעה ישתלש העוב
בין כולנו ויקלו מעלי. שיבא, נסורת,
כמו (הושע ח) כי שבצים יהיה
עגל שומרון, וממרגמינן לנסרי לוומין
עגל שומרון, וממרגמינן לנסרי לוומין חלוי חשום דאיכא לחימר שמא חלב ממש אכל דהוי בר חיוב מעליא אבל הכא ליכא למימר שמא חולה בעצמו ממש הוא שהרי על פי הוראה הוא עושה הלכך מעשה שלו מלוי הוא דלד חיוב שלו מלוי הוא דלא הוי לד חיוב מעליא הלכך אינו מביא אשם תלוי: לאדם

בוא:

תוספות הרא"ש

וונטפור ווו אי א מהור ב"ד וידע א" מה שטעו ואמר להם טועים אתם פטור הא שתיק חייב ברישא אבל אי (לא) שתק ולא שמל לא להנו ברישא אבל אי (לא) שתק ולא קוני ואמר להם טועים אתם פטור. תימה אמאי ליתנו רבותא טפי ונודע פטור ליתנו רבותא טפי ונודע לאחד מהם שטעו ושתק פטורים להלאימר דרל שימים מונד אמי להלאימר דרל שימים מונד אמי להלאימר דרל שימים מונד אמי מונד אמי ולמימר דכל שתיק פטור אפי׳ כרכיש ברישא: מתגי' הורו ב״ד וידעו שטעו וכו' עד ר"ש פוטר רבי אלעזר אומר ספק. ע״כ ר׳ אלעזר גרסינן דהוא בר פלוגתא אלפו גרסים דהוא בר פזונתא אלפו גרסים ורבנמי נמי נחלקנ בברייתם ורמים היכי קתני אמר רי עקובת ותימה היכי קתני אמר רי עקיבת על דברי מודה אני בחד. על דברי על דברי על דברי או בשור ור פאר מחיב לא היבי להי שליל: אמר רי יותון אשם שוטר ור פאר בי יותון אשם הלו אי אכא בינייהו רבי אלעוד אי הוה תולה בב"ד בייון דלא חיל בשום דמספקא לן מולה אי הוה תולה בב"ד בייון דלא מבי אי חלב אים חלוי באום רולוי באוכן לפון לא חלב הוא או שומן הוה לובריא אשם עליה אי חלב הוא או שומן הוה לובריא אשם עליה אי חלב הוא או שומן הוה לובריא אשם עליה אי חלב הוא או שומן הוה לובריא אשם עליה אי חלב הוא או שומן הוה לובריא אשם הלון המון בהם בית דין ויביא חטאת הכי (נמין פשע רמצי לשיולי הלבן בייא חטאת הכי (נמין פשע רמצי לשיולי אם הוותו בהם בית דין לשיולי אם הוותו בהם בית דין לשיול ועולם. דר"ש ובגמ' נמי נחלקו בברייתא

מייתי עשרה תנאי דבי רב לקמיה כי היכי דנימטיין שיבא מכשורא רב אשי כי הוו מייתי שרפתא לקמיה מייתי עשרה טבחי ממתא מחסיא ומותיב קמיה אמר כי היכא דנימטיין שיבא מכשורא: כזתני' הורו ב"ד וידעו שטעו וחזרו בהן בין שהביאו כפרתן ובין שלא הביאו כפרתן והלך ועשה על פיהן ר' שמעון פוטר ור' אלעזר אומר ספק איזהו ספק יישב לו בתוך ביתו חייב הלך לו למדינת הים פטור אמר רבי עקיבא מודה אני בזה שהוא קרוב לפטור מן החובה אמר לו בן עזאי מאי שנא זה מן היושב בביתו ישהיושב בביתו אפשר היה לו שישמע וזה לא היה לו אפשר שישמע בן עואי מאי שנא זוז כן דוושב בבידון ייטורושב בבידון אפשר דורה אין עבודת כוכבים בתורה הרי אלו פטורין יהורו לבטל מקצת ולקיים מקצת הרי אלו חייבין יכיצד אמרו יש גדה בתורה אבל הבא על שומרת יום כנגד יום פטור יש שבת בתורה אבל המוציא מרה"י לרח"ר פטור יש עבודת כוכבי' בתור' אבל המשתחוה יום כנגד יום פטור יש שבת בתורה אבל המוציא מרה"י לרח"ר פטור יש עבודת כוכבי' בתור' אבל המשתחוה פטור הרי אלו חייבין שנא' יונעלם דבר דבר ולא כל הגוף: גב' אמר רב יהודה אמר רב מ"ט דר"ש הואיל וברשות ב"ד הוא עושה איכא דאמרי אמר רב יהודה אמר רב אומר היה ר"ש כל הוראה שיצאה ברוב צבור יחיד העושה אותה פטור לפי שלא ניתנה ִהוראה אלא להבחין בין שונג למזיד סמיתיבי פר העלם דבר של צבור ושעירי עבודת כוכבים פבתחלה גובין עליהן דברי ר"ש ר' יהודה אומר מתרומת הלשכה הן באין אמאי כיון דגבי להו הוי ליה הודע איבעית אימא כגון שגבו סתם ואב"א כגון דלא הוה ליה במתא ואיבעית אימא רב כאידך תנא סבר דתניא איפכא בתחילה גובין להן דברי רבי יהודה ר"ש אומר מתרומת הלשכה הן באין תני ר"מ מחייב ור"ש פומר ר"א אומר יספק משום סומכום אמרו תלוי אמר ר' יוחנן אשם יתלוי איכא בינייהו א"ר זירא משל דר"א למה הדבר דומה לאדם שאכל ספק חלב ספק שומן ונודע לו ישמביא, אשם

בל הוראה שיצחה ברוב צבור. למעוטי דאס מטאו מלי לכור ועשה גם הוא חייטן: שעירי עבורת בובבים. משום הכי נקיט לשון רפים דאיכא טוצא שעירים שעירי ראש מודש ושעירי רגלים שהן מרובים. ואיידי דקאמר המם שעירים נקיט נמי הכא אע"ג

תוספות יבין: דאינו [אלא] אחד כמו פר העלם: משל דרבי אדיעזר בו'. מימה דהחם בספק אכל ראש ספק לו ולכולי עלמא אבל הכא לו אין ספק, וכן בסומכוס. מיהו יש לומר דבהא ע"י.

ל א מיי פייב מהלי שגות הלי ל ופי״ד הלי״ב ממג עשון ריו: לא ב מיי שם פייד הלכה ה: לב ג ה ו ז מיי שם הלכה ב: ד [מיי פ״ו מהלי איסורי ביאה הלכה

תורה אור השלם

 וְאם כָּל עֲדַת יִשְׂרְאֵל יִשְׁגוּ וְגַעֻלִם דְּבֶר מַעִינִי הַקְּהָל וְעֲשׁוּ אַחַת מִבְּל מִצְוֹת יְיָ אֲשֶׁר לֹא תעשינה ואשמו: 2. בִּי יִפְּלֵא מִמְּךְ דְבָר לִמִּשְׁפָּט בֵּין דָם לְדָם בֵּין דִּין לְדִין וּבֵין נָגַע לְנָגַע דְּבָרִי רִיבֹת בְּשְׁעָרִיףְ וְקַמְתְּ וְעְלִיתְ אַל הַמָּקוֹם אֲשֵׁר יִבַחָר יִיָּ אֲלֹהָיףְ

שבעת יְמִים וְאַחַר תִּטְהָר

בן אחר תטהר:

ויקרא טו כה
ויקרא טו כה
רוקרא אשר ישכב את אשה דוה
היא אלה את ערותה את מקרה הערה
הייא אלתה את מקור דמיה וגברתו
שניהם מקרב עמם: ויקרא כ יח
כל ימי זובה במשבב עליו
לה וכל הבלי אשר תשב עליו
לה וכל הבלי אשר תשב עליו
שניה בטמאת גדתה:
יהיה בטמאת גדתה:
יהיה בטמאת גדתה:

וְלֹא תוֹצִיאוּ מַשְׁא מְבְּתַּיכָם בְּיוֹם ַהַשְּׁבְּת וְכָל מְלֶאכָה לֹא תַעֲשוּ
 וְקַרְשְׁתָם אָת יוֹם הַשְּׁבְת בַּאֲשֶׁר
 צְוִיתִי אֶת אֲבוֹתֵיכָם:

7. כי לא תשתחוה לאל אחר כי יי קנא שמו אל קנא הוא: שמות לד יד

מוסף רש"י

. בדבר שאין הצדוקין מודין בו. בובר שאין הצדוקין מורין בו. שאין טעותו מפוכש בתורה בהדיל אלא במשנה או בדברי האתולאה (סנהדרין לג:). זיל קרי בי רב הוא. מיטקות של בית רכן יודעין שאיט כלום (שוו).

רבינו חנגאל (חמשך)

רבינו הענקה (המשך)

בותויה אלא כדובנן דאמרי יחיד
שעשה בחוראת ב"ד חייב: אמר
רב אסי בהוראת ב"ד חייב: אמר
יושבי ארץ ישראל. פ"י אם עשו
רוב יושבי א"י לא תחוש ליושבי
היושבי א"י לא תחוש ליושבי
היושר א"י ביושבי א"י ניהו
דאיקרו קהל שנא' וועש שלמה
בעת ההיא את החג וכל ישראל
מכדי כתיב כל ישראל אמאי כתיב
מכדי כתיב כל ישראל אמאי כתיב
מכדי כתיב כל ישראל אמאי כתיב
הדהוא תחום א"י לומר לד הנד יא"י דהו מלבוא חמונעו נחל מצוים פי-דהוא תחום א"י לומר לך הני דא"י איקרו קהל דחוצה לארץ לא: פשיטא לן דהיכא דהוו קהל רובה כשעשו ונתמעטו קודם שיודע להם היינו חלוקת רבנן ור״ש בפרק כהן משיח שחטא דתנן כהן ונשיא שחטאו עד שלא נתמנו ונתמנו הרי הן כהדיוטות פי׳ ומביאין כשבה או שעירה. ר״ש אומר אם נודע להן עד שלא נתמנו אומר אם נודע להן עד שלא נתמנו אז חייבין קברן הדיוט ואם אחר אז חייבין ערבן הדיוט ואם אחר אז חייבין ערבן הדיוט ואם אחר אחר אומר או חייבין פטרוין, מיא פשיטא לדי שמעון פטורין, מיא פשיטא לדי שמעון פטורין, מיא פשיטא לדי שמעון פטורין, מיא מרובין ונתמעטו דעמר דאנייג ברובין הכל ולאו דטמכא דאנייג שהו מה מון מני מלי נשנודע להן אחר היכא דהוו מיעט בשעת מעשה היכא דהוו מיעט בשעת מעשה ברן עד שגעטו אלו ורב ונודע החוש להן נקון פליגי ברן שר אולי מחייב היש ורבון, דאולי בתר שעת החטא רש דאולי מרי שרובון האול יבתר שעת החטא ברשני לה. ודחינן והסברא אימר ברוא מריינה פי דביני שיחא החטא ברייני מיה ידינה לה. ודחינן והסברא אימר והיינה פי דביני שיחא החטא ברייני מיה דריינה בלא ברייני או אר בלא ברייני אחר בינין אחד דינה בלא בריינו אחר דינות בלא ברייני אחר בלען אחר דינות בלא ברייני אחר דינה בלא ברייני אחר דינה בלא ברייני אחר דינה בלא ברייני אחר דינה בלא בריינה פרייני אחד דינה בלא בריינה בריינה בלא בריינה בלא בריינה בלא בריינה בלא בריינה בריינה בריינה בלא בריינה בריינ בת יויכו פי ובפי שיוא הווטא והידיעה בענין אחד ידיעה בלא חטא מי שמעת ליה: דאם כך היה לייתו כדהשתא פי׳ יביאו הכהן המשיח פר והנשיא שעיר דהשתא בני כך נינהו מדפטרינהו [ר״ש] אלמא בתר תרוייהו אזיל הלכך לדברי הכל מועטין ונתרבו הלכך לחברי הכל מועטן ותרבו אין מביאין פר. ומאי הוא מייתי כל חד מנייתו כשבה או שעירה על הדי בנביץ לביקו בערובן דאמרי אין בית בערובן דאמרי אין בית הביעי און בית בערובן הוראה הא להו הורו צבור שחלב מותר העשו מיעט הקהל פי וססקה אבל לא נודע לביד 2) תו ההוראה שלא פשטה בקהל יותר הדרו הורון פעם שולה כי החלב מותר ועשו מיעט אחר והוו הדרון שני מיעט אחר והוו למותר ועשו מיעט אחר והוו להותר יומים מותר הוו מותר מיעוטי רובה מהו כיון

ל) ג'י רבינו נכונה. ב) ג'י שלנו ומתני" מני וג'י רבינו נכון מאד. ג) לג'י שלנו וחזרו ב"ד בהן פיי שידעו בנחיים שטעו ועי מוס' ונראה דרבינו ל"ג

כוכבים דהוי ביטול מקלת וקיום מקלת או מכל מלות נדה דהוי ביטול מקלת וקיום מקצת ולא כל מצות השבת דהוי עוקר כל הגוף ולא כל מצות דנדה ודעבודת כוכבים דעוקר כל הגוף: מצום סרסי משמע. כלומר מצות טובא משמע כגון נדה שבת ועבודת כוכבים דהכי משמע ועשה אחת מכל מלות ה' דעבד חד מהני או שבת

או עבודת כוכבים או נדה ולעולם בעוקר כל הגוף קא מיירי: אמר ר"נ בר יצחק מצום כסיב. בחד וי"ו דחדא מלוה משמע דהכי משמע ועשה אחת מכל מלות דשבת או אחת מכל מלות דעבודת כוכבים או אחת מכל מלות דנדה דהוי מקיים מקלח דשבת ומבטל מקלת והוא הדין לעבודת כוכבים והוא הדין לנדה והוא הדין לשאר מלות דקיום מקלת ובטול מקלת חייב ועוקר כל הגוף פטור: מה זקן ממרא מן הדבר ולא כל דבר. דהא כתיי מן הדבר ותנן באלו הן הנחנקין (סנהדרין דף פח:) האומר אין תפילין לעבור על דברי תורה פטור חמש טוטפות להוסיף על דברי סופרים חייב דהיינו מן הדבר ולא כל דבר: אין ב"ד חייבין. דלא הוי הוראה מעליא עד שיורו להתיר בדבר שאין הלדוקין מודין שיהא אסור שהורו להיתר בדבר איסור שאין כתוב בתורה בהדיא: זיל קרי בי רב הוא. דכיון דאפשר לו ללמוד ולידע לא הוי שוגג מעליא וקרוב למזיד הוי: אחד לאחד. היינו יום כנגד יום: דאמרי כדרכה אסירא. גמר ביאה ושלא כדרכה שריא: והא. שלא כדרכה נמי כתיב משכבי אשה ⁰ שני משכבות אחד כדרכה ואחד שלא כדרכה: ד**אמרי** כדרכה אסירא אפי׳ העראה. דהאי דכתיב את מקורה הערה ⁽⁾ בכדרכה: אי הכי. מאי איריא דקתני שהורו בשומרת יום כנגד יום אפילו נדה נמי כי האי גוונא קיום מקלת וביטול מקלת הוא והוי בדבר שאין הלדוקין מודין בו: אלא לעולם בכדרכה. דאמרי בשומרת יום העראה שריא אפילו בכדרכה וגמר ביאה הוא דאסיר ודקאמרת הא העראה כתיב דאמרי העראה באשה נדה הוא דכתי׳ ולא בשומרת יום הלכך לא מחוקמא בנדה אלא בשומרת יום והוי בדבר שאין הלדוקין מודין בה: ו**אי בעים אימא**. דקאמרת שומרת יום הא כתיבא הא לא קשיא דכי קתני כגון דאמרי זבה לא הוה אלא [היכא דחזיא] ביממא כדכמי׳ כל ימי ^{מ)} אבל היכא דחזיא בליליא טהורה והוא הדין לשומרת יום דאמרי דהוא היכא דקחזיא ביממא דהיינו בימי זיבה הלכך לא מתוקמא בנדה אלא בשומרת יום ובזבה וחויא הוראה בדבר שאין הלדוקין מודין: מושיט וזורק לא כתיבי בהדיא: השחחואה שלא כדרכה. כגון משתחוה לפעור או למרקולים: השתחואה. בפשוט ידים ורגלי כדכתי' (בראשית יט) וישתחו ל) אפים ארלה:

ולא מבעיא למ"ד צבור מייתי דמפרסמא מלתא אלא אפילו למ"ד *ב"ד מביאין דלא מפרסמא מלתא אי הוה שאיל הוו אמריז ליה אמר ר' יוםי בר אבין ואיתימא רבי יוםי בר זבידא משל דסומכום למה הדבר דומה לאדם שהביא כפרתו בין השמשות ספק מבעו"י נתכפר לו ספק משחשכה נתכפר לו שאין מביא אשם תלוי ולא מבעיא למ"ר ב"ד מביאין דלא אפרסמא מלתא אלא אפילו למ"ד צבור מביאין דמפרסמא מלתא והוו אמרינן ליה דהכא ¢בספק מבעוד יום ספק משחשכה אי שאיל לא אשכח אינש דמשייליה: אמר לו בן עזאי מאי שנא מן היושב כו': שפיר קאמר ליה ר"ע לבן עזאי אמר רבא החזיק בדרך איכא בינייהו לבן . עואי חייב דהא בביתיה איתיה לר"ע יפטור דהא החזיק בדרך: הורו לו ב"ד לעקור את כל הגוף: ת"ר 'ס ונעלם דבר ולא שיעקר המצוה כולה כיצד יאמרו אין נדה בתורה אין שבת בתורה אין עבודת כוכבים בתורה יכוֹל יהו חִייבין ת"ל וְנֹעלם דבר ולא שתתעלם מצוה כולה הרי אלו פמורין אבל אמרו יש נדה בתורה אבל הבא על שומרת יום כנגד יום פטור יש שבת בתורה אבל המוציא מרשות היחיד לרשות הרבים פמור יש עבודת כוכבים בתורה אבל המשתחוה פטור יכול יהו פמורין תלמוד לומר ונעלם דבר ולא כל הגוף אמר מר יכול יהו פטורין ואי בקיום מקצת וביטול מקצת פטורין ובעקירת כל הגוף פמורין במאי חייבין תנא הכי קא קשיא ליה אימא דבר כולה מילתא משמע ת"ל ונעלם דבר מאי משמע אמר עולא קרי ביה ונעלם מדבר חזקיה אמר אמר קרא יועשו אחת מכל מצות מכל מצות ולא כל מצות מצות תרתי משמע אמר ר"נ בר יצחק מצות כתי' רב אשי אמר סיליף דבר דבר מזקן ממרא דכתיב ביה בזקן ממרא בכי יפלא ממך דבר לא תסור מן באן כובוד אידו לך ימין ושמאל מה ממרא מן הדבר ולא כל דבר אף בהוראה דבר ולא כל הגוף אמר רב יהודה אמר שמואל אין

פטורין מאי טעמא זיל קרי בי רב הוא תנן יש נדה בתורה אבל הבא על שומרת יום כנגד יום פמור ואמאי שומרת יום כנגד יום הא כתי' 🤊 וספרה לה ימלמד ישסופרת אחד לאחד דאמרי העראה שריא גמר ביאה הוא דאסירא הא נמי כתיב יאת מקורה הערה דאמרי כדרכה אסירא שלא כדרכה שריא הא כתיב משכבי אשה דאמרי כדרכה אסור אפי' העראה בשלא כדרכה גמר ביאה הוא דאסור אבל העראה שריא אי הכי אפי' נדה נמי אלא לעולם כדרכה ודאמרי העראה באשה דוה הוא דכתיבא ואיבעית אימא דאמרי זבה לא הויא אלא ביממי דכתיב יכל ימי זובה תנן יש שבת בתורה אבל המוציא מרשות לרשות פמור ואמאי הוצאה הא כתיבא 60 לא תוציאו משא מבתיכם [דאמרי הוצאה הוא דאסור הכנסה מותר ואיבעית אימא] ידאמרי הוצאה Φ(והכנסה) הוא דאסירא מושים וזורק שרי הוא דאסור הכנסה מותר ואיבעית אימא] ידאמרי המשתחוה הא כתיבא דכתיב זלא תשתחוה הא כתיבא דכתיב זלא תשתחוה לאל אחר דאמרי כי אסירא השתחויה כדרכה אָבל שלא כדרכה שרִיא ואיב"א דאמרי השתחויה גופה לאל אחר דאמרי כי אסירא השתחויה כדרכה אָבל כדרכה הוא דאסיר דאית בה פשום ידים ורגלים הא השתחויה דלית בה פשום ידים ורגלים שריא

ב"ד חייבין עד שיורו סבדבר שאין הצדוקין

מודין בו אבל בדבר שהצדוקין מודין בו

בצי החייב נמני בשאר מלות בכל ענין והכי נמני הכא ולהכי כמיב הכא דבר למעוטי כל הגוף. מידי באר מלות בכל ענין והכי נמני הכא ולהכי כמיב הכא דבר למעוטי כל הגוף. וצילה למימר אפכא דבר באר בי וכמי הכא מכל מלות הי זכמי ולא דמימיתי באל בעוכר, כל העף אל משכחת במנות האמונות האורים אלא במו מאטוסמו ואם ממותו ואם חמיו דבר שאין הלדוקין מודין בו. הועתק מפי הביני שמחסה זה"ל: רב אשי אשר דיף רבר רבר בהין שברא. האסם ילף במנוספתא "פון לט לדם לו לל לדב רבר מוק מברא. האסם ילף במנוספתא "פון לט הדדוקין מודין בו. והא דאלטמיך למעוטי כוליה דבר וא מפי משום דלדוקין מודין בו. והא דאלטמיך למעוטי כוליה דבר וא משוח במול מול משום דלדוקין מודין בו. והא דאלטמיך למעוטי כוליה דבר ואל מפיק משום דלדוקין מודין בו. ופל דאלטמיך למעוטי כוליה אל האל האל מבי קיים הקלא מעויטים ייש נדה אבל הבא על שוברת יום ביי. בנדה גופה היי מלי לאסמוטין אפיל ובאומר יום בדם אדום דבר ביום לאל הק לפבין איום מקלא בורותי בול היי הוום בלא ברובה גבי אהם במעול און הלדוקין מודין בו הוי קיום מקלא: הבתיב בול האל האל האל ממשכע בדתם יהיה לה: שלא ברדבה גבי אהבתיב בול. מדוקין מודין צו הסו בשכאה שאל בדרבה במי הבתיב ביו. מות של מלוי קין מאן מאל דפריב וגד להה יותה. ב"מ היות להוי קול מאל לאל היו במשלה שלא בדרבה בא הבתיב בול. מותה ב"מעול מאל מל מל לאל מל בני וב להם יימי היה לה: שלא בדרבה גם יובה. ה"מ וובה. ה"מע אובה אובה שריא. ומלה הכנסה קרי לה כדאמרין במסי שבת ובר, ווצאה אפירא והבנהה שריא. והבנה שריא. והבנה שריא. והבנה שריא והבות אוני (אבי בושות לה מל מבל מבל היא מה לי אפוקי מה לי עיול (שבת צוב):

ולא מיבעיא למ"ד לבור מביאין. דכי הביאו כפרתן דמי דהא מפרסמא מלתא ולא הוי האי יחיד חולה בב"ד אלא אפילו למ"ד דכי הורו ב"ד ועשו תמתרותו האייהוד מונים בפיד מנו מפים כנו די די היותר כי דופסו קהל על פיהם דב"ד מביאין עליהם פר והם פטורין דאיכא למימר לא מפרסמא מילחא כל כך והאי יחיד חולה בבית דין הוא אפ״ה לאו חולה בב"ד הוא שהרי היה בידו לישאל מפני

מה ב"ד מביאין פר ואי שאיל אומרים לו דטעו וחזרו הלכך תולה בעלמו קרינא ביה ואית ביה לד חיוב מעליא הלכך מביא אשם תלוי: ספק מבעוד יום נסכפר לו. והיא כפרה מעליא: ספק משחשכה נסכפר לו. ולא הוי כפרה מעליא דביום לוומו כמיב ^ט דקיימא לן דפטור דאין לריך להביא קרבן אחר ואע״פ שהוא קרב מזכי מיד של בין הערבים אין בו שום אחר תמיד של בין הערבים אין בו שום פסול דהכי אמר בפ' תמיד נשחט (פסחים ד׳ נט.) דחתי עשה דפסח ועשה דחכילת קדשים ודחי עשה דהשלמה ואיכא נמי שינויי אחריני טובא והא הכא ^{י)} (מפני) דבין השמשות לית ביה לד חיוב מעליא דליכא למימר שמא משחשכה נמכפר דניכח נמיחר שחח משחשכה נמכפר לו שהרי בין השמשות כהרף עין ואין אדם בעולם יכול לעמוד עליו אם מן היום או מן הלילה ופטור. ה"ינ ליכא למימר שמא ממש חולה בעצמו שהרי כבר הורו ב"ד: ולא מיבטיא למ"ד ב"ד מביאין. ולא לבור דלא מפרסמא מלתא היא והאי יחיד תולה בב"ד הוא ופטור אלא אפילו למ"ד לבור מביאין. ואיכא למימר מפרסמא מלחא היא והאי יחיד לאו תולה בב"ד ותולה בעלמו הוא אפ"ה אמר תולה בב"ד הוא דכי עשה על פיהן עשה: לא משכח איניש דלשייליה. ולא סליק אדעתיה למישאל למה הביאו לבור פניק חדמנהים לווישתה לנוחה הביחו לכוד פר הלכך ליכא זד חיוב מעליא דהא זד פטור שייך ביה טפי דחולה בב"ד הוא הלכך אינו מביא אשם תלוי: החזיק בדרך. לילך למדינת הים ועדיין ישנו בער: איכא ביניים. לר"ע פטור של הפלי החויק בדרך דכיון דערוד הוא לא היה אפשר לו שישמע דחזרו בהן הלכך מולה בצ"ד הוא ופטור לגמרי: פנא הכי קשיא ליה דבר כולה מלחא משמע. החרו לעקור כל הגוף דהא לא כמיב מדבר ואימוא איפכא דהורו לבטל בדקלת ולקיים במקלת יכול יהו פטורין וכי חורו לעקור כל הגוף יהו חייבין: וכי חורו לעקור כל הגוף יהו חייבין: **מ"ל ונעלם דבר**. בא ללמד דבטול מקלת וקיום מקלת חייב: מאי משמע. כלומר היכי משמע האי ונעלם דהוי קיום מקלת ובטול מקלח: אמר עולא קרי ביה וגעלם מדבר. דהאי מ"ם דונעלם שדיא אדבר דמ"ם נדרשת לפניו ולאחריו וקרי ביה ונעלם מדבר דמשמע מדבר ולא כל לבר: חזקים אמר. מסיפא דקרא נפקא מכל מלות דמשמע מכל מלות של שבת דהוי בטול מקלת וקיום מקלת או מכל מלות של עבודת

 א) לפי הגהות הגאון בעל מעשה רב צ״ל כספק, ב׳ [לקמן 1:],
 ג) [סנהדרין פו.], ד׳ סנהדרין לג:,
 ס'״ל יהיה לה, ו) נדה עג., ז) נ״ל אל יצא [איש] ממקומו [ועיין תוספות עירובין יו: ד״ה לאו ועי׳ מטפות פייד מהלכות שגגות דין בהרמב"ם פייד מהלכות שגגות דין צ'ן, ח) ב"ש מ"ו, ע) [ויקרא ז], י) בס"י אינו, כ) [ויקרא יח], ל) נשם כן, מ) נשם טון, ט בס"א: וישתחוו כן, מ) נשם טון, ט בס"א: וישתחוו לו, והוא בבראשית מב, מ) פסחים פ"ד, ע) נ"ט:, פ) שה, ל) ב"ק ע: וש"ג, ק) ב"מ נ"ד:, ר) ב"ב קי"ח:, ש) סנהדרין ל., ש) ל"לומיעט בהדיח, f) פ״ח דמכילחין, ב) נ״ל דילפי, ג) סנהדרין לג: ושם ד"ה שטעה, ד) ל"ל הכנסה הולאה,

תוספות הרא"ש

תוספות הרא"ש
דוראי פושע הזה דאי מיתי
דוראי פושע הזה דאי מיתי
לשוקא אמרי ליה וזה שישב
ביתו ולא שאל פושע הזה
אלא אפי למיד ב"ד מיתי א
אלא אפי למיד ב"ד מיתי א
זהה: פופכום אומר תלוי. דין
אוכל ספק חלב לאחר שהביא
אוכל ספק חלב לאחר שהביא
מהיסורין או זה בלא הבאת
מיסורין אף זה בלא הבאת
מיסורין דאנוס הוא דרבי לאדם
מיסורין דאנוס הוא דרבי לאדם
ביערב פסח דאמרי בפסח שששי
בערב פסח דאמרי בשחם דאתי עשה בערב פטח דאמריי בפטח שני בפרק תמיד נשחט דאתי עשה דפסח דאית ביה כרת ודחי עשה דהשלמה עליה השלם כל הקרבנות כולם דלית ביה (ספק) כרת (ספק) אי היה יום כשנזרק הדם או לילה דפטור מלהביא קרבן אחר דמוקמינן היום בחזקתו ה"נ מוקמינן האיש בחזקתו קמא ותולה בב"ד הוא בחזקתו קמא ותולה בב"ד הוא לולא פושע דלא עלהה בב"ד הוא שיחזור בהם ב"ד: ו"א מבעיא פושע דלא מצי למיזל ללשכת בצור מייתי כרי. דלא הוה למיזל צבור מייתי כרי דלא הוה למיזל בצור מייתי כרי דלא הוה למיזל דבודקף (מייתי) [וביתוסים] וספרה לה ז' ימים. קים להו דבודקף (מייתי) [וביתוסים] דרושים דרשה זו מיתורה דרושים דרשה זו מיתורה דרושים הוצאה מאסרה הוצאה משה בהוא בריג דבמהי להדיר הנא הוצאה משה בהוא בריג להדיר הנא לא איירי בהוצאה אלא בתולדה הגיאה משום דהוי אב ולעולם לא איירי בהוצאה אלא בתולדה דידה הכנסה או דריקה והושטה: דאמרי השתחואה גופה דאית בה פשוט ידים ורגלים (וכן) הברא נבוא אני אצה ורש"י ז"ל הביא הקרא אצה ורש"י ז"ל הביא הקרא אפים ארצה ורש"י ז"ל הביא הקרא אפים ארצה ורשם ליכא למשמע דאטרינו בפ"ב בפ״ב דאמרינן דשבועות (דף טז:) קידה על אפים וכה״א ותקוד בת שבע אפים ארצה אלמא כל קידה הוי אפים שמשהחוה בראשו ומרכן פניו כלפי קרקע ויש שפשטחוה דמפרש בה בלא פשט ידים ודגלים כגון אפים שמוי ודגלים כגון אפים אוץ ארץ ישתחו לאפיז ארצה (בראשית מח) והוא יותר מקידה שמשפיל פני עד הקרקע אבל היכא דכתיב השתחואה מתם להשתחוות לן ארצה: אפים ארצה אלמא כל קידה הוי

רבינו חננאל

צבור (ורבן סברי ב"ד משלימין לרוב צבור) איבעית תימא הזרו ב"ד ועשר רוב הקהל ומאן חכמיה רי שמעון דאמר צבור מייתי וב"ד מאצבור. ומחייבין דקתני ר"מ אצבור. אצבור. והא דרי שמעון מפרש לקמן ואית דאמרי בשבט שעשה בהוראת ב"ד מיירי ומאן חכמים ר' יהודה דתנן. ומאן חכמים ר' יהודה דתגן. b) בסיפא דפרקין הורו ב"ד של א' מן השבטים כו' עד דברי ר' יהודה. אי בעית תימא כגון רי יחודה. אי בעית חימא כגון שחטאו ו" שבטים והן רובן של קהל או ד' אני'פ שאינן חרובו של קהל ומאן הלמוד המים לו היב שהעין בן אלעוד התניי לקמן רשבי"א אומר משמטו של ריים חטאו ו" כר פ"י הך דהני משמיה דר" מאיר בעי רובה בשבטים ובמנין, ולא איתוקמא אמר שמואל דמתניתין רבי יבר מתניתין רבי יהודה סתימתאה ולית הלכתא יהודה סתימתאה ולית הלכתא

לג א מיי פי״ד מהלי שגגות הלי ב סמג לאוין ריז: לד ב ג מיי' פ״ט מהל' יסודי התורה הלכה א והלכה ג ד

קה ד נויי שט של ש. לו ה ו מיי פייג מהלי שגגות הלי א סמג עשין רא: לז ז מיי פייצ שם הלכה א והלכה

ב סמג שם: לח ח ט מיי שם פרק י"ג הל' ו

סמג שם: לם י כ מיי שם פרק י"ב הלכה

רבינו חננאל

דבינו הננאל דשתי הוריות נינהו לא מצטרפי וכל חד באפי נפשה קיימא וליכא פר אלא כל חד מייתי האדי חלב היא מצטרף (אתייל הטאתו או דלמא כיון דאדי שעל הקיבה. ס"א על הקרב [ומיעוט בחלב שעיג דקון] פיי שעל הקיבה עיג דקון] פיי הורו שחלב שעל גבי הדקון שעל הורו שחלב שעל גבי הדקון של מותר. מהו הכא ודאי כיון מצטרפי פיי דקא ל) טעו בהאי המבטה את הקרב וגרי (והכי קרא דכתיב חד את החלב המכסה את הקרב וגרי (והכי הקרב. רי (שמעון) (שטעאל)

קאמו) (וחביא בספוא) אפו על הקרב. ר' (שמעון) [ישמעאל] אומר להביא חלב שעל הקיבה ר' עקיבא אומר להביא חלב

סמג לאוין שסד: ה ד מיי' שם הל' ה:

להוראה שמעינן מינה נמי דהיינו סנהדרי גדולה דתניא במ"כ ש עדת ישראל עדה המיוחדת לכל ישראל ואיזו זו סנהדרי גדולה: ואימא עמך משום עדה המיוחדת לכל ישראל ואיזו זו סנהדרי גדולה: ואימא עדים המחודות לכבי של חברות רויון ווי סנהאריי גדונה). הייתה עתן משום שדינה. דלגופיה הוא דאתא כלומר שיהו עומדין עמך ולא יכנסו לפני ולפנים במקום שכינה דסלקא דעתא אמינא והואיל דכתב [©] אספה לי דיכנסו במקום שכינה קמ"ל. [ל"א] עמך משום

רומיא דמזיד דלא הוי ממש תולה בב"ד ב״ד מביאין פר ושעי׳ דברי ר״מ. דבעבוד׳ כוכבים בהוראה פר ושעיר מייתי דכתי׳ בפ׳ שלח לך אנשים לי וכי תשגו ולא תעשו לם כל המצות האלה דהיינו בעבודת מוכנים כדאמר לקמן בפרק הורה כהן משיח ^ש אזו היא מצוה ששקולה כנגד כל המלות הוי אומר זה עבוד' כוכבי' וכתיב (במדבר טו) ועשו כל העדה פר בן בקר

למולה לריח ניחוח לה' ומנחתו ונסכו מחד לעולה לריח ניחוח לה' ומנחתו ונסכו כמשפט ושעיר עזים אחד למטאת: רבי יהודה אומר י"ב שבטים מביאין י"ב

וקסבר לבור מביאין פר ולא בית דין:

רבי

פרים. דכל שבט ושבט אקרי

שכינה כלות׳ ברור לדיקים גמורים שאני רולה להשרות שכינה עליהם: אפך בדומין לך. שיהיו ראויין להוראה: בדתבי' הורו ב"ד שוגגין ועשו הקהל שוגגין. על פיהם ב"ד מביחין פר רבי מאיר כדאית ליה ור׳ יהודה כדאית ליה ור"ש כדאית ליה ל) דהוי הוראה מעליא: הורו ב"ד מזידין ועשו הקהל שוגגין. לא הוי הוראה מעליא דאם כל עדת ישראל ישגו כמיב © דבעינן שוגגין בב"ד והכא הוה ליה שגגת מעשה בלא הוראה ומביאין כל אחד מן הקהל כשבה או שעירה דכיחיד דמו: הורו ב"ד שוגגיו ועשו הקהל מזידים פטורים. דמזיד לאו בר קרבן הוא: גבו טעמא דשוגגין ועשו מוידים דפטורין. דמזיד לאו בר קרבן הוא לא לבור ולא יחיד הא שוגג הוי שוגג תולה בעלמו וחייב בשגגת מעשה קרינא ביה: כגון שהורו ב"ד שחלב מוחר. שעל הקרב ולא שעל הכליות דלא היי עוקר כל הגוף: ונסחלף **תלב בשומן ואכלו.** דחייב דתולה בעלמו הוא. והאי דקרי ליה דומיא דמזיד משום דכי היכי דמזיד לאו תולה בב״ד הוא האי שוגג נמי לאו חולה בב"ד הוא. ותפשוט הא דבעי רמי בר חמא (לעיל דף ב.): אמר לך. רמי בר חמא האי דקתני ש ועשו מזידים לאו למידק מינה קא אתי אלא איידי דמנא מזידין ועשו שוגגין מנא אלא איידי דמנא מזידין ועשו שוגגין מנא נמי שוגגין ועשו מזידים וכדי נסבה ולא דייקי מינה כלום ובעיא דידי מהא ליכא למשמע מינה: בותבר' הורו ב"ד ועשו כל הקהל או רובן על פיהן מביאין פר. (כגון) ב"ד ולא לבור: בעבודת כוכבים

יום כנגד יום כל עיקר אמר לך רב יוםף שומרת יום דקאמרין כדשנין ת"ש יש שבת בתורה אבל המוציא מרה"י לרה"ר פמור ב"ד שם נמי פטורין מפני שהיה להם ללמוד ולא למדו: נאמר שם עדה ונאמר כאן עדה

עד שיהו כולן ראוין להוראה: והתם מנלן דברי ר"מ ר' יהודה אומר יי"ב שבטים מביאין י"ב פרים בובעבודת כוכבים מביאין י"ב פרים ושנים עשר שעירים

רגו! בעי רב יוסף אין חרישה כו'. רישא דאבות מלאכות דפ' כלל גדול ⁰נקט אבל תרישה לדוקין מודין כה ולרב יוסף נמי צעי דבר שאין מודין כו כדלקמן אמר לך רב יוסף כו' משמע דסבר כשמואל: ש"בו אין שבת בשביעית כו'. משמע דאין לדוקין מודין בהאי דרשא אע"ג דלעיל דרשי ליה יהיה לה לשומרת (יבס) ניוס]: או שלא היה מופלא שבב"ד שם. פרש"י ולא

אמרי׳ אכיון דקא מודו בכולהו מלתא כבימול מקצת וְקִיוֹם מקצת דמִי או דלמא כיון דקא עקריין ליה לחרישה כל עיקר כעקירת גוף דמי ת"ש יש גדה בתורה אבל הבא על שומרת יום כנגד יום פמור ואמאי הא עקריין לשומרת ואמאי הא עקריין להוצאה כל עיקר התם נמי כדשנין ת"ש יש עבודת כוכבים בתורה אבל המשתחוה פטור ואמאי והא עקריין להשתחויה כל עיקר אמרי השתחויה נמי כרשנין בעי ר' זירא אין שבת בשביעית מהו במאי מעו בהדין קרא בחריש ובקציר תשבות בזמן דאיכא חרישה איכא שבת ובזמן דליכא חרישה ליכא שבת מי אמרינן כיון דמקיימין לה בשאר שני שבוע כביטול מקצת וקיום מקצת דמי או דלמא כיון דקא עקריין ליה בשביעית כעקירת הגוף דמי אמר רבינא ת"ש ביא שנתנבא לעקור דבר מדברי תורהחייב לביטול מקצת ולקיום מקצת רבי שמעון אומר יפטור ובעבודת כוכבים יאפילו אמר היום עובדה ולמחר במלה חייב שמע מינה אין שבת בשביעית כביטול מקצת וקיום מקצת דמי שמע מינה: מתני' סיהורו ב"ד וידע אחד מהן שמעו ואמר להן מועין אתם או שלא היה מופלא של ב"ר שם או שהיה אחד מהן גר או ממזר או נתין או זקן ישלא ראוי לבנים ה"ז פטור שנאמ' כאן עדה ונאמר להלן עדה ימה עדה האמורה להלן כולן ראוין להוראה אף עדה האמורה כאן עד שיהיו כולן ראוין להוראה: גבו' או שלא היה מופלא של ב"ד שם מנלן אמר רב ששת וכן תנא דבי רבי ישמעאל מפני מה אמרו הורו בָדבר שָהצדוקין מוִדין בו פמורין מפני שהיה להם ללמוד ולא למדו לא היה מופלא של

בעי רב יוסף אין חרישה בשבת מהו מי

דהשתחואה שלא כדרכה שריא: נחריש ובקליר סשבות. דמשמע בזמן דאיכא חרישה דהיינו בשאר שני שבוע תשבות איכא שבת: בומן דליכא חרישה. דהיי בשביעית ליכא שבת: נכיא שהסנבא. כגון שתחלתו נביא של אמת ולבסוף נביא השקר שהמנבא לעקור דבר מדברי תורה חייב ודברי הכל בחנק: לקיים מקצם ולבטל מקצם. דשאר מצות ר"ש פוטר וה״ה לרבון: ובעבודת כוכבים אפי׳ אמר לד היום עובדה ולמחר בעלה. דהיינו קיום מקלת ובטול מקלת דעבודת כוכבים חייב דרחמנא אמר להדיחך מן הדרך [©] אפי׳ מקצח דרך ובעבודת כוכבי׳ הוא דכתיב וכי קחני חייב כגון לרבנן בסקילה ולר״ש בחנק והכי מתרץ ליה רב מסדא בפ׳ אלו הן הנחנקין (סנהדרין דף ל.). והיום עובדה ולמחר בטלה כאין שבת בשביעית דמי וקרי להו ביטול מקלת וקיום מקלת ש"מ: בותבר' ואמר להם טועים אתם. לא הוי הוראה מעליא ופטור דבעינן עד שיורו כולן כדאמר לעיל שי ? או שלא היה מופלא של ב"ד שם. לע"ג דלא הוה מסנהדרין עלתן דאילו אע"ג דלא הוה מסנהדרין עלתן דאילו הרי מסנהדרין עלתן אפ" [אס] קטן שבכולן לא היה שם לא הויא הוראה מעליא כדאמר ¹⁰ לקמן מאם כל עדה ³ אימא לכולה סנהדרי הויא הוראה אימא לא אוא הוראה ואי לא לא ואיכא למימר נצטרך אחד מהן לכאת לדרך ומינו אחר במקומו א"נ זקן " (או) שאין לו בנים היה לכך נחמנה אחר בסנהדרין: או זהן שאין ראוי לבנים. ⁰ וקשיא לי מפני מה אין ראוי להורחה: ונחמר להלן עדה. ושפטו העדה והלילו העדה (במדבר לה) דהיינו סנהדרין כדתנן בפ"ק דסנהדרין (ד׳ ב.): ^{a)} נאמר כאן עדה. דכתיב (ויקרא ד) אם כל עדת ישראל ישגו: (ושפטו את העדה) מה להלן ראויין להוראה כו': בב" והמם מנ"ל. דכולהו דהויין ראויין להוראה: אמר רב חסדא. גמר ממשה דמשה אוקי סנהדרין דהוו כולן ראויין להוראה דכתי׳ והתיצבו

דלא הוי עקירת כל הגוף דשומרת יום:

(וכולה) כדשנין. דמושיט וזורק שרי דלח

הוי עקירת כל הגוף: (וכולה) כדשנין.

בעי רב יוסף אין חרישה בשבת מהו. הכא לא מבעיא ליה לרב יוסף

בציר וכי יוסף יויף וורשט בטבע מטור הככון כון מפשיתן כיים כוב יוסף. בדבר שאין הלדוקין מודין כלל אלא בבטול מקלת וקיום מקלת קא מבעיא ליה: מי אמרינן כיון דקא מודו. ב"ד בכולהו שאר מלאכות דשבת

דאסירי כבטול מהלת והיום מהלת דמי וחייבין: (וכלהו) כדשנין. לעיל [ע"א]

אומר להביא חלב שעל הקיבה ר עקיבא אומר להביא חלב אומר להביא חלב אומר להביא חלב הלקין והתם מפרש דמעל אחריני ותניא נמי אוחריני ותניא נמי אוחריני ותניא נמי אוחריני ותניא נמי כוותה בחלפתא שחיטת הוא מינוט בחלב והעינוט בדם מהו המא אות" שם חלב אחד הוא מינוט בדם מהו המא שאיסור שוהו הפי אוחריניה שאיסור שהו הפי אייסור עובה שאיסור שהו הפי אייסור עובה של מעום במבודת מוכבים מעום מצטרפי אויל אייסורן שהו פירוש מצטרפי אווי אייסורן שהו פירוש מצטרפי אווי אייסורן שהו פירוש מצטרפי אווי אייסורן שהו פירוש מצטרפי אוויל אייסורן שהו פירוש מצטרפי אוויל אניל אייסורן שהו פירוש מעוה הוא דמייתי אבל משבה דהתם בעבודת כוכבים מהו. הכא שתנה הוא דמייתי אבל משבה דהתם בעבודת כוכבים לבו, לא מפטרפי או דלמא מיון לא ומפרש בסיפיר בחות או בשנה להו אידי כרת הוא מצטרפי לך. לא מצטרפי או דלמא להו ביותו בדות ומשו מיעוט צבור וחדור בקו וחזרו ביות שחלב מותר ונישו מיעוט אחר מו מי מצטרף ההוא מיעוט מה אהו מיעוט אחר מתום ההו מיעוט אחר מהו מיעוט אחר מהוא מיעוט מאר מהוא מיעוט מאר מו מיעוט אחר מהו אייעוט מל או מריבה להיינוט מל מו מר מיעוט אחר מו מיעוט אחר מו מיעוט אחר מו מיעוט אחר מו מיעוט אחר מו מיעוט אחר מו מיעוט אחר מייעוט אחר מייעוט אחר מיעוט אחר מייעוט אותר מייעוט אחר מיי שם עמך עמך בדומין לך דליהוי (הם) כולן ראויין להוראה ה"נ בעינן דסנהדרי דעלמא ליהוו ראויין להוראה והואיל מיעוט אחר מהו מי מצטרף ההוא מיעוט קמא בהדי מיעוט בתרא ומייתי קרבן אי לא כיון דהוה להו ידיעה במצעי לא ומלינו דעדה האמורה כאן כולן ראויין מצטרפי או דלמא כיון דחד (בידיע׳) [ב״ד] כו׳. ומיבעיא לן נמי היכא דהורו ב״ד שחלב

≦ות. היה במנין דא"כ אפי קטן שבהם נמי כדאמריי לעיל שיהיו כולן בהוראה. וקשה דהא אמותב לעיל, (נ"ל דצ'יכין לומר דלפני החו" לא היה כחוב לעיל הא דמסיק ואלא מאי כל עדה דקאמר הממנא כי ע" לקמן ברש"י דף (ה") (ו") ע"א) ובמ"כ מוסיף נמי אם אמר אי אמי יודע רכמאן דלימי דמיא: אחד שהן גר או ששור. בירושלמי שעברו ומנוהו. דמי שאין ראוי להוראה נעשה כאבן:

משום איטור שלא כדרכה דאיכא קרא באופי נפשיה מוקמי לה בנמר ביאה: בעי ר' זירא אח"ל אין חרישה נשכת דכעוקר כל הגוף דמי ופטורין אמרו אין חרישה וקצירה 0 בשכת בשביעית מהו: הורו ב"ד ויידע אחד מהם שטעו ואמר להם טועים אתם כ"ד והיד ואחד מהם שטעו ואמר להם טועים אתם כ"ד וחדה אחר הוראה הוי טנמא לרי 0 נוק הזה ואיהו דיל דלא הוי הוראה מעליא ופטורים עד שיורו כולם כדאמרי לעיל והמשה עליו הרמ"ה ד"ל והא האי טעמא לרי 0 נוק הזה ואיהו איתותב לעל ואמאי מוקף משום מתני דלא כהלכה ופי דכיון שאמר להם טועים אתם ואמר להם טעם אע"פ שאין נראה להם טעמו איבעי להול עיוני בי שווי ביותר ולא הור הוראה והוראה לא ידעה מוראה בול נתן להם עד מתי יעיינו בדברי היחיד ועוד דלעיל משמע למאן דלית ליה דרי נתן הויא הוראה אע"ג עד שיורו כולם דאיזה גבול נתן להם עד מתי יעיינו בדברי היחיד ועוד דלעיל משמע למאן דלית ליה דרי נתן הויא הוראה הע"ג דלא השור כוללהן דמסיק או איאת לכולה טמהדרי הויא הוראה אולון בתר ורבא אע"ג דמעוטא פליגי עלייהו הלכך נראה פרשיי "דל האע"ג דאותב" לר" נון מברייתא סהם מתניתין עיקר: עם לשם מעני. שייה ומקר אציל הורוח לאציל מרוח לב בטומן ואכלוה שוגיו ועם הוראה ב"ד ועשו מזידין פטורין ואפי לה הוא הורא היוראה הקהל ע"ב הוראתם האלו לא מסכו על הוראהם (לא) ואלא) והריא דומיא המוידן לאל לתלו בב"ד והמא דו ב"ד מיתי הוום ב"ד ומש ב"ד ומש ב"ד המא דכי היקרי הוראה להב"א פר העלם כאילו ידעי שהיה הוה אכלי ליה חיבין להביא פר העלם כאילו ידעי שהיה הוה אכלי ליה הורא להב"ג ומשום בעיא דרמי בר חמא דכי היקר תולה בב"ד ומטור:

מורה אני די פיל די ביני במחלה מקשה מברייתה דמתי בהייב דמתני בהייב במחלה מקשה מברייתה דמתי בהייב דמתני דמתני בל ביל דיקם פסקי טעמים בהאי: ב) או נראה גיי רבינו למדינת הים אחר רייע מורה אני:

לועל ג:, ג) (עיין ביין מוייען, ד) קדושין עו: סנהדרין לו:
 ע"ש, ה) קדושין עו: סנהדרין לו:
 ע"ש, ה) [שמוח יח ע" רש"י סנהדרין לו:
 לו:], ו) ע"ין לעיל ב. במוס' ד"ה עד

:ו:], ו) עיין נעיר ב. בחוס' ד"ה עד זיהיו ול"ע, ו) לעיל דף ב., ה) [דברים ג], ע) [דף ג:], י) [עי' לח"מ פי"ג מהלי שנגות ה"חן מ"ר, כ) ול"ל לעיל לף ג:ז. ל) ווימרא דו. מ) בדפו"י לימא. נ) עי' פי' המשניות להרמב"ם טעם לזה, ב) [ל"ל לפני ד"ה ונאמר], ע) [ויקרא דבורא דחובא פרשה ד], פ) [במדבר יא], ל) [לקמן], ק) [ויקרא דן, ל) ובמדבר טון, ש) ודף ת.ן, פ) שבת עג. ע"ם ובגמ'.

תורה אור השלם

1. ששת נמים תעבד וביום השביעי תשבת נמים תעבד וביום השביעי בקריש ובקציר תשבת:
1. שינה בקריש ובקציר תשבת:
1. ראמר יי אל משה אפפה ליי שנית א לוב אשר שבעים איש מוקני ישראל אשר ידית, כי הם וקני העם ושטריו הודית, בי הם וקני העם ושטריו הודית אם לא הול מועד הודית אם בקל הדבר הגדל ביית אם הודית בקל הדבר הגדל ידית אלין וביית בקל הדבר הגדל ידית אלין היית הם הקקל מעליף ונשאו אתף.

מוסף רש"י

וגשאו אתך. בסנהדראום שחילק לו יתרו לשפוט את העם, דאין כאן משום שכינה, דכתיב והקל מעליך ונשלו אתך, ולא מן ונשאו אתך במשא העם (במדבר יא) יליף, דההוא בשבעים זקנים שהלכו עמו לאהל מועד כמיב, ומשום שכינה (פנהדרין לו: וכעי"ז קדושין עו:)**.**

תוספות הרא"ש

תוספות הרא"ש בעי רב יוסף אין איסור חרישה בשבת מהו כרי. [וא ייתן הייתן הדרים שבדוק ובייתוס תשבות הייל דלית ליה לרב יוסף מודים בו דכתים בחריש ובקציר הא דשמואל דאבה אין חייבין עד משמאל האבר אין חייבין עד משמאל האבר אין חייבין עד מבי וברייתא דמייתי רב ששת מה אמרו הורו בדב' שהצדוקים מודים בו פטורים כרי. לא שמיע מנדים בו פטורים כרי. לא שמיע מלדא כתיב מחריש ומקציר ליה לרב יוסף. ההמרשים צדוקים מדלא כתיב מחריש ומקציר בחריש ובקציר האור ביוסף. ההמבות כיומן האשמים: והא קא בחריש וביומר היים החמה וביומר האמים: והא קא בחריש ום לנמרי וד מלמרי ודי ומלמר יום החמה ביומר או מלאוסור דשומרת יום החמה וביומר מלאוסור דשומרת יום כנגד יום לנמרי ודים לנמרי דים לנמרי ודים למנדי ודים למנדים למנד מלמד ששני משכבות יש באשה וכיון דשלא כדרכה כתיב בהדיא הוי מילתא באנפי נפשיה כמו חרישה וקצירה. וכי אמרו דשלא מקצת וקיים מקצת (הוי) [ואי]

מ א ב מיי' פי"ב מהל' שגגות הלכה א סמג עשין ריז: מא ג מיי' שם הל' ב ופי"ג שם הלכה

א סמג שם: מב ד מיי' שם פי"ד הלכה ד סמג

רבינו חננאל

פי' כן נמי זה היחיד עשה. ואיכא למימר מזיד ואיכא למימר שוגג

אלא ביים והשתא אם נורק דם חטאתו בין השמשות ואיסתפקא ליה אי הוות שהות ויום הוה אי לא ולילה הזה לא מייתו תו על אותו שהביא עליי בפרתו אשם תלור דכהנים זריזין הן בהו ובחזקת מתכפר קאי לו ואי קשיא
ובחזקת בחברו ויום בחברו
ובחזקת בחברו בחברו בחברו בחברו בחברו
ובחזקת בחברו בחברו

לך היכי אפשר זריקת דם בין השמשות והא תמיד בין הערבים

קרב. ומפרש בפסחים בתחלת פ׳

קרב. ומפרש בסחיים בתחלת פי קרב. ומפרש בסחיים בתחלת פי אחר תמיד של בין הערבים אלא אחר תמיד של בין הערבים אלא אחר תמיד של בין הערבים אלא כפורים בערבי פסחים שטובל כפורים בערבי פסחים שטובל הי "שמעאל בנו של מחוסר בפורים בשאר ימוח השנה משכחת דאי עבר ועבד. אי נמי שטובל ואוכל בקדשים לערב משכחת דאי עבר ועבד. אי נמי אימוריי לווייקת דמו דכו דכי הא אימוריי לווייקת דמו דכי שי דלא אימורי בשחיטת קדשים פיקד מזבות קדשים פיקד מזבות קדשים פיקד מזבות קדשים פיקד מזבות מקדשים לערב בשחיטת קדשים פיקד מזבות מקדשים לויד משרלן לפני זריקת מקדש (דף פה) אמר עולא אימורי ונשיל המוב זריקת או אנן נמי של מזבח אמר רב זירא אף אנן נמי

של מזבח אמר רב זירא אף אנן נמי תנינא ונשפך דמה. ומה התם שאם בא לזרוק אין לו מה לזרוק לא תרד. הכא דאם בא לזרוק זווק לא כ"ש. תרגומה אקדשי קדשים דאלמא פשיטא להו דקדשי קדשים כי האי גוונא אם עלו לא

רדו וסיפא אסיקנא הא דעולא פשיט ר' יוחנן כוותיה ג' ולא

דפשיט ר' יוחנן כוותיה ג') ולא מיבעיא למאן דאמר ב"ד מייתי דצניעא מלתא דוודאי פטור אלא

מיבעיא למאן דאמר ביד מיית:

עלה צר חובה דלא אתרמי לייה

עלה צר חובה דלא אתרמי לייה

עלה צר חובה דלא אתרמי לייה

בר מתייה ולת הלכתא אפיי

ברו מתייה אלה הלכתא כר מאיר

ברייתא. אלא הלכתא כר מאיר

הפ"א יחיד שעשה בהוריית ביד

לחוריה דאמר שמאל לעיל אבל

דמיב אמר ברוך דאינו מי שפירש

דמן הערבים אין בו שום פסול.

ז) דעינים שוקרב אחר תמיד של

דחר עשה דמסח הראכילת קדשים

דחר עשה דמסח הראכילת קדשים

שיבושא הוא דהגן כפורת

שיבושא הוא דהגן כפורת

בורת מוך בפורת ומאים כגון

קשים כדתנן פוייד דנגעים) הביא

קדשים בדתנן פנייד דנגעים) הביא

בתחלת כלים מחוסר כפורים אחרות למור מקדשים ותונן נפייד דנגעים) הביא

בתחלת כלים מחוסר בפורים אחרות ב

בקדשים אבל כפרות חטאים כגון שגגת שבת עריות וחלבים דלא שנגו שבו עיית חולבים לא קרבי מעכבי אכילת קדשים לא קרבי בתר תמיד. ומה שהראונו מן השמים כתבנוהו. בין תבין: פיסקא איזהו ספק כר׳. אקשינן ובן עזאי לא שני ליה בין יושב בביתו

י"ג חלכה ב סמג שם:

 לעול ג., כ) ח"כ פ' ויקרא,
 ג) [לעיל ג. ע"ש], ד) [ל"ל דתניא],
 ס) [שבועות יח:] כריתות יט.,
 ו) [כריתות יט., ז) [לעיל ג.], ח) [ע" חוס' סוטה יו. ד"ה האלות וכי מה שהניתו בקושי"ן, ע) [ע"ב], י) [ע"ב], ל) [ויקרא ד], ל) [ויקרא ד], מ) [שס], ל) [לגרירה. יעב"ד], ם) ובמדבר טוז. ע) וושעיר רש"שז.

תורה אור השלם

 וְאם כָּל עֲדַת יִשְׂרָאֵל יִשְׁגוּ וְנָעֵלִם דְּבָר מַעִינִי הַקָּהָל וְעֲשוּ אַדַת מָכְל מִצְוֹת יְיָ אֲשֶׁר לֹא תַעְשֶׁינָה וְאֲשָׁמוּ: וויקרא דיג

במובו טו כו. 5. וְנְסְלַח לְכָל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאַל וְלַגַּר הַגָּר בְּתוֹכָם כִּי לְכָל הָעָם בַּשְׁגָנָה: במדבר טו כו

מוסף רש"י

מוסף רש"י
שבשים שהמאו. דהו רוכ
שבשים שהמאו. דהו רוכ
דקסבר ר' יהודה דפגע לחד
לקסבר ר' יהודה דפגע לחד
לקסבר הן נתפלאן ולה כ"ד
לקסבר הן נתפלאן ולה כ"ד
לקסבר במשך. משנה חלעי יודע
להל חד הן במצג ולחי יודע
להל מהן לשנו דה ולחום עמו
מולסי בלחד מהן לאיו יודע
בליח מהן, שבת ודה ולחום עמו
בליח מהן, שבת לחר מחים וליי יודע
ייידעש שור, מ"א ממייב מטלח ר'
בליח מהן, ר"א ממייב מטלח ר'
בליח בהן, ר"א ממייב מטלח ר'
בליח בב"ד. למרי ב"ד. לחר בב"ד. לחר בב"ד.

תוספות הרא"ש

רכי שמעון אומר שלש עשרה פרים. פר לכל שבט ושבט ופר לבית דין. וטעמייהו דכולהו מפרש בגמרא: הורו בית דין ועשו שבעה שבטים או ירום. של כל שבט ושבט דשפעה שבטים וכגון דהוי רובן של ישראל תכיאין פר וכו' דברי רבי תאיר (דס"ל) ב"ד תביאין פר ולא לבור: רבי יהודה אומר ז' שבטים שחטאו מביאין ז' פרים ושחר שבטים שלח חטחו מביחין פר פר על ידיהם. כלומר פר לכל שבט ושבט. ואמר בגמרא ^ט דו׳ דקאמר ר' יהודה לאו [פי] הוראת בית דין הגדול שהשאר שבטים שלא חטאו מביאין על ידיהן פר אומרים אין חייבים פר אלא על הוראם ב"ד הגדול. אבל שבט אחד בהוראת בית דינו כשגגת מעשה דמי ומביאין

פר ואיידי דקאמר ר"מ ז' דאיהו בעי רובא ממש קא"ר יהודה נמי: וחכמים כל אחד כשבה או שעירה: עדת ישראל. היינו סנהדרין כלומר סנהדרין של ישראל דהיינו ב"ד הגדול: גם' ידעו שהורו וטעו מה שהורו. כלומר הורו ב"ד שחלב מותר בבטול מקלת ועשו קהל על פיהן ואכלו שוגגין חלב ודם דהוי חד בשגגת מעשה בלבד וחד בהוראה ואח"כ ידעו שהורו שלא כראוי אלא שטעו במה שהורו באורי שנעים אם על החלב הורו או על הדם יכול יהו חייבין פר דליהוי הוראה ס"ל ונודעה החטאת. אשר

דוקא דהוא הדין לשבט אחד שחטא על הכי דריש ר"מ מה קהל האמור למעלה ונעלם דבר מעיני הקהל בית דין ולא קהל כלומר דהוראה מלויה היא בב"ד ולא בקהל דהא לא כתיב ונעלם מקהל אלא מעיני הקהל דמשמע מב"ד של קהל ולא מקהל אף קהל האמור למטה והקריבו הקהל בית דין ולא צבור: מה

רבי שמעון אומר י"ג פרים ובעבודת כוכבים שלשה עשר פרים וי"ג שעירים פר ושעיר לכל שבם ושבם פר ושעיר לב"ד הורו ב"ד ועשו ז' שבמים או רובן על פיהן מביאין פר ובעבודת כוכבים מביאין פר ושעיר דברי ר"מ יהודה אומר אז' שבטים שחטאו מביאין ז' פרים ושאר שבטים שלא חטאו מביאין על ידיהן פר ישאף אלו שלא חמאו מביאין ע"י חומאין ר"ש אומר ח' פרים ובעבודת כוכבים ח' פרים וח' שעירים פר ושעיר לכל שבם ושבם פר ושעיר לב"ד הורו ב"ד של אחד מן השבמים ועשה אותו השבט על פיהן אותו שבט הוא חייב ושאר כל השבטים פטורין דברי רבי יהודה וחכמים אומרים יאין חייבין אלא על הוריות בית דיז הגדול בלבד שנאמר יואם כל עדת ישראל ישגו ולא עדת אותו שבם: גבל פת"ר ידעו שהורו ומעו מה הורו יכול יהו חייבין ת"ל ונודעה החמאת יולא שיודעו החומאין אשר 2 חטאו חטאו שני שבטים מביאין שני פרים חמָאו שלשה מביאין שלשה או אינו אומר אלא חמאו שני יחידים מביאין שני פרים חמאו ג' מביאין ג' ת"ל הקהל הקהל חייב וכל קהל וקהל חייב כיצד חמאו שני שבמים מביאין שני פרים חמאו ז' מביאין ז' ושאר שבמים שלא חמאו מביאין על ידיהן פר פר שאפילו אלו שלא חמאו מביאין ע"י החומאין לכך נאמר קהל לחייב על כל קהל וקהל דברי רבי יהודה ר"ש אומר ז' שבמים שחמאו מביאין ז' פרים ובית דין מביאין על ידיהן פר שנאמר לממה קהל ונאמר למעלה קהל מה קהל האמור למעלה ב"ד עם הקהל אף קהל האמור למטה ב"ד עם הקהל רבי מאיר אומר ז' שבמים שחמאו ב"ד מביאין על ידיהם פר והן פמורין נאמר קהל לממה ונאמר קהל למעלה מה קהל האמור למעלה ב"ר ולא צבור אף קהל האמור לממה ב"ר ולא צבור ⁹רבי שמעון בן אלעזר אומר משמו החמאו ששה שבטים והם רובו של קהל

מה נפשך אם חלב אכלו בהוראה מביאין פר ואם דם אכלו בהוראה מביאין פר וחייבין ממ"כ: אפי' סימא רבי אליעור ושאני הכא דכתיב ונודעה החטאת אשר מטאו עליה וההריבו. דמשמע שיודע להם החטא שחטאו עליו ע"פ בית דין: הסם נמי הא לחיב אשר הטא בה. דמשמע עד שיודע לו במה חטא: בה. פרט למתעסק דבה) משמע דמתכוין לעשות החטא פרט למתעסק בשבת כגון שנתכוין להגביה את התלוש וחתך את המחובר דפטור אבל מתעסק בחלבי ובעריות חייב שכבר נהנה כדחמר בפ׳ רעריות חייב שכנד המים כדתר נפי ד' מימות (סניהדין סנ:): ד' קהל נחייבי מעיני הקהל והקריבו הקהל 'ז' לימות קרת מעיני קהל מחיי הקהל חרי וליכתוב קרת מעיני קהל מחי הקהל חרי והרי והקריבו קהל מחי הקהל חיי לח קח חשיב דהת מרעה. חטאת הקהל ⁽¹⁰⁾ לח קח חשיב דהת לא כמיב לא בהוראה ולא בהקרבה: לחייב על כל קהל וקהל. על כל שבט ושבט דשבט אחד איקרי קהל כדאמר לקמן: וחד להוראה סלויה בכ"ד. כדאמר לעיל (דף ג.) הקהל ועשו הוראה תלויה בב"ד ומעשה תלוי בקהל וחד ^{י)} למידה דשאר שבטין שלא חטאו נגררין אחר החוטאין ומביאין על ידיהם פר פר: וחד לשבט שעשה בהורחת בית דינו. כדתנן בסיפח דמתניתין הורו ב"ד של אחד מן השבטים כו': ג' קהל לחיבי. מעיני הקהל לח דרשינן ביה תרתי דהא לשמוש הוא דאתא דאורחיה דקרא דמשתעי הכי כדאמרי אינשי מעיני דפלניא הכא נמי ה מתרי חינשי נעניני דפננים הכת נמני מעיני הקהל משמע מעיני של קהל וחד הוא אבל והקריבו הקהל דרשינן ביה מרי דלכמוב קרא והקריבו ההל מאי הקהל תרי הא מלמ: חד לחייב על כל הקהל וקהל והדריש ביישור היא מלמי מיישור ביישור היא מלמי מיישור של הל היישור מיישור של היישור מיישור היישור מיישור היישור היי ייסר וקטב דיר ש לכו ש לישכם להו איקרי קהל אייתרי ליה תרי לג"ש נאמר קהל למעלה וכו": ור"ש כן אלעזר מ"ע. דכתיב בהוראה דעבודת כוכבים בפרשת שלח לך אנשים [©] והיה אם מעיני העדה אלמא אפי׳ מיעוטא חטאו מביאין פר ושעירה [©] דכתיב מעיני משמע מקלמ עיני ולא כל עיני וכתיב כי כי לכל משמע דרובא אין דרובו ככולו ומיעוטא לא הא

הובח הין ארובי ברומ ותיעוטה נה הם כילד וכוי דמעיני אפי׳ מיעוט קהל כגון ברוב שבטים והאי דכתי׳ כי לכל דבעינן רובא דקהל אפילו במיעוט שבטים: נפשך. דתנן במסכת כריתות בפ' ספה או ז' אע"פ שאינו רובו של קהל מביאין פר אמר מר ונודעה החמאת ולא שיודעו החומאין מאן תנא אמר רב יהודה אמר רב ואיתימא רבא דלא כרבי אמר מר ונודעה החמאת ולא שיודעו החומאין מאן תגא אמר רב יהודה אמר רב ואיתימא רבא דלא כרבי אליעזר סדתנן סאמר ר' אליעזר מה נפשך אם חלב אכל חייב נותר אכל חייב רב אשי אמר אפילו תימא רבי אליעזר שאני הכא דכתיב באשר חמאו עליה התם נמי הכתי' באשר חמא בה ההוא מיבעי ליה ספרט למתעסק מ"ט דר' יהודה קסבר ארבעה קהלי כתיבי קהל הקהל קהל חד לחייב על כל קהל וקהל וחד "אהוראה תלויה בב"ד ומעשה תלוי בקהל וחד לגרירה וחד לשבט שעשה בהוראת ב"ד ור"ש תלתא קהלי כתיבי הקהל קהל הקהל מעיני הקהל אורחיה דקרא הוא כדאמרי אינשי מעיני דפלניא חד לחייב על כל קהל וקהל ותרי אחריני נאמר למטה קהל ונאמר למעלה קהל מהל להלן ב"ד ולא צבור לא דריש הלכך תרי קהלי כתיבי מיבעי ליה לנאמר למטה קהל ונאמר למעלה קהל מה להלן ב"ד ולא צבור אף כאן ב"ד ולא צבור ורשב"א מ"ט כתי' והיה אם מעיני העדה אלמא מיעומא דכתי' מעיני וכרי' בכי לכל העם אף כאן ב"ד ולא צבור ורשב"א מ"ט כתי' והיה אם מעיני העדה אלמא מיעומא דכתי' מעיני וכרי בלל העם העונה למימרא דרורא איז מינומיא לא הא ריצד עישו ה' והי בורו של ההל או "איו"ה שאיז רורו של ההל הירי הידור אלמים בעד מיצה מיצה איז מיצומי לא הא ריצד עישו הידור אלמים מיצומא דברי מיצה מיצומי לא הא ריצד עישו הידור אלמים בעד מיצה מיצומי לא מודי בער מיצה איז מיצומים לא הא ריצד עישו היצד עישו הידור של ההל או ז' איז"ה שייאו בירו של ההל או ז' איז"ה שייא בורו של התל ההל או ז' איז"ה שיים בירו של ההל או ז' איז"ה שייה בירו של ההל או ז' איז"ה של הלל הידור הידור הידור אודי מיצה בידור וושב"א מידור ורשב"א מידור ורשב"א מישה בידור וושב"א מיש הידור ורשב"א מידור ורשב"א מידור ורשב"א מידור ורשב"א מידור ורשב"א מישור מידור ורשב"א מ"ט כתי" בידור מידור מידור ורשב"א מידור הידור מידור הידור הידור הידור מידור ורשב"א מידור ורשב"א מידור היד בשוגה למימרא דרובא אין מיעומא לא הא כיצד עשו ו' והן רובו של קהל או ז' אע"פ שאיגן רובו של קהל חייבין

אם הדב אבד חייב בו'. מימה מי דמי החם בין בחלב בין בנותר חד קרכן הוא אבל הדב אבד חייב בו'. מימה מי דמי החם בין בחלב ב' נדמותר חד קרכן הוא אבל הדב הדב בין בעודת כוכבים אינו שוה לחלב. ו"יו דה"י דמי ידעי דלא אירי אלא בעמיים שקרבנם שוה כעין חלב דהרם מרכי בו'. יש ספרים דגרם מר קהל למים לה לב מים וכן נולה ובעי למימר דחד קהל כוליה קרא לאורמא דקרא וחד הקב דמיין קהל הקהל והיינו חד קהל ולי מאיר חד קהל ליליה לאורמא דקרא וועיים עני שמעין דאירי בבית דין ולא בלבור וחד קהל לג"ש ולפי הגירמא הכחוב בספרים בעי למימר דתרוייהו אחו לג"ש ולא נהירא. מיהו אפשר דתלמודא בעי למימר לרבי ביי למימר דתרוייהו אחו לג"ש ולא נהירא. מיהו אפשר דתלמודא בעי למימר לרבי

ורבי חומפות שרמעון דקהל האמור למעלה הוא בית דין עם הצבור ואי לא כתיב ההוא קהל ה"א שמעון דקהל האמור למעלה הוא בית דין עם הצבור ואי לא כתיב ההוא קהל ה"א דקבל למטה היינו לצור ולא בית דין ולרבי מאיר משמע איפלא. וע"ק אליבא דרבי שמעון לימא ד' קהל כתיבי ומייתר ליה חד קהל למעשה כלוי בקהל ולא הוה לריך לאהדורי אקרא אחריא. מיוא ליפא למפרך לר"מ לדרוש ג' קהל כדבי שמעון למדרש מעשה מלוי בקהל כיון דאית ליני ב"א דקהל בצור דן מאור א"י לא מיל לעיל משם חליי בקהל ועשו הוראה מלויה בב"ד ומעשה כלוי בקהל א"כ מי שלמד משם סובר דקהל האמור למעלה בצבור מיירי ולר"מ לא ס"ל הכי דבלבור מיירי:

מי שהוא במדינת הים ופרקינן החזיק בדרך איכא בינייהו פי׳ לעולם שני ליה (מאי הואי) [מיהו] כי האי גוונא איכא בינייהו כגון שנודע לצבור בשעה שהיה הוא

ל) ש" בחום׳ כאן ד"ה שהביא. ז) נראה דצ"ל דכי האי גוונא כשר לנמור ההקטרה ואפרי לאחר הקרבת החמיד כל זמן דלא כרי. ג) כאן ש"ק מ"ש למטה אחר ברוך כרי. ד) כ"ה ברש"י ועי רש"ש.

למי שהוא בשלי הוא ליש בי הוא ליש מיל היש בי שלי היש בי שלי היש מיש בי הוא במירת היש פר הקבל אפניי מופני הדק מיתו ביד למעיני היש בי הוא במירת היש הוא במירת היש הוא במירת היש הוא במירת היש היש למיש משה לה כל קהל ועיני. הקבל אפניי מופני היא ביד נמי מיתו מעשה בקהל לזמר מעשה בקהל לזמר מעשה בקהל לזמר מעשה בקהל לא משטע לזה כר (לא גרס) (ולגירסא) בל ל קהל וקהל חדו לבית דין כי היכי דצבור מייתו ביד נמי מיתו מעיני הקהל אריי משטע לתב היה ביד נמיתו משיע לקבר ל האל לדוש משר ביד לעקור את לל הגרף, אר בעים אוד היש בחריה אול ל הגרף, אר בעים אוד האל בהור, אר משטע אריי ביד ומי משוע ל עיית משטע קבר היי היש משטע אריי ביד נמיתו משטע קבר היי היש משטע אריי היש ביד ביל מיש הוא ביד וואר ביד לעקור אמר ל הגרף, אר משטע אריי ביד נמי משטע לקבר היי היש משטע לא ביד לא מיש אודייק ל מעשה לשגנה לאוד היש ביד ליש ביד אף באן ביד וואר ביד לוואף אורי ביד לעקר אורי ביד לעקור אול מיצוט אולא מציע ל מיטר בשלא בענין שנאמר ועיר ביד ביל ביא מעני בעל היש ביד אור ביד לעקר אורי ביל לא קמא מידי בל מה אלא הריים של משטע ליש ביד וואר ביד לווא למנין של מיער לא ביש בשנה השמע בעשה ה"א מעני מור ביד ביד בייתו של לו מיעוט ולא מצית למיםר בשלא בענין אורי ביל למן ופיב בעני בעי ואנן זייקינן מינה לבע שש בעני הער ביל לל העם בשנה דמשמע רובא. וויל דלא קשא מידי דמם בענת מעשה לשנגה לאוד הוא ביד בין בע בשנה דמשמע רובא. וויל דלא קשא מידי דמם בענה בששה ביד בתנין און חייבין אל של העו שנה ביד בתני און חייבין אל של העו שבר ביד מול אל מור של העו ביד וואר ביד לווא למנו מים בשנה השמע הערי ביל לל העם בשנה דמשמע וואר. ביד הוא ביד וואר ביד לו ביד אף באן ביד וואר ללא קשא מידי בעם שנגת מעשה אף כאן מעיני לו יור בדיבר בען מעני און חייבין בעם בענה בששה ביד וויל דלא קשא מידי בעם שנגת מעשה אף כאן השלע הער ביל כל העם בשנה דמשמע ביד וואל ללא מיד של הער ביל לל העם בשנה דמשמע הערי ביל ביל העם בענה דמשמע הערי ביל ביל היש מיים ביל לו של ביד ווא ללא מוד ביל ביל הוא ביד אף באן בכיד ומה לאלן העיד עם שנגת מעשה אף כאן ביד עם שנה משטע הערי ביל ביל היש היש ביים היש היש ביים היש ביים היש היש ביים היש ביים ביים היש ביים היש ביים היש בי

מעליא: חטאו עליה והקריבו כלומר דלריך שיודע החטאת שיהיו יודעין על מה הורו אם על החלב או על הדס: ולא שידעו החוטאין, דלא סגי בידיעה דחוטאין דאע"ג דעשו בהוראה דמתה נפשך חד מנייהו בהורא' הוה דהא אכלי לתרווי חלב ודם אפ"ה פטורין דלריך שיברר להם אותו חטא שעשו בהוראה: **חטאו** שני שבעים מביחין ב' פרים. והוח הדין דכי חטח שבט חחד שמביח פר חחד והח קמ"ל דשני שבעים לח סגי להו בפר אחד: לחייב על כל קהל וקהל. דשבט אחד איקרי קהל כדמפרש טעמא לקמן ⁹: מה הקהל האמור למעלה ב"ד עם הההל. דתרוייהו כתיב למעלה ב"ד עם קהל דכתיב ^{כ)} ונעלם דבר מעיני הקהל דהאי מעיני היינו ב"ד: אף קהל האמור למטה. והקריבו הקהל ב"ד עם הקהל.

ת"ר ידעו ב"ד שהורו ושכחו מהו הורו. פי' נודע להם לב"ד שהורו (ב"ד) בטעות אלא ששכחו במה הוא אם בחלב אם בדם והצבור אכלו שניהם אחד בהוראת ב״ד ואחד מדעתם אע״פ שממה נפשך אכלו בהוראת ב״ד דבר שזדונו כרת פטורין דכתיב ונודעה החטאת אשר חטאו עליה שנודע חטא אשר חטאו הצבור ע״פ ב״ד. (שאם) [ואם] הורו ב"ד שחלב (שאם) ורמו היד שחדב הקיבה מורר והצבור אכלו הלב הקיבה או חלב אחר יראה הקיבה או חלב אחר יראה הקיבה או חלב אחר יראה הקיבה או חלב אחר במפק שומן הוא להם כיין כספק שומן הוא להם כיין שהחדורו ב"ד ואם חדור ב"ד ואם חדור ב"ל או אינו אלא חטאו ב' חדירם מביאן כל אחד אכל היד שלא חטאו ב' יחידים מביאן שני פרים (צ' מביאן ב' מביאן ב' מביאן ב' מביאן ב' פרים וה"ה שבט א' מביאן ב' פרים וה"ה שבט א' מביאן ב' פרים וה"ה שבט א' מריא שבטים והדר בשבים הדר ורב בשבים הדר ברוב שבים הדר ברוב שבים הדר ברוב בא' הואבי בתוחבו ליין ב' מביא ב' האלא אוב דהנא שני מביא או היד שבטים הדר ברוב שבים הדר בור בביר ב' הור בביר ברוב בירום ביר הקיבה מותר והצבור אכלו חלב

ל) כ"ה ג"כ בפר"ח אבל לגירסא שלנו מבואר כפרש"י. ב) עי' גמ' שם ובת"כ.

:7

ור"ש ור"מ. דדרשי תרי קהל לג"ש ולא אייתר חד להוראה תלויה בבית דין

אם כן הוראה תלויה בבית דין מנא להו: מעיני העדה נעשמה לשגגה. שתעשה לשגגה על ידי אחרים דהיינו על ידי הוראת ב"ד דהוראה תלויה

בבית דין: רבה המר כי לכל העם בשגגה. שיהו כולם תלויין בשגגת

פסחים לב: יבמות ז: זבחים לב: ע"י

ט) ברחשית לה, י) ושסן,

תורה אור השלם

1. והיה אם מעיני העדה נעשתה לְשְׁגָגֶה וְעְשׁוּ כָּל הָעֵרְה פַּר בֶּן בְּקְר אָחָד לְעלָה לְרֵיחַ נִיחֹחַ לִיִיְ וּמִנְחָתוּ

ונְסָבּוֹ בַּמִשְׁפַּט וְשָׁעִיר עוֹים אֲחַד

במדבר טו כד 2. וְנָסְלַח לְבָל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרְאֵל ילֹנֵר הַגָּר בְּתוֹבָם בִּי לְבָל הָעָם

מוסף רש"י

תוספות הרא"ש

הודה אלא ודאי אהא קא סמוך יקתני במתניתין וחכ״א אינם

מד א מיי' פי"ב מהל' שגנות הלכה א סמג עשין ריז: מה ב מיי' פ"ג מהל' ביאת מקדש הלכה ו [ופ"ז מהל' בית הבמירה הל' זי] סמג לאוין דש:

רבינו חננאל

אמר מדבר גופיה נשמעינה דגמר מדבר דזקן ממרא. דכתיב כי יפלא ממך דבר מה להלן גומה מדבר דוקן ממרא. דכתיב כי יפלא מכך דבר ומה להלן בדבר ולא כל הגוף אף בהוראה בדבר ולא כל הגוף אף בהוראה בדבר ולא כל הגוף והכי תניא בתרספת, הורו לבטל במקצת הרי אלו חייבין שנאז דבר נאמר כאן דבר האמר האמו להלן דבר מה דבר האמו להלן דבר מה דבר האמו להלן בדב מה דבר האמו לא כלל מקצתו ולא כולו אף האמור כאן נגע לנגע וגרי ל) וכהאי גוונא מפוש בסוף פי אלו הן התומקין נגע לנגע וגרי ל) וכהאי גוונא מפוש בסוף פי אלו הן התומקין בנו עד שיותר בדבר שאין הצדוקין שמואל לעולם אין ב"ד חייבין מודין בו פרי שהוא מדרין בו פרי שהוא מדרין בו פרי שהוא מדרין בו מדין בו פרי שהוא מדברי חבר. כלובר אין אלו ראוין מורני, ללמוד ולא למדר. ואותיבנה הן אצל הוראה ושוגנין קרובין למזריך רב הוא. כלובר אין אלו ראוין מותני, אל הוראה ושואל לשל הוראה ושואל למוד ולא למדר. ואותיבנה ללמוד ולא למדר. ואותיבנה ללמוד ולא למדר. ואותיבנה בתורי אבל הבא של שבה להמידין בתורי, אבל הבא שובה ללמוד ולא למדר. ואותיבנה למטוד ולא ממדי. בתורי אבל הבא משובת בתורי אבל הבא מאי והאל מהיכור בתורי אבל הבא מאי והאל מתיבים בתורי אבל הבא מהיב בתורי אבל הבא מה בי הואר בי הואר מדיבים בתורי אבל הבא להואר שובה להוראה ושובים בתורי אבל הבא מאי והאל מתיבים בתורי אבל הבא מהיה מדים בתורי אבל הבא מהיה בתורי באלה הייצור בתורי הוא בלה בל הואר בי הואר בי הואר בי הואר בל הבא מדיב ותרכבים בתורי אבל הבא בל הואר בי הואר בי הואר בי הואר בו הואר בל הבי הואר בו הואר בל הבא בי הואר בי הואר בי הואר בל הואר בי (פנויה) [פטור] אמאי והא כתיב יהיה לה מלמד שהיא [סופרת] אחד לאחד (ת"ל) [דכתיי] כל ימי זובה כמשכב נדתה יהיה לה וכל הכלי אשר תשב עליו [טמא אסירא בשלא כדרכה שריא. אקשינן אי הכי נדה נמי כלומר אמאי נקטת שומרת יום בנדה גופה יכולין לומר כדרכה הוא דאסירא דכתים מקורה. ופרקי׳ דאמר׳ כי כתים העראה באשה דוה כתיב פי׳ דכתיב ואיש אשר ישכב את אשה דוה וגלה את ערותה את מקורה הערה וגר׳ אבל בשומרת יום כנגד יום לא ומותר להערות בה אפי׳ כדרכה. אי בעית תימא לעולם דשרו אי בנית הימא לעולם דשור גמר ביאה כדרכה בשומות יום גמר ביאה כדרכה בשומות יום ודקאמרת הא כתיר יהיה לה קיהוק אמר יובה אינה אסורה אלא ביום דכתיב כל ימי זוב פי קייל דלא מקבעא זבה אלא סמוך לנדתה דכתיב על נדתה השתא כיון דחות דם יום חי טעסא דאמינא. והיינו דקתני ליל ט' דהוא פלג יומו בההוא ליל ט' דהוא פלג יומו בההוא אי הכי אפי זבה (חם) [אין] הכי אי הכי אפי זבה (חם) [אין] הכי יש נדה בתורה נקיט איסורא דסמין לנדה ואילו קביעה זבה בתר הכי אתי תא שמעיש שבת בתר הכי אתי תא מכושה היחי בתר הוא בל המוציא מרשות היחי

הקהל וב"ד דהוראה תלויה בב"ד ומעשה תלוי בקהל: הוה אמינא אפי' מיעוט. חטאו מביאין פר: הוה אמינא בים דין נהדי רובא. ולא יהו מביאין פר עד שיעשו בית דין עם הלבור דליבעי לבית דין הוראה ועשיה כתב רחמנא והיה אם מעיני העדה נעשתה לשגגה שתעשה שגגה על ידי אחרים דהוראה בלגד תלויה בבית דין: 'לפינן מטיני מעיני כתיב הכא מעיני הקהל ^{מ)} וכתיב בעבודת כוכבים והִיה אם מעיני העדה: אבל תד שבע דליכה רובה לה. והוה הדין לשנים חו שלשה שבטים: רבי שמעון חמניא בעי. פר לכל שבט ושבט ופר לבית דין: אי בהוראת בית דינו רבי שמעון לית ליה. בהוראת בית דינו רבי שמעון לים ניה.
דהא לא מייתר ליה (לא) קהל להוראת
בית דינו: אלא לאו רבי יהודה היא.
וקתני מה הן מביאין פר אחד אלמא
לא מייתו שאר שבטים בהדיה: אמרי
לא מייתו שאר שבטים בהדיה: אמרי
הכא במאי עסקינן וכו'. ותנא קמא
רבי שמעון בן אלעזר הוא ורבי שמעון
דאמר שני פרים קסבר פר לכל שבט
ישבט דשבט א' איקרי קהל כגון שתטאו
שדיוה שבנו א א איקרי קהל כגון שתטאו שבעה שבטים והן רובן של קהל דכי הויא רובא בגברי ורובא בשבטים הוא דמביא פר לכל שבט ושבט ופר לב"ד אבל היכא דאיכא ששה והן רובא או שבעה ואינן רובא כיון דלאו רובא בגברי ורובא בשבטים כחד שבט דמו ומביחין פר חחד ופר לב"ד: חיבעית להו שבט חחד שעשה בהורחת בית דין הגדול לרבי שמעון מי מייחו. פר חו לא מי אמרינן כי אמר ר' שמעון לחייב על כל קהל וקהל דשבט אחד איקרי

ורבי שמעון ורבי מאיר דהוראה תלויה בבית דין ומעשה תלוי בקהל מנא להו אמר אביי דאמר קרא יוהיה אם מעיני העדה נעשתה לשגגה רבא אמר ² מלכל העם בשגגה וצריכא דאי כתב רחמנא והיה אם מעיני העדה נעשתה לשגגה הוה אמינא אפילו מיעומא להכי כתיב לכל העם בשגגה ואי כתב לכל העם בשגגה הוה אמינא עד דעבדי בית דין בהדי רובא להכי כתיב והיה אם מעיני העדה נעשתה לשגגה והא כי כתיבי הני קראי בעבודת כוכבים הוא דכתיבי ילפינן מעיני מעיני: הורו ב"ד של אחד וכו': איבעיא להו שבט אחד לרכי יהודה בהוראת ב"ד הגדול מי מייתו שאר שבמים או לא מי אמרינן שבעה שבמים הוא דמייתו שאר שבמים בהדייהו משום דאיכא רובא אבל חד שבט דליכא רובא לא או דלמא לא שנא תא שמע מה הן מביאין פר אחד רבי שמעון אומר שני פרים במאי עסקינן אילימא שחמאו שבעה ר"ש תמניא בעי אלא דחטא שבט אחד במאי אי בהוראת בית דינו רבי שמעון לית ליה אלא לאו בהוראת בית דין הגדול ותנא קמא מני אי נימא רבי מאיר הא רובא בעי אלא לאו רבי יהודה ¢(וכגון שחמא שבמ אחד) אמרי הכא במאי עסקינן כגון שחמאו ששה שבמים והן רובן של קהל ורבי שמעון בן אלעָזר היא דתניא יִר"ש בן אלעזר אומר,

למביחין פר ופר לב"ד: אלא לאו רבי שמעון. וקתני שבט אחד חייב על

קהל כגון שחטאו שבעה שבטים דהוו רובן אבל היכא דליכא רובא כיחיד

דמו ופטורים דיחיד שעשה בהוראת ב"ד פטור או דלמא כיון דסבירא ליה דשבט אחד איקרי קהל לא שנא שבט אחד ולא שנא שבעה מביאין פר לכל שבט ושבט ופר לב"ד: אלא הכא במאי עסקינן כגון שחטאו ששה וכו'.

הוראת בית דין הגדול אלמא כי אמר שבט אחד איקרי קהל אפי׳ כי חטא שבט אחד כמרובין דמו ומביאין פר לב"ד והכי סבירא ליה לרבי שמעון דהיכא דאיכא רובא בגברי ורובא בשבטים מביאין פר לכל שבט אבל ולגר תגר בתובם כי לכל תעם בשגנה.
בשגנה:
בשגנה:
בשגנה:
וירושלם בבית יי לפני התצר החדשלם בבית יי לפני התצר החדשר הביר שלם בבית התצר הגרשל שלם בבית יי לפני התצר הגרשל אל בי לפני ב כה הגרץ הזאת לורצף אבירי אחות הדי במלה בשנו ופר שנ בקר ומנקתיו ללת לתשאת:
במלה בשנו ופר שני בון בקר תקח של לתשאת:
במרבר ח הבללה בשנו ופר שני בון בקר תקח לת העשתו ביר במרבר ח הביר ביר הו הייבה על הקוים:
במלה בשנו וצר את האחד עלה ליי לבפר היים:
במרבר ח הביר היים על הקוים:
במרבר ח הביר היים על הקוים:
במרבר ח יים: סיכא דחטאו ששה והן רובן או שבעה היכת המטמו ששה הזן רובן מו שבעה וחינת וחבר וחינת ורבו כשבט אחד דמו ומביאין פר ופר לבית דין מדקתני מה הן מביאין וכר ולא מחוקמא רישא אלא כרבי וכר ולא מחוקמא רישא אלא כרבי שמעון בן אלעזר כגון שחטאו ששה וכרי וחאמר רבי שמעון שני פרים פר להו ופר לבית דין: מדכתיב קהל יהודה אלמא דשבט אחד איקרי קהל: ודלמא שאני שבט יהודה דהוה עמיה בירושלים שבט בנימין. ושני שבטים הוא דאקרי קהל אבל שבט אחד לא: אלא מהכא קאל מפרך והרביחיך ונתחיך לקהל עמים הגני מפרך והרביחיך ונתחיך לקהל עמים וגו'. והיכא אמר ליה הכי דכתיב ^ש וירא אלהים אל יעקב עוד בבואו מפדן אָרָס וגו׳ וכתיב י ויאמר לו אלהים אני ויעמד יהושפם. אותו היום נטהרו ישראל מטומאה שבידיהם, בדברי הימים (יבמות ז:). החדשה. הר אל שדי פרה ורבה גוי וההל גוים יהיה ממך וגו': מאן הוה אמיליד ליה בההיא הימים (יבמות ז:). החדשה. הר הבית, וקרי לה חדשה מפני חידוש שעתה. כלומר מאן הוה עחיד למילד ספים, וקרי כה מדשה נמפי מידום שמידשו והחיפוש על קדושתו בו ביום לחמרו כובול יום לא יכנס לה (פחחים צב.) לאו: שמידשו כה בהלכותיה תבחים לב:), במחנה ליויה. בהר סבים (יבמות ז:). ההיא שעתא בנימין ושמע מינה דקאמר ליה רחמנא השתא מחיליד לך קהל אחרינא: י"א שבטים לא. בתמיהה והא אמרת דשני שבטים איקרו קהל

דכיון דאיכא רוב רובא כל דהו קאמר

יהודה ובנימין אלא ודאי הכי קאמר ליה דהשתא מתיליד לך קהל אחרינא אלמא שבט בנימין לבדו איקרי קהל: הכנ

תוספות הרא"ש
אמר אב" אה לף אן והיה אפ
מעיני העדה] נעשתה
לשגגה עד שתעשה שגגה על ידי
אחרים דפשטי דקרא מעניי העדה
לא קאי אב"ד מדלא כתיב ונעלם
מעיני העדה אלכא משטע
דאציבורא קאי. ומ"מ מדכתיב
נעשתה לשגגה ולא כתיב נעשה
העדה בשגגה. אלמא משטע
שנעשתה שגגה על ידי אחרים
שונעשתה שגגה על ידי אחרים
שורוו להם היתה. ורבא אמר אמר אמר קרא כי לכל העם בשגגה. דמשמע , שכל ישראל שגו בדבר וב״ד בכלל כל העם הם ובשגגת מעשה אי אפשר לכלול בית דין עם הצבור דהא אמרי׳ בסמוך מדכתיב נעשתה לשגנה מפקי ב״ד משגגת מעשה אלא ע״כ שגגת מעשה דכתיב בב"ד בשגגת הוראה איירי: ח"ג כי שמעינא ליה לר' אירי, זיינ כ' שמעינא ליה לדי "חדר" שבטים ולא כמו שכתוב במקצת מפרים כ' שמעינ ליה לדי במקצת מפרים כ' שמעינ ליה מדי "חודה כ' שבטים דאף במקצה מפניא ליה מחדר לעיל גרירי אלא בז' אששה מבעיא ליה מדרי למנוט' ומשום שבטים ומסחבר למנוט' ומשום במבעיא ליה אן בשבטים לא אדעביי ובפאי לכחוב כ' שבטים לא אדעביי ובפאי אי עדו 'שבטים לא אדעביי ובפאי בראי להוראת ב"ד והא לאו מריית ללהוראת ב"ד והא לאו באיה אדעתול להוראת ב"ד והא לאו העו לאליב אדעתול מאי לאליב אדעתול מאי לאליב אדעתול מאי לאליב אדעתול וא לאו לא להוראת ב"ד האינה או או אי לאו דשמעיע ליה בקרא ההוא תאו ואי לאו דשמעיע ליה בקרא ההוא תהו או או או לאו דשמעיע ליה בהרא ההוא תהי בהוראת ב"ד הוי מצי למימר שהור מצי למימר לדיש וכ' היכר הודרים לדרש או ביה ביה או ביה לאו וכ' היכר דריש להורה או הוא או ביה היכר היה הודה או ביה לאו וראי אהא אף מסבון לדרשא להורא או אהא אף מסבון יהודה אלא וראי אהאם אף מסבון יהודה ולא וראי אהאם ליים ייצרים ייצרי הודה ז' שבטים ולא כמו שכתוב

משמו חמאו ששה והן רובו של קהל או שבעה אף על פי שאינן רובו של קהל מביאין פר תא שמע רבי יהודה אומר שבט שעשה בהוראת בית דינו אותו השבט חייב ושאר כל השבטים פטורין ובהוראת ב"ד הגדול אפילו שאר שבמים חייבים שמע מינה אמר רב אשי מתניתין נמי דיקא דקתני ועשה אותו השבט על פיהם אותו השבט חייב ושאר כל השבטים פטורין למה לי למיתנא ושאר שבטים פטורים הא תנא אותו השבט חייב וכיון דתנא אותו השבט חייב ממילא ידענא שאר שבטים פטורין אלא הא קמשמע לן דבהוראת בית דינו הוא דשאר שבטים פטורים אבל בהוראת ב"ד הגדול אפילו שאר שבטים חייבין שמע מינה איבעיא להו שבט אחד שעשה בהוראת בית דין הגדול לרבי שמעון מי מייתי או לא תא שמע מה הן מביאין פר אחד רכי שמעון אומר שני פרים (במאי עסקינן אילימא שחמאו שבעה) שני פרים שמנה פרים בעי אלא דחמא שבט אחד ובמאי אילימא בהוראת בית דינו רבי שמעון לית ליה אלא בהוראת בית דין הגדול ותסברא תנא קמא מני אי רבי מאיר הא רובא בעי אי רבי יהודה שאר שבמים נמי מייתו (אלא) הא מני רבי שמעון בן אלעזר היא וכדתניא תא שמע וחכמים אומרים לעולם אינו חייב אלא על הוראת בית דין הגדול יימא חכמים אילימא רבי מאיר רובא בעי אלא לאו רבי שמעון היא שמע מינה ורבי יהודה ורבי שמעון? אשבט אחד דאקרי קהל מגא להו אמרי דכתיב וועמד יהושפט בקהל יהודה וירושלים ס(נכח חצר בית ה') החדשה יסאי חדשה א"ר יוחגן ישחידשו דברים ואמרו מבול יום אל יכנס במחגה לויה מתקיף לה רב אחא בר יעקב ממאי דלמא אדי ההון לשהיה שהדברים האפור מבול זה אל לכנם בפוומה להיה פווקף להדב אהא בדי עקב מבאדי הכנא שאני ירושלים דהוה גמי בנימין אלא אמר רב אחא בר יעקב דכתיב ויואמר אלי הגני מפרך והרביתיך ונתתיך לקהל עמים וגו' מאן אתיליד ליה ההיא שעתא בנימין ש"מ ה"ק רחמנא מתיליד לך השתא קהל אחרינא א"ל רב שבא לרב כהנא דלמא הכי קא"ל רחמנא לכי מתיליד לך בנימין הוא דהוו י"ב שבמים דמתקריית קהל א"ל רב שבא עשר שבמים איקרו קהל אחד עשר שבמים לא איקרו קהל "תניא ר"ש אומר מה תלמוד לומר אלא שנים עשר שבמים איקרו קהל אחד עד שבמים לא איקרו הוא אומר מה תלמוד לומר יופר שני בן בקר תקח לחמאת אם ללמד שהם שנים והלא כבר נאמר יועשה את האחד חמאת ואת האחד עולה לה' [אלא] יכול [תהא] נאכלת חמאת ללוים ת"ל ופר שני שני לעולה מה עולה לא נאכלת

תומפות ה"א ער דעברי בית דין בהדי רובא בו'. מימה השחא אע"פ שמיעוט נשארו מלפור לא מימש ממיעוט נשארו מלפור לא מימש לא ניסוש לפיק דין דרוצא ניסו בשלמא אי הוי געינן כולהו ניסא דלינעי בית דין בהדייהו: שבעה שבבים הוא דפייתו בו'. לר' יהודה דקאמר בברייתא לעיל אפילו שנ שבטים ה"מ למינעי אבל בב' שבטים לא אלא אממני

בור ג מיפטי ליה דאיירי בז' שבטום: כגון שהמאו ששה שבסים הון רובן כר. תימה א"יכ מ"ט מיפטי ליה דאיירי בז' שבטום: כגון שהמאו ששה שבסים הון רובן כר. תימה א"כ מ"ט דרכי שמטון דלא מחייב אלא פר אחד הא לא אסכתן דפליג אר יהודה אלא דנטי נמי פר לבית דין אכל מודה מיהו לרכי יהודה דשבט אחד איקרי קהל: הנגי מפרך והרביתיך וגר. מימה דשביק קרא דאמר הקב"ה ליעקב גוי וקהל גוים יהיה ממן:

בתורה אבל המוציא מרשות היחיד לרשות הרבים פטור ואמאי והא כתיבא פי׳ ויצו משה ויעבירו קול במחנה. וגרסינן בפ׳ הזו

חייבין אלא על הוראת ב"ד הגדול בלבד ומדקתני חכמים מסתמא מכלל רבנן בני פלוגתייהו דרי יהודה ר"ש בכלל ולקמן מוכח דרקא ר"ש היא לא ר"מ: ואיכא עד דאיכא שני שבטים דהתם שבט יהודה ובנימין הזה זכן מוכח קרא (דתני) ולבתיב) בקהל הזורי וירושליים והידשליים והיינו שבט בנימין שהיתה העיר בחלק בנימין כדמוכח בפי איזהו מקומן (דף נו"): אלא אמר רב אחא בר יעקב המכא הנו מפרק והרביותין ותתרך לקהל עמים. חימה דישייה יא יקר אליכא לשמע פניה זה יל לאתניי מהורא קרא דוכתים בל זור והידשליים והידשליים לא מאמר על לידת בנימין לבד ומהאי קרא מייתי בירושלמי כל שבט ושבט קרי קהל שנאמר גוי וקהל גוים יהיה מסך נד"ו לא נולד בנימין ומה שפי רש"י בריחי יעקב ותתרך לקהל עמים בשרני שעתיד לצאת מפני קהל ועמים לפי שאמר וך! והקל גויים למי לאמר גוי לא על ביצימין לשהוא אומר וקלג לינה רי שני מאור לבד כובנימין ושוב לא נולד "ל כי של א שעתיד א' משבטי ליחלק ומעתה אותה מתנה אני נותן לך. מה שכתוב כשהוא אומר וקהל גוים היר שני מאור בל במבנימין שהוא ב"ל י בן אלא שעתיד א' משבטי ליחלק ומעתה אותה מתנה אני נותן לך. מה שכתוב כשהוא אומר וקהל גוים להל אלא מגוים (קאי) קדריש: ב' אחרים לבד מבנימין לא מולים לעדי דעיכ אבנימין קאי דהא מוכח מיני רבא דשבט א' איקרי קהל אלא מגוים (קאי) קדריש:

אף חמאת לא נאכלת @כיוצא בו אמר רבי

יוםי יהבאים מהשבי סהגולה הקריבו [עלות]

לאלהי ישראל פרים שנים עשר וגו' הכל עולה הכל עולה סלקא דעתך אפשר שחמאת עולה אלא הכל כעולה מה עולה לא גאכלת

אף חטאת לא נאכלת דתניא רבי יהודה אומר

על עבודת כוכבים הביאום ואמר רב יהודה

אמר שמואל על עבודת כוכבים שעשו בימי צדקיהו בשלמא לרבי יהודה משכחת לה

להני שנים עשר חמאות כגון דחמאו שנים עשר שבמים דמייתו שנים עשר שעירים

אי נמי דחטאו שבעה שבטים ושארא אינד

בגרירה ולרבי שמעון נמי משכחת לה כגון

. דחמאו אחד עשר שבמים דמייתו אחד עשר

שעירים ואידך דב"ד אלא לרבי מאיר דאמר

בית דין מביאין ולא צבור שנים עשר היכי

משכחת ליה כגון דחמאו והדר חמאו והדר

חמאו עד תריםר זימני והא מייתי להו הנהו

דחמאו אמר רב פפא כי גמירי חמאת שמתו

בעליה במיתה הני מילי ביחיד אבל לא בצבור אלפי שאין מיתה בצבור מנא ליה לרב

פפא הא אילימא מדכתי' 2תחת אבותיך יהיו

בניך אי הכי אפילו ביחיד נמי אלא יידוקיא

דרב פפא משעיר דראש חדש דאמר רחמנא

מייתי מתרומת הלשכה והא מייתי להו

מישראל והנך דפיישי היכי מייתו אלא שמע

בו א מיי' פ"ד מהל' פס מוקדשים הל' א והל' ב: בו ב מיי' שם הל' ב ופ"ה מה עבודת יוה"כ הלכה טו:

רבינו חנגאל

מאן דאית ליה בני דכתיב כרחם אב על בנים ואיכא לאקשויי אי הכי מאי שנא זקן. ואי קשיא לך לרב חסדא דגמר ממשה מכדי כיון דקי"ל דהאי עדת ישראל בב"ד הגדול קא מיירי כדמפרש בסיפרא לישתוק קרא מיניה. הוא גופיה לגמר ממשה ואמאי גמיר בטיפו א "כשוק קר ממינה. הוא מנסיה לגמר ממשה ואמאי גמיר ממשה ואמאי גמיר ממשה ואמאי גמיר ממשה גמרא. איכא לפרוקי או ממשה גמרא. איכא לפרוקי או בדיני גפשות וכיוצא היו אל נדיני גפשות וכיוצא היא איני. הלא דמו קמ"ל ג"ש. בהן אכל ודיוריותן בלא איני. הלא דמו קמ"ל ג"ש. מאמרי מנא לן דהורייתן בלא אינה הוראה. ומהדרינן דאמר רב המומלל א הייני וראש היישיה ששת וכן תנא דבי די ישמצאל שבתורה פטורין. ס"א הורו בדיבר שמצרוקין מאמר באן צרה ונאמר לאמרו: לא אמרי או הוו לו דבינין נאמר באן צרה ונאמר לאלוד ולא למדו. לא אמר מנא לן דבינין נאמר באן צרה ונאמר להלוך והת מנא לן דבינין נאמר הוו הוח מנא לן דבינין נאמר הוו אח מנהי אמר אמרי אמר אמר מר בר חרא מכר מכ"ד של משה דלא ליהוי בהו חד ממד. אמר בכ"ד של משה דלא ליהוי בהו חד מכל אלו. רב מרא גמר מכר מכר והתיצבו שם עסך. עסך שלא היות בו אחו מכל את: דכתיב והתיצבו שם עמך. עמך בדומין לך. ואמרינן ואימא עמך לשכינה פי׳ שלא יכנסו לפנים לשכינה פי שא יכנסו יפנים מחיצתך. אלא אמר רב נחמן בר יצחק והקל מעליך ונשאו אתך. פי דהא לאו בסנהדרין גדולה מיירי בפרשת יתרו. אלא און. פ" הוא לאו בטהחדין בבחי דעיק שבכל מקום ומקום בבחי דעיק שבכל מקום ומקום דכתיב ואתה תחזה מכל העם בכחי דעיק שבכל מקום ומקום וגרו ובסוף פ"א דטנהדרין מפורש מקטה: מתני הורו ב"ד שוגנין מביאין, מקטה: מרצי הורו ב"ד שוגנין מביאין פר. אבל אם עוש מיי מדיק בון שהיו יודעין שהיו ודעין שהיו הורו ב"ד מודעין בון שהיו יודעין שהקול שוגנין כל אחד מהקהל שוגנין כל אחד מהקהל מוצרי. הוף ע"ב בכדי יודען בריש פרקן, שמעיי דלל היכא דלא הורא הוראה וועשו הקהל מודעו שועירה. אבל ועשו הקהל מודרו בית דין שוגנין ועשו מביא משרה אל ושעור הקהל מודרו בית דין שוגנין ועשו הקהל מודרו בית דין שוגנין ועשו ההקהל מודרן ידעיר האיסורא קא אם הורו בית דין שוגנין ועשו הקהל מודרן ידעיר האיסורא קא אם הורו בית דין שוגנין ועשו הקהל מודרן ידעית אים השור בית דין שוגנין ועשו הקהל מודרן ידעיר האיסורא מהל שמור דבית מובים איסורא פטורין מלהביא מכים באיסורא פטורין מלהביא עבדי ודליתא מצוה לשמור דברי חכמים באיסורא פטורין מלהביא פר דמזיד לאו בר קרבן הוא. אתו למידק שוגגין ועשו מזידין הוא דפטורין הא שוגגין ועשו שוגגין דומיא דמזידין חייבין היכי דמי שהורו שחלב מותר ונתחלף דמי שהורו שחלב מותר ונתחלף להם חלב בשומן ואכלוהו נימא תפשוט בעיא דרמי בריש פרקין בהך גוונא לעניינה חובה. ודחינן תפטום פניא דרמי בריש פרקון בונא לעינית וונא לעינית וחבה. דוחינן פטורין ואי אמרת ליתני הא כ"ש פטורין ואי אמרת ליתני הא כ"ש פטורין ואי אמרת ליתני הא כ"ש שונגין ולא הש שונגין ולא השש שונגין ולא השש שונגין ולא השש שונגין ולא השש הונהן ב"א השש בתנ" בחב" בחב" בחבר ב"ב בל פיהם מכראון, פ" ב"ד היוד האור ב"ד ברי ר"ב פרים רכל בשבטים מכראון "בי פרים רכל שבטים מכראון "בי פרים רכל שעינור דקסבר הניות ובעבודת וכרבים "ב פרים ב"ב שמכון אומר (""ג פרים ו"ג שערים בקסבר הניות והני מייתי פרי ושערי כוככים) "ג פרים ו"ג שעירים בל שבטים שובט והבעבודת כוכבים? "ג פרים ו"ג שעירים כוכבים? "ג פרים ו"ג שעירים כוכבים? "ג פרים ו"ג שעירים כל שבט ושבט דכל הדודה אותר הוד אקרי.

קול השמחה שמע מינה דרובא הוו אותן דבוכין והוי כחטאת שרוב בעליה קיימין ומשום הכי קרבה: והא מוידין הוו. דורו של לדקיהו ובני קטלא נינהו ולא בני קרבן נינהו והיכי מתכפרים בהנך חטאות: הוראם שעה היסה. דאף על גב דהוו מזידין הוו מתכפרים: הנו רבנן מס אחד מן הלכור. כגון שהורו ב"ד ועשו

לבור על פיהם ולא הספיקו להביא עד שמת אחד מן הלבור חייבין וכו': מת אחד מן כ"ד. והויא ליה חטאת שמת אחד מן השותפין דהויא כמתו מקלת בעליה ולא קרבה. הא דאיקרי להו שותפין לה משום דחטהת של שותפין חותפין לם משום מסטמת של שותפין דעלמת קרבה דמין שנים מביתין קרבן דלה חלי דמיקרי להו שותפין משום דלה מלי קרי להו לבור דהה להו לבור נינהו הלכך קרי להו שותפין: דמין לבור ממים. דמין דין מיתה בלבור דכי גמירי חטאת שמתו בעליה למיתה אולא ביחיד ולא בלבור: שמעינן ליה לר"ש דאמר חטאם השוחפין אינה מסה דפניא פר ושטיר של יום הכפורים שמבדו והפריש אחרים מחתיהם. ונתכפרו בהן . ואח״כ נמלאו האבודים כולן ימותו דברי רבי יהודה ר' אלעזר ור' שמעון אומרים ירעו והא הכא דפר של יום הכפורים דהיינו פר של אהרן הוי חטאת השותפיז דכהנים מתכפרים בו והאמר רבי שמעון ירעו דלא הוי כחטאת שכפרו בעליה בעלמא דלמיתה אזלא משום דחטאת שותפות לאו כחטאת יחיד דמיא אלא כחטאת זבור דמיא והוא הדין כי מת אחד מן השותפין דלא כחטאת שמתו בעליה דמיא אלא חטאת השותפין היא בעליה דמיא אלא חטאת השותפין היא ואינה מתה והכא הוא דקאמר ירעו משום דהא כפרו בעליה אבל היכא דמת אחד מן השותפין אימא לך דסבירא ליה לרבי שמעון דקרבה דחטאת השותפין נופי שנועון דקופה דווטחות השומפין אינה מתה הלכך לא מיתוקמא כרבי שמעון: רבי יהודה אומר כולן ימוחו. דהכי ס"ל דאפי׳ חטאת לבור מתה: אמר ליה רב יוסף כהנים קא אמרת שאני כהנים דאיקרו קהל דכחיב על הכהנים ועל כל עם הקהל יכפר. דאתקוש לקהל וכיון דאיקרו קהל משום הכי קאמר רבי שמעון דפר חטאת דידהו כחטאת שעיר דקהל דמי דאינה מתה אבל בחטאת השותפין לעולם אימא לך דס"ל לרבי שמעון דכי מת אחד מן השותפין דלא קרבה וכי מת אחד מן בית דין פטור ואכתי נוקמה כר"ם:

הכל עולה סלקא דעסך. והכתיב שעירי עזים לחטאת 0 : אף חטאת. דהקריבו לא נאכלת לפי שהיו שעירין של לצור הנשרפין לפי שהכניסו דתן לפני ולפנים כדכתיב 0 וכל חטאת אשר יובא מדמה אל אהל מועד לכפר בקדש כדתגן (זכמים דף מז.) פרים הנשרפין ושעירים הנשרפין דהיינו שעירי עבודת כוכבים דלבור דאמר רב

יהודה על עבודת כוכבים הביאום: ואידך דב"ד. ואחד שהביאו ב"ד הרי י"ב: בין לר׳ יהודה בין לר׳ שמעון בין לרבי מאיר היכי קרבי הנהו חטאות והא מייתי הנהו דחטאו בימי לדקיהו דהוו חטאת שמתו בעליהן: לפי שאין מיחה מלמת במנות בפליקן. לפי פלין מישה בלבור. דאע"ג דמתו לבור לא אזלא למיתה חטאת דידהו: אילימא מדכחיב מחת אבוחיך יהיו בניך. דמשמע דבנים במקום אבות קיימי וכאבות חיים דמו והכא איכא בנים דדורו של לדקיהו: אי הכי אפי' ביחיד נמי. לימא חטאת שמתו בעליה דלא למיתה אולא דלהוי הבן במקום אב: משעיר דר"ה. דהוי חטאת דאמר רחמנא דניתו מתרומת הלשכה דכל קרבנות לבור מתרומת הלשכה הם באין והא דלמא מייתו להו מישראל לאחר שנתרמה תרומת הלשכה: והנך. ישראל דפיישו: היכי מייםו. שעיר דר"ח דאתא מתרומת הלשכה והא הוי חטאת שמתו בעליה אלא ש"מ וכו': מי דמי שעיר דר" דלמא. מיתו מלבור דלמא לא מיתו דספק הוי ואהכי קרבה אלא הכא דורו של לדקיהו ודאי מתו: ראויה כפרה זו. בעגלה ערופה שתכפר על יולאי מלרים וכיון שתכפר על יונאי מלרים ויונאי ם מתים נינהו אלמא אין מיתה בלבור וה"ה לדורו של לדקיהו דאע"ג דמתו מתכפרין בהנהו חטאות: הסס. גבי עגלה ערופה כולהו איתנהו בחיים דעיקר כי אחיא עגלה ערופה אהני (דהיכי) דאיתנהו קא אחיא ומגו דמכפרה אחיים מכפרה נמי אמחים דהיינו יולאי

מינה חמאת שמתו בעליה בצבור קרבה מי דמי שעיר ר"ח דלמא לא מייתו מצבור אבל מלרים אבל הכא מי הוו חיים הני דורו הכא ודאי מייתו אלא מעמא דרב פפא מהכא של לדקיהו: ודלמא מעוטי הוו. דהאי דכתיב יכפר לעמך ישראל אשר פדית ה' דכתיב ורבים מהכהנים והלוים דלמא מעוטי דלבור דבית שני הוו והוה ליה סראויה כפרה זו שתכפר על יוצאי מצרים חטאת שמחו רוב בעליה ולא קרבה והכא כתיב דקרבה: הא לא מצית אמרת דמעוטי הוו אלא ודאי רבים מדכתיב אשר פדית מי דמי התם כולהו איתינון מגו דמכפרה אחיים מכפרה נמי הוו דכתי' ואין העם מכירים קול תרועת השמחה לקול בכי העם ואותן דבוכים אמתים אלא הכא מי הוו חיים אין הכי נמי דכתיב 1 ורבים מהכהגים והלוים וראשי האבות וגו' ודלמא מועמין הוו ולא רבים מדור של בית הראשון היו ומדאין מכירין הוו הכתיב סי (ולא הכירו בקול) תרועת

השמחה לקול בכי העם [וגו'] והקול נשמע עד למרחוק והא מזידין הוו הוראת שעה היתה הכי נמי מסתברא דאי לא תימא הכי אילים תשעים וששה כבשים שבעים ושבעה כנגד מי אלא הוראת שעה היתה הכא נמי הוראת שעה היתה ית"ר מת אחד מן הצבור חייבין אחד מבית דין פטורין מאן תנא אמר רב חסדא אמר רבי זירא אמר רב ירמיה אמר רב רבי מאיר היא דאמר ב"ד מביאים ולא צבור הלכך מת אחד מן הצבור חייבין דהא קאים כוליה בית דין מת אחד מבית דין פמורין דהויא לה חמאת שמת אחד מן השותפין ומשום הכי פטורין מתקיף לה רב יוסף ונוקמה כרבי שמעון דאמר בית דין עם הצבור מת אחד מן הצבור קייבין, דאין צבור מתים מת אחד מבית דין פטורין כדאמרינן דחָטאת שותפין היא א"ל אביי שמעינן ליה לר"ש ראמר חָמאת שותפין אינה מתה "דתניא פר ושעיר של יום הכפורים שאבדו והפריש אחרים תחתיהם ימותו כולן דברי רבי יהודה ר"א ור"ש ייאומר בירעו לפי שאין חמאת צבור מתה א"ל רב יוםף כהנים קא אמרת שאני כהנים דאיקרו קהל דכתיב יעל הכהנים ועל כל עם הקהל יכפר

שרו ג אופר ידעו. אף על גב דלא דמי דהכא מתו בעליהם מכל מתום לא אזו למקרכה ומה לי פסול זה ומה לי פסול אחר ואפילו הכי שמעין ליה דירעו: הדרן עלך הורו בית דין

ו 111 ה"ג כת"כ וכן היה ר"י אומר על עבורת כוכבים הביאום ואתא לפרוטי דכרי כי יוסי: אילים וכבשים. לריך עיון מאי טעמא נשרפו שהרי אינן כאין על עבודת טוכנים: הוראת שעה היהה. הוא הדין דעל כולהו מלי למרולי הכי: ור" שבעון

תוספות

 ל) תמורה טו: [כל הענין ע"ש שינו"ס], כ) [כ"ל בני הגולה],
 ג) [ל"ל דיוקאן, ד) [כרימות כו,
 ס) [ל"ל ואין העם מכירים קולן,
 נ) (מוספתה), נ) יומל כ. סה. שבועום ח. מ) ול"ל חומריםו. ע) ולפירי מטאת רש"ש, עורא חן, י) וויקרא

תורה אור השלם

 הַבָּאִים מַהַשְּבִי בְנֵי הַגּוֹלְה הַקְרִיבוּ עלוֹת לַאלֹהֵי יִשְׂרָאַל פֶּרִים שְׁנֵים עָשָׁר עַל כֶּל יִשְׂרָאֵל אַילִים הָשָׁעִים וְשׁשָּׁה כְּבְשִׁים שַׁבְעִים וְשִׁבְעָה צְפִירֵי חַטָּאת שְׁבָעִם וְשִׁבְעָה צְפִירֵי חַטָּאת שְׁנֵים עָשְׂר הַכֹּל עוֹלְה לִיִי:

נוואגיג הכובר את מקדש הקדש ואת. ז. וְבַּבָּוֹ אֲתֹר הַמְּוְבַּם וְתְנֵבַּר בְּבַּרְר אָתְר הַמְּוְבַּח יְכַבַּר אָהָל מוֹעַד וְאָת הַמְּוָבַּח יְכַבַּר וְעַל בְּל עַם הַקְּהָל וְעַל הַלְּל בָּל יַבַּר יִיקרא טו לג ויקרא טו לג

מוסף רש"י

מוסף רש"י

מוסף רש"י

מוסף אופר הי יובי. לא

מיסרש הילא (תשחרה טוה). על

שיים עבוד ת בוכבים הביאום. כעד

שיים עבר שבעים שעבדו ע"י ביתי

מיס עבר שבעים שעבדו ע"י ביתי

מיס עבר שבעים שעבדו ע"י ביתי

מיסי ועש בע"י בע"י תניאן לא משים גבי

שיי ועשו כל העדה פר לעולה וגר

למתלה כפר העלם דבר והן שעירין

ממסים שבעירין עברשין הן ממחן

בממחה בסקועון במה (כו). נפקא

לן מהא קהא לדכתה בע"ב בע השלם

במנות בסקועון רבה (כו). נפקא

לן מהא קהא לדכתה בע"ב בע"ב השלם

מה מ"ל לכוטל בהדות כר וסיפא

מה מ"ל לכוטל הדות בע"ר עשה

לדון מכר העולה דבר וחשרה שעירי ע"י

לידון מכר העולה דבר ותשחרה שם). לידון כפר העלם דבר (תמורה שם). פר ושטיר של יום הכפורים. שטיר של יום הכפורים. פר ושעיר של יום הכפורים.
שהן מטלות הפנימיות (שבועות
יא:). והפריש אחרים
יא:). וומנלו הכלשונים
(יומא טה.). ימותו בולן. ללל
דמו לשעילי הרגלים דמגן בהו
בממנימין לל קרבו ברגל זה יקלבו ברגל אחר, אבל אלו אינן ראויין עד יום הכפורים לשנה הבאה וכבר עברה לה שנה והוו להו מתרומה עברה לה שנה והוו להו מתרומה והלכך ימותו כדין חטאת שכפרו בעליה, שהלכה למשה מסיני חמש חטאות מתות חו אחת מהם

תוספות הרא"ש

1) והא אין כפרה למתים. כלומר היאך הקריבו הבאים מהשבי בני הגולה על דור של צדקיהו שחטאו הלא אין כפרה למתים פירוש מחיים דאין מביאין עליהם אחרי מותם: מי

 חמורה טו, ב) ניומה נ. ושם נסמן],
 ג) חמורה טו, ד) [סוכה נ: יבמוח מו.
 סה: זבחים לח. מנחום יט. פב. חמורה
 טו: יח: נדה לו:], ד) ס״ה שעשה ב״ש, ו) הוראתי יעב"ך, ו) ב"ש, ה) ת"כ פ' ויקרא, ע) ב"ש מ"ו, י) ולא מיתוקמא כנייל בייש. ל) ובמדבר יבו. ל) ומנחו פנחס וז, מ) ובמלבר בז, () ווי מ) [ויקרא ד], ע) ב"ם מ"ו,

תורה אור השלם

תורה אור השלם תורה האור השלם וראמר אלי הני מפרן הדביהן התחיק לקהל עמים ונהמי את הארץ הואת לורצף אחריף אחות מולם:

בראשים ענקה שני בניף בעלים עלים מחד באי אליף ביאון מצרים עד באי אליף בראבן שמעון יחיו לי בראשים מח הבראשים מח הבראשים מח הבראשים עוקשים באי איי יחיטא לאשמת העם הדקור בל האורה ביא אשר השא פר בן בקר ממים ליי אשר השא פר בן בקר ממים ליי אשר השא פר בן בקר ממים ליי לאשמת.

מוסף רש"י

ילמד סתום. שמיפרה בעליה ושעיברה שמח, דלא ידעינן דאי אימנהו בלבור אי לא, להכי קרי סמום, מן המפודש. ולד וממורה ושמחו בעליה, שמפודש לנו דאינן ומממו בעליה, שמפורט לני לחיק הצכור (תמורה מיה). וכי דבין אפשר משאי אפשר. חל לנל לחמכה להכך שלטה בלצור למיתה, מצום דלל משמחת להי בלבור, לל לניעון מיתה ולל לענין הקרבה, דהל לל מתרמי הצבור לעולם (שם מיה). הדרן עלך הזרו בית דין

תוספות הרא"ש

תוספות הרא"ש

בהוראת ב"ד עם הצבור וב"א ה"ב נשוחאו בידא פרים להעבון. וכ"ת ה"ב נפים להו בידא פרים להו בידא פרים להעבון. וכ"ת ה"ב נפים: """ אמר רב אות שבט לוי ב"ב אחר שבט לוי מילו חלק בארץ אינם קרוים קהל. מילו חלק בארץ אינם קרוים קהל. מקרי קהל מ"ה מרוב קראם עם מילו בידע ועיקום מ"ל ל"ב להו האי א"ה לא קא" אמלתיה ומתוקמא שפיר כר"ש: א"ה בצרי שותפים "" ל"ל ה"ד" בתהו ה"ב א"ה בצרי שותפים "" ל"ל ה"ש דבה "" הו א"ה א אקר קה א אמלתיה ומתוקמא שפיר כר"ש: א"ה בצרי ובר ניסף דוא שני עפיר האע"ב ברר יוסף דוא שני עפיר אע"ב אר הער אקר עם ברים לקהל. ומשני אשר ברים ומנשה בירים שנו שים ביים. לו הוא א"ב לא הוי אל "" א"ב לא הוי אל א" "א בדר יוסף. לו השני יוקראו מביארן שני פרים. לו הוקש ולא מה"ל ל"א וה"ב בתולה. לומולה בתולהם, לותולה האור בנים לשרה הורב בתולהם. לותולה האור בנים לשרה הורב בתולהם. לותולה האור בנים ל" מולהם האור בנים ל" הורב מהים בים ל" מולהם האור בנים ל" מולהם האור בנים אורם הורב בים ל" מולהם האור בנים ל" מולהם האור בנים ל" הורב האור בנים לההור בנים להורב האור בנים אורם הורב הורב בים ל" מולהם האור בנים אורם הורב בים ל" מולהם האור בנים אורם הורב בים ל" מהורב בים ל" מולהם האור בנים אורם הורב בים ל" מהורב בים אורם בים ל" מהורב בים אורם בים ל" מהורב בים אורם בים ל" מהורב בים ל" מהורב בים אורם בים ל" מהורב בים ל" מהורב בים ל" מהורב בים להורב בים ל" מהורב בים ל" מהורב בים ל" מהורב בים ל" מהורב בים להורב בים ל" מהורב בים ל" מהורב בים להורב בים ל" מהורב בים ל" הולדת אחריהם. פי׳ כשיבואו לידי חלוקת הארץ בנים אשר הולדת אז

תמורה בפ' יש בקרבנות יחיד (ד' מו:) אמר ר"ש בן לקיש ארבע נתנו להם דמחות והחמישי "רעה ויחד ניתנו שיהיו נוהגות בתקו" א' ומספק העמידום על חמש שיהיו חמשתן מחות ואי ס"ד דארבע ניתנו להם בלבור הנך כולהו ד' מחות מי איתנהו בלבור הא לא משכחת לה דאפשר בלבור אלא שנים

ון נושכות מה לחופתי בנבור חומו שלה מו וחו לא אלא על כרחך ילמוד סמום מן המפורש. וקא דייקא מהא מחניתא דכי היכי דאמר ר"ש ה' חטאות מתות ביחיד ולא בלבור דמההיא דוקיא דייק ר"ש דמיד ולא בשותפין דהיינו ב"ד משום דאי אתה יכול לומר ולד חטאת בשותפין דאי אתה יכול לומר ולד חטאת בשותפין שאין השותפין מביאין נקבה דפר ושעיר הוא דמביאין ואי אתה יכול לומר תמורת חטאת בשותפות שאין תמורה בשותפין השמתו כשומבו שמן ממחים בשמפין דעלמא וכ"ש בב"ד דה"יו חגן במסי ממורה (דף יג.) אין השוחפין עושין חמורה וילמוד סמום מן המפורש מה מלינו בולד חטאת ותמורת חטאת ביחיד הנית וכת מטח ותנותו שטחם בימד דברים אמורים ולא בשותפין אף חטאת שמחו בעליה ושכפרו (על) בעליה ושעברה שנתה ביחיד ולא בשותפין העברה שמת אחד מן השותפין קרבה הלכך הא דקמני מת אחד מ"ד פטור הלכך הא דקמני מת אחד מ"ד פטור לא מתוקמא אליבא דר"ש:

הדרן עלך הורו בית דין

הורה כהן משיח. הורה שוגג ועשה מזיד או שהורה מזיד ועשה שוגג פטור מקרבן שהוראת כהן משיח לעלמו כהוראת ב"ד ללבור מה הוראת ב"ד ללבור אין חייבין אלא על העלם דבר עם שגגת מעשה אף הוראת כהן משיח לעלמו אינו חייב אלא על העלם יבר עם שגגת מעשה כדמפרש בגמרא לאשמת העם הרי משיח כלבור וכי הורו בית דין מזידין ועשו קהל שוגגין אחר בית רן נחידן ונחון האגם מעשה לחדיה והוו יחידין ומיימו כל חד לחדיה והוו יחידין ומיימו כל חד וחד כשבה או שעירה אבל כהן משיח כי הורה מזיך ועשה שוגג לא דיניה כי הורה מזיך ועשה שוגג לא דיניה כיחיד ופטור לגמרי דהכי אמרינן בפרק בתרא (דף יא.) מעם הארץ ס פרט למשיח דחינו מביח קרבן בשגגת מעשה: במ׳ שוגג ועשה שוגג מכיח פר פשיטה. דכי הורה בשוגג ועשה שוגג דהוי שוגג מעליא ומביא פר קרבן: מהו דפימא כיון דאי מסידע ליה. מאיזה טעם הורה שמא היה חוזר בו מאותו טעם וכי שכח ההוא טעמא ואף על פי כן הוא עושה ותולה בהוראתו ראשונה אימא כמזיד דמי ולא מחייב קרבן קא משמע לן: ^ט (שיכול. לגמור מדין קל וחומר שמשיח כלבור ולא לריך למכתב לאשמת העם אע"ג דאילו לא נאמר לאשמת העם היימי למד מן הדין):

אלא מעסה. דכהנים איקרו קהל לייתו פר בהוראה: וכ"ח הכי נמי טפי להו שבטים. לר"ש הויין י"ג שבטים וחנן [ה.] רבי שמעון אומר י"ג פרים פר לכל שבט ושבט ופר לב"ד דלא הוו אלא י"ב שבטים: אלא אמר רב אתא בר יעקב שבטו של לוי לא איקרי קהל. והוא הדין לכהנים דלא

איקרו קהל דכהנים הויין בכלל שבט לוי '' (ואכתי נוקמה) כר' שמעון: **ונססיך** להכל עמים ונסמי אם כארד כואם לוכעך אחריך אחוום עולם כל שיש לו אחוום איקרי קהל. וכהנים ולוים אין להם אחוה: כראובן ושמעון יהיו לי. דבתרי שבטים חשיב להו ושמעון: והה כחיב על שם אחים יקרא בנחלסם. דלנחלה הוקשו אפרים ומנשה לשאר שבטים שיהיו נוטלים בנחלה כשאר שני שבטים ולא לדברים בנחלה כשאר שני שבטים ולא לדברים אחרים הוקשו אבל אין מביאין ב' פרים אבינו חלק להם את הארץ וליום היאך יחנו לדגליהם וכן מלינו במדרש תנחומא [©] דיעקב אבינו תקן להם דגלים וחלק להם הארץ ⁶ וכן מצינו איש על דגלו באותות ⁷⁰ באות אשר צוה להם אביהם שלאותן רוחות שנחלקו לשאת מטתו לאותן רוחות חנו לדגליהם והיינו דאמרי כנחלתן כך חנייתן: מאי הוי עלה. אי הוה דוקא הא דאביי דאמר דשמעינן ליה לר"ש דאמר דחטאת השותפין אינה מתה או לאו דוקא: פ"ש דפניא ר"ש חומר וכו': שחין לבור מפרישין נקבה. שאין אתה מולא קרבן לבור שהיתה באה נקבה: שאין ממורה בלבור. דכתיב 0 לא יחליפנו ולא ימיר דלשון יחיד לפניב לכנים מוספנו למו לכנון יחיד הוא ולא לבור ושותפין והכי מפרש בפ"ק דמס' תמורה (דף יג.): שנהכפרו בעליה ושעברה שנחה לח שמענו. חם מתים בלבור אי לא: וכי דנין אפשר משאי הפער. הא ולד חטאת וחמורת משאי השפר. הא ולד חטאת וחמורת חטאת ושמחו בעליה אי אפשר בלבור וקא אמר מה מלינו: הא לא קשיא דלא הוי דנין אפשר משום דר"ש בחד מקום גמיר להו דכי נלטוו ישראל על ד' חטאות בחד מקום גמיר להו הלכה למשה מסיני שיהיו נהוגות יחד במקום אחד או ביחיד או בצבור וקא דייק ר"ש אי ס"ד בצבור הנך כולהו מי איתנהו יחד בלבור אלא ש"מ דביחיד אמורה ולא בלבור דכי היכי שמתו בעליה ולד חטאת ותמורת חטאת ליתנהו בלבור ה"נ שכיפרו בעליה ושעברה שנתה ליתנהו בלבור דעל כרחין ילמוד סתום מן המפורש והכי אמרינן במס׳

אלא מעתה נייתו פר בהוראה וכי תימא הכי נמי מפי להו שבמים אלא אמר רב אחא ברבי יעקב שבמו של לוי לא איקרו קהל דכתיב הנגי מפרך והרביתך ונתתיך לקהל עמים וְגו׳ כל שיש לו אחוזה איקרי קהל וִכל שאין לו אחוזה לא איקרי קהל א"כ חסרי להו י"ב שבמים אמר אביי ² אפרים ומנשה כראובן ושמעון יהיו לי אמר רבא והא כתיב על שם אחיהם יקראו בנחלתם לנחלה הוקשו אולא לדבר אחר ולא והא חלוקין בדגלים כנחלתן כך חנייתן כדי לחלק כבוד לדגלים ותא חלוקים בנשיאים ההוא לחלוק כבוד לנשיאים דתניא שלמה עשה ז' ימי חנוכה ומה ראה משה לעשות שנים עשר ימי חנוכה כדי לחלוק כבוד לנשיאים מאי הוי עלה ת"ש שות מתות ל"ש אומר בחמש חמאות מתות o ולד חמאת ותמורת חמאת יוחמאת שמתו בעליה וחמאת שנתכפרו בעליה וחמאת שעברה שנתה יואי אתה יכול לומר ולד חמאת בצבור שאין צבור מפרישין נקבה ואי אתה יכול לומר תמורת חמאת בצבור שאין תמורה בצבור ואי אתה יכול לומר חמאת שמתו בעליה בצבור שאין צבור מתים שנתכפרו בעליה ושעברה שנתה לא שמענו יכול ימותו אמרת ילמוד סתום מן המפורש 4 מה מצינו בולד חמאת ותמורת חִמאת ושמתו בעליה ביחיד דברים אמורים ולא בצבור אף ישנתכפרו בעליה ושעברה שנתה ביחיד דברים אמורים ולא בצבור ייוכי דניז אפשר משאי אפש' ר"ש בחד מקום גמיר:

הדרן עלך הורו בית דין:

הורה יכהן משיח לעצמו שוגג ועשה שוגג ישוגג ועשה מזיד מזיד מביא פר ועשה שוגג פמור ישהוראת כהן משיח לעצמו כהוראת ב"ד לצבור: גמ" שוגג ועשה שוגג מביא פר פשימא אמר אביי הכא במאי עסקינן כגון שהורה ושכח מאיזה מעם הורה ובשעה ישטעה אמר הריני עושה על דעת יהוראתו דמהו דתימא כיון דאילו

מי בנים בגמי: ב) גי רצינו נכונה מאד ועל גיי שלנו ממהו הראשונים: ג) גי רצינו נכונה דהמסקנא לעיל דאף בשבט א' בהוראת ב"ד הגדול חייבים השאר בגריכה:

בוח א מיי׳ פי״ג מהל׳ שגגות הל׳

נ. מם ב ג ד מיי' פ"ד מהל' פסולי מוקדשים ה"א: א ה מיי' פט"ו מהל' שגגות הלכה

א סמג עשין ריו: ב ר מיי׳ שם הלכה ב והלכה ג ממג שם:

ג ז מיי׳ שם והל׳ א: דח מיי שם הלי ב:

רבינו חננאל

אמר קרא כי לכל העם בשגגה עד שתיעשה שגגה ע"י אחרים גול וקא אל הוצרט העל שהימשה שנגה פ"א אחרים לומר (מאדם) (מהעם) היתה המעשה. ועיקר זה אותה דף ג ע"א) יכול הורו ב"ד דף ג ע"א) יכול הורו ב"ד רעה" לאביי בין לדבה ארא אשמעין כר: וצריכי תרווייהו. פיי בין לבאבי בין לרבא דאי אשמעין כר וצריכי הרוה לשנגה הוה אמינא אפ" לכל העם אמינא אפ" רובה לא מחייבי ורבה לא מחייבי ורבה לא מחייבי ורבה לא מחייבי ורבה לא מחייבי ב"ד בהדייהו קמ"ל אמיני העדה נעשתה עד דעבדי ב"ד בהדייהו קמ"ל לכל מצות והא בעבודת כנשתה אקשינן היכי ילפינן מהני קראי כר: "פרקינן אתיא מעיני מריבן ופרקינן אתיא מעיני מריב מריבי ופרקינן אתיא מעיני כתכיב והא בעבודת כוככים מעינ פי כתיב הכא מעינ הקהל וכתי ההם מעיני העדה. הקהל וכתי ההם מעיני העדה. הגדול מי מייתו שאר שבטים כל שבט פר אי לא כי שמענא ליה לרי יהודה בדי שבטים ליה לרי יהודה בדי שבטים דאיכא למימר על כן חייב השאר הואיל זוי הן רוב הכל העדיל מיימר וכן לשבט אחר ון מיי עשו. אבל שבט אחר ון מי עשו. אבל שבט אחר ון מי עשו. אבל שבט אחר למפשט דשבט אי לרי יהודה למפשט דשבט אי לרי יהודה שמען אומר שני פרים. במאי שמען אומר שני פרים. במאי שבטים ריש ח' פרים כעי שבטים ריש ח' פרים בעי במתני אלא שבט א' (ומאי בעי אלא לאו ר'י יהודה פי מאו אור אי שרם א' (ומאי בעי אלא לאו ר'י יהודה פי מאו מעון בן אלעדו. הנא קמא אי רים ובל לשראל בחריית ב"ד הגדול. מאן תנא ביני אלא לאו ר'י יהודה פי הנא במאי עסקינן בגון שחטאו וקתני פר א' ש"מ. ודחינן לא בעי אלא לאו ר'י יהודה פי הנא קמא ר' שמעון בו אלעדו. אור אי שימ. ודחינן לא שלא בי שמעון בו אלעדו. מורי "דבעי פר פר לכל שבט. מיני מלי בד' ערינדה) [דאינהו | במרני מי שמעון בו מרצי לי ממני לרב ד' ערינדה | [דאינהו | במתני מי שמען בן של שבט. א' לרי שמען במתני "דבעי פר פר לכל שבט. מי שמען לובה רברי ערי השתא לא מי שמען בן שמעון לריש משיטא לן שבט א' לרי שמעון מיים אלי בור ברי ערי השתא לא ארי משיטא לן שבט א' לרי שמעון אי [מייתי אי] לא ובעיא לקמן: ת״ש דאית ליה בשבט א׳ דתניא ר׳ יהודה אומר שבט שעשה ר׳ יהודה אומר שבט שעשה בהוריית בית דינו אותו השבט

ה א מיי' פי"ב מהל' שגגות הלכה ב

חד מיי שם הלכה ד: מה מיי שם הלי א: י נ מיי׳ שם ופי״ד הל׳ א וופי״נו הלכה ב סמג שם:

רבינו חננאל

כוכבים שעבדו בימי צדקיהו בזדון הוות ומזיד לאו בר קרבן הוא. ומהדרינן ולטעמ׳ אילים צ״ו וכבשים ע״ז שהקריבו מי אשכחנן מן הצבור חייבים. מאן תנא אמר ר' זירא ואמרי לה אמר ר' ירמיה בר אבא ר"מ היא דאמר ב"ד בר תאר זכר ולא צבור והרכן טעמא מת אחד מביד פטורים מלהביא פר. אחד מביד פטורים מלהביא פר. אחד מביד פטורים מלהבי פר. אחד מביד מקוקי לה דמים למקוף לה דב יוסף ממא דלמה מיתיו והיב קאמר במ אחד מביד הוא לה אחד מביד הוא לה אחד מן הצבור מיתי, פרי ביד לאו בעליה מת אחד מן הצבור מיתי, פרי ביד לאו בער נינהו אלא שתופין, איל ברייש בצור נינהו אלא שתופין, איל ברייש בצור נינהו אלא שתופין, איל ברייש ברועים לא אלא למיתה. דהניא השתים לא אלא למיתה. דהניא השתים לא אלא למיתה. דהניא להקריבן עד שנמצאו הראשונים אחדים תטותיתן פרי ביד לאו להקריבן עד שנמצאו הראשונים אחדים תחתיתן פרי מותד. הימות בקבר רי יהודה דקפבר רי יהודה דקפבר רי יהודה דקפבר רי יהודה בתה. והכיי מהוותי מותיתן פרי מה. והכי מהוותי ברומה. והכי מהוותים המה. והכי מהוותים המה בתה מה. והכי מהורש מהוותים מהוותים המה. והכי מהוותים מהוותים המה. והכי מהוותים מהוותים המה. והכי מהוותים בתוספתא יומא (פ"צ) רי מייתו ולא צבור והכין טעמא מת מפורש בתוספתא יומא (פ"ג) ו אלעזר ור׳ שמעון אומרי׳ ירעו עד שיסתאבו וימכרו ויפלו דמיהן שיטומבו המכוד היפרד המהק לנדבה שאין חטאת צבור מתה. פי׳ הנה הפר של יוה״כ דלאו דצבור הוא אלא דשותפי אהרן וביתו כדכתיב והקריב אהרן את פר החטאת אשר לו וגו' ודינו אצל ר' שמעון כדין השעיר דהוא חטאת צבור דאלמא אם מת אחד מן השותפין קרב כדרך שאם מת אחד מן הצבור קרב. ואמאי קתני מת אחד מב"ד פטורין אפילו כי מת ליקרב. והא מתניתא איתא ביומא בפ׳ הוציאו לו. והכי תניא ביומא בפי הוציאו לו, והכי תניא בתוספת תמודה (פ"ב) המפריש החתיה ולא הספיק להקרים אחתיה ולא הספיק להקרים עומדות יביא איזו מהן שהמציה ביים שנמצאת הראשונה והרי שתיהן וישלו העובד עומדות יביא איזו מהן שירבה וישלו המוד להבה. די אומר תמות והשלדה ביים ברים ביים ביים אחרת והוציה והקריבה ואח"ב נמצאת פרשת יחיד והפריש אחרת פרשת יחיד ואם כבש יביא קרבנו פרשת יחיד ואם כבש יביא קרבנו הומנין את אחרת תחתיה החקרות הפריש אחתת תחתיה והקרים המפריש אחתת תחתיה והתריש אחתה והפריש אחתת תחתיה ואבדה והפריש אחת תחתיה ואבדה והפריש אחת תחתיה ואבדה והפריש אחת תחתיה ואבדה והפריש אחת החתיה ואבדה והפריש אחת תחתיה ואבדה והפריש אחת בתחתיה ואבדה והפריש אחת בתחתיה ואבדה והפריש החתר בתחתיה ואבדה והפריש החתר בתחתיה ואבדה והפריש החתר בתחתיה ואבדה והפריש החתר בתחתיה ואחתיה ואבדה והפריש החתרים ואחתיה ואבדה והפריש החתרים ואחתיה ו פו שוניודיו זאם כבשיביא קובנו ומנין את אומר המפריש חטאתו ואבדה והפריש אחרת תחתיה ואח״כ נמצאת הראשונה והרי שתיהן עומדות שיביא איזה מהן שירצה ת״ל יביא יכול יביא שתיהן ת״ל יביאנה אחת הוא מביא ואינו מביא שתים. ואמרי עלה בתמורה פרק יש בקרבנות היחיד (דף טו) והא חטאת דפיישא מה תהא עלה. אמר רב המנוגא תנא ר' יהודה אומר רועה ר' שמעון אומר מתה. ושקלינן וטרינן בה טובא. ואסיקנא דר' יהודה אליבא דרבנן דפליגי על ר' בתוספתא אמרה ודתנן התם

על העלם דבר עם שגגת מעשה אף משיח לא יהא חייב אלא על העלם דבר ושגגת מעשה: בורגבר' הורה. כהן משיח בעלמו כגון דמורו בתרי איסורי ב"ד בחלב והוא בעבודת כוכבים: נסכפר לו בפני עלמו. דמביא פר בפני עלמו דאי הורה הוא בפני עלמו ולא הורו ב״ד כלל לא איצטריך למימני דחייב להביא פר דמקרא מלא הוא אלא כי

אינטריך למיתני כגון שהורו בשני איסורים: **הורה עם הלבור.** ב"ד כגון דהורו בחדא איסור הוא בחלב והן בחלב: נחכפר לו עם הלבור. שהוא מתכפר בשל ב"ד ומפני מה מתכפר בשל בית דין עם הלבור כי הורה עם הלבור לפי שבדברים הרבה שוה משיח מצכלו לפי בצובלים אינה טומים לפיד לכ"ד שאין ב"ד חייבין קרבן עד שיורו לכטל מקלת וכן המשיח וכרי והואיל והושוה משיח לב"ד הלכך כי הורה עם הצבור ועשה עם הצבור מחכפר עם הצבור ועשה עם הצבור מחכפר עם הלבור. והא דקתני שאין ב"ד חייבין ולא קתני שאין לבור חייבין סתמא כר"מ דאמר לעיל בפ"ק © ב"ד מביאין על ידיהן פר והן פטורין: ולא בעבודם כוכבים. אין חייבין קרבן: גבו' מה נשיא חטא עם הלצור מחכפר לו עם הלצור. משום דבשגגת מעשה בלבד הוא מביא שעירה והואיל וחטאתו בשגגת מעשה הוא כיחיד דעלמא הלכך כי חטא ע"פ ב"ד עם הלבור דהוי העלם דבר עם ב"ד עם הלבור דהוי העלם דבר עם שגגת מעשה מתכפר עם הלבור ועוד שתת משפט עמעפר עם הלבור ועוד שכן מתכפר לו עם הלבור ביוה"כ לפיכך מתכפר לו עם הלבור אף משיח הורה בפני עלמו וכו": ח"ל. דכמיב בכהן משיח על חטאתו אשר חטא דמשמע דכי חטח בפני עלמו הוח דיביח עלמו הא אם חטא עם הלבור מתכפר לו עם הלבור: ה"ד. דכי הורה משיח בפני עלמו דמורו בתרי איסורי דמתכפר בפני עלמו אי דהוא מופלא ב"ד והן אינן מופלאין פשיטא דמתכפר בפני עלמו דהוראה דידהו לאו כלום היא: ובעי אימויי. כל חד וחד מלבור: כשבה או שעירה. דהא תנן לעיל בפ"ק (דף ד:) או שלא היה שם מופלא של ב"ד דלא הויא הוראה שאע"פ שאינו מסנהדרין שאילו היה מסנהדרין אפי' [אס] קטן שבכולם לא היה שם לא הויא הוראה כדאמרינן ⁶ מאי כל עדת דאי איתא לכולה סנהדרין הויא הוראה ואי לא לא הויא הוראה וכשגגת מעשה לחודיה דמי דמייתי כל וחד כשבה או שעירה ה"נ כי הוי הוא מופלא והן אינן מופלאין כי הורה בפני עלמו הואיל והוא לא היה שם עמהן פשיטא דמתכפר בפני עלמו דהוראה דידהו לאו כלום היא: ואי הן מופלחין והוח חינו מופלח. כי הורה בפני עלמו אמאי מתכפר בפני עלמו: נפני ענמה ממנה ממוכפו כפני ענמה והא הוראה דידיה לאו כלום היא. דכיון דאינו מופלא לא ידע מאי קא מורה ולא הוה הוראה מעליא וכשגגת מעשה לחודיה דמי ואשכחן משיח בשגגת מעשה גרידתא פטור לגמרי כדאמרינן

בסוף פירקא מי שאין חטאתו שוה ליחידים:

צבור מוצא מכלל יחיד ומשיח מוצא מכלל יחיד מה צבור אין חייבין אלא על העלם דבר עם שגגת מעשה אף משיח לא יהא חייב 🍎 אלא על העלם דבר עם שגגת מעשה או כלך לדרך זו נשיא מוצא מכלל יחיד ומשיח מוצא מכלל יחיד מה נשיא מביא בשגגת מעשה בלא העלם דבר אף משיח מביא בשגגת מעשה בלא העלם דבר נראה למי דומה צבור בפר אואין מביאין אשם תלוי ומשיח בפר יואין מביא אשם תלוי מה צבור אינו חייב אלא על העלם דבר עם שגגת מעשה אף משיח לא יהא חייב אלא על העלם דבר עם שגגת מעשה או כלך לדרך זו נשיא מביא שעירה בעבודת כוכבים ומביא אשם ודאי ומשיח מביא שעירה בעבודת כוכבים ומביא אשם ודאי מה נשיא מביא בשגגת מעשה אף משיח מביא בשגגת מעשה ת"ל ולאשמת העם הרי הוא משיח כצבור מה צבור אינו מביא אלא על העלם דבר עם שגגת מעשה אף משיח אינו מביא אלא על העלם דבר עם שנגת מעשה אימא מה צבור הורה ועשו אחריו בהוראתו חייבין אף משיח כשהורה ועשו אחריו בהוראתו יהא חייב ת"ל יוהקריב על חמאתו אשר חמא על מה שחמא הוא מביא ואין מביא על מה שחמאו אחרים אמר מר משיח בפר ואין מביא אשם תלוי מנא ליה דאין מביא אשם תלוי דכתיב יוכפר עליו הכהן על שגגתו אשר שגג מי שחמאתו ושגגתו שוה יצא משיח שאין שגגתו וחמאתו שוה דכתיב לאשמת העם הרי הוא משיח כצבור לאשמת העם ע"כ לא קאמר ליה אלא אשם כדי נסבה: **כותני'** יהורה בפני עצמו ועשה בפני עצמו מתכפר לו בפני עצמו יהורה עם הצבור ועשה עם הצבור מתכפר לו עם הצבור שאין ב"ד חייבין עד שיורו מקצת ולקיים מקצת הוכן המשיח יולא בעבודת כוכבים עד שיורו לבטל מקצת ולקיים מקצת: גמ' מנהני מילי 7ת"ר הורה עם הצבור ועשה עם הצבור יכול יביא פר לעצמו ודין הוא נשיא מוצא מכלל יחיד ומשיח מוצא מכלל יחיד מה נשיא חמא בפני עצמו מביא בפני עצמו חמא עם הצבור מתכפר לו עם הצבור אף משיח חמא בפני עצמו מביא בפני עצמו חמא עם הצבור מתכפר לו עם הצבור לא אם אמרת בנשיא שכן מתכפר לו עם הצבור ביום הכפורים

לבור מולא מכלל יחיד. דיחיד מביא כשבה או שעירה ולבור מביא פר: נשיא מולא מכלל יחיד. דבכלל אם נפש אחת ^ב) הוא ומולא מכללו דיחיד מביא כשבה או שעירה ונשיא מביא שעיר: מה נשיא בשגגת מעשה כלא העלם דבר וכו': לבור בפר ואין מביאין אשם סלוי. כלל כדאמר לקמן דכתיב ביה באשם תלוי ^{ד)} ואם נפש כי תחטא וגו׳

ולא ידע ואשם וכתיב וכפר עליו הכהן על שגגתו אשר שגג והוא לא ידע ^ה) מי שחטחתו ושגגתו שוה חייב בשגגת מעשה בלא העלם דבר יצא כהן משיח שחטא בהעלם דבר וכ"ש לבור דיצא מאשם תלוי משום דהעלם דבר בהדיא כתיב בהו ואין הטאחו ושגגתו שוה דבעינן העלם דבר עם שגגת מעשה דלבור אינו בכלל נפש: נשיא. יי משיח מביאין שעירה בעבודת כוכבים דכתיב בפרשת שלח לך אנשים בעבודת כוכבים י) ואם נפש דאחד יחיד ואחד נשיא ואחד משיח במשמע: ומביה השם והאי. בין נשיא ובין משיח דכתיב באשם גזילות ובאשם מעילות ^{ח)} נפש ומשיח ונשיא בכלל נפש אחת הן ולבור אין מביאין אשם ודאי דאינן בכלל נפש אחת והא דתנן ^ש אין חייבין אלא על דבר שודונו כרת ושגגתו חטחת וכן המשיח הכי משמע דב"ד הוא דאינן חייבין כלל עד שיורו בדבר שחייבין על זדונו כרת ושגגתו חטאת שאם הורו בשחייבין על זדונו כרת ושגגתו אשם פטורין לגמרי ועוד דבאשמות אין בהם דין שוגג דעל הוא מביא אשם וכן המשיח אין מביא פר אלא בדבר שחייבין על זדונו כרת ועל שגגמו חטאת אבל במקום אשם ודאי חייב אשם לפי שהוא בכלל נפש אחת דלהכי הושוה ללצור דאין מביאין פר במקום אשם: ומנא ליה דאין משיח מביא אשם מלוי: דרחיב באשם תלוי וכפר הכהן על שגגתו אשר שגג מחטאתו מי שחטאתו ושגגתו שוה דאינו חייב עד דהוי הכל בשגנת מעשה דהיינו יחיד ילא משיח שחטאתו ושגגתו אין שוה דאינו חייב אלא על העלם דבר עם שנגת מעשה: לחשמת העם ע"כ לא קאמר ליה. כלומר מלאשמת העם קאמר דנפקא ליה דאין חטאתו ושגגתו שוה דמשיח כלבור והא אכתי לא קמה ליה היקש דלאשמת העם דעדיין לא הועמד לאשמת העם במקומו דהא קאמר אע"ג דאילו לא נאמר העם יכולני ללמוד מן הדין דמשיח לריך העלם דבר עם שגגת מעשה " בלבור וקאמר נראה למי דומה לבור בפר ואין מביאין אשם חלוי ומשיח בפר ואין מביא אשם חלוי בענין זה הוא דומה משיח ללבור אע"ג דאילו לא נאמר לאשמת העם והכא קאמר דמלאשמת העם נפקא ליה דמשיח אין מטאמו ושגגתו שוה דאין מביאין אשם תלוי והלא בלא אשמת העם הוא דן ולמד: אלא אשם כדי נסבה. אלא עיקר הדין שהוא דן כך הוא לבור בפר ומשיח בפר מה לבור אינו חייב אלא

ח) [נקמן י.], כ) ח"כ פכשה ייקרת, ג) [ויקרא ד], ד) [שם ה], ה) [שם], 1) ב"ל ומשיח, 1) [במדבר טו], 1) [ויקרא ה], ע) [לקמן ח.], ') ב"ל כלבור, כ') [לעיל ה.], ג') [לעיל ג:],

תורה אור השלם

 אם הַכֹּהַן הַמְּשִׁיחַ יֶחֲטָא לְאַשְׁמִת הָעָם וְהַקְּרִיב עַל הַשָּׁאתוֹ אֲשֶׁר הָטָא פַּר כָּן בְּקַר הָמִים לִיְיָ לְחַשָּאת: ויקרא ד ג 2. וְהַבִּיא אַיִּל הָמִים מִן הַצֵּאן בָּעֶרְכָּן לְאָשָׁם אֶל הַכֹּהַן וְכַּפֶּר ויקרא ה יח

תוספות הרא"ש

עוספות הרא"ש בבר מוצא מכלל יחיד. דכתיב ואם נפש אחת תחטא בשגנה מעם הארץ. וצבור שחטאה בשגים בכלל הדינה לבדי או הרביה שהוא הכתוב צבור שעשאה ובחוצאה ובשניה בכלל זהר וחד בצהו אה בכלל החיבי או כלך לדרך זו נשיא בפר: או כלך לדרך זו נשיא בפר: או כלך לדרך זו נשיא היה בכלל יחיד. שגם נשיא היה בכלל ואם נפשל הבייב משל הבייב עומד. היה בכלל ואם נפש להביא כשבה או שעירה ויצא לדונו בשעיר. ואית ספרים דגרסי נשיא מוצא מכלל צבור ומשיח הצבור. ורישא משנה שאינה צריכה היא דהאיך מתכפר על חלב שאכל דחייב עליו פר

צריכה היא דהאיך מתכפר על בדיכה היא להא אב ביימא להאיר בעיו פר בעיו אלא אב סיפא נקטוה דמקרה בקיים אלא אב סיפא נקטוה דמקרה במרוד" אלא מבס הצבור ברוד" אלא מבי אל עצמו: מתכפר עם הצבור ברודא" בייא פר עצמו: ברודא ביימא פר עצמו: ברודא ביימא פר עצמו: ברודא ביימא פר עצמו: ברודא בייא פר על שואן בייד חייבין עד שיורו שבא לפרש הטעם להם מתכפר לבטר שיונו חייב אלא על מתכפר נמי עמהם כשהורה שגמ מעשה עם העל דריש בממרא. ועוד ברוד אין צריך טעם להו ברודא ברודי בעם הלחור בייד ביידו ולא בעיי דאף מדריש בממרא. ועוד ברודא ברודי בנמר א. ועוד ברודא ברודא ביידו ולא בעיי דאף מדריש בממרא. ועוד ברודא ברודא בממרא. ועוד ברודא וועוד ברודא במודא. ועוד הוא קרא וועוד ברודא במודא. ועוד הוא ברודא וועוד ברודא בו ברודא וועוד ברודא ברודא ברודא במודא וועוד ברודא ברודא ברודא ברודא במודא ברודא ברודא ברודא ברודא ברודא משוח ברודא משוח ברודא משוח ברודא משיח ברודא משרח ברודא משיח ברודא משרח ברודא ב דהא משיח בעבודת כוכבים כיחיד. ונראה לפרש שאין ב״ד חייבין כו׳ תחילת דבור הוא. ואיבין כרי תודילת דבור הוא. ואע"ג (תני ושאין) [דתני שאין] כה"ג תנן ברפ"ק דמסכת יו"ט שאפר כירה מוכן הוא ותחילת הדבור [הוא] כאילו תנא ואפר

בה צבור הורו ועשו אחריהן בהוראתן כו'. מימה היאך שייך לדמומו לב"ד ההמתיב לאשמת העם וטפי מסתבר לומר מה לבור אין חייבין עד שיורו הן אחרים אף משיח לא יהיה חייב כו': לא אם אפרת בנשיא שבן פכפר דו ביוה"ב. המ"ל שכן נשיא כירה מוכן הוא: **שאין** ב"ד חייבין. פרש"י ז"ל סתמא כר"מ דאמר בפירקא דלעיל ב"ד מביאין על ידיהן והן פטורין. ותימה דבריש מכיי חייבו, פרשיי זיל סתמא כרימ דאכר בפירקא דלעיל ביד מביאון על ידיהן והן פטרוין. ותימה דברויש מכילתון פייש
אה דאמר שמואל אין ב"ד חייבין עד שיאמרו להם מותרים. כלומר כשעשיין קהל או רובן עבידה ע"פ של ב"ד בין
חייבו, של של אבור ולידי ביד מביאון ביל להמוצה בשעת הפרשה ווהיל משמע המוצה צל הבאים מוצמר על המתום ועל בבור לא בשות ידיה ע"ב בור לא בשות הידי ביא פר לעצמו ודין הוא. פיי די חייבו עד שיאמרו מדים שהורה עם הצבור ועשה עם הצבור יביא פר לעצמו ודין הוא. פיי די חייבין עד שיאמרו מדים שהורה עם הצבור ועשה עם הצבור יביא פר לעצמו ודין הוא. פיי די חייבין עד שיאמרו מדים שהורה עם הצבור ועשה עם הצבור יביא פר לעצמו ודין הוא. פיי די חייבין עד משת שהורה עם הצבור ועשה עם הצבור יביא פר לעצמו ודין הוא. פיי די חייבין עד משת שהורה עם הצבור ועשה עם הצבור יביא פר לעצמו ודין הוא. פיי די חייבין עד מרי מביי של עובים ואל א מעה בי היבי לעצמה של א מורה ב"ע בר באחצ בר יעקב לא מייתי ב הווהראה. וכי מהצבור הצביי לעצמה אל א הפרי השהוא לא הארץ הואה ביי עם בי עם ביי לבי מהצבור לא בירו לא בירו של בירו לא בירו שלי לי וברי עד בירו לא בירו לא בירו לא בייד הייבין הביר לא בירו לא בירו לה בייד ביין מור לא בירו לי בייד ביין מור לא בירו לי בייד ביין מביר לעדים לא בירו לי בייד ביין מהר לא בירו לי בייד ביין מביר לעדים לא בירו לי בייד מביר לא בירו לי בייד ביין בייד לא בירו לא בירו לי בייד בייד לא בייד לי בייד בייד לא בייד הייד לא בייד הייד לי בייד לי בייד לא בייד הייד לא בייד לי בייד לא בייד בייד לא בייד לא בייד בייד לא בייד בייד לא בייד של בייד בייד לא בייד בייד לא בייד לא בייד לא בייד בייד הוות וברא מולי לה מודות וברא מולי לה מודות וברא מולי לה מדות וברא מולי לה הידות וברא מולי לה הידות וברא בייד לי לבי לומות אות בייד לי בייד לי בייד לי לבייד לי לבייד לי לבי לבי מור בייד לי לבי מור בייד לי לבי לבייד לי לבי לבי מור בייד לו לבי לבי מור בייד לובי לבי מור בייד לי לבי לב

אין מכיא בהוראה אלא דאלימא פריך שמתכפר בלבור: ואי דאיגהו (בו') מופלאים הוראה דידיה בו'. דהא איתקש לאשמת העם ותנן לעיל כו' כדפרש"י:

תאמר במשיח שאין מתכפר לו עם הצבור ביום הכפורים הואיל ואין מתכפר לו עם הצבור ביום הכפורים דואכו בכשירו שאין מותכפו לו עם דוצבוו ביום הכפורים הואיל דאין מותכפו לו עם הצבוו ביום הכפורים יכול יביא פר לעצמו ת"ל על חמאתו אשר חמא הא כיצד חמא בפני עצמו מביא בפני עצמו חמא עם הצבור מתכפר לו עם הצבור היכי דמי אילימא דהוא מופלא והם אינן מופלאין פשימא דמתכפר לו, בפני עצמן הוראה, דלהון ולא כלום ובעי אתויי כשבה או שעירה כל חד וְחד ואי

ראינון מופלאין והוא לאו מופלא אמאי מתכפר לו בפני עצמו הא הוראה דידיה ולא כלום היא

תוספות

ב"ד חייבין קרבן אלא על העלם דבר עם שגגת מעשה וכן המשיח ולבור הוא דכי עבדי בשגגת מעשה לחודיה מייתו כל חד וחד כשבה

או שעירה דדיניהם כיחידים דכיון דלא עשו ע"פ ב"ד מחלקי כולהו מהדדי והוו יחידים ויחידים חייבין בשגגת מעשה אבל משיח בשגגת מעשה

לחודיה פטור מכלום כדאמר לקמן בפרק

בתרא (דף יא.) מעם הארץ כן פרט למשיח

דאינו מביא בשגנת מעשה כלל והיינו

דקאמר ילא משיח שאין חטאתו בשגגה

דהיינו בשגגת מעשה וכו': גבו' וחילו משיח בעבודת כוכבים לא קחני. דקתני

ולא בעבודת כוכבים אין חייבים אלא

על העלם דבר עם שגגת מעשה ולח קתני וכן המשיח ומדלא קתני וכן המשיח מכלל דמשיח בעבודת כוכבים חייב בשגגת מעשה לחודיה: מסני מני ר'

היא דמניא משיח בעבודת כוכבים ר'

אומר בשגגם מעשה. לחודיה: וחכ"א

בהעלם דבר. כלומר עם שגגת מעשה כשחר מלות. ושוין שחין מביח שום חשם

מלוי: ומסברא זדונו כרם ושגגמו

מטאת. דעבוד' כוכבי' דקתני ולא בעבוד' כוכבים אלא על דבר שחייבין על זדונו

כרת ועל שגנתו חטאת מי קחני ורן המשיח והא קו"ל דמשיח נמי בעבודת כוכבים אינו חייב אלא על דבר שזדונו כרת ועל שגנתו חטאת כדאמרי לקמן [ח.]

נאמר כאן עליה כו׳ לאשמת העם הרי

משיח כלבור ואפי׳ הכי לא קחני במחני׳ וכן המשיח: אלא סנא בהא. בדבר

שחייבין על זדונו כרת ושגגתו חטחת לי כשחר מלות וכן המשיח והוח הדין בעבודת כוכבים דמשיח כלבור דחינו

חייב בעבודת כוכבים אלא בדבר שזדונו

כרת ושננתו חטאת: הכא נמי תנא בהא. דאין חייבין בשאר מלות אלא על העלם

דבר עם שגגת מעשה וכן המשיח והוא

הדין לעבודת כוכבים דמשיח כלבור כי היכי דאין בשרוע פופנים דונטים בכבור כי היכי דאין ב"ד חייבין על עבודת כוכבים אלא על העלם דבר עם שגגת מעשה ודלא כרבי: מאי טעמא דרבי אמר

קרא. בפרשת שלח לך וכפר הכהן על הנפש השוגגת וגו' סבר רבי חטאה

בשגגה הכי משמע חטא זה בשגגה יהא

כלומר בשגגת מעשה לחודיה ואפילו משיח: ורבנן סברי מי שחטאו בשגגה.

דהכי משמע וכפר הכהן על הנפש

השוגגת דיביא שעירה בשגגת מעשה מי שחטאו בשגגה בשאר מלות: יצא

משיח שחין חטחסו בשגגה. בשחר

ל) (נדל"ל מופלאין, ב) ב"ש, ג) (לשיל
 ד.], ד) סנהדרין סא:, ד) (ישעירה
 ביחיד מגלן. ג" יש"א), ו) [במדבר טון, 1) [יקלא ג], ד) (במדבר טון,

תורה אור השלם

אם הבֹּתַן הַמְּשִׁיחַ יָחֲטָא לְאַשְׁמַת הָעָם וְהַקְּרִיב עַל הַטְּאַתוּ אֲשֶׁר הְטָא פַּר בֶּן בָּקָר תְמִים לַיִיְי לְחַשָּאת: ויקרא ד ג ויקרא ד ג

יְתִשְּאוּנ: וּיקרא דּג 2. וְבִפֶּר הַכֹּהֵן עַל הַנָּפֶשׁ הַשׁגֶּגֶת בְּחָטְאָה בִשְׁגָגָה לִפְנִי יְיָ לְכַפֵּר עָלִיו

וְנְסְלַח לוֹ: במדבר טו כח 3. וְאָם נָפֶּשׁ אַחַת הֶחֱטָא בִשְׁגְגָה

יא א מייי פט"ו מהלי שגנות הלכה ה סמג עשין רטו ועיין יב ב מיי שם פייב הלכה א ב ופייצ הלכה א: יג ג מיי' שם פט"ו הלי א והלכה

ג: יד ד מיי׳ שם הלי א: מו ה ו מיי׳ שם הלי ג:

רבינו חננאל

פירוש הואיל ונחלקו בדגלים לטעם שאמרנו אילו הקריב אחד וחברו לא איכא זילותא. דתניא [מג"ת פי"ב] שלמה עשה ז' ימים בחנוכת הבית עשה די ימים בחנוכת הבית מפני מה משה מייב כדי לחלוק כבוד לנשאים. פיי שאם הקריב זה ולא יקריב זה איכא הקריב זה ולא יקריב זה איכא קפידא וקיימא לה קושיא דאי כהני בצרו להו וליכא למימר אולא למיתה. מאי הוה עלה פירוש דהא דרב יוסף מי תיש דהניא בספרא פרשת נשיא מתוקמא האי כרי שמעון אי לא. תמודתו ולא תמודתו ולמטה הוא אומר ושחט אותה אולה ולא תמודתה מכאן אולה ולא תמודתה מכאן אומר ה'י חטאות מתות וולד חטאת ומודת חטאת וחטאת שמתו בעליה ושתפרו בעליה שמתו בעליה ושנתכפרו בעליה ושעברה שנתה ואי אתה יכול לומר ולד חטאת בצבור. פי׳ ימות לפי שאין הצבור. פי ימות לפי שאין הצבור [מפרישין נקבה וא״א יכול לומר תמורת חטאת בצבור לפי וקפורשין נקבה וא"א יכול לומר תמורת חשת בצבור לפי בתמורה הצבור והשותפין בתמורה הצבור והשתפין את יכול לא ממירין, מי דתנן מקריין אבל לא ממירין, ואי את יכול ללה ממירין, ואי בעלים בצבור לפי שאק הצבור השלטה לתבהו בצבור. יכול מתות בצבור שנתה ילם מהום ממורת בצבור שנתה ילם מוכור שימירי. מה ולד הטאת ממפורש ירידי. מה ולד הטאת בצבור אף כיפרו בעליה בצבור אף כיפרו בעליה לשותפין בייד ברי" אמרים ולא מצבור. הלכך בצבור הלי מאמרים ולא מאורים ולא בצבור. הלך קרון בצבור. מי הוא הדין אמורים ולא בצבור. הלך קרבן בצבור. מי הוא הדין אמורים ולא בצבור. הלך יכול לומר ולד הטאת בשותפין נמי דאמרינן אי אתה יכול לומר ולד הטאת בשותפין מי דאמרים ולא בשותפין מי דאמרים ולא בשותפין מי דאמרים ולא בשותפין מוד להואת בשותפין המוא בשותפין המואה בשותפין המואה במואה מספרא שתהא כפרה מהמוא בספרא שתהא כפרה מהמודר בתיבר בתטות יחדת במוצר בתחות יחדת בתחות בת דכתיב בחטאת יחיד וכפר עכיו.
ותניא בספרא שתהא כפרה
לשמו שלא יכפר על שנים
כאחת. ולא תמורת חטאת
בשותפין לפי שאין שותפין
ממירין וה"נ ילמוד סתום
ממפורש דכולהו ה' חטאות לר' שמעון בשותפין לא מייתי ולא מתוקמא האי דמת אחד מב״ד פטורין כר"ש דלסבריה חייבין וכמאן דאוקמה כר"מ סלקא רכמאן דאוקמה כר"מ סלקא סוגיא דשמעתא: הדרי לאקשויי אהא דקתני ר' שמעון מוג"א דקתני רי שמען לאקשויי אחג דקתני רי שמען לאקשויי אחג דקתני רי שמען אפשר. פי היאך אפשר משאי אפשר. פי היאך שנהן בפרו בעליה ושעברה שמח בעליה דאי אפשר בהן חטאת ותמורת חטאת וחטאת בעליה דאי אפשר בהן בצבור. ופרקינן בחד מקום בצבור. ופרקינן בחד מקום בצבור. ופרקינן בחד מקום בבור. מהמות אין אחת מהן נההגת אלא במקום שנוהגות מבין הני און בעל ברחך למד בגי און נהגות ובעל כרחך למד סתום ממפורש והתם בתמורה מחום בתמורה אקשינן עלה כי האי גוונא וכי אפשר אפר אקשינן עלה כי האי גוונא וכי אפשר אפר אפר אפר אפר אפר אמר אפשר אמר אפשר אפר אפר אפר אפר אפר אפר אפר אפר היחידים שוות בשאר אפר אפר אפר אפר החידור בעל בדי אי אפשר. אמר אפשר אמר אפר אפר אפר החידור היחידים שוות בשאר אפר אפר אפר היחידים בתמורה בתמו אקשינן עלה כי האי גוונא וכי דנין אפשר משאי אפשר. אמר ריין אפשר משאי אפשר. מל פי׳ אלו הה׳ חטאות ד׳ מהן נתנו למיתה וה׳ נשתכח דינה בימי אבל משה. דגרסינן התם בפרק יש בקרבנות היחיד א״ר בפרק יש בקרבנות היחיד א״ר

אמר רב פפא. בשוין דהוא מופלא והן מופלאים הלכך איצטריך למיחני דכי חטא בפני עצמו אע"ג דהוראה דידהו הוי הוראה מעליא אפילו הכי מתכפר בפני עלמו משום דקא מורו בשני איסורי חטא עם הלבור אע"ג דהוא מופלא דהוראה דידיה הוי הוראה מעליא אפ״ה מתכפר עם הלבור

> מקומות. משיח במקום אחד וב"ד במקום אתר: בטעמיים. בפסוקים דחלב ועבודת כוכבים מתרי קראי נפקי: וחלוקין בקרבנום. דב"ד מייתי שעיר אעבודת כוכבים והוא לא מייתי שעיר: דהות שעירה. לחודיה דכתיב בעבודת כוכבים בפרשת שלח לך אנשים ^{ו)} ואם נפש דאחד יחיד ואחד נשיא במשמע: **הוא** בחלב המכסה אם הקרב. דהוי דבר שאין הלדוקים מודין דהא לא מפרש קרא מאי ניהו דאפי אמוראי פליגי בשחיטת חולין באלו טריפות (דף נ:) מאי ניהו כרס הפנימי ור"ש חלב שעל גבי הדקים שאין הדוחים מודין דהא לא כתיב בהדיא. אי נמי דהורו בחלב שעל הקרב בין בכזית לפחות מכזיח דכזית לא כתיב בהדיח והוי דבר שחין הלדוקין מודין: אע"ג דקרבנן שוה. דהן בפר והוא בפר: כיון דמסרי קראי קא אסו. כדאמרינן לעיל בפרק קמא (דף ג.). ואת החלב ") וי"ו יתירא להביא חלב שעל גבי הדקין: הא פליגין בטעמייהו. חלוקים בפסוקים ומתכפר בפני עלמו: או דלמא שם חלב אחד הוא. והורה עם הלבור הוא ומתכפר עם הלבור: והן כדם. כגון בדם המובלע בחיברים או בין כזית לפחות מכזית והוי דבר שחין הלדוקין מודין: בסר קרבן אולינן. דכיון דשוין בקרבן הורה עם הלבור הוא ומתכפר עם הלבור. מיקו: לפי שיצחה עבודת כוכבים. מכלל פר העלם דבר של לבור לידון בעלמו בהבאת פר ושעיר: נאמר כאן. בעבודת כוכבים מעיני והיה אם מעיני העדה ^ח: ונאמר להלן מעיני. ונעלם דבר מעיני הקהל ש: מה להלן ב"ד. דכתיב ונעלם דבר מעיני הקהל ועשו ואמרינן לעיל בפ"ק (דף ה.) הוראה תלויה בב"ד דכתיב ונעלם דבר מעיני הקהל דהיינו ב"ד ומעשה חלוי בקהל דכתיב הקהל ועשו ובעבודת כוכבים לא כתיב ב"ד דכתיב והיה אם מעני העדה נעשתה לשגגה "ואם מה מעיני העדה נעשתה לשגגה "ואם מ"ד ב"ד והא אין מעשה תלוי בב"ד אלא בקהל דהכא כתיב מעיני העדה נעשתה דהיינו מעשה אלא מה להלן ב"ד דכתיב בפרשת ויקרא אף כאן בית דין: בתגר' אין חייבין נקרכן וכור. אין

משום דקה מורו בחדה היסורה: בשני אמר רב פפא כגון שהיו ים מופלין שניהן סבר

למימר חמא בפני עצמו ועשה בפני עצמו היכי דמי דיתבי בשני מקומות וקא

מורו בתרי איסורי אמר ליה רבא אמו שני מקומות גורמין אלא אפילו יתבי בחד מקום וכיון דקא מורו בתרי איסורי חמא בפני עצמו הוא: פשימא הוא בחלב והן בעבודת כוכבים חמא בפני עצמו הוא דהא חלוקין במעמייהו וחלוקין בקרבנות דהוא בפר והן בפר ושעיר דהא קא מייתו הני שעיר והוא לא מייתי וכל שכן הוא בעבודת כוכבים והן בחלב דחלוקין בקרבנותיהן ס[לגמרי] דהוא שעירה ואינהו פר אלא הוא בחלב המכסה את הקרב והן בחלב שעל הדקין מהו מי אמרינן אף על גב דקרבנן שוה כיון דמתרי קראי קאתו הא פליגין בטעמייהו או דלמא שם חלב אחד הוא אם תמצא לומר שם חלב אחד הוא הוא בחלב והן בדם מהו מי אמרינן במעמייהו הא פליגין או דלמא כיון דשוין בקרבן בתר קרבן אזלינן *תיקו: שאין בית דין חייבין עד שיורו לבטל מקצת ולקיים מקצת וכו': מגלן דעד שיורו לבטל מקצת ולקיים מקצת כדאמריגן באידך פירקין שונעלם דבר דבר ולא כל הגוף: וכן המשיח: מנלן דכתי' ולאשמת העם הרי משיח כצבור: ולא בעבודת כוכבים כו': מגלן דתנו רבגן לפי שיצאה עבודת כוכבים לדון בעצמה יכול יהו חייבין על עקירת מצוה כולה נאמר כאן מעיני ונאמר להלן מעיני מה להלן בב"ד אף כאן נמי בב"ד ומה להלן דבר ולא כל הגוף אף כאן נמי דבר ולא כל הגוף: כותני באין חייבין אלא על העלם דבר עם שגגת המעשה יוכן המשיח ולא בעבודת בוכבים אין חייבין אלא על העלם דבר עם שגגת המעשה: **גכז'** מגלן דתנו רבגן ישגו יכול יהו חייבין על שגגת, מעשה ת"ל ישגו ונעלם דבר אין חייבין אלא על העלם דבר

מלות כלומר בשגגת מעשה אלא בהעלם דבר עם שגגת מעשה דעל עם שגגת מעשה: וכן המשיח: מגלן דכתיב דלאשמת העם הרי משיח כצבור: ולא שגגת מעשה לחודיה פטור לגמרי: ושוין בעבודת כוכבים אלא על העלם דבר עם שגגת מעשה: מגלן דת"ר לפי שיצאה עבודת כוכבים לדון בעצמה יכול יהו חייבין על שגגת המעשה נאמר כאן מעיני ונאמר להלן מעיני מה להלן אין חייבין אלא על העלם דבר עם שגגת מעשה ואילו משיח בעבודת כוכבים לא עם שגגת מעשה אף כאן אין חייבין אלא על העלם דבר עם שגגת מעשה ואילו משיח בעבודת כוכבים לא קתני מתניתין מני רבי היא סדתניא משיח בעבורת כוכבים רבי אומר בשגגת מעשה וחכמים אומרים הבהעלם דבר יושוין שבשעירה ושוין שאין מביא אשם תלוי ותסברא בזדונו כרת ובשגגתו חמאת מִי קתני אלא תני הא הוא הדין להא ה"נ תנא הא והוא הדין להא מ"מ דרבי אמר קרא יוכפר הכהן על הנפש השוגגת בחמאה בשנגה הנפש זה משיח השוגגת זה נשיא בחמאה בשנגה רבי סבר חמא זה בשנגה יהא ורבגן סברי מי שחמאתו בשגגה יצא משיח שאין חמאתו בשגגה אלא בהעלם דבר ושוין שבשעירה כיחיד יסמגלן דאמר קרא יואם נפש אחת אחד יחיד ואחד נשיא ואחד משיח כולם בכלל נפש אחת הן:

בורת מעשה חלוי בקהל בדמשמע נעשמה ה"י. האי עיני דשאר מלוח: דת"ד ישני רבוף דיירין קשטה חלוי בקהל בדמשמע נעשמה ה"י. האי עיני דשאר מלוח: דת"ד ישני רבוף דיירין אף שנגת מעשה. חימה למאי אלעוריך הא כבר ילפיון מדבר דבר דמקלת דבר בעין והא לא שייך כי אם בהודאה ועוד איך יהיו חייבין על שגגת מעשה למ"ד ב"ד מנילו פר טופיה מטא אויגד מינה מטאו ב"ד ועוד מניא פ"ק עם האדץ לדכות מכיאן פר טופי הוא ואפיר הא וכשבה ולא פר. וייל דאי לאו דמשמע דבעיק למעשה העלם דבר לא היינו אומרים שב"ד יהיו חייבין אלא לבור דאש"ג דלעיל דרשין דמעשה מלוי בקהל והוראה מלויה בב"ד השתא מיהו לא דרשינן הכי מיהו הקישא דדבר צ"ל מלוי בקהל והוראה מלויה בב"ד השתא מיהו לא דרשינן הכי מיהו הקישא דדבר צ"ל מלוי בקהל והוראה לריך למילף הוא ואח"כ לומר דבר ולא כל הגוף:

יש הוה מפרשינן מעיני העדה ג"ש הוה מפרשינן

דיתבי בתרי סקוסות וקסורו כחד איסורא. מימה מאי אלטריך בשוץ אפיי לא שוו מני הוראתן הוראה דהא דבעינן לעיל מופלא בנ"ד שהיה להן ללעוד ולא למד והכל מאי אלטרכן ללעוד מין דבאיסור אחד הורו ושניהן הורו שה ונראה כספרים דגרסי מלחא דרב "ש טפי בשוץ בתר דמוקי בתרי אסורי: נאשר באו שיעיי. מימה דלעיל בפ"ק משמע בדברי אפיי לא ידעין שאר מלוח אלא מעבודת כוכבים והכא משחש איפכא ויי"ל דאפיי נמי הכי בעי למילף כי הכא דעיני דענדת כוכבים והכא משוח ביה אל או שיני דעבודת כוכבים ולפינן משאר שהא ב"ד אלא היק ולפינן עיני עני ללותר האי עיני דעבודת כוכבים ולפינן משאר מאח ב"ד והדר ילפינן ההא מעיני מהאי לענין זה דכי היכי דגבי עבודת כוכבים מלות שלות שהא ב"ד הדר ילפינן החא מעיני דער הדכ היכי דגבי עבודת כוכבים

צחק אף חטאת שנתכפרו

יָהַקְריבָה עַז בַּת שְׁנָתָה לְחַשְּאת: במדבר טו כז מוסף רש"י

מוסף רש"ה משיח בעודת כובבים. כהן משוח בעודת כובבים. כהן משוח בקרבן עבודת כובבים. כהן עודת בקרבן עבודת כובבים. לפילו לא מוסד בשנגת בעשנת בעשות לפילו לא שומר בשנגת בעשות לפילו לא שומר בעשות המוט אלסור עבודת כוכים אל מוט לכה, דכמי גו הוו אל שלב מותר ושו להס, דכמי גו הוו שלב מותר ושו להי השלת משם ביר שלה מותר לשלת השעם לבור לאלו מידים. בדקתי ואלו, מחייב בשנת מעשה כוכים שקרנו שה ללה מידים, משחח בל היו אלו הייד לאנו מושה בהעל הייד לאנו מושה בהעל הייד לאנו המיד לאנו הייד לאנו הדבמים אומרים. אף כאן אינו חייב לאלו בהעלם דבר אף כאן אינו חייב אלא בהעלם דבר םנהדרין סא:). ושוין שבשעירה. כיחיד, ואפילו לרבנן דלא משוי ליה כחלת, וחפינו נרבנן דלת מבור ליה כחלת, וחפינו נרבל במל העלם דכר, מודים כן שלח קרבנו בעבודת כוכבים מלוק משלח לית שמבית שבית בכבים שלח בל הבל בכבים בשלח בל הלוק ושל בשלח שלוה, שלח בשלח בל הלון ושל בשלח שלחים, שלח בשלח להליקן מן יחידים בשלח להלים שבית בשלח להלים ושלח שבית בית שלח בל מבה או שבירה, שביר דכר ותאכל ורסון חווש בית אש שבית בית אשם בל הלות, ודשור שלח בל משלח בל הלול בשלח בל משלח בל משלח בל הלול בשלח בל משלח בל משלח בל הלול בשלח בל הלול משלח שלח בל הלול משלח שלח בל הלול משלח מירב בשנגת מעשם מודה לאלו משלח מירב בשנגת מעשם מודה לאלו משלח מודה בל שלח בל משלח שלח בל הלול משלח בל אלו משלח בל הלול משלח בל הלול משלח בל הלול משלח בל הלול משלח בל אלו משלח בל הלול משלח בל הלול משלח בל הלול משלח בל הלול משלח בל אלו משלח בל הלול משל כשאר יחיד להתחייב בלא העלם דבר,

תוספות הרא"ש

ונעלם דבר דבר ולא כל הגוף. וכן המשיח דכתיב לאשמת העם הרי משיח כצבור. והקשה הרמ"ה ז"ל למה לי הקישא להאי מלתא הא במשיח גופיה כתיב מאחת מהנה דמשמע מאחת ולא כל אחת. ותירץ דהאי מאחת גבי עשיה כתיב ועשה מאחת מהנה.

מעיני העדה דמשמע בית דין. ותירץ משום דבעבודת כוכבים כתיב מעיני העדה. ועדה משמע בכל דוכתא ב"ד כדכתיב ושפטו העדה והצילו העדה. הלכך אי לאו

שה א מייי פט"יו מהלי שנגות הלכה ו סמנ עשין רח: יה ב מייי שם הלי ג: יה ג מייי שם פיייב הל"א: יש ד מייי שם פט"ה הלכה א: ב ה מייי שם פט"א הלכה ב והלכה ד

ה: בא ו ז מיי' פ"ד מהל' עבודת כוכבים הל' ו סמג שם:

בב ח מיי שם פ"ב הל"ד ופ"ל מהל׳

מוסף רש"י

אין בית דין חיבין. לא בעבודת העל זכר לבפות חה. ולא בעבודת בובבים. אין חיבין לאה בעבודת בובבים. אין חיבין לבור להכיא פר לעולה ושעיר למטאת, עד שיורו על דכ שדונו עד שודנו עד שודנו עד שדונו עד שודנו עד שדונו עד שדונו עד העודנו להעיה בעון שנגה בעון שנגה בעון שנגה בעון שנגה בעון שנגה בעון שנגה שונים.

שלה אינו כא אלא על עבירה גמורה שחייב על זדונו כרת, דקמיך ליה והנפש אשר חעשה כיד רמה וככרתה (שבח 200) אלמא כולה פרשמא בדבר שדונו כרת ושנגמו מטאת מישמעי (יבמות 20), אשבחן יחיד נשיא (יבמות 20).

ומשיח. בהך היקישה לה משמע אלה הני דכתיב והנפש ואלו לבדן במשמע שהן יחידין, דהני קראי כתיכי בפרשת

ואם נפש אחת בעבודת כוכבים (שם). וילמד עליון מתחתון. לבור

שק יחידן, היק קרו לחני בפרסם שק יחידן, בכור מלס של אחת בעבודת כוכנים משח. ביד. עו התחתון בור מידוד מוידוב של התחתון בור מדים הור מדים הור מדים הור מדים הור מדים של התחתון בור מדים של התונים היו מרונים מו מרונים של מרונים ברונים מרונים מרונים מרונים ברונים מרונים ברונים ברו

רבינו חנואל

מיעוטו לעולם כולן מביאין פר אחד וב״ד פר. אבל כשהיו

ישראל במספר אנשים מביאין שבעה פרים וב״ד פר ובעבודת כוכבים ז׳ פרים וז׳ שעירים וב״ד פר ושעיר ולעולם השבטים שלא

פר ושעיר ולעולם השכטים שלא עשו פטורין. ואע״פ שסתם ר״ חייא בתוספתא (ריש מכילתין) כרבי יהודה דתניא הורו ב״ד ועשה כל הקהל או רובו על פיהן בומן שהוראתן הורייה ב״ד היווד בומן שהוראתן הורייה ב״ד ביינות ב

פיהן בזמן שהוראתן הווייה ב"ד פטורין התנושה על פיהם מביאין מינריים, אין הווייה ב"ד מינרין פיי כל אחד כשבה או שעירה והנושין על פיהן מביאין לא היישינן לה דביון דרבי לא היישינן לה דביון דרבי לא מיישינן לה דביון דרבי לא שנאה ז' חייא מנא ליה כדאמרינן ביבמות פרק החולץ (דף מג.):
הדרך עלך הורו בית דין הירו בית דין אם הכהן משיה לעצטו כי מיים לאשמת העם ומני, שלומר ולבור אם הפר גמי ביאות הלייה לאשמת העם ונג'י שלומר ולבור לא הפר גמי ביאות הליים.

אחד וב״ד פר. אבל החוטאים ז׳ שבטים

שבת הלכה טו:

٦.

 ל) ב"ש, ב' רש"ל מ"ו, ג') יבמות
 ח. ד' [יבמות מ.], כ') שבת סח:
 [יבמות מ.], נ') בס"י מה להלן,
 () [יבמות מ.], ה') [יבמות מ.],
 ע) רש"ל מ"ו, נ') [ברכות מו: מש) ממוז. כ) מכות כד.. ל) ווימרא דז. ממן, ל) נוכות כז., ל) [הקרמ ז], **מ**) [במדבר טו], ל) [הקרמ ז], **מ**) [דברים כה], ע) [בפ׳ שלח טו לא, בשם ר׳ ישמעאלן, **פ**) [במדבר טון, ל) [שמות כן, ק) [שם], ד) [שם], ש) [שם], פ) [שם], א) [ספרי שלח טו כבן, ב) ושמות לדן, ג) עי׳ מכות יט סוף ע"ח,

תורה אור השלם

וְהַבִּיא אֵיל תְּמִים מֵן הַצּאן בְּעַרְכְּךְ לְאָשָׁם אָל הַכֹּהַן וְכַבֶּר עָלְיו הַכֹּהַן עַל שִׁגְנְתוֹ אֲשֶׁר שְׁגְּ וְהוּא לֹא יָדְע וְנִסְלֹח לוֹ:

6. ואם נפש אחת תחטא בשגגה מַעַם הָאָרֶץ בַּעֲשֹׁתָה אַחַת מִמִּצְוֹת יִי אֲשֶׁר לֹא תַעְשֶׂינְה רְאַשׁם: ויקרא ר כז

ר. ואם נפש אחת תחטא

בשגנה והקריבה עו בת שנתה

לחטאת: במדבר טו כו

האורה במדבר טו כו

האורה במדבר טו כו

האורה במדבר טו כו

הקרובה תורה אחת יהיה

לבכ לעשה בשגנה: התפש

אשר מעומה ביד רמה מו האורה

אשר מעומה ביד רמה מו האורה ויקרא ד כז ואשם: לכם לעשה בשגנה: ההנפש לכם לעשה בשגנה: ההנפש ונכרתה הגר את יון הזא מגרף ונכן הגר את יון הזא מגרף ענהר, בכשה בהוא מקרב ענה. במדבר טו כבל משה: במדבר טו כבל משה: במדבר טו כבל משה: במדבר טו כבל בקר משף בקר משף

במדבר טו כג 11. אָנָבִי יְיָ אֱלֹהָיףְ אֲשֶׁר הוֹצָאתִיףְ מֵאֶרְץ מִצְרִיִם מְבֵּית עַבְּדִים שמות כֹ ב 12. אִ יְהָיָה לְףְ אֱלֹהִים אֲחַרִים 12. אי יִהְיָה לְףְ אֱלֹהִים אֲחַרִים

תוספות הרא"ש מה להלן דבר שחייבין על זדונו כרת ושגגתו חטאת. תימה ל דבאחות אשה מייתי מנ"ל דבאחות אשה מייתי חטאת בשגנה הא אכתי לא כדרם שחייבין על זרונו חטאת, כדר שמביא על שגנתו חטאת, מייתי חטאת לאו דוקא. אלא אבב ידהא דקאמר על שגנתו חטאת האו בריבר תנא נכי ברישא. ודיקא מה עליד באחות אשה בדבר תנא נכי ברישא. ודונו כרת אשה בדבר של של מייתי ביתי של מייתי לא אצטריך אלא דריישא נכי דוקא משמע דרייש למעוטי דאין מביא חטאת אלא על דבר שדונו כרת. דאי לא בל חטא שיחטא על דבר שדונו כרת. דאי לא מה האו ביל האו האון מביל האון מביל האו האור איון מביא הטאת אלא על דבר שדונו כרת. דאי לא מה האור בארון הלו באחות אשה ודונו בילה האמור הטאת. בל לל חטא שהיוטא מה להלן באחות אשה ודונו דוקא על דורנו כרה: מאו יניתי ושאו, אף עליה האמור בקרבן הזה אמרי דעל כל חטא שמור מצור הוא פרי צבור בשאר מצור הוא שאין על לבדות קרבן חדש המייח שוא לל לבדות קרבן חדש שאין על לבדות קרבן חדש שאין על לבדות והמ"ל הכי ומאון שאין מהכפרין בו בשום מקום שא על עבירה. והמ"ל הכי ומאין מלון מארו האו מלון מלוים מלום אחר הא אינם חלוקים מותר האינם חלומים לבדה. והמ"ל הכי ומאים מלומר מהו במות מותר הו בל מברה. והמ"ל הכי ומאים מלומר מותר מותר מותר בהב אינם חלומים מהור א אינם חלומים מהור אינם חלומים מבים מלום אחר הא אינם חלומים מותר האינם חלומים מלום מהור הא אינם חלומים מלום מהור הא אינם חלומים במום מהור הא אינם חלומים במום מהור הא אינם חלומים מלום מהור הא אינם חלומים מלום מהור הא אינם חלומים מלום מהור הא אינם חלומים מהור האינם חלים מהור הא אינם חלומים מלום מהור הא אינם חלומים מלום מהור הא אינם חלומים מלום מהור הא אינם חלומים מהור האינם הלומים מהור האינם חלומים מהור האינם הלומים האינם הלומים האינם האינם הלומים מהור האינם הלומים האינם הלומים האינם הלומים הלומים האינם הלומים הלומים האינם הלומים האינם הלומים הלומים האינם הלומים הלומים הלומים האינם הלומים האינם הלומים חטאת בשגגה הא אכתי לא נייתי נייתי קרבן הבא על עבירה במקום אחר הא אינם חלוקים בקרבנותיהם. וקרבן חדש שאין מתכפרים בו בשום מקום על עבירה א"א להביא:

שננתו אשר שנג והוא לא ידע מי שחטאו בשננה יצא משיח. ולרבי היכי מצי אמר יצא משיח והא לרבי חטאו בעבודת כוכבים בשגגה הוא דהא תניא לעיל [1:] משיח בעבודת כוכבים רבי אומר בשגגת מעשה אלא רבי סבר

תהיה כפיר בין השיה בעברה הוכבים לכי דהכי מתרך קרא לטעמיה מי שכל חטאו בשגגה ילא משיח שאין כל חטאו בשננה דבעבודת כוכבים בלבד הוא דחטאו בשגגה אבל בשאר מצות אין חטאו בשגגה בלבד אלא בהעלם דבר עם שגגת מעשה: ורבנן. סברי ילח משיח שאין חטאו בשגגה לא בעבודת כוכבים ולא בשאר מלות אלא העלם דבר עם שגגת מעשה. ולדברי הכל משיח אין מביא אשם תלוי וכ"ש לבור דאין חייבין אשם תלוי דהעלם דבר כתיב בהו בהדיא (: בורגבי' אין ב"ד חייבין. קרבן אלא על דבר שודונו כרת ושגגתו מטאת ואם הורו בדבר שחייבין אשם ודאי פטורין דכתיב באשם ודאי ואם ותם שפתו לעניב נושם דנה ומם נפש אחת וב"ד אין הם בכלל נפש אחת ועוד דבאשמות אין בהן דין העלם דבר דחייבין אשם ודאי על התויד כשוגג: וכן המשיח. אין מביא פר אלא על העלם דבר שדונו כרת ושגנתו חטאת אבל דבר שדונו כרת ושגנתו חטאת אבל במקום אשם ודאי חייב להביא אשם ודאי לפי שהוא בכלל נפש אחת ולהכי השוה ללבור דאין מביא פר במקום אשם אבל אשם יביא כדתנן לקמן (ד' ט.) אשם ודאי הנשיא המשיח והיחיד חייבין וב"ד פטורין: גם' נאמר כאן עליה. ונודעה החטאת אשר חטאו עליה (ויקרא ד): ונאמר להלן. לגלות ערותה עליה (שם יח): נשית. נמי לה יביה שעיר חלה על דבר שודונו כרת ושגגתו חטאת כדתנן (ט.) כל מלות שבתורה שחייבין על זדונן כרת ועל שגגתן חטאת יחיד מביא כשבה או שעירה ונשיא מביא שעיר דיליף מלות מלות: יחיד. נמי אינו מביא חטאת אלא על דבר שזדונו כרת דתנן [שס] כל מצות שבתורה וכו': אמר קרא. בפרשת ויקרא אם נפש: וילמוד מחחון מעליון. יחיד מנשיא: לפי שילאה עבודת כוכבים. דהכא כתיב ⁽¹⁾ וכי תשגו ולא תעשו ולא כתיב הכא כרת: יכול יהו חייבין על דבר שאין ודונו כרת. כגון מגפף ומנשק ומרבץ כדאמרינן במסכת סנהדרין בפרק ד' מיתות (דף ס:) בלא תעשה ואינו בכרת: וילמוד סחסון מעליון. יחיד נשיח ומשיח מלבור אלא לרבנן דמפקי להאי עליה. לדרשא אחרינא כדאמרינן בפ"ק דיבמוח (דף ג:) ואשה אל אחותה וגו' עליה [©] מה ח"ל לפי שנחמר ם יבמה יבח עליה וגו': סורה

אושוין שאין מביא אשם תלוי מנלן דכתיב יוכפר [עליו] הכהן על שגגתו אשר שגג רבי סבר מי שכל חטאו בשגגה יצא זה שאיז •[כל] חמאו בשגגה אלא בהעלם דבר מידי כָל כתיב אין דאם כן נכתוב על שגגתו למה לי אשר שנג הא קמ"ל דעד דאיכא כל חמאו בשנגה ס(יצא משיח שאין כל חמאו בשגגה אלא בעבורת כוכבים ולא בשאר מצות אלא בהעלם דבר עם שגגת מעשה) ורבנן מי שחמאו בשגגה יצא משיח שאין חטאו בשגגה ילא בעבורת כוכבים ולא בשאר מצות אלא בהעלם דבר עם שגגת מעשה: **בותני'** ייאין בית דין חייבין עד שיורו בדבר שזדונו כרת ושגגתו חמאת יוכן המשיח ולא בעבודת כוכבים עד שיורו דבר שזדונו כרת ושגגתו חמאת: לבו' מגלן דתניא סרבי אומר נאמר כאן עליה ונאמר לחלן יעליה מה להלן דבר שזדונו כרת ושגגתו חמאת אף כאן דבר שזרונו כרת ושגגתו חמאת אשכחן צבור משיח מנלן לאשמת העם הרי משיח כצבור נשיא יליף מצות מצות כתיב גבי נשיא ועשה אחת מכל מצות ה' וכתיב בצבור ועשו אחת מכל מצות מה צבור דבר שזדונו כרת ושגגתו חמאת אף נשיא דבר שזדונו כרת ושגגתו חמאת יחיד אמר קרא יואם נפש וילמד תחתון מעליון: ולא בעבודת כוכבים עד שיורו: בעבודת כוכבים מנלן דת"ר לפי שיצאה עבורת כוכבים לדון בעצמה יכול יהו חייבין אפילו על דבר שאין זדונו כרת ושגגתו חמאת נאמר כאן מעיני ונאמר להלן מעיני מה להלן דבר שזרונו כרת ושגגתו חמאת אף כאן דבר שזרונו כרת ושגגתו חמאת אשכחן צבור יחיד נשיא משיח מגלן אמר קרא יואם נפש אחת אחד יחיד ואחד נשיא ואחד משיח כולן בכלל נפש אחת הן וילמד תחתון מן העליון הניחא למאן דמפיק לה לעליה לג"ש כראמרן אלא לרבגן דמפקי לה לעליה לעריות וצרות דבר

ואוין שאין. משיח מביא אשם חלוי דכתיב באשם חלוי וכפר הכהן על אחם יהיה לכם לעושה בשגגה והופש אשר חעשה ביד רמה. בעבודת כוכבים משתעי קרא דתניא בסיפרי ^ש ר"ש אומר בעבודת כוכבים הכתוב מדבר שנא' כי דבר ה' בוה ^ש שבוה על דיבור ראשון שנאמר בו ⁵⁾ אנכי ה' אלהיך ולא יהיה לך אלהים אחרים על פני: מה עבודת כוכבים שחייבין על זדונו כרת. דהכא כתיב יו הכרת תכרת אף כו': אשכתן

יחיד ונשיח ומשיח בין בעבודת כוכבים ובין בשחר מלות. דכתיב יו וחס נפש וכתיב של תורה אחת יהיה לכם והנפש אשר מעשה ביד רמה דיחיד ונשיא ומשיח בכלל ואם נפש אחת: לבור מנלן ילמוד עליון מן הסחסון. דכתיב בפרשה למעלה וכי תשגו ^{מ)} דהיינו לבור וילמד מתחחון מואם נפש ^{מ)} מה להלן דבר שחייבין על זדונו כרת ועל שגגתו חטחת בין בעבודת כוכבים בין בשאר מלות דגבי יחיד הוקשה כל התורה כולה לעבודת כוכבים אף לבור אין חייבין אלא בדבר שחייבין על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת בין בעבודת כוכבים בין בשאר מלות: רבים בסייף. במזיד אנשי עיר הנדחת: יכול נחלוק בשוגג בקרבנותיהם. דכי דחלות לבור מיחידים דקרבן לבור בעבודת כוכבים לא דמי לשום קרבן יחיד ה"ל נחלות בקרבנותיהם דלהוי חלוק דמרובין שעשו שוגגין דעיר הנדחת דלח להוי דמי לעולם לשום קרבן לח לצבור ולח ליחיד: ס"ל סורה אחס. לעיר הנדחת דשוגג כיחידים דמו ומייתי כל חד וחד שעירה כיחיד: מאי נייתי. אנשי עיר הנדחת רבים דבסייף: נייתי פר לבור בשחר מלות הוח דמייתי. ולח הוי חלוק וכ"ש דבעי" חלוק בין אנשי עיר הנדחת לגבור דהא אין לבור נעשין עיר הנדחת כלל: יחיד נמי היינו קרבנו. ולא הוי חלוק: אילטריך. מורה אחת דס"ד וכו': אי נמי זריך. לחלוק בקרבן: ואין לו פקנה. לעיר הנדחת בשוגג דאי אפשר לחלוק: קמ"ל. תורה אחת דמייתי כל חד שעירה כיחיד: ולא תעשו את כל המלום איזו היא מלוה ששקולה כנגד כל המצום הוי אומר זו עבודם כוכבים. שכל המודה בה ככופר בכל המורה כולה ^h: כתיב [חת] כל חשר לוה ה' חליכם ביד משה. דמשמע שלוה ע"י משה וכתיב אשר דבר ה' דמשמע שהיא בדיבורו של הקב"ה כלומר ששמעו ישראל מפיו כשדבר עם משה: איזו היא מלוה שהיא בדבורו של הקב"ה ולוה ע"י משה הוי אומר זו עבודת כוכבים. דאנכי ולא יהיה לך מפי הגבורה שמענום דהיינו ששמעו בדבורו של הקב"ה ולוה ע"י משה בכמה פרשיות שבחורה כגון לא חשתחוה לאל אחר ^ב) דלא שמענו אלא מפי משה:

שזדונו כָרת ושגגתו חמאת מנא לְהו נפָקא להו סמדמתני ליה ר' יהושע בן לוי לבריה ∘תורה אחת יהיה לכם לעושה בשגגה והנפש אשר תעשה ביד רמה וגו' הוקשה כל התורה כולה לעבודת כוכבים סמה עבודת כוכבים שחייבין על זדונו כרת ביר דמה זה הוקשה כל החורה כולה לעבודה כובים אמה עם החיבין על זהונו כרת ועל שגגתו המאת אשכחן יחיד נשיא ומשיח בין בעבודת כוכבים בין בשאר מצות צבור מגלן יליף עליון מתחתון ורבי הא דר' יהושע בן לוי מאי עביד ליה מפיק ליה לכדתניא "לפי שמצינו שחלק הכתוב בין רבים ליחידים ירבים בסייף וממונן אבד יחידים בסקילה וממונן פלט יכול נחלוק בקרבנותיהם ת"ל תורה אחת יהיה וגו' "מתקיף לה רב חלקיה יחידים בסקילה וממונן פלט יכול נחלוק בקרבנותיהם ת"ל תורה אחת יהיה וגו' "מתקיף לה רב חלקיה מהגרוניא מעמא דלא חלק הכתוב הא חלק הוה אמינא נחלוק מאי נייתי פר צבור בשאר מצות הוא דמייתו נייתי פר לעולה ושעיר לחמאת צבור בעבודת כוכבים הוא דמייתו נייתי שעיר נשיא בשאר מצות הוא דמייתי נייתי שעירה יחיד נמי היינו קרבנו ס (אלמה לא) איצמריך ס"ד אמינא צבור מייתי פר לעולה ושעיר לחמאת הני נייתי איפכא פר לחמאת ושעיר לעולה א"ג יצריך ואין לו תקנה קמ"ל דכ"ע מהת כי כתיבי הני קראי בעבודת כוכבים, הוא דכתיבי מאי משמע אמר רבא ואי תימא ר' יהושע בן לוי ואמרי לה כדי אמר קרא יוכי תשגו ולא תעשו את כל המצות האלה איזו היא מצוח ישהיא שקולה בן לו ואבון בין הוא אומר זו עבודת כוכבים דבי רבי תגא אמר קרא "אשר דבר ה' אל משה וכתיב "אשר ככל המצות הוי אומר זו עבודת כוכבים דבי בדיבורן של הקב"ה וצוה על ידי משה הוי אומר זו עבודת צוה ה' אליכם ביד משה איזו היא מצוה שהיא בדיבורן של הקב"ה וצוה על ידי משה הוי אומר זו עבודת כוכבים 9 דתנא רבי ישמעאל יי אגכי ייולא יהיה לך מפי הגבורה שמענום דבי רבי ישמעאל תנא

לאשמת העם ונתי. יש לומר ולברו כי זה הפר נמי ביאתו תלויה בח' תנאין. הא' שאינה נוהגת זו ההוראה אלא בכהן משיח לבדו אבל במרובה בגדים או כשעבר או משוח מלחמה לא. דתניא בספרא משיח יכול זה דתניא בספרא משיח יכול זה המלך ת"ל כהן אי כהן יכול הה המרובה בגדים ת"ל משיח. אי משיח יכול אף משוח מלחמה ת"ל (משיח) [המשיח] שאין על

:

ילמן היום אשר צוה ה' והלאה לדורותיכם

אומר זו עבודת כוכבים והא אמר מר 6 עשר מצות נצטוו ישראל במרה ס(דכתי' יוהיה אם

שמוע תשמע לקול ה' אלהיך) אלא מחוורתא כדשנינן מעיקרא: ב'תני' יאאין חייבין על

עשה ועל לא תעשה שבמקדש יואין מביאין אשם תלוי על עשה ועל לא תעשה שבמקדש

אכם דגר על עשה ועל לא תעשה שבגרה אבל יחייבין על עשה ועל לא תעשה שבגרה ומביאים אשם תלוי על עשה ועל לא תעשה

שבנדה איזו היא מצות עשה שבנדה פרוש

מן הנדה ומצות לא תעשה אל תבא על הנדה: גבו' מנא הני מילי דצבור לא מחייבי

קרבן בעלמא ויחיד אשם תלוי גמי לא אמר

רב יצחק בר אבדימי נאמר ואשם בחמאת

ובאשם תלוי ונאמר ואשמו בצבור מה ואשם ביחיד בחמאת קבועה אף ואשמו בצבור

יבחטאת קבועה ומה צבור בחטאת קבועה

חמאת קבועה אמרי אי הכי קרבן עולה ויורד גמי הא כתיב יוהיה כי יאשם לאחת

מאלה דנין ס (אשם מן אשמו) ואין דנין

אשם מן יאשם ומאי נ"מ והא תני דבי רבי ישמעאל יושב הכהן ובא הכהן יוו היא

שיבה זו היא ביאה ועוד נילף מן ואשם מטומאת מקדש וקדשיו דכתיב יוהוא ממא

ואשם אמר רב פפא דנין ואשם ומצות ה' מן ואשם ומצות ה' א"ל רב שימי בר אשי לרב

פפא ונילף ואשם ונשיאת עון מן ואשם ונשיא' עון אלא אמר ר"נ בר יצחק דנין ואשם ומצות

ה' אשר לא תעשינה מואשם ומצות ה' אשר

לא תעשינה ואל יוכיח שמיעת קול ובימוי שפתים ומומאת מקדש וקדשיו שלא נאמר

בהם ואשם ומצות ה' אשר לא תעשינה:

בותנר' יאין חייבין על שמיעת קול ועל בימוי שפתים ועל מומאת מקדש וקדשין

יוהנשיא כיוצא בהם דברי רבי יוםי הגלילי

ר"ע אומר הנשיא חייב בכולן חוץ משמיעת

הקול © שהמלך ילא דן ולא דנין אותו ©[לא מעיד ולא מעידין אותו]: גמ' אמר עולא מ"ט דר, יוםי הגלילי אמר קרא והיה כי מ"ט דר, יוםי הגלילי אמר

יאשם לאחת מאלה כל שמתחייב באחת

מתחייב בכולן ושאין מתחייב באחת אין

מתחיי׳ בכולן ואימָא מַתחיי׳ באחת מהן ואעַ״פַּ

שאין מתחיי' בכולן אלא מעמא דר' יוסי הגלילי

מהכא דתניא היה רבי ירמיה אומר נאמר

אף אשם תלוי נמי אין בא אלא על"

היא מצוה שהיא נאמרה בתחלה הוי

נה: בכורות לב. מכות יג:. ו) כרי

ב:. 1) ושמו. ק) ומנהדריו יח.ו. ע) ב"ש

[ועיין תוי"ט], י) [שמות כ], כ) [במדבר ה], () [במדבר ה], מ) [ויקרא ה],

ק), ל [במדבר ק), מ) [ויקרל ה], ל) [עס כר ק), מ) [ויקרל ה], ל) [עס כרן, ע) צ"ל לל הם הי, פ) [ויקרל ה], ל) רש"ל מ"ו, מ) [ויקרל ה], ל) בש"ל מ"ו, מ) [ויקרל ה], ל) בש"ל: העלם, ע) צ"ל

בג א מייי פייצ מהלי שגנות הלכה א קמג עשין ריו: בד ב מייי שם פייח הלכה א: ג נמיי שם פייד הלייצן: בה ד מיי שם פייצ הלכה א: בו ה מיי שם פייד הלייא:

בז ו עיי׳ בהשגות בפייי שם הל' ז ובכ"מ שם ובתר"ט: י מיי׳ פ״ב מהל׳ סנהדרין הל׳ ה ופ״ג מהל׳ מלכים הל׳ ז:

תורה אור השלם

אַת כָּל אֲשֶׁר צְוָה יְיְ אֲלֵיכְם בְּיַד מֹשֶׁה מִן הַיּוֹם אֲשֶׁר צְוָה יְיְ וָהְלְאָה לְדֹרֹתַיכָם:

ביד משה מן היום אשר אַרָּה יַּרְּ מְשְׁרְּ מְבִּי משה מן היום אַשר אַרָּה יַּרְ מִיְּרְ מִרְּ מְבִּי מְבְּי מְבְּי מְבְּי מְבְּי מְבִּי מְבְּי מְבְּי מְבְּי מְבִּי מְבְּי מְבִּי מְבְּי מְבְּי מְבִּי מְבְּי מְבִּי מְבִּי מְבְּי מְבִּי מְבְּי מְבִּי מְבְי מְבְּי מְבִּי מְבְּי מְבְּי מְבִּי מְבְּי מְבִּי מְבִּי מְבְּי מְבִּי מְבְּי מְבִּי מְבְּי מְבְי מְבְּי מְבְי מְבְּי מְבְי מִבְי מְבְי מְבְי מְבְי מְבְי מִבְי מִבְי מְבְי מִבְי מְבְי מִבְי מְבְי מִבְי מְבְי מְבִי מְבְי מְבְי מְבְי מְבְי מְבִי מְבִי מְבִי מְבִי מְבִי מִבְי מִבְי מִבְי מִבְי מִבְי מִבְי מִבְי מְבִי מִבְי מִבְי מִבְי מִבְי מִבְי מִבְי מִבְי מִבְי בְּיִי מְי מִבְי בְּיִי מְבְי מִבְי בְּיִי מִבְי מְי מִבְי מְי מִבְי מִבְי מִבְּי מִבְי מִבְי מִבְּי מִבְי מִבְי מִבְי מְבְי מִבְּי מְבְי מִבְי מִבְּי מִבְי מִבְי מִבְי מִבְי מְבְי מִבְי מְי מִבְי מְבְי מְבְי מְבְי מִבְי מְבְיי מְבְי מְבְיי מְבְי מְיִי

שרץ טמא ונעלם ממנו והוא

רבינו חננאל רבינו חננאל

הדר ביה מיניה כמויד דמי
לעצמו פזיקא שהוריות משיח
לעצמו כהוריית ביד לצבור
מנא הני מילי דתיר בספרא אם
הנקן המשיח יחטא לאשמה
בצבור או משיח כצבור מה
דבר עם שנגת המעשה. פי
בצבר או מכיא אלא על העלם
מכעשה הקקהל. אף משיח אינו
שנגת המעשה. הלא דין הוא,
מביא אלא על העלם דבר עם
פני מן הדין הוא שלא יתחייב
שנגת המעשה. הלא דין הוא,
משיח אלא בתעלם דבר עם
בנתב לאשמת העם (שייך לרף
שנגת המעשה אע"פ שלא
נתבא מבלל יחידין מה
זע"א) צבור מוצא מכלל יחידין מה
צבור אינו מביא אלא על העלם
ומשיח מוצא מכלל יחידין מה
צבור אינו מביא אלא על העל בבר עם שגגת המעשה אף יחיד רבר עם שגגת המעשה אף יחיד כן: [או] כלך לדרך זו נשיא מוצא מכלל יחיד. [ס"א צבור] פי שקרבנו שעיר ומשיח מוצא מכלל יחיד [ס"א צבור] פי" שקרבנו שעיר. מה נשיא מביא בשגגת מעשה אף משיח כן. נראה למי דומה צבור בפר ואין מביאין אשם תלוי. פירוש אם הורו ב"ד ועשו הקהל ונסתפק להן אם הורו אם לאו. והוא להן אם הורו אם לאו. והוא הרין אם הורו אם לאו. והוא הרין אם הורו ונסתפק לקלה לא ישר אם לא לא מייתי ל) קרבן החטאת ונהי אבל כל אחד מביא אשם תלוי. מכיי לקמן אשם תלוי מכיי לקמן אינו מכיי אל אם תלוי. פי לקמן אינו מכיי אלא לא להעלם דבר ונביי אלא על העלם דבר ון און כלך לורך זו נשיא מביא שם מיילות שעירה בעבודת כוכבים ומביא ששם ודאי. פי אשם מעילות ששורה בעבודת כוכבים ומביא בשוחים החופה ונויר אשם ודאי. פי השוח מעילות בפודות מקומן ביו אווהו מקומן בשוריםת קובשים. ומשיח מביא בשוריםת כוכבים ומביא בשוריםת בעבודת כוכבים ומביא בשוריםת בעבודת כוכבים ומביא ששם ודאי. פי נשיא ומשיח שורה בעבודת כוכבים ומביא שם ודאי. פי נשיא ומשיח אשם ודאי. פי נשיא ומשיח שעיה בעבודה כוכבים ומשיח אשם ודאי. פי׳ נשיא ומשיח מייתו שעירה בעבודת כוכבים דכתיב בפרשה שלח לך ואם נפש אחת תחטא בשגגה. ותניא עלה בספרי עבודת כוכבים היתה בכלל כל המצות שהיחיד מביא עליהן כשבה או שעירה נשיא מביא שעיר משיח וב״ר

למן היום וגו'. הכי משמע את כל אשר צוה ה' אליכם ביד משה דזו עבודת כוכבים ומנין שזו עבודת כוכבים מדכתיב בהדי' למן היום אשר נוה ה' והלאה שאר מנות והלאה כלומר מכאן ואילך לדורומיכם איזו היא מלוה שנאמרה בתחילה הוי אומר זו עבודת כוכבים דכתיב בתחילת

עשרת הדברות ⁰ אנכי ולא יהיה לך דהיינו עבודת כוכבים: י׳ מלות נלטוו במרה. דהיינו קודם מתן תורה אלמא עבודת כוכבים לא נאמרה תחלה: מחוורתא לדשנינן מעיקרא. כדברי ר' יהושע בן לוי או כדברי רבי: בזרגני' אין ב"ד חייבין קרבן על עשה ועל לא מעשה שבמקדש. דהיינו טומאת מקדש וקדשין עשה שבמקדש וישלחו מן המחנה כל לרוע כי לא תעשה ולא יטמאו את מחניהם לי שאע"פ שהוא דבר שודונו כרת ושגגתו חטאת הואיל ואין שגגתו חטאת קבועה אלא קרבן חטאת עולה ויורד הלכך פטור לגמרי בדמפרש בגמרא. והאי דקסי שאור אין חייבין על עשה ועל לא מעשה שבמקדש לא קא מיירי בכהן משיח כלל משום דהוי פלוגמא דר"ש ור"ע משום דהוי פלוגמא דר"ש ור"ע מ לא פטר ליה מפר על טומאת מקדש וקדשיו ור"ש פטר ליה לגמרי כדמפרש בגמרא בסוף פירקין [ט:]: ואין מביאין. יחידין: אשם חלוי על עשה ועל לא חעשה שבמקדש. דאין אשם תלוי בא אלא על ספק חטאת קבועה כדמפרש בגמ' אבל בב"ד לא אינטריך למיתנא אין מביאין אשם תלוי על עשה ועל לא תעשה שבמקדש שהרי אין ב"ד מביאין אשם תלוי אפי׳ במקום ספק חטאת קבועה כדאמרי/ בריש פירקין [1.] משיח בפר ואין מביא אשם תלוי דכתיב באשם תלוי ^מי וכפר עליו הכהן על שגגתו אשר שגג מי שחטאתו ושגגתו שוה ילא משיח ומנלן דאין חטאתו ושגגתו שוה דכתיב לאשמת העם ל הרי משיח כלבור דלבור לריכין העלם דבר עם שגגת מעשה לפיכך אינו באשם תלוי הלכך כי אינטריך אין מביא אשם תלוי על עשה ועל לא תעשה שבמקדש כגון ביחיד דעלמא: אבל חייבין. ב"ד על עשה ועל לא חעשה שבנדה דהוי זדונו כרת ושגגתו חטאת קבועה ומביאין יחידים אשם חלוי על עשה ועל לא מעשה שבנדה משום דהוי ספק חטאת קבועה: אל מבא על הנדה. שפין משתו קפושהי המה של משה בנדת דכמיב (ויקרם ימ) ואל אשה בנדת טומאתה לא תקרב: פרוש מן הנדב. כלומר בסמוך לוסתה כדי שלא תהא רואה בשעת תשמיש דכתיב [©] והזרתם רואה בשעת תשמיש דכתיב [©] והזרתם את בני ישראל כדמפרש בגמרא במסכת שבועות בפרק ידיעות הטומאה (דף יח:): בבז' מנא הני מילי. דלבור לא מחייבי שום קרבן בעולם אלא במקום חטאת קבועה: ויחיד אשם חלוי נמי. אין חייבין אלא על ספק חטאת קבועה: אמר רב ילחק בר אבדימי נאמר. כאן ואשם בחטאת קבועה דיחיד דכתיב בפ׳ ויקרא [ד] ואם נפש אחת תחטא בשגגה מעם הארץ בעשותה אחת ממלות הי אשר לא תעשינה ואשם וכחיב והביא את קרבנו דמביא כשבה או שעירה

מת קפולה אתפנים מפרט מו שעיים במוכאה ויורד: ונאמר ואשמו במולה ויורד: ונאמר ואשמו במולה בעולה ויורד: פרשת ויקרא במטאת יחיד הוי חטאת קבועה אף ואשמו האמור בלצור אין מביאין שום קרבן אלא במקום חטאת קבועה דאילו עשאו יחיד שי הוי בעולה ויורד ונאמר ואשם (בא) באשם מלוי דכתיב באשם מלוי לי ואם כפש כי מתטא ועשמה אחת מכל מנות ה' אשר לא באשם מלוי ה' אשר לא תעשינה ולא ידע ואשם מה לבור חטאת בקבועה כלומר מה ואשמו משמים, זכא ידע המשט מה בלה משמה בקבושה כמות: אף. ואשם האמור בצבור מטאמו בקבושה דגמרי מואשם דמטאת ימיד: אף. ואשם האמור באשם מלוי אינו בא אלא על ספק מטאת קבועה לאפוקי עשה ולא מעשה שבמקדש דאין אשם תלוי בא עליו משום דהוי מטאמ עולה ויורד ולא הוי מטאת קבועה ⁵) (ועוד דאין אשם מלוי בא עליו).

בר בלאמרי בסוף פירקין [ע] ז ריע לא פטר בר כלאמרי בסוף פירקין [ע] ז ריע לא פטר ליה מפר: גבו' והיה כי יאשם לאחת מאלה. דאשמיעת קול ובטוי שפחים וטומאת מקדש וקדשיו קאי וקסבר ר' יוסי הגלילי כי יאשם לאחת הכי משמע כל שיש באחת כלומר כל שמצווה בכל אחת ואחל מתחייב קרבן בכולן ושאין כל שיש באחת כלומר כל שמצווה בכל אחת ואחל הא מתחייב באחת אין מתחייב בכולן ונשיא הואיל ואינו מתחייב באחת מהן

ותרמי מפקינן מדר' ילחק בר אבדימי חדא דלבור בחטאת קבועה דאין ב"ד חייבין על עשה ועל לא תעשה שבמקדש ואידך דאין אשם חלוי בא עליו אלא על ספק חטאת קבועה דאשם חלוי אפי, דיחיד אינו בא על

עשה ועל לא תעשה שבמקדש שהרי אינו ספק חטאת קבועה: אי הכי

קרבן עולה ויורד נמי הא כתיב כי יאשם.

לכתיב נפש כי תחטא בשגגה ושמעה

הול אלה דהיינו שמיעת ההול דוכתיב או

נפש אשר תגע וגו׳ דהיינו טומאת מקדש

וקדשיו וכתיב] או נפש כי תשבע לבטא בשפתים וגו' דהיינו בטוי שפתים דכולהו

בקרבן עולה ויורד וכתיב והיה כי יאשם

לאחת מאלה מה כי יאשם בעולה ויורד

אף ואשם דכתיב באשם תלוי תהוי

ואפי על ספק חטאת שאינה קבועה: זו היא שיבה זו היא ביאה. דהא

דכתיב ושב הכהן לא תימא ושב הכהן מבית המנוגע לביתו אלא הכי הוא ושב

הכהן מביתו לבית המנוגע דהאי שיבה

זו היא ביאה לבית המנוגע: נילף ואשם

נפש אשר תגע וגו׳ והוא טמא ואשם

דהיינו טומאת מקדש וקדשיו דהוא בקרבן עולה ויורד דחטאת שאינה קבועה הוא:

דנין ואשם ותלות ה'. דכתיב באשם תלוי מואשמו ומלות ה' לאפוקי טומאת

מקדש וקדשיו דלה כתב וחשם ומלות

ה': נילף וחשם ונשיחם עון. דכתיב בחשם תלוי ולח ידע וחשם ונשח עונו

וכתיב בעולה ויורד אם לא יגיד ונשא עונו והוא ידע ואשם לאחת מאלה: באשם

מלוי כתיב ואשם ומלות ה' אשר לא תעשינה ובפר ובהעלם ") דבר של לבור

נושם ישי זכפר זכישנים אי לכר של נכור כתי אחת מכל מלות ה' אשר לא תעשינה ואשם ש' הלכך אמרי' מה לבור חטא' בקבוע'

אף אשם תלוי אינו בא אלא על ספק חטאת קבועה: בותבי' אין ב"ד הייבין

על שמיעת קול ועל ביטוי שפתים ועל

טומאת מקדש וקדשיו. דכל הני הויין בקרבן עולה ויורד כדאמרינן לעיל דלבור

בקו כן שונים וייניה בהמנות יק לפייני זכבין אין מביאין חטאת אלא בקבוע". ובדין הוא דלא איבעי למיתנא דהא תנא לעיל אין

חייבין על עשה ועל לא תעשה שבמקדש חייבין של עשה ושל הא

ואמרינן משום דבעי" לבור בחטאת קבועה וטומאת מקדש וקדשיו הוי בעולה ויורד וה"ה על שמיעת קול ועל בטוי שפתים

דלא הוי חטאת קבועה דב"ד פטור והאי דקתני הכא אין ב"ד חייבין על שמיעת קול כו' משום דבעי אפלוגי ר' יוסי הגלילי

קול כד מסום זכני מפסוב לייום שהגיל ור"ע אין ב"ד חייבין על שמיעת קול ועל בטוי שפמים וטומאת מקדש וקדשיו וה"ה למשיח: והנשיא כיוצא בהן. דאינו בקרבן

עולה ויורד דברי ר' יוסי הגלילי. טעמא

דר׳ יוסי הגלילי מפרש בגמרא: ר"ע אומר הנשיא חייב בכולן. בקרבן עולה ויורד חוך משמיעת קול שאין שמיעת קול חל עליו שהמלך לא דן ולא דנין אוחו לא מעיד

ולא מעידין אותו כדתנן במסכת סנהדרין בפרק כ"ג (דף יח.). ור"ע במשיח לא פי"

בפרק כ' ג' (דף מה). דר ש בנושינו כו פי במחניתין ופירש בברייחא כדאמרינן [לקמן ט.] בברייתא חניא ר"ע אומר משיח פטור

מכולן מקרבן עולה ויורד ומביא על כולן

מטומחת מקדש וקדשיו. דכתיב בו

קום עולה ויורד דלהוי אשם תלוי בא

דהיינו בשמיעת קול אין מתחייב בכולן דפטור מכולן: ואימא. כי יאשם לאחח הכי משמע כי אפשר שיהא מחחייב אפי? באחח מהן אע״פ שאין מחחייב בכולן הוי חייב ונשיא נמי אע״פ שאינו חייב בשמיעת קול יהא

חייב בבטוי שפתים וטומאת מקדש וקדשיו: אלא טעמא דר' יוםי הגלילי מהכא וכו': נאמר. בשמיעת קול ובטוי שפתים וטומאת מקדש וקדשיו:

מוסף רש"י אין חייבין. כ"ד כהורלתם, על עשה ועל לא תעשה שבמקדש. ולומר על הורלת טומלת מקדש וקדשיו, בין שהול של עשה, כגון שנותל הנודכה דהונו ווידה דיורלתי וקדמיי בין שהוא של עשה, כנון שבוא בשנות למודה דהינו עשה דועלות בועות לבודה דהינו עשה דועלות בין שהוא של של המקדש לה בין שהוא של של המקדש לה מהקדש לה שהרת הל המקדש לה על מעס דב דב שבונתו ועותה ביאון אשם הילדי, הימירים שבול לידם ספק כרת והלריםן המחוג האין פביאון אשם הילדי, הימירים שבול לידם ספק כרת והלריםן המחוג של הסחוג של השל של של של היל של מוללות מקדש, לפי שליני בל חללו על בעותה בל חללות לה משה, בעבודה. להכי נקט נדה משום שהיה משמש עם המבורה להי נועלות בעותה בל המבורה להי נועלות בשה, דעותה בשה, דעותה בשה, דעותה בל המבורה להי בעותה בל המבורה לה בבל המבורה להתרב להתרבה המבורה להתרב להתרבה המבורה בל נטמלמי (שם). ומביאים אשם תלוי. סימידים, דלוין לשם בלבור, דנפש כמיב בים (שם). זו היא שיבה זו כמיכ כים (שם). היא ביאה. לדון גזרה שוה זה מזה (יומא ב: מכות יג:) כלומר ילפינן גזרה (יומא ב: מכות יג:) כלומר ילפינן גזרה שוה משיבה לבילה כמו דהוו תרוייהו שיבה או תרוייהו ביאה (נדה מב:) דאע"ג דלא דמו קראי להדדי, כיון דתרוייהו בביאת כהן משתעי דיינינן נהו גז"ם (יבמות

תוספות הרא"ש

ערובין נא. בארוכה)**.**

אין חייבין על עשה ועל ל"ת שמקדש, (שיי) [פיי] אין חייבין פר הע"ד על עשה ול"ת שמקדש, אע"פ שיש בודונו כרת דכתיב את (מקדש) (משכן) ה' טמא ונכתה וגר. ובגמי מפרש טעמא מקרא דאין ב"ד מכים שלכה מקרא האך בי. חייבין אלא [על] דבר שהיחיד מביא חטאת קבוע. וה״ה דה״מ למתני ל״ת שבקדשים דהאוכל קדש בטומאת הגוף קרבנו עולה ויורד אלא משום דבעי למתני על עשה ול"ת שבמקדש דומיא דנדה טומאתה לא תקרב לא תפרוש כדכתים קרב אליך אל תגש בי. והכי תנינן בפ"ב (דשבועות דף יד:) נטמא בעזרה כו" זו היא מ"ע שבמקדש שאין חייבין עלי׳ ואיז היא מ״ע שבנדה שחייבין עלי הי׳ משמש עם הטהורה ואמרה לו הי משמש עם הטחורה ואמהה לו נטמאתי ופירש מיד חייב שיציאתו הנאה לו כביאתו. וקאמר עלה בגמ׳ היכא קאי דקתני זו היא. התם קאי אין חייבין על עשה ועל לית שבמקדש ון קאמר זו היא.

ילא תגיע ידו ונאמר 2לא תשיג ידו מי שבא ב'

לידי עניות ועשירות יצא נשיא ומשיח שאין

באיז לידי עניות נשיא דכתיב יועשה אחת

מכל מצות ה' אלהיו שמי שאין על גביו אלא

ה' אלהיו משיח דכתיב יוהכהן הגדול מאחיו

שהוא גדול מאחיו בנוי בכח בחכמה

ובעושר אחרים אומרים מנין שאם אין לו גדלהו משל אחיו ת"ל והכהן הגדול מאחיו

אשר יוצק על ראשו יגדלהו מאחיו בעא

מיניה רבינא מר"ג בר יצחק נשיא שנצטרע

מהו מידחא דחי או מיפמר פמיר יא"ל דילך

או דגזא תניא ר"ע אומר משיח פמור מכולז

אמר רבא מ"מ דר"ע אמר קרא זה קרבן אהרן

ובניו זו באה חובה לו ואין אחרת באה חובה

לו ואימא כי ממעם ליה רחמנא מדלי דלות

ומאי ניהו עשירית האיפה אבל עניות ועשירו' לא מעמיה רחמנא לא ם"ד דכתי' וכפר עליו

הכהן על חמאתו אשר חמא מאחת מאלה

המתכפר באחת מתכפר בכולן ושאין מתכפר

באחת אין מתכפר בכולן אלא מעתה דכתיב

זוהיה כי יאשם לאחת מאלה ה"ג דכל

המתחייב באחת מתחיי' בכולן ושאין מתחיי

באחת אין מתחייב בכולן אלמה תגן ר"ע

אומר נשיא ייחייב חוץ משמיעת קול אביי

ורבא דאמרי תרוייהו מאחת משמע ליה

לאחת לא משמע ליה ומ"ש מאחת דמשמע

ליה דכתביה רחמנא לבסוף גבי עשירית האיפה למימרא דכל דמחייב בעשירית

האיפה מחייב בכולן דאי מ"ד מתחייב באחת אע"פ שאין מתחייב בכולן נכתביה להאי מאחת מאלה בדלות א"ג בעשירות:

באחות באחר מתני סיכל המצות שבתורה שחייבין על זרונן כרת ועל שגגתן חמאת היחיד מביא

כשבה ושעירה יוהנשיא שעיר יומשיח יוב"ד

מביאין פר יובעבודת כוכבים היחיד והנשיא

והמשיח מביאין שעירה מב"ד פר ושעיר פר לעולה ושעיר לחמאת אשם תלוי היחיד

בוהנשיא חייבין לומשיח פוב"ד פמורין יאשם

וראי היחיד והנשיא והמשיח חייביז וב"ד

פמורין פעל שמיעת הקול ועל במוי שפתים

ועל מומאת מקדש וקדשיו ב"ד פמוריו

עוהיחיד והנשיא והמשיח חייבין אלא שאין

כ"ג משיח חייב על מומאת מקדש וקדשיו

דברי סיר"ש ומה הן מביאין פקרבן עולה ויורד ייר"א אומר הגשיא מביא שעיר: גמ' תניא ר"ש היה נותן כלל כל שהיחיד

באשם תלוי הנשיא כיוצא בו משיח וב"ד

מקדש וקדשיו בית דין פמורין נשיא ומשיח חייבין אלא שאין הנשיא חייב בשמיעת הקול ולא משיח בטומאת מקדש וקדשיו כל שהוא בעולה ויורד נשיא כיוצא בו משיח ובית דין פמורין הא גופא קשיא אמרת שאין משיח חייב במומאת מקדש וקדשיו במומאת מקדש וקדשיו הוא דפמור אבל בשמיעת הקול ובמוי שפתים חייב אימא סיפא כל שהוא בעולה ויורד נשיא כיוצא בו משיח ובית ִדין

בש א ב מיי׳ פ״ה מהל׳ כלי המקדש

סכיים. ל ג מיי פט"ו מהלי שגנות הלי ט: לא ד מיי שם פ"א הלכה ד: לב ה מיי שם ופט"ו הלכה א והלכה

לג ו מיי שם פ״ה הל׳ ד ופט״ו הל׳

לד ז מיי פייב שם הלכה ל: לד ז מיי פייב שם הלכה ל: לה ח מיי שם פייז הלכה ל: לו ט מיי שם פייב הלכה ל: לז י מיי שם פרק ם הלכה ל: לח כ ל מיי שם פרק טו הלכה ו: לש מ מיי שם פרק ייב הלכה כ: מ ג מיי שם פרק ע הלכה י: מא ם מיי שם פריק ב הלכה א: מב ע פ מיי שם פיי הלכה ז שם ע פ מיי שם פיי הלכה ז שם בהשגות ובכ"מ:

רבינו חנגאל

רבינו חננא?

העם בענין שיש בו לפם חובת
קרבן, או מה צבור שהורה. פי'
קרבן, או מה צבור שהורה. פי'
אך משיח שהורה ועשו אחרים
כדיר ועשו אחרים כהוראתו חייב
תלמות אשר חטא. על מה שחטא
הוא מכיא ואינו מביא על מה
שחטאו אחרים: אמר מר ומשיח
ליה דאין משיח מביא אשם תלור. מנא
ליה דאין משיח מביא אשם תלור. מנא
מנה דו מבירונן נפקא ליה מדכתוב גבי
ומהדרנין נפקא ליה מדכתוב גבי
שחטאו בשגנה מלומר לבד בלי
שחטאו בשגנה מלומר לבד בלי שחטאו בשגגה כלומר לבד בלא העלם דבר הוא דמייתי אשם תלוי העלם דבר הוא דמייתי אשם תלוי יצא משיח שאין חטאו בשגגה אלא עם העלם דבר. אמרינן ומנא שעשה בהוריית ב״ד מתכפר עם זצבור. לא אם אמר בנשיא שכן מתכפר עם הצבור ביוה"כ. פי' בשעירי יוה"כ תאמר במשיח שאין מתכפר עם הצבור ביוה"כ. שרץ מתכפר עם הצבר ביודים:

שאין מתכפר עם הצבר ביודים:

יבא אהרן אל הקדש וגדי בוזאת
וכך יביא פר לעצמו. פי כשחטא
וכך יביי פר לעצמו. פי כשחטא
חטא. חטא בפני עצמו מתכפר
חטא. חטא בפני עצמו מתכפר
לו בפני עצמו. חטא עם הצבור
חיכל על הטאחו אשר
היכי דמי רוורייתו בהדי צבור
היכי דמי רוורייתו בהדי צבור
היכו דמי רוורייתו במר או ביודו אינן מופלאין הוריה
מולאה בשעשה אייתויי פשבה או
ביידו ולא כלום היא דובעי לחד הוראת לעצמו
מופלאין הורא אינו מופלא הוריית
הוראה לשעשה היביא פר. אי דהן
שירון הורא מופלא הוריית
אייתויי פר הווא. עשייך לדף ז
דמי ובהור קהל מתכפר דלאו בר
בשוין. הוא מופלא והן מופלאין
ש"ב) ואויקימנא משמיה דרב פשא
היותו בוד איסורא ועבוד צבור
ולא על בד איום ומופלאין
הור בוד איסורא ועבוד צבור
ולא בר איום היידיו וואייתו
ולא בד איום היידיו וואייתו , קהל פר איכפר ליה בינייהו. אבל אם הורה עמהם ולא עבד רוב הקהל אע"ג דאיהו עבד לא מייתי מידי דאיכא למימר עלייהו

דאט"ג דאין מתחייב באחת מהן מתחייב בשאר כולן: **נכסביה רחמנא** להאי מאחם בדלום. בחורין ובני יונה: אי נמי בעשירום. דהיינו כשבה או שעירה אלא מדכתב ביה רחמנא מאחת גבי עשירית האיפה כשבה או שעירה אלא למימרא דשאין מתחייב בעשירית האיפה אין מתחייב בכולן כלל הלכך פטור משיח מכולן הואיל ואין מתכפר

בעשירית האיפה דכתיב זה קרבן דאין אחרת באה לו חובה: בזתבי' כל המלות שבתורה שחייבין על זדוכן כרת ועל שגגסן וכו' משיח וכ"ד מכיחין פר. כדחמרינן לעיל (דף ח.) נחמר כחן עליה ^ח ינאמר להלן ^{ט)} לגלות ערותה עליה וכו׳. ונשיא יליף ממצות יחיד ואם נפש ילמוד מחחון מעליון: ובעבודת כוכבים יחיד ונשיא ומשיח מביאים שעירה. דכתיב בפרשת שלח לך בעבודת כוכבים "ו ואם נפש וגו' וכולן בכלל נפש אחת הן: וב"ד מביחין פר ושעיר. כדכתיב בפרשת שלח לך ^{כ)} ואמר לעיל (דף 1:) יליף מעיני מעיני מה להלן ב"ד אף כאן ב"ד: אשם **הלוי** היחיד והנשיח חייבים בית דין ומשיח פעורים. כדאמר ברים פירקין [1.] דכתיב באשם תלוי ל וכפר הכהן על שגגתו אשר שנג מי שמנולו ושנגמושוה וכו׳ : משמ ודחי יחיד ונשיה ומשיח חייבין. דכתיב באשמות ואם נפש ⁽¹⁾ ונשיא ומשיח בכלל נפש אחת הן. והא דתנן לעיל (דף ח.) אין חייבים אלא על דבר שודונו כרת ושגגתו חטאת ואשם ודאי אין שגגתו חטאת וכן המשיח הכי משמע וכן המשיח רגבי אשם ודאי פר הוא דלא יביא אבל אשם ודאי יביא כהדיוט: וב"ד פטורים. מאשם ודאי דפטורים לגמרי דאינן בכלל נפש חחת: על שמיעת קול ובטוי שפתים וטומאת מקדש וקדשיו ב"ד פטורין. דאמר לעיל (שם:) אין חטאת לבור אלא בקבועה והני עולה ויורד נינהו: יחיד ונשיה ומשיח חייבין. בשמיעת קול ובטוי שפתים וטומאת מקדש וקדשיו דכולן בכלל נפש אחת הן: אלא שאין כ"ג משיח חייב על טומאת מקדש וקדשיו דברי רכי שמעון. מפרש בגמרא [עריב]. והוא הדרי רכי שמעון. מפרש בגמרא [עריב]. והוא הדין דקאמר רכי שמעון אלא שאין הנשיא חייב על שמיעה הקול דמלך לא מעיד ולא מעידין אותו □ אלא לא לא אטריך ליה למיסנא דהא תנא ליה לעיל ר"ע [ח:]: ומה למיסנא דהא תנא ליה לעיל ר"ע [ח:]: ומה הו מביאיו. נשיא בבטוי שפתים וטומאת מקדש וקדשיו ומשיח בשמיעת קול ובטוי שפתים קרבן עולה ויורד: ר"א אומר נשיא מביא שעיר. ושלש מחלוקות בדבר ר׳ יוםי הגלילי סבר נשיא ומשיח פטורין מכולן ור"ע סבר נשיא חייב בכולן חוץ משמיעת הקול ומשיח פטור מכולן מעולה ויורד ור"ם סבר נשיא ומשיח חייבין בכולן בעולה ויורד אלא שאין כ"ג ומשיח חייב על טומאת מקדש וקדשיו: גבו' היה נותן בהן כלל: כל שהוא בעולה ויורד. דהיינו שמיעת קול ובטוי שפתים וטומאת מקדש וקדשיו: משיח וב"ד פטורין. משיח דומיא דב"ד מה ב"ד פטורים מכולהו משמיעת הקול ובטוי שפתים וטומאת מקדש וקדשיו דלבור אין חטאתו אלא בקבועה אף משיח פטור מכולהו:

לא סגיע ידו לא סשיג ידו. דמשמע מי שבא לידי עניות ועשירות דפעמים עני ופעמים עשיר הוא דישנו בקרבן עולה ויורד ילא משיח ונשיא דלעולם עשירים הם: נשיא שאין על גביו שום אדון אלא ה' דהיינו מלך ומלך לעולם עשיר הוא. וכ"ג בעינן שיהא גדול מאחיו בעושר דליהוי לעולם עשיר: **נשיא שנצטרע**. לר׳ ירמיה

ראוי להיות מלך כשהוא מצורע כדאמרי לקמן בפ"ב (דף י.) וינגע ה' את המלך ויהי מלורע עד יום מותו וישב בבית החפשית " דמשמע שנעשה חפשי ממלכותו: מהו. מי אמרי׳ פטור מקרבן עולה ויורד כשהוא נשיא ועכשיו כשנלטרע דעבר מנשיאותו ליחייב או דלמא מאי דהוי הוי כשהוא נשיא כלומר הואיל ונדחה ידחה כשנצטרע. ל"א מדחא דחי להאי נשיאות מקרבן עולה ויורד לגמרי דהואיל ונדחה ידחה אפילו כשנלטרע או דלמא מיפטר פטר נשיאות מקרבן עולה ויורד ובומן דליכא נשיאות ליחייב דהיינו משנלטרע: א"ל. ממאי קבעית לחיוביה לאחויי קרבן כשנצטרע מממון שלך או מממון דגוא דידיה הוי אומר מגוא דידי הוא דבעי לאחויי וכיון דמגוא דידיה קבעי אחויי אמטו להכי פטור לגמרי מקרבן עולה ויורד דה״ק רבי ירמיה ור׳ יוסי ילא נשיא ומשיח שאין באין לידי עניות האי נשיא שנצטרע נמי אינו בא לידי עניות דגוא דידיה כדקאי קאי הלכך פטור לגמרי: **מניא ר"ע אומר משיח** פטור מכולם. מקרבן עולה ויורד דכתיב זה קרבן אחרן ובניו ביום המשח אותו עשירית האיפה דהיינו חביתי כהן משיח רחביתין באה לו חובה ואין אחר לו דעשירית האיפה עולה ויורד לא באה לו חובה הלכך פטור מכולם מעולה ויורד ואמרינן לחמן דמפר לא פטר ליה ר"ע ואיכא לתרוצי דטעמא דר"ע משום דמעולה ויורד הוא דאמעיט כדכתיב זה זרבו אהרו אבל מפר לא אמעיט: אימא כי מעטי׳ קרא. לכהן משיח: מדלי דלות. דהיינו מעשירית האיפה דכתיב זה קרבן אהרן דאין אחרת עשירית האיפה באה לו חובה: מדלום לא מעטיה. דעל שמיעת קול ובטוי שפתים וטומאת מקדש וקדשיו לחייב כשבה או שעירה או מורין ובני יונה: לא ס"ד דרסיב. גבי עשירית האיפה וכפר עליו הכהן מאחת מאלה דמשמע כל המתכפר באחת כלומר בכל אחת ואחת אפילו בעשירית האיפה מתכפר בכולן דישנו בעשירות ובדלות ובדלי דלות: ושאין מסכפר באחם מהן. כגון משיח דודחי חין מתכפר בעשירית האיפה דכתיב זה קרבן: אין מחלפר בכולם. דאמעיט נמי דאינו בקרבן עולה ויורד כלל: אלא מעסה האי דכסיב לחתת מחלה הכי נמי דכל דמחייב באחת. כלומר בכל אחת ואחת מחייב בכולן ושאין מתחייב באחת כגון נשיא בכוק ושחין נתנחייב בטחות יבון כם תו שאין מתחייב בשמיעת הקול אינו חייב בכולן כדאמר ר' יוסי הגלילי והא חוץ משמיעת הקול קתני דקתני ר"ע אומר הנשיא חייב בכולן חוץ משמיעת הקול

ולר׳ יוסי הגלילי דעבר מנשיאותו שאין

 ה) (נקמן י. יה: ע"ש דחמים מגו"שן,
 נומא יח. חולין קלד: [תוספחא דיומא ה"ון, ג) [ל"ל חייב בכולן],
 ד) יבמוח ט., ה) [נוכר לקמן יב:],
 ז) שבועות כד: [כרימות ב:], ו) [מ"ב צות. מ) ווימכל דו. ע) ושם ימו. מוז. כ) ושמז. ל) ווימכל הן, מ) נשסן, ג) נסנהדרין יח.],

תורה אור השלם

וְאָם לֹא תַגִּיעַ יְדוֹ דֵי שֶׂה וְהַבִּיא אֶת אֲשָׁמוֹ אֲשֶׁר חָטָא שְׁתֵּי תַרִים או שְׁנֵי בְנֵי יוֹנָה לַיִי אֶחָד לְחַטָאת וְאָחָד לְעלְה:

אֲשֶׁר חָטָא מָאַחַת מֵאֵלֶה וְנָסְלַח לוֹ וַהָּיִתָה לַכֹּהַן בַּמְנַחָה:

ריקוא וו ז. וְהָיָה כִּי יָאְשָׁם לְאַחַת מֵאַלָּה. וְהַתְוַדָּה אֲשֶׁר חָטָא עָלֶיהָ: ויקרא ה ה

מוסף רש"י

הנשיא מביא שעיר. כדינו ככל המלות שנתולה (בריתות ב:).

תוספות הרא"ש

תוכעות הרא"ש
א"ד דילך או דגוא דידיה. פיי
רש"י זיל (כר) משלף
א מאוצר שלו יביא פשיטא
א מאוצר שלו יביא פשיטא
דמשלו יביא הלכך אפילו
נצטרע נמי פטור דגוא דידיה
ברקאי קאי והרי אינו בא לידי
עניות. ולא נהירא להרמ"ה
ז"ל דאף על פי שיש לו
ממון הרבה יכול לבוא לידי ממון הרבה יכול לבוא לידי עניות כיון שהוא עבר ממלכותו ענידו כיון שהוא עבו ממלכות ואין בידו ליקח מעם הארץ מסים והוי כעשיר שיש לו אוצרות הרבה ואפ״ה חייב דיכול לבוא לידי עניות אם יאבד העושר ההוא בענין רע. ופי׳ וכי משלך יש לו רשות ליקח או צריך ליקח מאוצרותיו ופי רכי מאוצרותיו ולא ליקח או צריך ליקח מאוצרותיו ולא משלך כיון שעבר ממלכותו. הלה הוכם משלך כיון שעבר ממלכותו. משלך כיון שעבר ממלכותו. בפרושה אבל לישנא דגמי למים מדינן או מדלי ומה משמע כפרשי ו"ל דיל דהיל לו להזכיר אוצרו. אלא דסתם מלך של לו אדניר אוצרו. אלא דסתם כיון שכבר מנסר מהומת עשרו וא"א לבוא לידי עניות. הלכך עדיין הוא עומד באותו הפטור ולא דמי לעשיר (שפטר) (שפע) עדיין הוא עומד באות הפטור מתחלה ואין לו כ"כ אוצרות השים מרוב", ריכול לבוא לדיד עניות. זה קרבן אהרן ובניו אשר ליידי עיות. זה קרבן אהרן ובניו אשר ליידי מיות מקריבו לה ביים המשח אותו. זה קרבן אהרן ובניו אשר ליידי מיות מיידים האשח אותו. זה קרבן אחרן המיל אותו הכך ניום אשר ליידי מיות מיידים הלייד מיות מיידים המשח אותו. זה קרבן אחרן ובניו אשר ליידי מיות הביידים המשח אותו. מיידים המשח אותו. מיידים האותו מיידים המיידים המיידים המיידים הביידים יותר נאו אשר יקריבן להו אחרן ובניו מאשר קריבין ובניו אשר יקריבן להו אהרן ובניו מקריבין יובניו אשר יקריבין יובני אהרן ובניו מקריבין יובר מיידים היידים מיידים מי ובניו אשר יקריבו להי וכוי יכול יהו אהרן ובניו מקריבין קרבן אחד ת"ל אשר יקריבו לה' אהרן בפ"ע ובניו בפ"ע.

פטורין וכל שהוא באשם ודאי נשיא ומשיח כיוצא בהן וב"ד פטורין שמיעת הקול ובטוי שפתים וטומאת

פטורין קתני משיח ובית דין פטורין מה בית דין פטורין מכולהון אף משיח פטור מכולהון

קשיין אהדדי אמר רב הונא בריה דרב יהושע

לא קשיא כאן בדלות כאן בדלי דלות ור"ש

בדלות: אלא שאין כ"ג חייב כו": אמר חזקיה

מ"ם דר"ש דכתיב ונכרתה הנפש ההיא

מתוך הקהל מי שקרבנו שוה לקהל יצא זה שאין קרבנו שוה לקהל א"כ נשיא נמי אין

קרבנו שוח לקהל שוח בכפרה דיוח"כ א"כ

כהנים נמי לא שוו לקהל בכפרה דיוה"כ

כהנים שוו לקהל בשאר מצות דשנה כולה

משיח נמי הא שוה בשאר מצות דשנה אלא

אמר רבא אימא הכי מי שחמאתו שוה

ליחידים ומאי ניהו קהל: ר"א אומר הנשיא

מביא שעיר וכו': א"ר יוחנן לא אמר ר' אליעזר

אלא במומאת מקדש וקדשיו הואיל ונאמר

כרת בו כבקבועה אמר רב פפא ה"ג מסתברא

דאי מ"ד ר"א על כולהון קאמר מכדי שעיר

נשיא ופר משיח במקום יחיד לחמאת קאי

ניתני נמי משיח מביא פר בשמיעת קול ובמוי

שפתים אלא מדלא קתני משיח ש"מ אמומאת

מקדש וקדשיו קאי רמשיח פטור א"ל רב

הונא בריה דרב נתן לר"פ ממאי דלמא ר"א

אכולהון קאי ובמשיח סבר לה כר"ע דאמר

משיח פטור בכולן א"ל ור"ע מי פטר ליה מפר

ותו לא מידי א"ר יוחנן מודה ר"א שאין

•

מביא יאשם תני תנא קמיה דרב ששת אשם

תלוי בא על מומאת מקדש וקדשיו א"ל

דאמר לך מני ר"א היא דאמר הואיל ונאמר

בו כרת כבקבועה מייתי נשיא שעיר עליה

והא"ר יוחנן מודה ר' אליעזר שאין מביא

אשם תלוי קשיא:

הדרן עלך הורה כהן משיח:

בהן אמשיח שחמא ואח"כ עבר ממשיחותו

מגדולתו כהן משיח מביא פר והנשיא מביא

שעיר משיח שעבר ממשיחותו ואחר כך

חמא וכן הנשיא שעבר מגדולתו ואח"כ

חמא יכהן משיח מביא פר יוהנשיא כהדיום:

גמ' השתא יש לומר עבר ממשיחותו

נשיא שחמא ואחר כך עבר

לה כר"ע בחדא ופליג עליה בחדא סבר לה כר"ע בדלי דלות דפטור ופליג עליה :20

ל) [פוכה לו: ושם נפתן], ב) ל"ל אשם
 תלרי, ג) [ויקרל ון, ד) [השוים רש"ש],
 ה) [ויקרל דן, ו) [רש"ש מח"ון, ו) ל"ל
 שעיר, ה) נ"ש מ"ו,

תורה אור השלם

 וְאִישׁ אֲשֶׁר יִטְמֶא וְלֹא יִתְחַטְא
 וְגַבְרתָה הַנְּפֵשׁ הַהִוֹא מְתּוֹךְ הַקְּהַל בִּי אֶת מִקְדֵשׁ יְיִ טִמֵּא מֵי נִדְּה לֹא זֹרָק עַלִיו טָמֵא הוּא: במדבר יט כ

מוסף רש"י

מוסף רשי הא אמר די אליעוד. קרכן קנוע למשל בעפירה זקרכן קרנע קנול חורק. אלא בעוולה מקדם כי לאל למתועת אלא בעוולת מקדם כי לאל למתועת קול ובנטור שמיים לא לא מרי (שבועות לדה ורו לא מידי. מו ליכל לאקשוי דכר זה (שניו בג. סד.) לין לדון לאמר דכר זה (שניה רה) ליל לאטוי מידי דכר זה (שנהדרין בה.) אין להקניע בדכר זה (סנהדרין בה.) אין להקניע בדכר זה (שנהדרין בה.) אין להקניע בדכר זה (שנהדרין בה.) אין להקניע בדכר זה (שנה טוה)

(שם סו:). הדרן עלך הורה כהן משיח

תוספות הרא"ש

ל) פי׳ שאין משיח חייב על טו״מ וקדשיו דברי רש״י ז״ל: מי שקרבנו שוה לקהל. שמתכפר עם פקובנו שווי קוויו. שנוונכנו כם זקהל בטו"מ וקדשיו. כדאיתא הקחל בטו מידן שיו. כואיתא ברפ״ק דשבועות. והוא מתכפר בפר: נשיא נמי הא לא שוה לקהל. פרש״י ז״ל שהוא מביא שניר והם מתכפרים בפר. ולא נהירא להרמ״ה ז״ל דהא דאפקי״ רחמנא לנשיא לידון בשעיר מכלל יחידים הוא דאפקי' דלא לייתי כשבה או שעירה בשגגת מעשה גרידתא. אבל מכלל צבור שחטאו בשנה או שכתיה בשנה נכשה או אבל מכלל צבור שחטאו בהעלם דבר לא אפקי דמתכפר בהעלם דבר לא אפקי דמתכפר (ודגשיא) (ופי שה לא לא שהה לקהל משנה לא ושה לקהל משנה באו שביה בשנת מעשה משנה בשעיר בשאר בשנה לא הוא לא או באר כתבום לה לא לא הוא בשניה של בשניה משה לא בשנה משנה של בשניה בשניה ושה בשניה ושה בשניה בשניה בשניה בשניה בשניה בשניה בשנה בשניה מצות כל ימות השנה דכי חטא עם הצבור מתכפר עם הצבור. ואית ספרים דגרסי משיח נמי הא שוה בשעירים) ובשעירה] דכי בעבודת כוכבים בשגגת מעשה שוה לצבור להביא שעירה: אמר יוחנן לא אמר ר"א דנשיא מביא שעיר במקום שיחיד מביא קרבן עולה ויורד. אלא בטומאת קרבן עולה ויורד. איא בטומאת מקדש וקדשיו הואיל ואמר בהן כרת נידון כקבועה. כלומר כשאר דברים שהיחיד מביא עליהם חטאת קבועה דהיינו דבר שזרונו כרת ומביא עליהם יחיד חטאת

שגגתן חטאת דהיינו חטאת קבועה יחיד מביא כשבה או שעירה ונשיא מביא שעיר ומשיח פר וכיון דשעיר דנשיא ופר כהן משיח במקום חטאת קבועה דיחיד קיימי אי אמרת אכולהו קאמר ר"א דנשיא מביא שעיר אע"ג דלית בהו כרת כבקבועה: ניסני נמי משיח מביא פר בשמיעת קול ובטוי שפסים. כי דיניה אע"ג דלי

התני הכי ש"מ דאטומאת מקדש וקדשיו קא"ר אליעזר דנשיא מביא "שעירה הואיל ונאמר בו כרת כבקבועה והאי דלא קתני ומשיח מביא פר בטומאת מקדש וקדשיו הואיל ונאמר בו כרת כבקבועה משום דמשיח פטור לגמרי בטומאת מקדש וקדשיו דסבר לה כר"ש דפוטר: א"ל רב זונה בריה דרב נתן לרב פפה וממחי דלמה ר"ה הכולהו קהי. דנשיה מביה שעיר אפי׳ שלא במקום כרת והאי דלא קתני נמי משיח מביא פר בטומאת מקדש וקדשיו ובשמיעת קול ובטוי שפחים משום דבמשיח סבר לה כר"ע דאמר [ע"א] משיח פטור מכולן משמיעת קול ובטוי שפתים ולעולם אכולהו קאי ר"א דנשיא מבים שעיר: א"ל ר"ע מי פטר. נמי למשיח מפר ^ח (דלמה) כי קא"ר עקיבה משיח פטור מכולן מטומאת מקדש וקדשיו ושמיעת קול ובטוי שפתים כגון להביא קרבן עולה ויורד אבל להביא פר מחייב וכיון דמחייב בפר א"כ ניתני נמי ר"א משיי מביא פר בשמיעת קול ובטוי שפתים אלא מדלא קתני הכי ש"מ דאטומאת מקדש וקדשיו קאי רבי אליעזר דנשיא מביא שעיר הואיל ונאמר בו כרת כבקבועה והא דלא קתני ומשיח מביא פר בטומאת קדש וקדשיו משום דסבר לה כר"ש דאמר [ע"ח] דאין כהן משיח חייב בטומחת מקדש וקדשיו: וסו לא מידי. ומו ליכח למיקשי ולא מידי: א"ר יוחנן. אע"ג לנהקשר זכח נהדי. ה ד יוחס. מע"ב דקאמר ר"א הואיל ונאמר בו כרת כבקבועה דנשיא מביא שעיר כבחטאת כבקבועה דנשיא קבועה מודה ר״א לענין אשם תלוי דלאו לניניה כבחטאת קבועה דכי היכי דאמר לעיל [ח:] אין יחיד מביא אשם חלוי אלא על ספק קבועה ה"נ אין מביא אשם תלוי על ספק טומאת מקדש וקדשיו שאע"פ שנא' בו כרת כבקבועה הואיל ואינה ממש חטאת קבועה אין מביא אשם תלוי: **תני** זנא המיה דרב ששת אשם תלוי בא על ספק טומאת מקדש וקדשיו. הואיל ונאמר בו כרת כבקבועה: א"ל דאמר לך מני ר"א היא דאמר. נשיא מביא שעיר הואיל ונאמר בו כרת כבקבועה וקאמ' דה"ה לענין אשם תלוי: ומי מלית אמרת הכי והא א"ר יוחנן מודה ר"א שאין מביא אשם סלוי: קשיא. דמתני׳ דידך לא מיתוקמא דלא כחד:

בהו כרת כבקבועה: אלא לאו. מדלא

הדרן עלך הורה כהן משיח

השתא יש לומר עבר ממשיחותו ואחר כך חטא מביא פר חטא

ואח"ב וחתר כד עבר ממשיחותו מיבעים נשים חילטריכה לים סלהם דעתד הואיל ועבר מנשיאותו ואחר כך חטא הוי כהדיוט חטא ואחר כך עבר מטיחותו נמי ליהוי כהדיוט קמ"ל. לישנא אחרינא לריכא למימר דחטא ואחר כך עבר ממשיחותו דמביא פר הא כיון דחנא ליה עבר ממשיחותו דמביא פר כל שכן חטא ואחר כך עבר ממשיחותו דמביא פר הא לא קשיא משום דקתני גבי נשיא כי עבר מגדולתו ואחר כך חטא כי הדיוט מייתי סלקא דעתך אמינא כי חטא ואחר כך עבר נייתי נמי כי הדיוט הלכך תנא גבי נשיא שחטא ואחר כך עבר דמייתי כי נשיא ואיידי דחנא גבי נשיא חטא ואחר כך עבר חנא נמי גבי

קשיין אהדדי. דקמני אלא שאין משיח [חייב] אטומאת מקדש וקדשיו הא בשמיעת קול ובטוי שפתים חייב: בדלי דלום. משיח פטור מכולהו כדכתיב בשמיעת קול ובטוי שפתים האה לו חובה והאי דקאמר דמשיח חייב בשמיעת זה קרבן אהרן דאין אחרם באה לו חובה והאי דקאמר דמשיח חייב בשמיעם הול ובטוי שפתים כגון בדלות בתורין ובני יונה שעדיין לא בא לדלי דלות:

דר"ש סבר לה כר"ע בחדת. דפטר למשיח מדלי דלות מזה קרבן אהרן ובניו: ו**פליג עליה בחדא.** בדלות דאילו ר"ע פטר ליה נמי בדלות דקאמר שאין מתכפר בעשירית האיפה אין מתכפר בכולן ולר"ש בדלי דלות הוא דאין מתכפר הא בדלות ועשירות מתכפר: **מ"ט** דר' שמעון. דאמר ולא משיח אינו חייב בטומאת מקדש וקדשיו: דכסיב בטומאת מקדש וקדשיו ונכרתה הנפש ההיא מחוך הקהל: מי שקרבנו שוה לקהל. דמתכפר בשל קהל הוא דחייב בטומאת מקדש בשל קהל הוא דחייב בטומאת וקדשיו: יצא. משיח שאין קרבנו שוה דאין מתכפר בשל קהל בכפרת יוה"כ דהוא מתכפר בפר והם בשעיר: א"ב נשיא נמי אין קרבנו שום לקהל. דהוא מביא שעיר והם מתכפרין בפר בשאר ימות השנה ואמאי קתני המשיח לחודיה פטור בטומאת מקדש וקדשיו ולא נשיא ויחיד: ומשני הא לאו מילמא היא משום דהא שוה לקהל בכפרת יוה"כ: אי הרי להנים נמי הא לא שוו לקהל בכפרה דיוה"ל. דמתכפרין בפרו של אהרן וליפטרו בטומאת מקדש וקדשיו: הא לא קשיא משום דכהנים שוו לקהל בשאר מלום דשנה כולה. דמתכפרי עם הלבור בפר הבא על כל המצוח הלכך חייבין בטומאת מקדש וקדשיו: כהן משיה נמי הא שוה לקהל בשאר מצוח. דכל השנה כולה דכי הורה עם הלבור מתכפר עם הלבור וליחייב בטומאת מקדש וקדשיו: אלא אמר רבא אימא הכי. מתוך מי שחטאו שוה ליחידים דמחייבי בשנגת מעשה כיחידים דיחידים שחטאו בשגגת מעשה מייתי כל חד ומאן יחידים קהל דכי חטאו קהל בשגגת מעשה לחודיה בלא העלם דבר מייחו כל חד קרבן דאותן השוה ^{ד)} ליחידים בדבר זה הוא דמחייבי בטומאת מקדש וקדשיו יצא משיח שאין מטאו שוה ליחיד דכי חטא בשגגת מעשה בלא העלם דבר פטור לגמרי משטה צפות בפרק במרא (דף יא) מנותר משטה לקמן בפרק במרא מע״ה מע״ה היכו לתמן בפרק במרא מע״ה הינו דאמרינן לעיל (דף 1:) יצא משית שאין חטאו בשגגה וכיון דאין חטאו שוה ליחיד לפיכך פטור בטומחת מקדש וקדשיו: א"ר יוחנן לא א"ר אליעור. דנשיא מביא שעיר בידיעה יי במקום עולה ויורד: אלא בטומאת מהדש והדשיו הואיל ונאמר בו כרם כבקבועה. כלומר כבחטאת קבועה. דקסבר ר"א דכי היכי דבמקום שחייבים על זדונו כרת ועל

שגגתו חטאת דהיינו במקום חטאת קבועה נשיא מביא שעיר ה"נ היכא דחייב לה על זדונו כרת ועל שגגתו עולה ויורד מביא שעיר הואיל ודמי לחטאת קבועה לענין כרת אבל בשמיעת קול ובטוי שפתים דאין חייבין על זדונו כרת דלא דתי לתטאת קבועה לא בודון ולא בשוגג מודה ר' אליעור דנשיא אין מביא שעיר אלא קרבן עולה ויורד כהדיוע: אמר רב פפא הכי נמי מספברא דאי ס"ד רבי אליעור. דאמר נשיא מביא שעיר אכולהו שמיעת קול ובטוי שפתים וטומאת מקדש וקדשיו: מלדי שעיר. דנשיא במקום חטאת קבועה דיחיד קאי והוא הדין לפר כהן משיח דבמקום חטאת קבועה דיחיד קאי וכדמנן [ע"א] כל מנות שבחורה שחייבין על זדונן כרת ועל

א א מיי׳ פט"ו מהל׳ שגגות הלכה מיי׳ שם הלכה ט:

רבינו חננאל

לאשמת העם הרי משיח כצבור: ולא בעבודת כוכבים. כצבור: ולא בעבודת כוכבים. פירוש b) ב״ד עד שיורו לבטל מקצת ולקיים מקצת. מנ״ל דתנו רבנן בספרי לפי שיצאת עבודת כוכבים לידון בעצמה. יכול יהו חייבין על העלם מצוה כולה נאמר כאן אם מעיני העדה ונאמר להלן ונעלם דבר בספרי לפי שיצאת עבודת כוכבים לידון בעצמה. יכול יהו טוכבים לידון בעצמות יכול יהו חייבין על שגגת המעשה שלה. נאמר כאן מעיני ונאמר וכו': אתאן לאוקמא למתניתין מדלא התני משיח בעבודת כוכבים . לעניז שגגת מעשה כרבי ולא רבנן. דתניא בתוספתא משיח בעבוד' כוכבים רבי אומר בשגגת המעשה. פירוש בלא זעלם דבר. וחכ״א בהעלם דבר ושוין שבשעירה כיחיד ושוין שאין מביא אשם תלוי: ודחי׳ שאין מביא אשם תלוי: ודחי והסברא דונו כרת ושגתו הוסברא דונו כרת ושגתו השאת מי קתני וכן המשיח חייבין צברות כוכבים אלא הייבין צברות כוכבים אלא תנא לת אל תנא ליה בהא. על דבר שדונו כרת ושגתו והייה מטאת. אלא תנא ליה בהא. בעבודת כוכבים הכא נמי תנא כיכבים. ולעולם רבנן היא: מיש דובי אמר קרא התם מ"ש דרבי אמר קרא התם בשנגת נפש השוגגת בחטאה בפנים או שואגת בחטאה בשנגה נפש זה נשיא 1) שוגגה רבי בשנגת נפש זה נשיא 2) שוגגה רבי קאמר החמנא מי זה להודה משחטאו בשנגת מעשה לחודה שחטאו בשגגת מעשה לחודה שחטאו בשגנת מעשה לחודה אבאר מצות יביא בעבודת כוכבים על שגגת מעשה לחודה. יצא משיח שחטאו בשאר מצות בהעלם דבר ושוין שבשעירה נדאמרן פירוש שוגגת כדאמרן פירוש שוגגת כדאמרן פירוש שוגגת זה משיח. ס״א מנא לן דכתיב זה משיח. ס"א מנא לן דכתיב ואם נפש אחת אחד יחיד ואחד נשיא ואחד משיח בכלל נפש אחת הם: (שייך לדף ח) ושוין שאין משיח מביא אשם תלוי דכתיב ביה על שגגתו אשר שאין כל חטאו בשגגה: מתני' אין חייבין אלא על דבר שזדונו

ו ב מיי׳ שם הל' ו: ז ג מיי' פרק ב מהל' מחוסרי כפרה הל' ב:

ה ד מיי׳ פט״ו מהל׳ שננות הל׳ ט:

רבינו חננאל יחיד נשיא ומשיח בין בעבודת כוכבים בין בשאר מצר צבור בעבוד כוכבים מנ"ל ^d) אמר קרא ואם נפש: כדתניא רבי אומר לפי בעבר מכבים, עבר או או הקו את משצעור מברותי ארבי אומר לפי שחלק משעניות בעודב קי מרובק ליהידין מורדים אמטיים לפיכך ממונם לפר אנטי עד הנדחת. יחידין בסקילה שנים עד הנדחת. יחידין בסקילה בקרבותיהם (חילי חורה בלא בקרבותיהם (חילי חורה בלא יורדים בי בשנים בי שאר של הו המסכת יחיד בין רבים מייתי שעירה. הוראה כל ישראל אם עשו בלא ופירשו בפרק הא' של זה המסכת יחיד והיינו דקא מסקין (משוי יחיד והיינו דקא מסקין (משוי יחיד והיינו דקא מסקין (משוי בי"ד לא מיירי כלל: מתקיך להון הכא אבל בשנין הוראת יה מהגרוניא. מ"א מינה אל הן ב חלץ מהגרוניא. מ"א מומא רב חליף מהגרוניא. מ"א אחתה אל אור בחלים החול אותה אל אור הלוו הורא אמנא לה רב חלקי מהגרוניא. מ"א אחתה אל אור הורא אמנא לה רב חלקי התהגרוניא. מ"א אחתה אל אור הורא אמנא אותה אל אור הכי הוה אמינא חלקין הן וכי הוה אמינא חלקין הן וכי תוב ווזמנא תורה אחת הא לאו הכי הוה אמינא חלוקין הן וכי שגגו רבים במעשה בלא הוראה קרבנם חלוק מהיחיד. דבר זה אי קובנם ותוק מחידות בבו הא אפשר על הדעת שאין שום קרבן שיחייבו בו מאי נייתי פר צבור בשאר מצות הוא דמייתי ליה פירוש בהוראה. נייתו פר ושעיר צבור בעבודת כוכבים הוא דמייתו להו. פירוש בהוראה. לייתו שעיר. רהו. פירוש בהוראה. לייונו שעיר.
פי דעריף משעירה. כדמפרש
בספרא דשעירה לא אתיי קרבן
צבור. נשיא בשאר מצות הוא
דמייתי ליה. פירוש בשגנת מעשה
לחוריה. מאי אייתר לך שעירה
יחיד נמי קרבנו. ומהדרינן אצטריך יחיד נמי קרבנו. ומהדרינן אצטריך מריד נמיד העבודה כוכבים. סדי"א צבוד רבעבודה כוכבים. ושעיד החטאה מיידש בהראה מייתו בר לעולה ושעיד החטאה הני דעבוד בשגנה משער לעולה ופר להטאת (עוברי) (איינן ארבון ברון איינן להם אומרים כי הדרף בריב עעון חוויה שכתב רב האי גאון זצ"ל אנו אומרים כי מרדר בריב עעון חוויה אומרים לא יתכן שהרי הלק הכתוב בין מרובין מורה בין מורבין מורה לק הכתוב בין מורבין ליוחידים גם בקרבן מחור ליודים גם בקרבן שהור יודים מביד שעיד ושרי וחידים מביד של הביד וחדרים וצבודה כוכבים שהרי יודים מביאן שעידה וצבוד שדן ביד מבידה וצבוד שדן ביד עבלות עבודת כוכבים שוור ידידים מביאין שעירה וצבור שהן ב״ד מביאין פר לעולה ושעיר לחטאת. וכיון שפירש הכתוב וחלק הוה סלקא אדעתין שחייבין אנו מלוק חלוקה אחרת כדי שיהא צריך לאשמעינן תורה אחת. ור׳ נסים ב״ר יעקב זצ״ל אתקפה פירשה באנפא אחרינא כתבנוהי בתחלת פירוש דיבמות. ובין מר ובין מר לא עיילי סוגיא דשמעתא דלא סברי דאיכא הפרש ברבים בין הוראה בשגגת מעשה ובין מעשה לחודה ואי אפשר לדמויי קרבן צבור לעי הנדחה. 20 דקרבן צבור לא אתי עד דעבדי רוב הקהל. האפי לדי יהודה ורי שטעון [עד דעבד שבט אי) וקים לן בתוילת מנהדרון בין לדי יאשיה בין לדי יונחן דכל השבט שהודה לא עבדינן יתיה עיר הנדחת. למרי ליבא מאי) הוא והמכשלה הואת תחת יודך 7) אקשיי הואת תחת יודך 7) אקשיי

ל) גי רבינו לאן כהגי בינמות ע"ש וחסר כמה מלות בדברי רבינו אחר מלת נפש. כ) עי ברי"ף בפ"ק דיבמות. ג) אולי ל"ל דנכנון דין למרי מלמודאי. ד) עי גיטין דף מג וש"מ.

מבשרו דובין שהיו לפני הדבור אין מטמאין לאחר הדבור אלא אם הא מיי פטיז מהלי שגנות הלכה כן ראו זיבות אחר הדבור: האחר בנגעי אדם שמטמאין באונם. כגון על ידי נפילה והכאה וכויה או ע"י שד. וה"ה לנגעי בחים דמטמאו באונס: רבא אמר. לא קשיא הא דקאמר ר"ש פרט לנגעי אונסין כגון נגעי רוחות דע"י נפיחת שד ולא ע"י

אדם וכי קתני תאמר בנגעים שמטמאין באונס כגון ע"י הכאה וכויה: רב פפא אמר. כי אמר ר"ש פרט לנגעי אונס ע"י כשפים דלא מטמו וכי קתני חאמר בנגעים דמטמאו באונס כגון שלא ע"י כשפים: וישב בבית החפשית. דנעשה חפשי מן המלכות דכהדיוט דמי ואינו מביא שעיר ודלא כרבי יוסי דאמר לעיל בפרק הורה כהן משיח (דף ט.) מי שבא לידי עניות והאי נצטרע לא בא לידי עניות דגוא דידיה מיהא איתיה: מכלל דעד השתח עבד הוה. דשררות עבדות הוא לו לפי שמוטל עליו עול רבים: וסולתת. סולת. ולהכי נקט בהדי פיתח סולת קמחא לפי שהפת מתעפש ואינו מתקיים כסולת: **ומפעה את הספנים**. מתקיים כסוכת. ומשפה מש השפים.
שכן דרך של ספנים לשעה הפורשין לים
רב החובל נותן עיניו " [בלפון והכוכב
מתהלך לדרום ורואה] ⁰ בכוכב אחד
העומד לימיט או לשתאלו וכל זמן שרואה אנותו כוכב ללדו אחר יודע שנהפכה הספינה ומיישרה לדרכה וכוכב שעולה אחת לשבעים שנה פעמים נראה בלפון ופעמים נראה בדרום וכשרב החובל נותן עיניו בו בלפון והספינה תהפך בדרום ורואהו ללדו אחר סבור שנהפכה הספינה ומיישרה אחר הכוכב והוא סבור ליישרה ומהפכה לדרך אחר וכן הוא מתעה את הספנים: אמר לו כל כך. חכמה יש בידך ואתה יורד לספינה לסחורה (על) [בשביל] מזונותיך כלומר ואתה לריך לירד לספינה ללורך מזונות: נסן. רבן גמליאל דעתו עליהם להושיבם בראש כדי שיהו מתפרנסים [מאותה] שררה שיתן להם: כמדומין אתם ששררה אני נותן לכם. שלא באתם בשליחות ראשון שהייתם בורחים מן הגדולה:

ואח"כ חמא מביא פר חמא ואח"כ עבר ממשיחותו צריכא למימר משום דקתני גבי נשיא דכי עבר מנשיאותו ואח"כ חמא כהדיום מייתי אהכי תני גבי משיח יו חמא ואח"כ עבר מביא פר מנא ה"מ סדתנו רבנן יוהקריב עי חמאתו מלמד שמביא חמאתו משעבר שיכול והלא דין הוא ומה נשיא שמביא בשגגת מעשה אין מביא חמאתו משעבר יימשיח שאין מביא בשגגת מעשה אלא על העלם עם שגגת מעשה ס[לא] כ"ש תלמוד דבר לומר והקריב על חמאתו מלמד שמביא על חטאתו משעבר ונייתי נמי נשיא מק"ו ומה משיח שאין מביא בשגגת מעשה מביא חמאת משעבר נשיא שמביא חמאת בשגגת מעשה אינו דין שמביא חמאתו משעבר תלמוד לומר ²אשר נשיא יחמא כשהוא נשיא אין כשהוא הדיום לא: מתני' סייחמאו עד שלא נתמנו ואח"כ נתמנו הרי אלו כהדיומות ר"ש אומר אם נודע להם עד שלא נתמנו חייבים ומשנתמנו פטורים יאיזהו נשיא זה מלך שנאמר ²מכל מצות ה' אלהיו ישאין על גביו אלא ה' אלהיו: **גבו'** מה"מ דתנו רבנן יאם הכהן המשיח יחמא י (לאשמת) פרם לקודמות "(שיכול) והלא דין הוא ומה נשיא שמביא בשנגת מעשה אין מביא על הקורמות משיח שאין מביא אלא על העלם דבר עם שגגת מעשה אינו דין שלא יביא על הקודמות לא אם אמרת בנשיא שכן אין מביא חמאתו משעבר תאמר במשיח שמביא חמאתו משעבר הואיל ומביא חמאתו משעבר יביא על הקודמות תלמוד לומר

המשיח יחמא חמא כשהוא משיח מביא כשהוא הדיום אינו מביא ותניא גמי גבי גשיא כה"ג יאשר נשיא יחמא פרט לקודמות ₪(שיכול) והלא דין הוא ומה משיח שמביא חמאתו משעבר אינו מביא על הקודמות נשיא שאין מביא חמאתו משעבר אינו דין שלא יביא על הקודמות מה למשיח שכן אין מביא בשגגת מעשה תאמר בנשיא שמביא בשגגת מעשה הואיל ומביא בשגגת מעשה יביא על הקודמות תלמוד לומר אשר נשיא יחמא שחמא והרי הוא נשיא ולא שחמא ועודהו הדיום: ת"ר אשר נשיא יחמא יכול גזרה ת"ל אם הכהן המשיח יחמא מה להלן לכשיחמא אף כאן לכשיחמא אמר מר יכול גזרה גזרה מהיכא תיתי אמרי אין אשכחן דכתיב ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחותכם בשורה היא להם שנגעים באים עליהם דברי רבי יהודה רבי שמעון אומות בגע צועת בבית און אוווותכם בשורה היא לחם שנגעים באם עליהם רבוי דב יחודר דבי שבעון אומר פרט לנגעי אונסין לאו אמר רבי יהודה בשורה הכא גמי אימא גזרה היא הלכך כתיב אם ולרבי שמעון נגעי אונסין מי לא מטמו והא ©תניא ואדם כי יהיה מן הדבור ואילך והלא דין הוא טמא בזב שמעון נגעי אונסין מי לא מטמו והא סי הגעים מן הדבור ואילך לא אם אמרת בזב שכן יאין מטמא וטמא בנגעים מה זב מן הדבור ואילך אף נגעים מן הדבור ואילך לא אם אמרת בזב שכן יאין מטמא באונם תאמר בנגעים שמטמאין באונם תלמוד לומר אדם כי יהיה מן הדבור ואילך רבא אמר פרט לנגעי רוחות רב פפא אמר פרט לנגעי כשפים תנו רבגן אשר נשיא יחטא פרט לחולה משום דהוה ליה חולה אידחי ליה מנשיאותיה אמר רב אבדימי בר חמא יפרט לנשיא שנצטרע שנאמר זוינגע ה' את המלך ויהי מצורע עד יום מותו וישב בבית החפשית ויותם כן המלך על הבית מדקאמר בבית החפשית מכלל דעד השתא עבד הוה כי הא דר' גמליאל ורבי יהושע הוו אָזלי בספינתא בְהדי דר' גמליאל הוה פיתא בהדי רבי יהושע הוה פיתא וסולתא שלים פיתיה דר' גמליאל סמך אסולתיה דרבי יהושע אמר ליה מי הוה ידעת דהוה לן עכובא כולי האי דאיתית סולתא אמר ליה כוכב אחד לשבעים שנה אמר ליה מי הוה ידעת דהוה לן עכובא כולי האי דאיתית סולתא אמר ליה כוכב אחד לשבעים שנה עולה ומתעה את (הספינות) [הספנים] ואמרתי שמא יעלה ויתעה [אותנו] אמר ליה כל כך בידך ואתה עולה בספינה א"ל עד שאתה תמה עלי זיתמה על שני תלמידים שיש לך ביבשה רבי אלעזר חסמא ורבי יוחנן בן גודגדא שיודעין לשער כמה מפות יש בים ואין להם פת לאכול ולא בגד ללבוש נתן דעתו להושיבם בראש כשעלה שלח להם ולא באו חזר ושלח ובאו אמר להם כמדומין אתם ששררה אני נותן לכם

משיח חטא ואח"כ עבר ממשיחותו מביא פר. ומה שכתוב בספרים תני תם משר זמו על בל מנות מחות מכים לי היה במוך כמפרים מהיה בכם מהיה בכי משים עבר ואחר כך חטא לאו מחרלםא היא ולשון ראשון עיקר דקאמר השתא יש לותר כו: מה"מ. דמשים שעבר ואח"כ מעל דמביא פר: בזרגבי מעאו עד שלא נחמנו ואח"כ נחמנו הרי אנו כהדוטות.

דרבנן בתר חטא אולי: ר"ש אומר אם נודע להם עד שלה נחמנו חייבין. דר"ם חטאה וידיעה בעי וה"ה דפליג ר"ש ברישה דקתני נשיה שחטה ואח"כ עבר מגדולחו מביא שעיר דר"ש קאמר נמי דאם נודע לו משעבר דאין מביא שעיר דחטאה וידיעה בעי כשהוא נשיא: גמ' אם הכהן המשיח יחטא. חטא במשיחות הוא דמביא פר: פרט לקודמות. במשיחות הוא דמביא פר: פרט לקודמות. לשחטא ואח"כ נתמנה דהרי הוא כהדיוט ואין מביא פר: ומה נשיא שמביא בשגגם מעשה אין מביא על הקודמות. כדחמר לקמן אשר נשיא יחטא כשיחטא והרי הוא נשיא ולא כשיחטא והרי הוא הדיוט: שאין מביא הטאסו משעבר. כדתנן ⁶ וכן הנשיא שעבר מגדולתו ואח"כ חטא הנשיא כהדיוט: יכול גורה. דגזרת מלך היא שנשיא יחטא מדלא כתיב ואם נשיא יחטא: ח"ל אם הכהן המשיח יחטא. מה יחטא האמור להלן לכשיחטא דהא כחיב אם אף יחטא האמור כאן גבי נשיא לכשיחטא: גורה מהיכא חיתי. היכי מצית למימר יכול גזרה דהיכא אשכחן גזרה כה"ג: אין. דודאי אשכחן כה"ג: דכפיב ונספי נגע לרעם בבים ארץ אחוותכם בשורה היא להם. שהכתוב מבשרן שעתיד להיות אע"פ שדבר רע הוא הכא נמי אימא גזרה הלכך כתיב אם הכהן המשיח יחטא לכשיחטא וה"נ אשר נשיא יחטא לכשיחטא: ר"ש אומר. ונתתי נגע לרעת שיהא בא מאליו: פרט לנגעי אונסיו. שאם באו נגעים ע"י נפיחת שד דלא מיטמו: אדם כי יהיה בעור בשרו מדבור ואילך. דנגעים בין באדם ובין בבתים פטר בהן לפני הדבור דאותן נגעים שארעו לפני הדבור אין מטמאין לאחר הדבור: מה זב מדבור ואילך. דכתיב ⁶ כי יהיה זב

לעיל (מ"כ פ' ויקרא, ג') לעיל ו) [לעיל ט. לקמן יא:], ו) ב"ש מ"ו, ה) ב"ש מ"ו, ע) ח"כ פ' מלורע, ז, ט) מ״כ פ׳ מלורע, וה אני, כ) [לעיל ט:], מלותן, () ועי' רש"שן, ירסאותן, ()

תורה אור השלם

 אם הַכּהַן הַמְשִׁיחַ יָהֲטָא לְאַשְׁמַת הָעָם וְהַקְרִיב עַל הַשָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא כּר בֶּן בְּקַר תְּמִים לִייְ לְחַשְׁאת: ויקרא ד ג 2. אֲשֶׁר נְשִּׂיא יְחֲשָא וְעָשָׂה אַחַת מָבָּל מָצְוֹת יִיְ אֱלֹהְיוֹ אֲשֶׁר לֹא תַעָשִׁינָה בָשְׁגָנִה וְאָשָׁם:

ויקרא ד כב גי תָבֹאוּ אֶל אֶרֶץ בְּנַעַן אֲשֶׁר אוו וְחוּ לְרֵב בִּי תָבֹאוּ אָנִי נֹתֵן לְכָּם לְאָחָזְּה וְנְתַתִּי נָגַע צָרַעַת בְּבַית אָרֶץ אֲחָזַּתְכָּם: ויפרא יד לד

א שו קבית ארץ אחחקבם:
ויקרא יד לר
ויקרא יד לר
א אָדם כי ייְתָּיה בְּעור בְּעָרוּ
שָאַת או סְפָּוּת או בְּתָרְת וְהִיְהָּ
הַעור בְּעור בְּעַרוּ
בְעור בְּעַרוּ וְהִיהָּ
אַל אַהַרן וְהַבּהַן או אַל אַתּר מבְּנִיז הַבְּתַּיִם: וייקרא יג ב 2. הַעָּגעין אַת הַמַּלְרְ וִיְּהַי מִצְרַע עד יום מתו ויִשב בְבִית הַתְּשַׁית וְיוֹתָם בַּן הַמְלַךְ עַל הַבִּית הַמְשַׁית אָת עם הָאַרְץ: מלכים ב טו ה

מוסף רש"י

המאו עד שלא נתמנו. נשיח ותשות שחין קרכנס כשל יחיד, שהמיח מניח שעיר ותשות מניח פל (כתובות מה.). הרי הן בחדיומות. בכשבה ושעיר שאע"פ שנשתנה גופס לא נשתנה שלע"פ שנשתנה גופס לה נשתנה קרכנס (שה). אם נודע להם עד שלא נרבענה להם עד שלא נרבענה להם עד הסדונה לה יתישה כסדונות, ומשנהבנו. דהוה ליה יתישה כסדונות, ומשנהבנו. דהוה ליה יתישה כסעת קרבן נשיה, פטורה היא להם. כשעת קרבן נשיה, פטורה היא להם. לני מסטתני מותונית מעומנית מעומנית של זהב בקירות בתייס כל הרבעים הבינ עותן הכית ותוליהן וויקדה יד מנג נותן הכית ותוליהן וויקדה יד הנג נותן הכית ותוליהן וויקדה יד.

תוספות הרא"ש

אשר נשיא יחטא יכול גזרה. משום דשני קרא בדיבורי׳ וכתיב אשר נשיא חטא ולא כתיב אם נשיא יחטא דכתיב אם הכהן יחטא בעי יכול שהכתוב מבשרך שעתידין (הנשיאות) [הנשיאים] לחטוא ת"ל יחטא דמשמע במקרה כמו חטא דכתיב גבי כ״מ. ומתוך ז״ל משמע שכתוב בספרים נאמר כאן יחטא ונאמר בשנים עמני אם ישנו בשנים בשנים להלן יחטא. ואפרי אם ישנו בספרים אינה ג"ש ממש הרווייה בייכי למעוטים הרווייה אל גלוי מלתא בשנים להות. אלא גלוי מלתא בשנים למא דהכת. האי בכלמא דיחטא דהכת. האי קרבן על בשנים (ואי) [ומי] מחיב קרבן על בשני לבשר על הרכה. אין בייכי לבשר על הרכה. אין בייכי בלהם. (צולא) [אלמא] אורחא ארין אחוותכם בשורה היא אפרי ארקו אחוות בשנים בשנים בשנים בשנים בלתא דקרא מכומ העידיים להם. (צולא) [אלמא] אורחא אפרי ארעה. ואע"ג דלא דמי השהאמורים המסינו אוצרותיה בסודה מובה הייתה דאמרינן בסודרים המסינו אוצרותיה מכודים המחים במודלי בתיהם ובמקום שבתולם בכוחלי בתיהם ובמקום להלן יחטא. ואפי אם ישנו שהאמורים הטמינו אוצרותיהם בתיהם ובמקום המטמון הביא הקב"ה צרעת כדי שיסתרו הכותלים וימצא המטמון: ונגעי אונסין לא מטמו והתניא וכו' עד תאמר

עבדום אני נוסן לכם. שהשררות עבדות היא לו לאדם לפי שמוטל עליו עול רבים: אשר. כמו אשרי: לריך אחה לומר מהו הדיוע. בחמיה. כלומר אם המלך שאין לבו כפוף מרגיש ומביא קרבן על שגגמו כ״ש

סדורה בפיכם מסכמא פלוני ופלוני: **איעסריסו פורסא.** כלומר יש לכם עושר ואין לכם לטרוח אחר מזונות ויש לכם פנאי לעסוק תדיר

בתורה: אמרו לו אין דובנן. לכל חד וחד מינן קטינא דארעא ומתזנינן

מינה ברווחא: קרי עלייהו אשריהם ללדיקים שמגיע אליהם כמעשה

עין משפם גר מצוה

א [מיי" פי"ב מהלי איסורי ביאה הלי יח טוש"ע אה"ע סי" ד סעי" ב]: ש ב מיי פ"א מהלי ח"ח הלכה ה ופ"א מהלי תשובה הלכה ה סמג עשין יב טוש"ע י"ד סי" רמו סעיף

רבינו חננאל יכולי עלמא מיהת הני קראי.

פירוש הכתובין בפרשת שלח לך וכי תשגו וגו׳ בעבודת פירוש הכתובין בפרשת שלה לך וכי תשנו וגר צעבודת אמר רבא ואיתיכא ר' יהושע בן לוי ואמרי לה כדי כלא תכן לוי ואמרי לה כדי כלא תכן תשבו ולא תשפו את כל המצות תשבו ולא תשפש את כל המצות בעבודת כוכבים התם תניא בעבודת כוכבים התם תניא בעבודת כוכבים כופר בעשרת בעבודת חולב אומר המדר בעבודת היא לא משה הדברות תיל אשר דבר ה' אל משה לולהן והוא אומר דיבר אלהים. הדברות תיל אשר צוה ה' אליכם מנין אף במה שנצטווה משה שוצטוו הנביאים ת"ל מן היום שוצטוו הנביאים ת"ל מן היום שוצטוו הצובות היל אף במה שוצטוו הצובות היל ולו אול שוצטוו הצובות היל ולו לאף המקום לצוות האבות. שוצמו המקום לצוות האבות. שוצמו (מנין) (מניד) הכתוב שכל (מנין) (מניד) הכתוב שכל (מנין) [מגיד] הכתוב שכל המודה בעבודת כוכבים כופר הדברות. בעשרת בעשרת הדברות. ובמה שנצטווה משה ובמה שנצטוו שנצטווה משה ובמה שנצטוו הבנהי.

[זבר רבי] תנא את כל אשר בוצה אליכם ביד משה וכתיב אילים ביד משה וכתיב להיא בדבר הי אל משה. איוו הקב"א וצוה לי דבר הי אל משה איוו הקב"א וצוה על ידי משה הוי בתוצ לא ידי משה ואי ע"ב) למן היום אשר צוה הי שמעאל תנא (שיין לדף ה הי שמעאל תנא (שיין לדף ה הי הלא איוו היא מצוה שהיא עשרת החלה היוו אומר זו מצמר תחלה היו אומר זו מצחר וכבים. פירוש החלת עשרת הדברות, ודורי אומר זה אומר ואלאן מהוורתא וידא אחרים קדמי, הא. דה הדברן (ברשימן) מעיקרא: ואסיק (אלא) מהוורתא (חדא הידוש ב"דה שבמקרא, פריש ב"דה שבמקרא. פרי עשרה בשנמקרא שבמקרא. פרי עשה בשומס שבמקרא. פרי עשה בשומס שבמקרא. פרי עשה בשומס בחוץ, כאשר מפורש בסרק ביודה לא תעשה בשומס שהבון מראשה מפורש בסרק ביודה לא תעשה בחוץ. ארש מפורש בסרק הייצור הטומא מפורש בסרק הייצור הטומא מהוומא מהוב מהוב הייצור הטומא המי ברינות בידי הייצור ביודי בידינה בידי הייצור הייצור מה ברוני בייצור בידינה :הנביאים ובמה שנצטוו האבות יליתא בקבועה וכל מה דליתיה בקבועה לא מחייבי ביה צבור דאין צבור עני. ותו דנפש כתיב בהו. ואין שום אדם מביא אשם תלוי על עשה ועל לא תעשה שבמקדש אבל בית דין חייבין על עשה ועל לא תעשה שבנדה על עשה ועל לא תעשה שבנדה

שהדיוטות מרגישין שלבם כפופים: **מהו על זדונו.** בתמיה. כלומר אם על שגגתו מרגיש כ"ש שמרגיש על זדונו וחוזר בתשובה: שאני הכא דשני קרא בדבוריה. דבאידך כתיב אם כל עדת שראל ישגו () אם הכהן המשיח () אם נפש () והכא כתיב אשר נשיא יחטא ודאי אשרי משמע: אשריהם ללדיקים. כלומר אשרי הלדיקים שמגיע אליהם כמעשה הרשעים שבעולם הבא בעולם הזה כלותר שתגיע אליהם לרות ללדיקים בעולם הזה כדרך דהכא לא כתיב אשר דמשמע אוי להם לרשעים שמגיע אליהם טובות בעולם הזה כדרך שמגיע טובות ללדיקים בעולם הבא דרעה היא לרשעים כדכתיב ומשלם לשונחיו חל פניו וגו' (דברים ז): לדיקים אי אכלי פרי עלמי מי סני להו. מי שנאוי הוא להם וכלומר כלום רע להםן ללדיקים שאוכלים שני עולמות שיש להם מוצה בעוה"ז ובעוה"ד : אלא אמר כבא חשריהם ללדיקים שמגיע להם. טובות כמעשה הרשעים שבעוה"ז שיש להם טובה כדכתיב ומשלם לשונאיו דכך מגיע ללדיקים בעוה"ז אשריהם שיש להם טובה בעולם הזה ולעוה"ב: ואוי להם לרשעים שמגיע להם. לרות כמעשה הלדיקים שבעולם הזה ודמשמע שבאים עליהם לרות כמו שבאים על הלדיקים בעוה"ז] דהקב"ה עושה כדי לגבות [חובם] מהלדיקים בעוה"ז כדי שיהא להם שכר טוב בעוה"ב דכך מלינו לרות לרשעים בעוה"ו אוי להם שאין להם טובה לא דנוולם הזה ולא בעולם הבא: אוקימחון

עָבדות אני נותן לכם שנאמר יוידברו אליו מסכתה פנו. כלומר יש לכם מסכתה

לאמר אם היום תהיה עבד לעם הזה: ת"ר אשרי הדור באשר נשיא יחמא 6 אמר ריב"ז אשרי הדור שהנשיא שלו מביא קרבן על שגגתו אם נשיא שלו מביא קרבן צריך אתה לומר מהו הדיום ואם על שגגתו מביא קרבן צריך אתה לומר מהו זדונו מתקיף לה רבא בריה דרבה אלא מעתה דכתי' ואת אשר חמא מן הקדש ישלם ובירבעם בן נבט דכתיב ביה אשר חמא ואשר החמיא הכי נמי דאשרי הדור הוא שאני הכא דשני קרא בדבוריה דרש רב נחמן בר רב חסדא מאי דכתיב זיש הבל אשר נעשה על הארץ וגו' אשריהם לצדיקים שמגיע אליהם כמעשה הרשעים של עולם הבא בעולם הזה אוי להם לרשעים שמגיע אליהם כמעשה הצדיקים של עולם הבא בעולם הזה אמר רבא אמו צדיקי אי אכלי תרי עלמי מי סני להו אלא אמר רבא אשריהם לצדיקים שמגיע אליהם כמעשה הרשעים של עולם הזה בעולם הזה אוי להם לרשעים שמגיע אליהם כמעשה הצדיקים של עולם הזה בעולם הזה רב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע אתו לקמיה דרבא אמר להו אוקימתון מסכתא פלן ומסכתא פלן אמרו ליה אין איעתריתו פורתא אמרו ליה אין דזבנן קטינא דארעא קרי עלייהו אשריהם לצדיקים

שמגיע אליהם כמעשה הרשעים שבעולם הזה בעולם הזה סאמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן מאי דכתיב ∙כי ישרים דרכי ה' וצדיקים ילכו בם ופושעים יכשלו בם משל לשני בני אדם שצלו פסחיהם אחד אכלו לשום מצוה ואחד אכלו לשום אכילה גסה זה שאכלו לשום מצוה צדיקים ילכו בם זה שאכלו לשום אכילה גםה ופושעים יכשלו בם א"ל ריש לקיש רשע קרית ליה נהי דלא עביד מצוה מן המובחר פסח מי לא קאכיל אלא משל לשני בני אדם זה אשתו ואחותו קרית ליה נהי דלא עביד מצוה מן המובחר פסח מי לא קאביל איא משל לבנ חום זו, משנה לו אשתו עמו בבית וזה אשתו ואחותו זה שנזרמנה לו אשתו צדיקים ילכו בם וזה שנזרמנה לו אחותו ופושעים יכשלו בם מי דמי אגן קאמריגן חדא דרך והכא שני דרכים אלא משל ללום ושתי בנותיו הן שנתכוונו לשם מצוה צדיקים ילכו בם הוא שנתכוון לשם עבירה דרכים אלא משל ללום ושתי בנותיו הן שנתכוונו לשם מצוה צדיקים ילכו בם הוא שנתכוון לשם עבירה ופושעים יכשלו בם ודלמא הוא נמי לשם מצוה הוא מכוין א"ר יוחנן כל הפסוק הזה לשם עבירה נאמר יושא לום *ותשא אשת אדניו את עיניה את עיניו יויאמר שמשון [וגו'] אותה קח לי כי היא ישרה בעיני וירא ייוירא אותה שכם בן חמור את כל ככר הירדן ייכי בעד אשה זונה עד ככר לחם כי כלה משקה ביאלכה אחרי מאהבי נותני לחמי ומימי צמרי ופשתי שמני ושקויי והא מינם אנים תנא משום רבי יוםי בר רבי חוני למה נקוד על וי"ו שבקומה של בכירה לומר לך שבשכבה לא ידע אבל בקומה ידע ומאי ה"ל למעבד מאי דהוה הוה נפקא מינה דלפניא אחרינא לא איבעי ליה למישתי דרש 4 רבה מאי דכתיב יאח נפשע מקרית עוז ומדינים כבריח ארמון אח נפשע מקרית עוז זה לומ שפירש מאברהם ומדינים כבריח ארמון שהמיל מדינים בין ישראל לעמון שנאמר 1 בא עמוני ומואבי בקהל ה' סדרש רבא ואיתימא ר' יצחק מאי דכתיב לתאוה יבקש נפרד (ו)בכל תושיה ובלא יבא עמוני ומואבי יתגלע לתאוה יבקש נפרד זה לום שנפרד מאברהם (ו)בכל תושיה יתגלע שנתגלה קלונו בבתי כנסיות ובבתי מדרשות סאדתנן עמוני ומואבי אסורין איסור עולם סואמר עולא תמר זנתה וזימרי זינה תמר זנתה יצאו ממנה מלכים ונביאים זימרי זינה נפלו כמה רבבות מישראל "אמר רב נחמן בר יצחק גדולה עבירה לשמה ממצוה שלא לשמה שנאמר ⁴תבורך מנשים יעל אשת חבר הקיני מנשים באחל תבורך מאן יס נינהו נשים באחל שרה רבקה רחל ולאה איני שוהאמר רב יהודה אמר רב ילעולם יעסוק אדם בתורה ובמצות אפילו שלא לשמה שמתוך שלא לשמה בא לשמה אימא כמצוה שלא לשמה יאמר רבי יוחנו שבע בעילות שלא לשמה שבונון שלא לשמה בא לשבור איכא למצחה שלא לשבור לאבור היא מעבירה אמר רבי בעל אותו רשע באותה שעה שנאמר ½בין רגליה כרע נפל שכב וגו' והא קא מיתהניא מעבירה אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחאי אפילו פובתם של רשעים רעה היא אצל צדיקים סאמר רב יהודה אמר רב לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצות אפילו שלא לשמה שמתוך שלא לשמה בא לשמה שבשכר רב לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצות אפילו שלא לשמה שמתוך שלא לשמה בא לשמה שבשכר מ"ב קרבנות שהקריב בלק הרשע זכה ויצתה ממנו רות דאמר רבי יוםי ברבי חנינא סרות בת בנו של עגלון בן בנו של בלק מלך מואב שא"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן מנין שאין הקב"ה מקפח אפילו שכך שיחה נאה מהכא דאילו בכירה דקרייה מואב אמר ליה רחמנא למשה ¹³אל תצר את מואב ואל תתגר בם מלחמה מלחמה

אינו כא אלא נפלן חטא שראי ברבו של בכירה דקרייה מואב אמר ליה רחמנא לכ בקבוע, אקשינן אי הכי עולה ורדר נכי דהא כריב והיה כי יאשם לאחת מאלה ונג כלומר יכולין אנו ללמוד מיאשם דכתיב גבי עולה ויורד דלהכי אתא לומר לך דאתי אשם תלוי שלא יאשם לאחת מאלה וגר כלומר יכולין אנו ללמוד כימאש דכתיב בכי עולה יוויד דלהכי אתא לומר לך דאתי אשם תלוי שלא בקבוע. ודחינן דנין אשם הוא יונין אשם מיאשם. ודחינן האי סברא מאי נפקא מינה כלומר אין חפרש למדרש בין יאשם לאשם ודה את בקבוע. ודחינן דנין אשם הדרה בהדן ובה הכהן ובה הכהן ובה הכהן והיא ביבה ובכה מקומות זולחו יביש כשפאל ושב הבהן ובה הכהן אשם בחדיא. דכתיב בי טומאת מקדש וקדשיו והוא ידע ואשם. אלא ?) אמר דכ פפא דנין אשבות הי מאשם נמצות ה'. פי" גבי צבור מיכי אתה מכל צורה 'וכתיב מה כי בשם חלוי. ואקשינן לרב בפסג נגמר ראשם נשיאות עון, פי גבי עולה ויורד מתיב אם לא יגיד ונשא עונו ןובאשם תלוי מחיב לא תעשינה. פי מפסג נגמר האשם מצות אשר לא תעשעינה. פאשם מצות אשר לא תעשינה. פי מלחינו במוכים בל הלוי הלוי בל היבי בי בי עולה ויורד מתיב אם לא יגיד ונשא עונו ןובאשם תלוי מחיב לא תעשינה. פי מלחינו למתיב במבול הלוי וליביון ששם מצות משר לא תעשינה. פי מקרונים בשב מלח הלוי ואל יוכיחו שמינת קול וומאת מקדש לאל מתיכ בהו כל הני. ?) ובתחלת פרץ אידות מקום של זבחים (וף מה) ילפינן דאין מביאין אשם תלוי על טומאת מקדש וקדשיו מגורה שוה: מתנ" אין חייבין. פי ב"ד (ומשית) על שמיעת הקול. פירוש אם הורו בהיתירה. ועל ביטוי שפתים ועל טומאת מקדש וקדשיו. פי דאין צבור בעולה (ומשית) על שמיעת הקול. פירוש אם הורו בהיתירה. ועל ביטוי שפתים ועל טומאת מקדש וקדשיו. פי דאין צבור בעולה (ומשית) על שמיעת הקול. פירוש אם הורו בהיתירה. ועל ביטוי שפתים ועל טומאת מקדש וקדשיו. פי דאין צבור בעולה

הרשט נדיקים שמגיע תניהם כמעשה הרשעים שבעוה"ו. דאכלי לדיקים תרי עלמי: לשם אכילה גמה. שלא לשום מלוה אלא נתכוין לאוכלו לשם קנוח סעודה: מי דמי אטן קאמריטן חד דרך. דוה ילך בה זוה יכשל בה: והכא שני דרכים. דלוה נזדמנה לו אשמו ולוה נודמנה לו אחותו: נפשע. נמרד שמרד בו שפירש ממנו: **מקרים עוו**. עוז כמו עז אברהם כדכתיב אל לור חולבתם (ישעיה נא): שהטיל מדינים. בינו ובין בני ישראל כבריחים שנועלים שהחיצונים אינם יכולין ליכנס לפנים וכך אין עמוני ומואבי יכולין להתערב בישראל דכתיב ^a לא יבא עמוני ומואבי: נפאום. של עבורי יבא עמוני ומואבי: נפאום. של עבירה יבא נוט. דכחיב ביה שי ויפרדו אש מעל אחיו: יהגלע. כמו לפני התגלע (משלי יו) לשון גלוי: סמר זנסה. ונתכוונה לשום מלוה כדי להעמיד זרע מן הלדיקים כדכתיב ^{פ)} כי ראתה כי גדל שלה: זמרי זינה. ונתכוון ראתה כי גדל שלה: לשם עבירה: מדקאמר גדולה עבירה לשמה ממצוה שלא לשמה מכלל דמצוה שלא לשמה גריעותא הוא והא אמר רב יהודה וכו': אלא אימא גדולה עבירה לשמה. כלומר לשום מלוה כמלוה שלא

לשמה: בין רגליה כרע נפל שכב בין

רגליה כרע נפל בחשר כרע שם נפל שדוד.

הרי שבעה: נתכוונה לשם מלוה כדי

להתיש כחו ותהא יכולה להורגו: מ"ב

הרבנות. ג"פ ז' מזבחות פר ואיל במזבח:

יצחה ממנו רות. שיצח ממנה דוד שריוה

להקב"ה בשירות ובתשבחות וברכות

ז: ב"ב יד:): דהרייה מוחב. משמע מחבי:

תּוּשְיָּה יִתְגַּלְּע: משלי יח א 16. תְּבֹרָךְ מִנְּשִׁים יְעֵל אַשֶּׁת חֶבֶּר הַקִּינִי מִנְּשִׁים בְּאֹהֶל תְּבֹרְךְ:

תוספות הרא"ש

ואחר אכלו אכילה גסה. פרש"י ז'ל (לשם אכילה גסה) שלא נתכוון לאכלו לשם מצוה אלא נתכוון לאכלו לשם מצוה (לשם אכילה גסה). נפירושו אינו (ישם אכי יות גטוו). דב דדשו אינו מובז דבמאי פשע אי במה שאכל בקנוח סעודה זו היא עיקר מצותו שיהא נאכל על השבע. ועוד מאי

היים לאל תצר את מואב ואל תתגר בם מלחמה מלחמה שבע כיים שהאכילה גסה אם הוא שבע כיים שהאכילה גסה אם הוא היא לו העבע היים שהאכילה גס היא לו היא לו להוכי לשם אכילה גסה. היא לו הוא לו להוכי לשם אכילה גסה. ואם הוא תאב לאכלו ואכל שלא לשם מצוה אלא ניאה לפרש כפשוטו שאכלו לאחר שהיה שבע ואם הוא תאב לאכלו ואכל שלא לשם מצוה לימא ואחד אכלו שלא לשם מצוה. אלא נראה לפרש כפשוטו שאכלו לאחר שהיה שבע כ"כ שאינו נהנה כלל מאותה אכילה אניים שדרכו להיות נאכל על השובע היינו משום דכתיב למשחה כדרך שהמלכים אוכלים שטברצין התפניקן הטופים בקינוח טעודה לפי שכבר שבעו משאר מאכלים ונפשם קצה בהם אלא שנהגים כמאכלים הטובים באחרונה. אבל אין לאכול קדשים אחר השבע כ"כ שאין נפשם נהנה מהם שאין זה למשחה. ומ"מ פריך שפיר נהי דלא קא צביד מצות קו שהו או הוא דאמרינן האוכל אכילה נסה ביוח"כ פטור מצות מן המוכה מה אם לא אכילה נסה ביוח"כ פטור אלמא דלא מקריא אכילה כלל היינו כשהוא שבע כ"כ שמאכל כואב לו מרוב שבעו: "האוה בקש נפרד זה לוט שנפרד מאברהם. אע"פ שלא נפרד עם דו אבלוך שהיה תאב להפרידו אע"פ שלא נפרד עד אש מכל ואברה ביון שמריבה זו באה מזמה הרועים ה"ל למדות שלא יירבו עוד ללמדך שהיה האב להפרידו כיון שפתה לו אברה מיד נפר ביו נחתוך זה נהלה לקלונ ששם נשאר צאל ברבה לו אב הקלה זו ע"ר. הריד ו"נו שהלה ליכון שהם הל בינילות האמהות להנאתן הלכך עבירה לשמה מעבעלה יעל למיסרא לא להנאתה שלא לשמה:

אובר הרוב שהנשיא שלו מביא קרבן על שננתו. שנתן לג להפיח פלה על שננתו, קל וחומר שמתחרט על זדוומיו (ייקוא ב ב.)
אשרי הדור שהנשיא שלו מביא קרבן על שננתו. שנתן לג להפיח פקר. דכה דרך, דמה דרך הולך חחד ונכשל מחד ותיקוא שני ררכים.
שמרום וחחות, דלה מדמנה לו אשתו ולה אחות (שם). כל הפסוק הזה לשם עבירה נאמר. ולכך אי אסה יכול לדונו לכף זכות (שם). זה
דוב שפריש מאברהם. את משעו הי לוע שנקלה את למדכה כדמית נכראשית יג) כי אמים אחים אחים למים עם זה אכי הכיה ביה של מדי של מדי מוך להיום עם זה להיים עם והיה אכיה ביה עם משלים להיום להיים להיום ימגלע, כמו (משלי יז) ולפני התגלע הריב נטוש, שהוא לשון גילוי, דגרסינן במסכת סנהדרין (ו:) קודם שנגלה לך הריב (נויר שש). תבור דינחה. ותסוונה לשם מלוה, כדי להעמיד זרע כדכתיב (בראשית לת) כי ראתה כי גדל שלה, וזבורי זינה. ותסוון לשם עבירה (נויר שש). יצאו משנה

ותעמד, וג' פעמים י"ד טולין מ"ב, וקרצטומיו של בלק הוו שלא לשם מצוה (שם), ובה ויצרתה פופנו רות. שילא ממנה דוד שריוה להקב"ה בשירות ובמשבחות (שם) או: שילאו ממנה דוד ושלמה שהרבו להקריב קרצטות (סוסה מה). דקרייה בואב. לשון פריצות, שהוא מאפיה (ב"ק דות).

טנ., ג) (נמיר טנ. מימח רבא), ד) מיר כג:, ה) שם יבמות עו:, ו) מיר כג:, 1) (נזיר כג: ע"ש], ה) [סנהדרין קה: ע"ש], ע) פסחים כ: מזיר כג: סוטה ע ען ען, כאל כני מו. סנסדרין קה: ערכין טו:, י) וַיִּבמות קג. מיר כג:], כֹּן (צֹ״ל גופא אמר רב יהודה כו׳ וכ״ל במירן, (זיר כג: ע"ש סוטה מז. ע"ש סנהדרין קה: ע"שן, מ) ב"ק לח: מיר נ:, נ) [ויקרא ד], מ) [דברים כג], ע) [בראשית יג], פ) [בראשית לת],

תורה אור השלם

1. וְיַדְבְּרוּ אַלְיו לַאמר אָם היוֹם תִּהְיָה עָבָד לְעם הוֶה וַעַבְּרְתְם

מלכים א יב ז 2. אֲשֶׁר נְשִׂיא יֶחֲטָא וְעֲשָׂה אַחַת מָבָּל מִצְוֹת יְיָ אֱלֹהִיוֹ אֲשֶׁר לא תַעָשֶׁינָה בִּשְׁנָגָה וְאֲשָׁם:

תששינה בשנגה ואשם: 1. ואת אשר חטא מן הקרש ישלם ואת המשתו יוסף עליו ונתן אחו לבחן והבתן יכבר עליו באיל לבחן והבתן יכבר עליו באיל לבחן והבתן יכבר עליו באיל היוסן את ישראל בגלל חטאות ין רבעם אשר דיטף אשר היוטיא את ישראל. מלכים א יד טו את ישראל. אָת יְשְרָאל: מלכים איד טו ב. יָש הָבֶל אָשר גְעָשׁה גע הָאָרץ אַשר געשׁה על הָאָרץ אַשר מָגִיע אַלַהָּה בַּמְעָשׁה הָבְּיקִים הַשְׁר בְּמָעָשׁה הַצְּדִיקִים וְיִשׁ רְשִׁעִים שָמִגיע אַלָהָם בְּמֵעָשׁה הַצִּדִיקִים אָמָנִיע אָלַהָם בְּמֵעָשׁה הַצִּדִיקִים אָמָנִיע אָלַהָם בְּמֵעָשׁה הַצִּדִיקִים אָמָנִיע אָלַהָם בְּמֵעָשׁה הַצְּדִיקִים אָמָנִיתְנִי שְׁגָּם וְה הָבְּלֹ: קְהַלֹת ח יד מִי חָבֶם וְיָבַן אֵלֶה נְבוֹן וְיִדְעַם כִּי
 מִי חָבְם וְיָבַן אֵלֶה נְבוֹן וְיִדְעַם כִּי
 יַשְׁרִים דְּרְבֵי יִי וְצִדְּקִים יַלְכוּ בָם יְשֶׁרִים דַּרְכֵי יְיְ וְצַדְּקִים יַלְכוּ כִּי וּפְשְׁעִים דַּרְכֵי יְיְ וְצַדְּקִים יַלְכוּ כָּם וּפִשְׁעִים יִבְּשְׁלוּ בָם: הושע יד י תושים ליינים אומים ליינים מושע יד י בּקְבָּם בְּקְּלֵּוֹ בְּם. 1. וַיִּשָּׂא לוֹט אֵת עֵינֵיו וַיֵּרָא אֵת כַּל בְּבֵּר הַיִּרְדַּן בִּי כֻלְּה מִשְׁקֵה לְּפְּנֵי שָׁחַת יִיִּ אֶת סְדֹם וְאֶת אֲמֹרָה בְּגַן יִיִּ בְּאֶרֶץ מִצְרִים בַּאֲכָה צֹעֵר:

בראשית יג י וְיְהִי אַחַר הַדְּבָרִים הָאַלֶּה וַתִּשְּׂא. אַשֶּׁת אֲדֹנְיו אֶת עֵינֶיהְ אֶל יוֹפַף

אַשת אַדנין אַת ציניה אָד יוסן נראמנר שבבה עמיי בראשית לט ז פ. ויאמר לו אביו ואמו האין בבנות אחיר ובכל עמי אשה כי אַתה הולך לקתח אשה מפלשתים הילים ויאמר שמשון אל אביו אותה קח לי כי היא ישרה בעיני. אותה קח לי כי היא ישרה בעיני.

רְשִׁקּוּיִי: 13. אָח נִפְשָׁע מִקּרִיַת עוֹ וּמִדְיָנֵים ירייי ירייוי: משלי יח יט בְּבְרִיחַ אַרְמוֹן: משלי יח ינ 14. לא יָבא עמוני וּמוֹאָבִי בִּקְהַלֹּ יְ גַם דּוֹר עֲשִּׁירִי לֹא יָבֹא לְהֶם בַּקְהַלֹּ יְיָ עַד עוֹלְם: דברים כג ד וְיֵעֵּה שִּיקְטּה. 15. לְתַאֲוָה יְבַקֵּשׁ נִפְּרֶד ְבְּכָּל

11. בין רגיקיה ברע נפל שקב בין רגליה ברע נופל באשר ברע שם נפל שדורד: שופטים ה כו 18. היאמר זין אלי אל הצר את מואב ואל תתנר בם מלחמה כי לא אָתן לך מארצו יִרשָׁה כי לבני לוט הָתָתִי אָת עַר יִיִרשָׁה: דברים ב ט

הוא דלא הא צעורי צערינהו ואילו צעירה דקרייה בן עמי א"ל יאל תאורם ואל תתגר

בם כלל 'אפילו צעורי לא שא"ר חייא בר

אבין א"ר יהושע בן קרחה לעולם יקדים אדם לדבר מצוה, שבשכר לילה אחת

שקדמה בכירה לצעירה זכתה וקדמתה ארבע דורות למלכות O תנו רבנן 2 מעם הארץ פרט למשיח מעם הארץ פרט לנשיא

והלא כבר יצאו משיח לידון בפר נשיא לידון בשעיר שיכול משיח על העלם דבר

עם שנגת מעשה מביא פר על שנגת מעשה

לחודיה מביא כשבה ושעירה ת"ל מעם הארץ פרט למשיח מעם הארץ פרט לנשיא

תינח משיח אלא נשיא בשגגת מעשה הוא

דמייתי אמר רב זביד משמיה דרבא הכא

במאי עסקינן כגון שאכל כזית חלב כשהוא

הדיום ונתמנה ואח"כ נודע לו סלקא דעתך

אמינא נייתי כשבה או שעירה קמ"ל הניחא

לר"ש דאזל בתר ידיעה אלא לרבנן דאזלו

בתר חמאה מאי איכא למימר אלא אמר רב

זביד משמיה דרבא הכא במאי עסקינן "כגון

שאכל חצי כזית חלב כשהוא הדיום ונתמנה

והשלימו ואח"כ נודע לו סלקא דעתך אמינא

נצטרף ונייתי כשבה או שעירה קמ"ל בעא

מיניה רבא מרב נחמן נשיאות מהו שתפסיק

היכי דמי כגון שאכל חצי כזית חלב כשהוא

הדיום ונתמנה ועבר והשלימו התם הוא

דלא מצמרף דאכליה פלגא כשהוא הדיום

ופלגא כשהוא נשיא אבל הכא דאידי ואידי

כשהוא הדיום אכליה מצטרף או דלמא לא

שנא מאי תפשום ליה מהא י דאמר עולא

א"ר יוחנן יאכל חלב והפריש קרבן והמיר וחזר בו הואיל ונדחה ידחה הכי השתא

מומר ילאו בר אתויי קרבן הוא האי בר אתויי קרבן הוא בעא מיניה רבי זירא מרב ששת אכל ספק חלב כשהוא הדיום ונתמנה

ונודע לו על ספקו מהו אליבא דרבנן דאזלי

בתר חמאה לא תבעי לך ידמייתי אשם תלוי אלא כי תבעי לך אליבא דרבי שמעון

מראשתני לוראי אשתני לספק או דלמא כי אשתני לודאי דאשתני קרבן דידיה אבל

הכא דלא אשתני קרבן דידיה אימא לייתי

אשם תלוי תיקו סית"ר מעם הארץ יפרט למומר סיר"ש בר יוםי אומר משום ר"ש גאשר לא תעשינה בשגגה ואשם סהשב בידיעתו מביא קרבן על

שגגתו לא שב בידיעתו אינו מביא קרבן על שגגתו מאי בינייהו א"ר המנונא מומר לאכול חלב ומביא קרבן על הדם איכא בינייהו מ"ָם כיון דמומר לאָכול חלב לדם נמי מומר הוי וִמ"ם ילדם מיהא שב בידיעתו הוא והא רבא אמר דכולי עלמא מומר לאכול חלב לא הוי מומר לדם אלא הכא באוכל נבלה לתאבון ונתחלף לו בשומן ואכלו קמיפלגי מר סבר יכיון דלתאבון אכיל במזיד מומר הוא ומ"ם כיון דאילו אשכח דהיתרא לא אכל דאיסורא לאו מומר הוא תגו רבגן "אכל חלב זהו מומר ואיזהו מומר אכל נבילות

ומריפות שקצים ורמשים ושתה יין נסך ©רבי יהודה אומר אף הלובש כלאים אמר מר אכל חלב זהו מומר ואיזהו מומר אוכל נבילות כו' מאי קאמר אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחגן ה"ק יאכל חלב לתאבון

הרי זה מומר ילהכעים הרי זה שצדוקי ואיזהו מומר דבסתמו צדוקי הוי אומר אוכל שבילה ומריפה שקצים ורמשים ושתה יין נסך רבי יוסי ברבי יהודה אומר ־אף הלובש כלאים מאי בינייהו איכא בינייהו כלאים

דרבנן מר סבר מדאורייתא הוי מומר דרבנן לא הוי מומר ומר סבר כלאים כיון דמפרסם אסוריה אפי' בדרבנן

הוי מומר ספליגי בה רב אחא ורבינא חד אמר לתאבון מומר להכעים צדוקי וחד אמר להכעים נמי מומר אלא איזהו צדוקי לכל העובד עבודת כוכבים מיתיבי אכל פרעוש אחד או יתוש אחד ה"ז מומר והא הכא דלהכעים

הוא וקא קרי ליה מומר התם דאמר אמעום מעם דאיסורא: ואיזהו נשיא זה מלך כו': • תנו רבנן נשיא יכול

נשיא שבם כנחשון בן עמינדב ת"ל "מכל מצות ה' אלהיו ולהלן הוא אומר ולמען ילמד ליראה את ה' אלהיו

.87

יב ד מיי׳ שם הלכה ז: יג ה מיי׳ פט"ו שם הלכה י: יד ו ז ח מיי׳ שם פ"ג הלכה ז ופרק ג מהל' מעשה קרבנות הל' ד: בו ט י ב ל מיי׳ פ"ד מהל' רולם הלכה י סמג לארן קסג טוש"ע ח"מ סי' תכה סעיף ה וטור שו"ע יו"ד סי' קנח סעיף ב:

תורה אור השלם

ו, וְבֶּרבַתְ מוֹל בְּנֵי עִמוֹן אַל תְּצָרבַ וְאל תֹתְגר בָם כֵּי לֹא אָתן מאָרץ בְּנִי עמוֹן לְּהְ יִדְשֹׁה כִּי לְנַנִי לוֹט בְּתַתְיהָ יְדְשֹׁה.
 ראם נַפְשׁ אַתת תַחָטָא בשְנָהַה מעם הָאַרץ בַּעשׁתָה אַתה ממְצוֹת יו אַשׁר לֹא תַעְשִׁינָה וְאַשֹּׁהַ ייכוּא דַ בּוֹי

ייף של ייף אין ריף אין אין אין אין די כו אַשְּר נְשִׁיא יְחַטְאַ וְעֲשָׁה אַחַת גַּקָל מְצְוֹת יָיְ אַלְהִיוֹ אֲשָׁר לֹא תַעַשְׁינְה בַּשְׁגְנִה וְאָשִׁם:

ייץ-איי בּשְנְגָּהָ הְּשָׁבֵּה:
ייקרא ד כב
רַ הְּיִהְיתָה עִמוּ וְקָנֵךְא בוּ כְּלֹ יְמֵי חִיִּיוּ
רְ הַתְּיִרְה עִמוּ וְקָרָא בוּ כְּלֹ יְמֵי חִיִּיוּ
רְמִען יִלְמֵד לִיְרְאָה אָת יְיָ אֶלהְיִּוּ
רְשְׁמֵר אָת כְּל דְּכָרִי הַתוֹרְה הַזֹּאת
רְאָת כְל דְּכַרִי הַתוֹרְה הַזֹּאת
רְאָת הָחָקִים דָאַלָּה לָעֲשׂתָם:

מוסף רש"י

הואיל וגדחה. המרכו כשהמיר הואיל וערותה. הקרכן כשהמיר דמו, דאין מקבלין קרכן מן המומרים כדמניא מעם הארן פרט למומר (סנהדרין מד.). מעם הארץ. מעם ולא כל עם, וגבי חטאת כתיב שבא על השוגג (חולין ה:). פרם למומר. לאינו במביא קרבן על שגגמו לאין אישונת (ווויר). איש בי הכוחבר. מכמיל קרכן על טגנח לקון בי בי תקשיבה בשבה השבה השבה השבה לפי חלים למד אשר מעשיבה לא החדב לפי חלים לו מעשיבה לא סיים יודע שהוא לאוויר של לאוויר של מעשיבה לא סיים יודע שהוא לאוויר על לעשה מחדב מדייעדו. המושם איש בי מדייעדו. המושם אל מסיים ועד מושל מעור ובחים, אם מחלה ולאון עובר לאם היים יודע שהוא מעבירה זו חוודין זה: חובר אם מחל לבל היו מבן ועובר להוא מושב לאון מוצר להיו מושב מחל מעבירה און חוודין זה: להואבה, יודע שהוא לשני מושל לאוויר מושביר לאוויר מושב לאוויר משבר לאוויר מושב לאוויר מושבר לאוויר מושב לאוויר משבר לאוויר מושב לאוויר משבר לאוויר מושב לאוויר משבר לאוויר מושב לאוויר משבר לאוויר לא

רבינו חנגאל

ויורד וה״ה למשיח ונשיא כיוצא בהן דברי ר' יוסי הגלילי. רבי עקיבא אומר נשיא חייב בכלן חוץ משמיעת הקול שהמלך לא מעיד משמיעת הקול שהמכך לא מעיד ולא מעידין לו. כדמפרש בסנהדרין. וטעמיה דר' עקיבא במשיח מפרש במתניתא: מאי טעמא דר' יוסי הגלילי. פירוש בנשיא. אמר רב המנוגא אמר קרא גבר שמיעת קול ובטוי שפתים גבי שמיעת קול ובטוי שפתים וכומאת מקדש וקדשיו. והיה כי טומאת מאלה. כל שישנו באחת כלומר דמצודה על כל אחת האות בשמיעה באחת להוד הציוב בשמיעה הקול אינו בשמיעה הקול אינו בשמיעה אנים שאות העים אינו בשמיעה הקול אינו בשמיעה אנים שאות אנים שאינו החודים בכולן מהכא. דתרי יומיה אומר אלא טעמא דרי יומיה אומר לא תשיג ידר. מי שמיה אומר לא תשיג ידר. מי שבאין לידי עמרות נשיאיה אומר עניות ועשירות בנשיא הוא אומר מכל מצורה.

(והשאר חסר חבל על דאבדיז)

תוספות הרא"ש (המשך)

שאין הגוף נהנה ודאי מין הוא. הרמ"ה ז"ל] י: רבי יהודה אומר הרמ"ה ד"לן שז רבי יותרה אינהו אף (על הכלאים) [הלובש כלאים] פרש"י ז"ל דארישא קאי ואמר אף הלובש כלאים כמו אוכל חלב. הלובש כלאים כמו אוכל חלב. והרמ"ה ז"ל פירש דאסיפא קאי . [דהלובש כלאים בסתמא הוי מין כיון דלית ביה הנאה טפי מבשאר

באה כלאים דרבנן כגון לבדים שהן. שוע ואינו טווי וארוג דמדאורייתא לא הוה כלאים עד שיהא שוע כל אחד לבד וטווי כל אחד לבד ונה דהיינו שזור כל אחד לבד ואח"כ אורגו יחד. כפר"ת ועיקר ©: ת"ר יכול נשיא שבט כנחשון בן עמינדב תי"ל מכל מצות ה' אלהיו ולהלן הוא אומר למען ילמד ליראה את ה' אלהיו. הך ברייתא מפרשה למתניתין דקתני איזהו נשיא זה מלך שנאמר מכל מצות ה' (אלהיו) שאין גביו אלא ה' אלהיו. דלא תימא ממשמעות קרא דריש קמ"ל דלא דטובא קראי כתיבי ה' אלהיו ה' אלהין אלהיכם ואחד מלך ואחד הדיוט במשמע. אלא מגזירה שוה דפרשת מלד קדריש:

קרבן דידיה דכשהוא הדיוט מביא כשבה או שעירה והשתא כי נתמנה יא ב מיי פט"ו מהלי שנגום הלכה משיח מביח פר ונשיח מביח שעיר: חבל הכח. כי נודע לו על ספק דנודע לו משנחמנה דספק חלב חכל: דלח חשסני קרבן דידיה. או גמיי שם שיב: בלי ח ודלח כריי דעל ספק מטאת קבועה בין כשהוא הדיוט ובין כשהוא נשיא מביא אשם תלוי מודה רבי שמעון דמייתי אשם

תלוי. תיקו: מעם הארץ. מביא קרבן ולא כל עם הארץ: פרט למומר [©]. שאין מקבלין מידו: אנא הכא באוכל נבילה מקבלין מידו: אנא הכא באוכל נבילה לחאבון. דכי אין לו בשר דהיתרא אוכל חלב ונבלה ונתחלף לו לזה חלב בשומן אכלו דסבור דשומן הוא קא מיפלגי ולכשנודע לו דחלב הוא רוצה להקריב קרבן ח"ק סבר כיון דלתאבון אכיל במזיד ימר הוא ואין מקבלין מידו ור״ש בר יוסי סבר כיון דבמזיד אי משכח היתרא לא אכיל איסורא שב מידיעתו קרינא ביה ולא מומר הוא ומקבלין מידו: התני אכל חלב שחוטה זה מומר והדר תני איזהו מומר מאי קאמר: ל**הרעים.** דאית ליה היתרא ואכיל איסורא: הרי זה לדוקי ש. ל ושחיטתו לעבודת כוכבים: אוכל נכילה ועריפה שקלים ורמשים ושתה יון נתך. הואיל והני אוכלין הוו דברים שהנפש קלה בהם ודאי להכעים הוא עושה וסתמו לי רע הוא: ר' יוסי בר רבי יהודה אומר אף הלובש כלאים. הרי זה מומר: מחי חיכח. בין ת"ק שלי ואם נותנת. מהי היכה. כין שיקו לחבר לרבי יוסי בר רבי יהודה כיון דאמר מ״ק אכל חלב הרי זה מומר מה לי אוכל חלב מה לי לובש כלאים אידי ואידי דאוריימא ואסור: מ״ק סבר כלאים דאוריימא דומיא דמלב הוי מומר דהיינו ארוג ביה חוט של למר וחוט של פשתים יחד על פני כולו: ור' יוםי סבר פשתנים ימו על פני כוכו דל יוסי ספר אף הלובש נמי כלאים דרבנן הוי מומר דהיינו או שוע או טווי או נוז דהכי מפרשי רבנן שעטנז שוע טווי ונוז כדאמרינן במסכת נדה (דף סא:) ורבנן גזור בחד מנייהו. שוע שמנפץ כחחת ועשה מהם לבד טווי שנטוה כאחת ותכף בו שתי תכיפות נוז שחרוג חפי׳ חוט אחד של למר בבגד פשתן או חוט אחד של פשתן בבגד למר דכולהו אסור מדרבנן: חד אמר. האוכל חלב ונבילה לתאבוו הרי זה מומר: להכעים. דאית ליה היתרא ואפי׳ הכי אכיל איסורא לדוקי הוא ⁽¹⁾: אכל פרעוש או יחוש הרי זה מומר. דהכא ודאי להכעים קא עביד דלאו מידי דבר מיכל הוא וקמני הרי זה מומר ואינו לדוקי וקשיא למאן דאמר להכעים לדוקי הוא: לעולם אימא לך להכעים לדוקי הוא והכא היינו טעמא דהוי מומר ולא הוי לדוקי משום דקאמר בעינא למיטעם טעמא דאיסורא שתאב לטעום דבר אסור ולא להכעים קא עביד:

להכעים קא עביד:

כן עמי. בלשון נקיה הוא דלא רלתה להודיע דמאביה נתעברה: אמר אל פלורם ואל פפגר בס. ומדלא כחיבא בהו מלחמה ש"מ דאפילו לערא לא ליעבד להם. ולא עוד אפילו בכירה דקריתיה אב הכתוב פירסמה דכתיב (בראשית יט) ותשכב את אביה ובלעירה כתיב ותשכב עמו ": וקדמסה ארבע דורום. בישראל עובד

> ומדאישתנו לקרבן ודאי אישתנו נמי לקרבן ספק ופטור ואין מביאין אשם תלוי: או דלמא כי אישסני לודאי. היינו טעמא דר' שמעון דפטר משום דאישתני

> ישי דוד שלמה ואילו לעירה לא הוה בישראל עד רחבעם בן שלמה דהוה ליה מנעמה העמונית: **פ"ר ואם נפש אחת סחטא בשגגה מעם הארץ.** ולא כל ע"ה פרט למשיח דמשמע דלא יביא כשבה או שעירה כיחיד: למה לי מעם הארץ. למעוטי הני והלא כבר ילא משיח מכלל יחיד לידון בפר ונשיא ילא מכלל יחיד לידון בשעיר: שיכול. כלומר חילו לח נאמר מעם הארץ הייתי אומר משיח על העלם דבר עם שגגת מעשה יביא פר ועל שגגת מעשה לחודיה יביא כשבה או שעירה כהדיוט: מ"ל מעם הארץ פרט למשיח. דאינו מביא בשגגת מעשה לחודה כלל והיינו דקאמרן בפרק דלעיל (דף ז:) ילא משיח שאין חטאו בשגגה דהיינו בשגגת מעשה: אלא נשיא הא בשגגת מעשה הוא מייתי. ומאי הא ממעט דקאמר מעם הארץ פרט לנשיא: ם"ד אמינא. הואיל וחטא כשהוא הדיוט נייתי כשבה או שעירה כהדיונו: קמ"ל. מעם הארץ פרט לנשיא דאינו מביא כשבה או שעירה: אלא לרבנן דאולי בחר הטאה. ומייתי ודאי כשבה או שעירה כדתנן 0 חטאו עד שלא נחמנו ואח"כ נתמנו הרי אלו כהדיוטות: מאי יחס"כ נתנתו הרי חנו בהדינותו. מחי איכא למימר. דמתאי קא מתעט לנשיא דקתני פרט לנשיא: ס"ד אמנא נטנף. חלי זית בתרא לחלי זית קתא ולייתי כשבה או שעירה: קמ"ל. מעם הארך פרט לנשיא דכהאי גוונא לא מייתי כשבה או שעירה וכהאי גוונא נמי לא מייתי שעיר דהא לא מצטרפי כלל. והוא הדין דמלי למימר סלקא דעתך אמינא נלטרף ונייתי שעיר אלא משום דקרא קא מישתעי בכשבה או שעירה: כגון שחכל חלי זים חלב כשהוח הדיוט ונתמנה ועבר. מנשיאותו והשלימו: אכל ספק חלב כשהוא הדיוט. דקא סבור דשומן הוא: ונסמנה ונודע לו על ספקו. שנודע לו לאחר שנחמנה שספק חלב אכל: מהו. מי מייתי אשם תלוי או לא: מדאישהני לודאי. דקאמר ר' שמעון דקודם לכן היו שוגגים שלא ידעו אם אכלו כלל ובההוא ליכא אשם תלוי אם נודע להם משנתמנו פטורים לפי שנשתנה גופס דהשתא נתמנו

מנהדרין מז., ד) חולין ה: [שבת סט.] ימא פ. לעיל ב., ה) [בס"א: למשומד, וכן להלן], ו) [שבועות כו:], 1) [תוספתא פרק א], מ) [צ"ל ר' יוםי בר׳ יהודה אומר], ע) ליינדי יוםי בר׳ יהודה אומר], ע) בלפום ווינינים הגירסם מין, וכן להלן, י) פע' מוס' בכורום לו. ד"ה ויין נסך ע"ע תוספות בע"ז כו: שמפרשו בילה שמתה מחמת חולי וטרפה שנשברה מפרקתה שמתה והולכת יאינה ראוי׳ לאכילה ע"ש ד"ה וחד אמרן, כ) ע"ז כו:, () ת"כ פ׳ ויקרא, מורון, לא עוד וכי עמוני ליחל בקייקרת, מ) יולא עוד וכי עמוני ליחל בקייקרת, טן לעיל גין, ש) בקייל: למסומד, וכן להלן, ע) בקייל: מין, וכן להלן, ש) בקייל נוסף: ומורידין אוחו לבור, ל) בדפוס וויניליא הגירסא מין, ק) בקייל נוסף ומורידין אוחו לבור, ק) בקייל נוסף ומורידין אוחו לבור,

תוספות הרא"ש

חכא ב"ע כגון שאכל חלב הכא ב"ע כגון שאכל חלב בשהוא הדיוט ונתמנה בשהוא הדיוט ונתמנה נידעל הזה דתימט הוג הדיוט ונתנה ליידע כשהוא השירה שעירה קמ"ל הלכך פטור אלא לרבון דאולי בתר חטאה גרידא אמאי פטור. בברו אטרלת פרס מהו השלימו בברי אכילת פרס מהו הדיוט איכיה בברי אכילה בתרייתא בהדי אכילה בתרייתא בהדי אכילה מחלב מסרים במידע בנון שאכל בוית אחרת בספרים הב"ע כגון שאכל בוית חלב כשהוא נשיא אחרת בספרים הב"ע כגון שאכל בוית חלב כשהוא נשיא בשה"ע כגון שאכל בוית חלב כשהוא נשיא בשה"ע כגון שאכל בוית חלב כשהוא נשיא החיבע נגון ועבר הח"בע כגון וועבר הח"בע כגון ביידע כגון וועבר הח"בע כגון בשה"ב בשהוא נשיא דתימא נייתי כשבה או שעירה דתימא נייתי כשבה או שעירה ועבו ואוויכ נוזע לו מווו דתימא נייתי כשבה או שעירה קמ״ל. תינח לר״ש דאזיל בתר ידיעה הלכך לא יכול למפרך אויר ו"ש בתר ידינה להביא
שער אע"ג דליכא קרא למעוטי
הכין הכא הכא דאיג אלא מסברא הוא דאית ליה
הכין הכא הכא דהיכא דהיכא דהיכא דהיכא היון בתר גדוני מסתבר טפי לילך
אחר ידיעה הגדוכת הבאת
צבור כגון של כשהוא נשיא
צבור כגון של כשהוא עידיע הגדוכת הבאת
ידיעה להביא כשבה או שעירה
ידיעה להביא כשבה או שעירה
ידיעה להביא בעבר לכן שהוא
כרוב צבור להכי אצטרין קרא
למעוטי. אבל אכל כשהוא
כרוב עבר השר ידיעה להביא
בתר חשא דרעו כהן המשיח
קרבן נשיא. אלא לרבנן דאולי
לא אולר בתר ידיעה להביא
שחטא ואחר כן עבר ממשיחתו
מנשיאתו משיח מביא פר
וכן נשיא שער מא שיר מא ארכא
נשיא מביא שער מא ארכא
נשיא מביא שער מא ארכא
למנו דע העם הארץ הולא כבר
דשניר ליל למעוטי לנשיא ממעוטא דעם הארץ והלא כבר יצא נשיא לידון בשעיר. הב"ע שאכל חצי זית חלב כשהוא בו וקשה תינח נבלות דאיכא למוקי בנבלות מוסרחות אבל טרפות מאי איכא למימר [ובפרש"י ז"ל לא הזכיר טרפות

. משמע דל"ג ליה (ברש"י שלנו כתוב טרפות). אלא יי"נ מאי איכא למימר. ומיהו יי"נ איכא לאוקמי ביין שנתנסך לעבודת כוכבים ולאו משום דאין הגוף תאב לו אלא כיון דפקר כולי האי לשתות יין שנתנסך לעבודת כוכבים. ומיהו קשה אפילו בנבלות סרוחות שקצים ורמשים אמאי הוי מין הא קתני לקמן אכל פרעוש אחד כו׳ אע״ג דאין הגוף מתאוה לו. וי״ל דלא אכל אלא פ״א כדקתני אכל פרעוש אחד דנפשו חומדת לטעום כל דבר ואפ״ דבר איסור. אבל הכא דאתפקר כולי האי לאכול נבלות וטרפות חדיר בדבר הרמב"ן בפירושו שם ועי" ירושלמי שקלים פ"ו ה"א], ה) ת"כ פרשה לו,

ט) [מנחות פט.], י) [לקמן יב.], כ) [מגילה כג.], ל) בע"י ל"ג, מ) [ל"ל

תורה אור השלם

1. לא יָסוּר שַבֶּט מִיהוּדְה וּמְחֹקַק יטור שבט מיהוּדָה וּמְוּלְּקְּקְ מּנְבִּין רְבָּלִיוּ עַד בִּי בָּא שִׁילוּ וְלוֹ וְלוֹ יִנְרְּיִרְ מַנְיִים בראשית מט י יִקְּהַתְּ עַמִּים: בראשית מט י 2. וְאַל בְּנִי יִשְׁרָאַל תְּרְבַּר לְאַמֹּר בְּרַ לְאַרֹּתְ שָׁמָן משְׁחַת לְּדָשׁ יְהְיָה זְה לִי לְדֹרְתַיְבָם: שמות ל לא

ל' פכ"ד גרם דברי

מתמלאים מן המים ושוב לא יהו בולעים מן השמן כל כך: ומציף עליהן

מו א ב ד תיי פרק טו מסל הלן שאין על גביו אלא ה' אלהיו. דבתלך קא משתעי קרא דכתיב מה לפון בו את העקרים אינו מספיק. לפי שהשתן לא היה אלא שנים בשבט וכן את מספיק. לפי שהשתן לא היה אלא שנים בשבט וכן את מספיק מה מספיל וב בשבט וכן את מספיק מו מסל וב בשבט וכן את מספיק מו מספיל וב בשבט וכן את מספיק מו מספיל וב בשבט וכן את מספיק מו מספיל בעירים כל שכן בשליקה: אלא שורה את העקרים במים. ברישא שהיו יכן:

מו מו מספיק טו מספיל בעירים ללא ביר מיי פריש מספיל בעירים ללא שורה את העקרים במים. ברישא שהיו יכן:

מו מו מספיק טו מספיל מו מספיק מו מי מספיק מו מיים מיים מו מספיק מו מיים מו מספיק מו מיים מו מיים מו מיים מו מספיק מו מיים מיים מו מיים מיים יו ה מיי פ"ד מהי כלי מקדש שעיר או לא: א"ל הרי לרסך בכבל. ראש גולה שבבבל דהוי על גבך

> התם שבט. דהיינו מקל כמו כי תכנו בשבט יש ז מיי פיא מהלי עבודם יויכ לא ימות (משלי כג): והכא מחוקק. הלי ב: הלי ב: שמביא פר בהוראה זה המשוח בשמן הרי ח והרי ת פתנ נחון קפש בא ט מיי שם הרי ה' ב שני שלה חיה להם שמן התשחה: אין היה להם שמן התשחה: אין היה להם שמן התשחה: אין השות בשמן המשחה למרובה בב ימיי שי שי מהלי הי מני בל הי מני בגדים אלה פר הבה על כל המלות. בדר הי מישי מהלי הי מני לוון בל המלות: בדר לה תשלו ולה תשל לצור אבל תביה בה מייי שי מהלי היה הי שי מהלי בלי התקום בה להי שונרה "ל" ביתוד ואי בנו במי בה מייי שי מהלי היה היי שהיה היה לי בלי התקום בה בה מייי שה מהלי היה מה בשה היה להיי שונרה ליי ביתוד ואי בנו בה מייי שהיה מהלי היה מה שהיה בשה היה להיי ביתוד ואי בנו בה מייי שהיה היה ביתוד היה ביתוד ואים ביתוד היה ביתוד ה כשבה או שעירה מי דיחיד: ואין בין כהן המשמש. והיינו ראשון שחזר לעבודתו ולאחר שחזר הוי פר של יוה"כ שלו ועשירית האיפה שלו: ווה ווה. בין כהן המשמש דהיינו ראשון שחזר לעבודתו ובין כהן שעבר דהיינו שני שמינו תחתיו דלאחר (שנעבר) [שחזר] הראשון מעבירין השני: שוים בעבודם היום. דמהרבי קרבנות היום ביוה"כ איזה שירנה: בבו׳ שמו המשחה שעשה משה. כדכתיב שמן משחת קדש יהיה זה לי (שמות ל): בו שולקין את העקרים. אותם שרשים של בשמים האמורים בפרשה דכתיב [שם] ואתה קח לך בשמים ראש מר דרור וגו':

ואכן בעיכן שאין על גביו אלא ה׳ אלהיו:

מה להלן שאין על גביו אלא ה' אלהיו לאף מה מה להלן שאין על גביו אלא ה' אלחיו בעא נשיא שאין על גביו אלא ה' אלחיו

מיניה רבי מרבי חייא כגון אני מהו בשעיר אמר ליה הרי צרתך בבבל איתיביה יימלכי ישראל ומלכי בית דוד אלו מביאים לעצמם ואלו מביאים לעצמם אמר ליה התם ילא כייפי אהדדי הכא אנן כייפינן להו לדידהו רב ספרא מתני הכי בעא מיניה רבי מרבי חייא כגון אני מהו בשעיר א"ל יהתם שבם הכא מחוקק ותניא ילא יסור שבם מיהודה זה יראש גולה שבבבל שרודה את ישראל במקל ומחוקק מבין רגליו אלו בני בניושל הלל שמלמדים תורה לישראל ברבים: ם במקל כותני' ואיזהו המשיח יהמשוח בשמן המשחה לא המרובה בבגדים סהאין בין כהן המשוח בשמן המשחה למרובה בגדים אלא פר הבא על כל המצות יואין בין כהן משמש לכהן שעבר אלא פר יוה"כ ועשירית האיפה יזה וזה שוים בעבודת יוה"כ "ומצווים על הבתולה "ואסורים על האלמנה יואינם מטמאים בקרוביהם פולא

ואי לא משוח בשמן לא הוי כה"ג: מפני מחלוקחו. דהיכא דאיכא מחלוקת בעי משיחה: ממלכתו הוא ובניו בהרב ישראל. משמע ירושה היא להם כאדם שמוריש ירושה לבניו: ולא כל דבעי מלכח מורים לבניה מלכוחה. חפילו בלא משיחה ירושה היא בזמו ששלום בישראל: משום דמלך ראשון הוא. ממשפחתו דאינו מלך בן מלך: זה. דמלכות בית דוד טעון משיחה: ואין אחר. שאינו ממלכי בית דוד טעון משיחה: משום מחלוקתו של יורם נמעול בשמו המשחה. דאמרינו לעיל דמלכי ישראל אין מושחין ממנו: באפרסמא דכיא. משמן המשחה: ומאי בכור. דהרי ליה הבכור יוחנו: בכור למלכות. שמלך רחשון: יורם ממלח מקום חבותיו מתך רסשון. יורם מתמח מקום הפוחיו הוה. דכי מלך אכתי הוה לדיק ממלא מקום אבומיו הוה ואחר כך החמיץ: משולם במעשיו. דלדיק גמור הוה בעל מעשים טובים: אמר לו. נבוכד נלר יה ילדיק עליך את הדין אם מתרוד בי:

שמן. לחחר שהוליחם מן המים כדי שיקלוט

השמן מריח הבשמים: וקפחו. ומוליח

השמן לאלתר. וקפחו כמו קפחתי את

הרועה (יומל דף פג:): טעון משיחה.

...... 7. וּבַנֵי יֹאשׁיָהוּ הַבָּבוֹר יוֹחְנֶן הַשֵּׁנִי יהוֹיָקִים הַשְּׁלְשִׁי צִּדְקִיְהוּ הָרְבִיעִי שַׁלוּם: דברי הימים אגטו יום א גיהו להם אביהם מתנות רבות ... ויתן להם אביהם מתנות רבות לְכֵּטֶף וּלְּזָתֶב וּלְמִגְדְּנוֹת עִם עָרֵי מְצָרוֹת בִּיהוּדָה וְאֶת הַמְּמְלְכָה נָתַן לִיהוֹרָם כִּי הוּא הַבְּכוֹר:

הקקור: וייקרא ו טו ל. לבלתי רום לבבו מאחיו ולבלתי סור מן המצוח ימין ושמאול למצון באריף ימים על ממלבתו הוא וביו בקור שיראל: דברים זו ביו ה וישלח וקביאהו הוא אדמוני עם יפה עינים וטוב ראי ואמר יי

קום משחהו כי זה הוא:

מלכים ב כד יז ולתשובת הַשְּנָה שְׁלַח הַמֶּלֶךְ. גבוּבְדְנֶצֵר וְיְבָאֵהוּ בְּבֶלְה עִם בְּלֵי חָמָדת בֵּית יִי וִימָלְךְ אֶת צִדְקִיְהוּ אָחִיו עַל יְהוּדָה וִירוּשֶׁלֶם:

דברי הימים ב לו י 11. וְגַם בָּמֶלְךְ נְבוּבְדְנֶאצָר מְרָד אֲשֶׁר הִשְׁבִּיעוֹ בַּאלֹהִים וַיְּכֶשׁ אֶת עָרְפוֹ וַיְאַמֵץ אָת לְבָבו משוב אָל יִי אֱלֹהַי יִשְׂרָאל:

תוספות הרא"ש

אם הייתי בזמן הבית מביא שעיר או לאו. וא"ל לא לפי שראש גולה גדול ממנו כדמפרש ואזיל לפי שרודין את העם בשבט: ובו נמשחו כהנים גדולי' ומלכים. משחו כתנים קרא אשר יתן
העיב דרכייב בקרא אשר יתן
ממנו על זר ונכרת ומלך בכלל זר.
אפשר דרריש ליה מדכתיב על
בשר אדם לא ייסך ודרשי אדם
ולא מלך בדררשי (מגילה דף יא.)
בקום עלינו אדם ולא מלך זה המן

פורעים ולא פורמים לומחזירין הרוצח: גמ" סת"ר שמן המשחה שעשה משה במדבר היו שולקים בו את פון עם היא הבורה היה היה היה היה היה היה היה הבורה העיקרים אינו סופק אלא פשורין את העקרים דברי יוסי אומר והלא לסוך את העקרים אינו סופק אלא פשורין את העקרים היינו היינו היינו היינו היינו היינו וקולט את הריח וקפחו אמר לו רבי יהודה וכי גם אחד נעשה בשמן המשחה מהיינו וייינו את שמו צוקריה במים ומציף עליו שמן וקולט את הריח וקפחו אמר לו רבי יהודה וכי גם אחד נעשה בשמן המשחה מהיינו וייינו את שמו צוקריה במים ומציף עליו שמן וקולט את הריח וקפחו אמר לו רבי יהודה וכי גם אחד נעשה בשמן המשחה מהיינו וייינו את שמו צוקריה היינו וייינו וייינו את שמו צוקריה היינו וייינו וייינו וייינו את העודה היינו וייינו ויינו וייינו ויינו וייינו וייינ במדבר נמצף עליו שנו דקולם את דוויו דקפון אבו לדיך יווודרוכי גם אחו נעשה בשנן המשחה והלא תחלתו שנים עשר לוגין וממנו היה נמשח משכן וכליו אהרן ובניו כל שבעת ימי המלואים וכולו קיים לעתיד לבוא שנאמר בשמן משחת קדש יהיה זה לי לדורותיכם 6 תניא אידך נויקח משה את שמן המשחה וימשח [את] המשכן [ואת] כל אשר בו רבי יהודה אומר שמן המשחה שעשה משה במדבר כמה נסים נעשו בו מתחלה ועד סוף תחלתו לא היה אלא שנים עשר לוגין ראה כמה יורה בולעת וכמה עקרים בולעים וכמה האור שורף ובו נמשח משכן וכליו ואהרן ובניו כל שבעת ימי המלואים ובו נמשחו כהנים גדולים ומלכים יואפילו כהן גדול בן כהן גדול מעון משיחה יואין מושחים מלך בן מלך ואם תאמר מפני מה משחו את שלמה ימפני מחלוקתו של אדוניה ואת יואש מפני עתליה ואת יהואחו מפני יהויקים שהיה גדול ממנו שתי שנים ואותו שמן קיים לעתיד לבוא שנאמר שמן משחת קרש יהיה זה לי לדורותיכם on בגימטריא שנים עשר לוגין הוו אמר מר ואפילו כהן גדול בן כהן קוט דודו היא לדוות בם מיות בגבום א שנם עם להגן יוון אבו בו האפלו בון גודל בן כיון מוספות הראישי גדול מעון משיחה מגלן רכתיב 4 והכהן המשיח תחתיו מבניו נימא קרא והכהן מתחתיו מבניו מאי בק פיניה רבי פריה אפיה המשיח קמ"ל דמבניו רכהן גדול אי הוי משיח הוי כהן גדול ואי לא לא הוי כהן גדול אמר מר ואין היה הוי משאה היה בישא המשיח ממלך בן מלך מגלן אמר רב אחא בר יעקב דכתיב 5 למען יאריך ימים על ממלכתו וגו' ירושה אוניון בין ורבין שמו בנון אני. מושהיו מלך בן מלך מנולן אמר רב אחא בר יעקב דכתיב 5 למען יאריך ימים על ממלכתו וגו' ירושה מיחי מום המים פומר שמיי היא לכם ומגלן דכי איכא מחלוקת בעי משיחה ולאו כל דבעי מלכא מורית מלכותא לבניה אמר רב פפא אמר קרא הוא ובניו בקרב ישראל בזמן ששלום בישראל קרינא ביה הוא ובניו ואפילו בלא משיחה תנא אף יהוא בן נמשי לא נמשח אלא מפני מחלוקתו של יורם ותיפוק ליה משום דראשון הוא חסורי מחסרא והכי קתני ימלכי בית דוד משוחין מלכי ישראל אין משוחין מנלן אמר רבא אמר קרא יקום משחהו כי זה וגו' זה מעון משיחה ואין אחר מעון משיחה אמר מר אף יהוא בן נמשי לא נמשח אלא מפני מחלוקתו של יורם ומשום מחלוקתו של יורם בן אחאב נמעול בשמן יכראמר רב פפא באפרסמא דכיא ה"ג באפרסמא דכיא ואת יהואחז מפני יהויקים שהיה גדול ממנו שתי שנים ומי קשיש מיניה והכתיב זובני יאשיהו הבכור יוחנן השני יהויקים השלישי צדקיהו הרביעי שלום וא"ר יוחנן הוא שלום הוא צדקיהו הוא יוחנן הוא יהואחז לעולם יהויקים קשיש ומאי בכור בכור למלכות קומי מלכי זוטרי מקמי קשישי והא כתיב «ואת הממלכה נתן ליהורם כי הוא הבכור יהורם יממלא מקום אבותיו הוה יהויקים לאו ממלא מקום אבותיו הוה אמר מר הוא שלום הוא צדקיהו הוא יוחנן הוא יהואחז והא חד חד קא חשיב דכתי' זהשלישי הרביעי מאי שלישי שלישי לבנים ומאי רביעי רביעי למלכות דמעיקרא מלך יהואחז ולבסוף יהויקים ולבסוף יכניה ולבסוף צדקיהו ת"ר הוא שלום הוא צדקיהו ולמה נקרא שמו שלום שהיה 9 משולם במעשיו איכא דאמרי שלום ששלמה מלכות בית דוד בימיו ומה שמו מתניה שמו שנאמר 9 יומלך מלך בבל את מתניה דודו תחתיו ויםב את שמו צדקיהו א"ל יה יצדיק עליך את הדין אם תמרוד בי 6 (שנאמר 9 ויביאהו בבלה) וכתיב ייוגם במלך נבוכד נצר מרד אשר השביעו באלהים

יה ו מיי׳ פט"ו מהל׳ שנגות הל׳

הל' ב: הל' מהל' איסורי ביאה הל' א והל' יג סמג לאוין קכא

בון ב מיי שם הלי ז: בו ג מיי שם הלי ז: בו ם ע מיי שם הלכה יל ופ״א מהלי מלכי הלכה ב: בח פ מיי פ״א מהלי כלי המקדש הלי ז ופ״א מהלי מלכים הלי

ל ק ר מיי׳ פ״ד מהל׳ כלי המקדש הל׳ כ ופ״א מהל׳ מלכים הל׳ ז סמג עשין קטו:

מוסף רש"י

שבש. לשון שררה ויש להן רשות להפקיר דהפקר ב"ד הפקר דכתיב (עזרא י) וכל אשר לא יבא וגו', ציבמות (פעי) נהחשה רנה (סנהדרין ה.), מחוקק, שכרה מועטת (שם), שרודה את ישראל, שיש להס כת ורשות מחת ישראל. שים להם כה ודכות מחת מלכי פרס (מם). בני בגיו של החלבי לה לג שים הים כדמת מלכי פרס (מם). בני בגיו של בפקחים גהלו ביה לללים הים כדמת ביה בתורבים החיבורה ברשבים המים של מוכי של החלבים ביל של המשחה (מבילה לחלבים על שמן המשחה (מבילה ברשבים ביל המשחה (מבילה ברשבים ביל המשחה (מבילה ברשבים ביל המשחה עום ביל המשחה יותו להמשחה שום המורח של היותו מבילה מתיו לשל המשחה מתול לשתת מכון שלינע בו פסול ומינו להכר מחתיו ועבר המשוח להמשחה מתול להמרת מכון שלינע בו פסול ומינו להכרות מות המשחה הלשחוף המשחה הלאון קרה הלאון התביח הלא תבל פסוט ומות לעבודמו הבא מחמיו, הראשון קרוי והשני עבר (שם). פר שאי אפשר להביא שנים, וכן עשירית האיפה חביתי כהן גדול שבכל יום, שאי אפשר להביא שנים (שם). העיקרים. הנשמים (בריתות ה.). אינו ספוק. דשמן לא הוי אלא י"ב לוגין ועיקרין הוו טובא שס"ח מנין (שם, עי"ש

שנים עשר דונין, אלות סנקו י די לורן קדייתי למחד לכוץ שם היד לקדית למחד לכוץ שם היד לנון ששלום בישראל. היי התלטת ירוסה ולה בעי משימה, אבל כי איכא תחלוקת לאו ירוסה היא ובעי משימה בחלה (בריחות ה.). מלבי ישראל הא לא קשיא דלא אבסן תהאוייתא מהה פחותה מלוג, להכי אתרינן ייב לוג (מחות 200). בזמן ששלום בישראל. היי התלטת ירוסה ולא בעי משימה, אבל כי איכא תחלוקת למין לן מקראי דהיד מלמולמיה קמייתא למשימה, אבל מלכי ישראל לא חוו למשימה כלל (שם). באפרסבוא רביא. נמשח ולא אין משודין. משבא דוד אבל שאל לא חוו למשימה כלל (שם). באפרסבוא רביא. נמשח ולא ששודין. משבא דוד אבל שאל לא חוו למשימה כלל שם). בשמן המשחה (שם). משולם במעשיו (מנילה כב).

מסורת הש"ם

מוסף רש"י

תשימו בארגו מצדו. אלמא כל היכא דהוי ארון הוי ארגו בהדיה וכי איגניו איגניו בהדיה (בריתות ה: וכעי"ז יומא נב:), במין נור. ספיפ על לאשו (פריחות ה:), במין בי. אות יוונית ועשוי סה דמליק שמן על ראשו ואח"כ פין ריסי עיניו ומלרפן באלבעו (שם). אקילקלי. אשפות (שם). אפרני דפומבדיתא. שלקטין היו פומבדימאה אלוייך אשני אושפיוך (בריתות ו.). רמה קרני ולא רמה פבי. זו היא נבואתה שנתנבאית על שאול ויהוא שלא תימשר מלכומו. במשיחת דוד ושלמה כתיב קרן השמן ובמשיחת שאול ויהוא כתיב פך (מגילה יד.), בדאמר רבא. נפרק גיד הנשה אלינא דר' יהודה דאמר אינו נוהג אלא באחת והדעת מכרעת של ימין (חולין קלד:), ויליף לה מה' דהירך ודרש הירך חשובה שבירכות

אימא

תוספות הרא"ש

תוספות הרא"ש

וגנוו שנאמר ויואמר ללוים
המבינים (לכל ישראל) (בעם)
הקרושים להי תנו את ארון
הקרושים להי תנו את ארון
הלרן ישראל וממשע לשון
הדא דארון בבית המקדש הוי
קאי דמאן אפקי מהתם היציבטרין
קאר להאן אפקי מהתם היציבטרין
יאשיהו המלך (ולדובתי להדורי
יאשיהו המלך (ולדובתי להדורי
לוכתיה) ועוד לכתוב בבית למקדש ליל לכתוב בבית אשר
בה וממילא ידענא דשלמה בניה למקים ליל לכותב בבית אשר בנה שלמה בן דוד מלך ישראל. אלא משמע מהכא דכי בניי שלמה לבית המקדש הוה ידע דסופי׳ ליחרב וישראל יגלו מעל אדמת' והיכן בית תחת קרקע אדמת' והככן בית תחת הקרקע שיהי מוכן לגנוז בו ארון כדי שלא ישלטו [בר] יד אומות העולם. ועליו קאמר יאשיהו בבית אשר בנה שלמה. ואיכא למימר הא דקאמר שלמה (ואכין) למימר הא דקאמר שלמה (ואכין) [ואשים] שם מקום לארון (מלכים א ח) אההיא דוכתא קאמר. למטה מידושלים והוא מי שנולה אמשיך נהורא. מתמר ועולה (בעליה) [כעלה] משוך ולא מקטף אקטיפי שאינה נוטה לכאן ולכאן כדרך (שהשלבת) [השלהבת] ב ידי רוח. כדאמרי (פסחים דף ח) גבי אור הנר יפה לבדיקה

גיחון. אלמא בעי משיחה על המעיין: ניחלי. ידליק: אי משיך א ומיי פיד מה להוריה. שדולק כל זמן שהשמן בתוכו: לירבי הרנגולא. על שם ההוא עיסקא: שמין ושפיר. שמשמנת ומשבחת: ביחא דתברא. ביח המקדש

דעתיה ומתרע מוליה ולא הדר אתי לא הוה [משום דמיתרע מזליה דאי עביד הכי לא הוה מיתרע מזליה והדר אתין הלכך לא ליעביד: קרא ורוביא כרפי וסילקה וסמרי. דהני גדלי לעגל טפי משאר ירקות. קרא דלעת רוביא מלחן: גרסו מסניסא. מעיקרא כי היכי דתהוי מרגלא מילחא בפומייכו ותהוון ידעין למשאל ליה: ממשכן שמעסא. דלא ליפסוק מפומייכו כמעין זה שמושך והולך: דמפה מחסיה. הוו מלמידי חכמים ראויים להוראה ותרבות יפה היה בהם אבל בפומבדיתא לא הוי תרבות מעליא כל כך וקאמר ליה מוטב לו לדור באשפה במתא מחסיא מלדור באפדנא בפומבדיתה: גילדנה סריה. מוטב לחכול דג קטן מוסרח כדאמרינן בפ״ק דמו״ק יז קטן מושל מי כי מנור אן בפייק ז נוריק מכוסחה דרמי כיפי. אפילו מכוחח שהוא משובח וחזק שמשבר את האבן כששופכים הימנו אעפ"כ לא תאכל הימנו כדאמרינן בפרק (ערבי פסחים) [ואלו עוברין (פסחים דף מב.)] שלשה דברים נאמרו לפמום מיף מכון בפסי הלנים בכוחח מטמטם את הלב וכו'. כיפי סלעים כדמתרגמינן סלע כיפא ^ש. אית דמפרשי מוטב תאכל גילדנא סריא שאין דמיהם קרים מכותח שאוכלים אותו ושרים הדרים ברחי כיפי כלוח׳ בחגדלים וחומות גדולות לפי שדמיהם יקרים: אם הכהן המשיח יכול מלד. יביא פר שהיה משוח ת"ל כהן: המיומן שבמשוחים. דהיינו כהן גדול: מרוכה בגדים מנין מלמוד לומר. והביא הכהן המשיח: ומי הוה שמן המשחה 6 והתניא משנגנז ארון נגנז שמן המשחה וצנצנת המן ומקלו אהרן שקדיה ופרחיה וארגז ששלחו פלשתים דורון לישראל שנאמר ואת כלי הזהב אשר השבותם לו אשם תשימו בארגז מצדו ושלחתם אותו והלך ומי גנזו יאשיהו מלך יהודה גנזו שראה שכתוב בתורה יולך ה' אותך ואת מלכך וגו' צוה וגנזום שנאמר נואמר ללוים המבינים לכל ישראל הקדושים יואמר לה' תנו את ארון הקדש בבית אשר בנה שלמה בן דוד מלך ישראל אין לכם משא בכתף עתה עבדו את ה' אלהיכם ואת עמו ישראל ואמר רבי אלעזר אתיא שם שם אתיא משמרת משמרת אתיא דורות דורות אמר רב פפא באפרסמא דכיא ת"ר סכיצד מושחין את המלכים יכמין נזר ואת הכהנים כמין כי שמאי כמין כי אמר רב מנשיא בר גדא יכמין כף יוני תני חדא יבתחלה מוצקין שמן על ראשו ואח"כ נותנין לו שמן בין ריסי עיניו ותניא אחריתי בתחלה נותנין לו בין ריםי עיניו ואח"כ מוצקים לו שמו על ראשו תנאי היא איכא דאמרי משיחה עדיפא ואיכא דאמרי יציקה עדיפא מ"מ דמאן דאמר יציקה עדיפא דכתיב 1יצוק משמן המשחה על ראש אהרן וימשח אותו לקדשו ומאן דאמר משיחה עדיפא מ"ם קסבר שכן אתה מוצא

אצל כלי שרת והכתיב ויצוק ובסוף וימשח הכי קאמר מאי מעם ויצוק משום דוימשח ת"ר ס כשמן המוב [וגו'] יורד על הזקן זקן

ומי הוה שמן המשחה. בימי יהואחז דקתני ויהואחז נמשח מפני יהויקים: לומת נב: וכרימות ה: מוספתת והסניא משנגנו הארון וכו'. מדכתיב חשימו בארגו מלדו דארגו בלד ארון קאי אלמא בהדי ארון נגנו ומדקאמר יאשיהו סנו אם ארון ה' קוטה פי"ג ה"ב ותוספתה דיומה ב"ב ה"ג אדר"נ פמ"א], כ) כריתומ ה:, ג) [שם ע"ש מנחות עה. ע"ש], ד) [כריתות ה:], ה) [כריתות שם], בבית וגו' משמע שלוה לגומו: אין לכם משא בכסף. ואמרינן במסכת שקלים כי אמר להם אם גולה עמכם שוב ו) ל"ל עסקה. יעב"ן, ו) [בערוך סגי׳ דהברא פי׳ חושך ועי׳ ו) פיל שמקת. יעב"ן, ז) [כמרון הגי׳ דהברא פי׳ חושך ועי׳ בכרימות ה:] ועי׳ ערוך ערך הבר ב, ת) ג"ו שם, ע) ב"ש, י) [צ"ל אינכם מחזירין אותו בכתפיכם לוה לגונוו: אפיא שם שם. דכתיב בארוו לו ושמות כהן ב, של ג'ר שט, של כל ש, אין ני כל למיכל כן איתא בכריתות וכן הוא גרסת הטור או״ח סי׳ תקפ״ג אתנס בערוך ע' קרא ד' איתא למחזין, ונועדתי לך שם ודברתי אתך מעל הכפורת וגו' וכתיב [שם כט] ונועדתי שמה לבני ישראל וכתיב בלנלנת המן [שם טו] ותן שמה מלח ל) [ל"ל לבניה], () [עי' רש"י בע"ז כח. ד"ה נקרא ורש"י ב"ק העומר מן מה ארון נגנו אף לנלנת כת. ד"ה אקילקלמא], מו [מגילה יד.], נ) מ"כ פ' לו, מו חולין לא. קלד: קדושין כא:, עו מגילה ט:, עו [פ"ו ה"א], ל) [שמות כה], המן נגנו: **אסיא דורום דורום.** דכתיב בצולנת המן והנח אותו לפני ה' למשמרת ק) [במדבר יו], ל) לורה זו משובשת ונכונה היא ברמב"ם בפרק א מהלי כלי מקדש הלכה ט ולורמו כזה X, ש) [במדבר כ], משחת קדש יהיה זה לי לדורוחיכם [שם ל] מה לנלנת המן נגנו אף שמן המשחה נגנו:

תורה אור השלם

לדורותיכם [שם] וכתיב בשמן המשחה שמן

משמרם משמרם. דכתיב בלנלנת המן

דהוי נגנז למשמרת לדורותיכם וכתיב

במקלו של אהרן למשמרת לאות לבני

מרי וגו׳ ים מה לנלנת המן נגנו אף מקלו של אהרן נגנו: אמר רב פפא באפרסמא

דכית. משחו את יהואחז: כמין נור.

דהדר ליה הודרני באלדנוחיה ככלילא

(כוה): כמין כף יוני. שמתחיל למשוח באלבעו בין ריסי עיניו ומושך אלבעו על הראש והולך עד שמגיע לעורף ככף

יוני כזה ל : נופנים לו שמן בין ריסי

עיניו. ושם מושחים לכהן כמין כף יוני כדפרישנא: מאן דאמר יליקה

עדיפה דכתיב וילוק משמן המשחר

והדר וימשח: שכן חתה מולח חלל כלי

שרת. דהוה משיחה ולא יציקה: מה

מספר. כשהיה מדבר עם אחרים: עולות ויושבות. בעקרי זקנו כדי שלא

יפלו: שמא ח"ו מעלתי בשמו המשחה.

שנגעתי בו כשהלבשתיו: ואני מעלתי. שמא נפל עלי מן השמן במקום שאין ראוי

למשיחה ומעלתי: והורדתם חותו חל

טעם וילוק משום דוימשת. כבר

תורה אור השכם

ו ולקחתם את ארון זי התתם

אתו אל העגלה ואת כלי הוהב

בארגו מצרו ושלחתם בארגו מצרו ושלחתם

בארגו מצרו ושלחתם מצואל או ה

קיקים עליך אל גוי אשר לא

אלהי אתה הצבחיר ועברת שם

ידעת אתה הצבחיר ועברת שם

בידעת אתה הצבחיר ועברת שם

אלהים אחרים עץ ואבן:

אלהים אחרים עץ ואבן:

אַלְנִינִים אֲנֵוּנִים עֵץ וְאָבָן: דברים כח לו נַיִּאמֶר לַלְוִיָּם הַמְּבִינִים לְכָּל יִשְׂרָאַל הַקָּדוֹשִׁים לִיִּיְ תְּנִּנּ אָת אָרוֹן הַלְּדֶשׁ בָּבָּיִת אֲשֶׁר בְּּנָה שְׁלֹמֹה בֶּן דְּוִיד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֵין לָכָם מַשָּׁא בִּבְּתַף עַתְּה עַבְדוּ אֶת יִי אֱלֹהַיכָם וְאַת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל: דברי הימים ב לה ג

וַיִּצֹק מִשֶּׁמֶן הַמִּשְׁחָה עַל א. ודיגיק משמקן המשקה על לקדשו: ייקרא חיב לקדשו: ייקרא חיב על הוקון זקן אהרן שירד על פי מדותים: ההלים קלג ב בי או הייקר על פי ציון כי שם צףה "; את הברה תיים עד העולם:

תהלים קלג ג

חהלים קלג ג שור המעלות לְּדוֹר הַגָּר מַח שור וכה נְעִים שְׁבָּרְ אִחִים גַּם תולים קלג א תולים קלג א תולים באור המילך לְדִם קוור עמכם את עברי ארניכם הדרבבקם את שלמה בני על הפריד, אשר לי הדרוקם את אל גחון: פ. ונתו לכם אדני לחם צר ומים לְחַץ וְלֹא יִכְּנָף עוֹד מוֹנֶייף וְהָיּוּ עִינֶייְרְ רֹאוֹת אֶת מוֹנֶייִרְ: ישעיהו ל כ

10. הַתְּתְפַּלֵּל חַנָּה וַתֹּאמֵר עְלֹץ לִבִּי בִּיִיְ רָחָה לַּרְנִי בִּיִיְ רְחַב פִּי עַל אוֹיְבֵי פִּי שְׂמִחְתִּי שמואל א ב א . בִּישׁוּעֲתֶךּ: 11. אָם הַבּהַן הַמְּשׁיחַ יָּחֲטָא לְאַשְּׁמִת הָעָם וְהַקְּרִיב עַל הַשָּׁאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא פָּר בָּן בְּקְר הָמִים לַיִּיְ לְחַשָּׁאת: וויקרא דּ ג

אָהרן וגו' כמין שני מפי מרגליות היו תלויות לאהרן בזקנו אמר רב פפא תנא כשהוא מספר עולות ויושבות לו בעיקר זקנו ועל דבר זה היה משה דואג אמר שמא חם ושלום מעלתי בשמן המשחה יצתה בת קול ואמרה כשמן המוב וגו' °כמל חרמון מה מל חרמון אין בו מעילה אף שמן המשחה שבזקן אהרן אין בו מעילה ועדיין היה אהרן דואג אמר שמא משה לא מעל אבל אני מעלתי יצתה בת קול ואמרה לו זהנה מה מוב ומה נעים שבת אחים גם יחד מה משה לא מעל אף אתה לא מעלת ת"ר יאין מושחים את המלכים אלא על המעיין כדי שתמשך מלכותם שנא' יואמר המלך להם קחו עמכם את עבדי אדוניכם [וגו'] והורדתם אותו אל גיחון © אמר רבי אמי האי מאן דבעי לידע אי מסיק שתיה אי לא ניתלי שרגא בעשרה יומי דבין ראש השנה ליום הכפורים בביתא דלא נשיב זיקא אי משיך נהוריה נידע דמסיק למיעבד מבעיםקא ובעי למידע אי מצלח אי לא מצלח לירבי תרנגולא אי שמין ושפר שתיה ומאן דבעי מצלח האי מאן דבעי למיפק [לאורחא] ובעי למידע אי חזר ואתי לביתא אי לא ניקום בביתא "דחברא אי חזי בבואה רבבואה לידע דהדר ואתי לביתא ולאו מלתא היא דלמא חלשא דעתיה ומיתרע מזליה אמר אביי השתא דאמרת סימנא מילתא היא שֹׁ (לעולם) יהא רגיל ילמיחזי בריש שתא קרא ורוביא
 פרתי וְסילקא ותמרי אמר להו רב משרשיא יו לבריה כי בעיתו מיעל ומיגמרי קמי רבייכו גרסו מתניתא ועלו לקמי רבייכו וכי יתביתו קמיה חזו לפומיה דכתיב °והיו עיניך רואות את מוריך וכי גרסיתו גרסו על גהרא דמיא דכי היכי דמשכן מיא משכן שמעתתייכו ותיבו 0אקילקלי דמתא מחסיא ולא תיבו אפרני דפומבדיתא מב גלדנא סריא [דמתא מחסיא למיכל] מכותחא דרמי כיפי יירמה קרני באלהי מרכזה קרני ולא רמה פכי דוד ושלמה שנמשחו בקרן נמשכה מלכותן שאול ויהוא שנמשחו בפך לא נמשכה מלכותן: המשוח בשמן המשחה וכו': ת"ר ס'משיח יכול מלך ת"ל כהן אי כהן יכול מרובה בגדים ת"ל משיח אי משיח יכול משוח מלחמה תלמוד לומר והכהן המשיח שאינו משיח על גביו מאי משמע • בראמר רבא הירך המיומנת שבירך הכא נמי המשיח המיומן שבמשוחים אמר מר משיח יכול מלך מלך פר הוא דמייתי שעיר הוא דמייתי איצמריך ס"ד אמינא על שגגת מעשה יביא שעיר על העלם דבר יביא פר קמ"ל: אין בין משוח בשמן המשחה כו': מתניתין דלא כרבי מאיר דאי ר"מ הא ¢תניא מרובה בגדים מביא פר הבא על כל המצות דברי ר"מ ולא הודו לו חכמים מ"מ דר"מ דתניא יימשיח אין לי אלא משוח בשמן המשחה מרובה בגדים מנין תלמוד לומר הכהן המשיח במאי אוקימתיה כרבנן

אלא כזשורו בשבון הכושורו בזובור בגו"ם כזבין ונלבור לובו הוכואן הוכואין הבריקה אוקיכוניו כובן הא היא איר הגי יפה לבריקה מאור הגי לפה לבריקה מאור הגי לפוף בא על כל איר הגי א מקיפי: 0 פר הבא על כל המצוח. דכתיב ביה נמי ביה נמי ביה נמי ביה נמי ביה נמי ביה משחה אותו ואין מעוט אחר מיעוט אלא לרבות. הרמיה דיל: ופצורים על הבחילה. לליקח פי וליקח בחילה ולא בעולה לא משח בבחליה יקח ולא בעולה. ולאו הבא מכלל עשה עשה: מ"ם דרי מאיר דתניא משיח אין לי אלא משיח בשם המשחה מורבה בגדים מנין ת"ל המשיח היא דמשיח משמע נמי מעוט כדאמרי הירך המיומנת שבירן ומעוט אחר מעוט לרבות (מרובה) בגדים. ורש"י ז"ל גרים ת"ל הכהן משמע דמיתורא דהכהן דריש:

ביומא. ב"ש, ד) [ברכות כח. שבת כא: יומא יב: עג. מגילה ט: כא: מנחו׳ לט. יותח יבי על. מניכים טיב הז תחור כט. לענו, ב 0) ויותח על. עידען, 10 ב"ש 1) ויותח לב: על. חילון כטין, 10 [מרית יה], עט (לעיל טול, 1) יותח יב: [מוריק יה: ב"ק קית] זבחים לט. מוספסת דובחים פי "יח ס"יב, לט מוחיק כט. 10 [שם: ושם איתו כל קרע שאינו סן נשם. רום יחום יחום מה כד קרע שאיבו מבדריל קבור שבה שלהן, מ) מ"כ כ" לחלו;
 מהור, נ) זכחים פט. לא, מ) זכחים פט. ע"א, נו זכחים פט. ע"א, נו זכחים של ניתאן;
 מיטין נט: מ"ק כח: דרכים פבי,
 טן נע" מוס; חולין פו. מד"ה וחייבו,
 טן ש"ן ב"ש, לו [לשל יא];

תורה אור השלם

הַהַּכֹּהַן הַגְּדוֹל מַאָחָיו אֲשֶׁר יוּצְק על ראשו שְׁמֵן הַמְּשְׁהָה וּמְלָא אֶת יְדוֹ לְלְבַשׁ אֶת הַבְּנֻדִים אֶת ראשו לא יִפְּרָע וּבְנָדִיו לא יִפְּרָם:

ויקרא כאי 2. ומן הַמְּקְרָּשׁ לֹא יַצַא וְלֹא יְחַלֵּל אַת מִקְרַשׁ אֱלֹהָיו כִּי בֵּוְר שָׁמֶן מִשְׁחַת אֱלֹהָיו עָלְיו אָנִי יְיָ:

מְשְׁחַוּת אֱלְהָיוּ עְלְיוֹ אֲנִי יְיְ: ויקרא כא יכ 1. וְהוּא אַשְׁה בְבְתוּלֶיהְ יְקְח: ויקרא כא יג

ויקרא כא יג 4. מְלְבַד עלַת הַבּּקֶר אֲשֶׁר לְעלַת הַתְּמִיד תַּעֲשׁוּ אֶת אַלֶּה: במדבר כח כג

תוספות הרא"ש

. המשחה. וחד למרוכה בגדים. וחד למשיח שעבר. ובמשוח מלחמה פליגו בה ר"י ורבנן [ר"י סבר] מחזיר. ומפרש טעמא התם דכתוב עוד כהן אחרינא לשוב לשבת בארץ עד מות הכהן. ורבנן סברי מדלא כתיב הכהן הגדול ש״מ האי דריש מניה אלא חדא דרשא. וה״פ

מומו. דאינו חוזר לעבודתו מפני המום מנין שמלווה על הבתולה תלמוד לומר והוא: משיח שנלטרע. כלומר כהן גדול שנלטרע מהו באלמנה: מי אמרינן כהונה גדולה מדחא דחי להאי מאלמנה או דלמא כהונה גדולה מיפטר פטר ליה להאי מאלמנה וכי נצטרע דליכא כהונה גדולה לא פטר ומותר באלמנה: עבר מחמת

מומו מנין סלמוד לומר והוא. דאפילו עבר ראשון מחמת מומו אסור באלמנה וכי נלטרע אין לך מום גדול מזה ושמעי מינה דאפילו הכי אסור באלמנה: למטה למטה ממש. דהיינו בשפת חלוהו: למעלה למעלה ממש. בלוחר בשפה במפתח חלוקו: למטה מקמי שפה. שקורעין למטה משפה לפיו שהוא למטה הלואר: למעלה מקמי שפה. שקורעין בית הלואר ממש: כיוו דבעלמא הוי קרע. דאם רלה אינו מבדיל אלא קורעין למטה משפה ויצא ידי קריעה אם כן כהן גדול היכי מצי קרע למטה מקמי שפה קרי כאן בגדיו לא יפרום: מקמי שפה קרי כאן בגדיו לא יפרום: אינו אלא קרע של תפלות. דבעלמא לא יצא ידי קריעה הלכך מותר בכהן גדול: ברחש ובגד של סוטה. דכתיב ופרע את ראש האשה (במדבר ה) ותנן במס' סוטה (דף 1.) הכהן אוחו בבגדיה אם נקרעו נקרעו ואם נפרמו נפרמו: שמואל סבר לה בחדא כרבי יהודה. דכל שאינו מבדיל מקמי שפה הוי קרע של תפלות: **ופליג עליה בהדא.** דאילו רבי יהודה סבר דכהן גדול אינו בפריעה כל עיקר ושמואל סבר מלמטה למטה מקמי שפה: **למה לי.** למכתב אשר לעולת התמיד אלא לכל דתדירא בכל מקום היא קדמה דוה בנה אב דבכל מקום מדיר קודם דמשמע אשר לעולת התמיד שהיתה כבר: **לפחוח ראשון**. לקרות בתורה: ולברך ראשון. בזמון:

פרשמ

אימא סיפא אין בין כהן משמש לכהן שעבר אלא פר יום הכפורים ועשירית האיפה אתאן לרבי מאיר 🌣 דתניא אירע בו פסול בכהן גדול ועבר ומינו כהן אחר תחתיו הראשון לעבודתו והשני כל מצות כהונה עליו חוזר דברי ר"מ ס[רבי יוםי אומר ראשון חוזר לעבודתו ושני אינו ראוי לא לכהן גדול ולא לכהן הדיום] אמר רבי יוםי מעשה ביוםף בן אילים מצפורי שאירע בו פסול בכהן גדול ועבר ומינו אחר תחתיו ולא הניחוהו אחיו) פ הכהנים להיות לא כהן גדול ולא כהן הדיום) כהן גדול משום איבה כהן הדיום משום ים מעלין בקדש ואין מורידין רישא רבנן וסיפא ר"מ אמר רב חסדא אין רישא רבנן וסיפא ר"מ רב יוסף אמר רבי היא ונסיב לה אליבא דתנאי רבא אמר ר"ש היא וסבר לה בר"מ בחדא ופליג עליה בחדא יסדתניא דברים שבין כהן גדול לכהן הדיום אלו הם פר הבא על כל המצות ופר יוה"כ ועשירית האיפה ולא פורע ולא פורם אבל הוא פורם מלמטה וההדיום מלמעלה ואיז מממא לקרובים ומוזהר על הבתולה ואסור באלמנה ומחזיר את הרוצח ומקריב אונן ואינו אוכל יי[ואינו חולק] ימקריב חלק בראש יונוטל חלק בראש יומשמש בשמונה כלים

ייוכל עבודת יום הכפורים אינה כשרה אלא בו ופטור על טומאת מקדש וקדשיו וכולן נוהגין במרובה בגדים חוץ מפר המביא על כל המצות וכולן נוהגין במשיח שעבר חוץ מפר יוה"כ ועשירית האיפה וכולן אין נוהגין במשוח מלחמה חוץ מה' וכולן נוהגין במשיח שעבר חוץ מפר יוה"כ ועשירית האיפה וכולן אין נוהגין במשוח מלחמה חוץ מה' דברים האמורים בפרשה לא פורע ולא פורם ואין מטמא לקרובים יומוזהר על הבתולה ואסור באלמנה יומחזיר את הרוצח דברי רבי יהודה וחכמים אומרים יאינו מחזיר והאי ממאי דר"ש היא א"ר פפא מאן שמעת ליה דאמר פּמור על מומאת מקרָש וקדשיו יי ריְש: חוץ מה' דברים האמורים בפּרְשה: בהן שבעת ליה האמורים בפרשה: מה"מ דת"ר יותכהן הגדול מאחיו זה כהן גדול אשר יוצק על ראשו שמן המשחה זה משוח מלחמה ומלא את ידו ללבוש את הבגדים זה מרובה בגדים על כולן הוא אומר ראשו לא יפרע ובגדיו לא יפרום ועל כל נפשות מת לא יבא יכול יהו כולן מקריבין אוננים ת"ל יכי גזר שמן משחת אלהיו עליו עליו ולא על חבירו ואחר שחלקו הכתוב יכול לא יהא מצווה על הבתולה ת"ל והוא כתנאי יוהוא אשה בבתוליה יקח אחר שחלק הכתוב ריבה דברי רבי ישמעאל רבי עקיבא אומר אין לי אלא שעבר מחמת קריו מחמת מומין מנין "ת"ל והוא בעא מיניה רבא מרב נחמן משיח שנצטרע מהו באלמנה מירחא דחי או מיפטר פטר לא הוה בידיה זימנין הוי יתיב רב פפא וקמבעיא ליה א"ל הוגא בריה דרב נחמן לרב פפא תנינא אין לי אלא שעבר מחמת קריו עבר מחמת מומין מנין ת"ל והוא קם נשקיה ברישיה ויהיב ליה ברתיה: מתנד" בכהן גדול פורם מלמטה וההדיום מלמעלה יכהן גדול מקריב אוגן בולא אוכל לוההדיום לא מקריב ולא אוכל: גב" אמר [רב] בלמטה למטה ממש למעלה למעלה ממש ושמואל אמר למטה מקריב ולא אוכל: גבה׳ אמר (רב) °למטה למטה ממש למעלה למעלה ממש ושמואל אמר למטה למטה מקמי שפה למעלה מקמי שפה וזה וזה בצואר מיתיבי 0יעל כל המתים כולן רצה מבדיל קמי שפה שלו על אביו ועל אמו מבדיל כיון דבעלמא הוי מבדיל קמי שפה שלו על אביו ועל אמו מבדיל כיון דבעלמא הוי קרע קרי כאן בגדיו לא יפרום שמואל כרבי יהודה סבירא ליה דאמר 0כל קרע שאינו מבדיל שפה שלו אינו אלא קרע של תפלות ומי אית ליה לר"י קריעה בכהן גדול והא תניא סאילו נאמר ראש לא פרע יפרום הייתי אומר בראש ובגד של סומה הכתוב מדבר ת"ל יאת ראשו לא יפרע לא יפרע ובגד לא יפרום הייתי אומר בראש ובגד של סומה הכתוב מדבר "ל יאת ראשו לא יפרע יפרע ובגד קא יפרום הייתי אומר בראש ובגד של סוטה הכתוב מדבר ת"ל יאת ראשו לא יפרע ובגדיו לא יפרום שאינו בפריעה ופרימה כל עיקר דברי רבי יהודה רבי ישמעאל אומר אינו פורם כדרך שבני אדם פורמין אלא הוא מלמטה וההדיוט מלמעלה שמואל סבר לה כר"י בחדא ופליג עליה בחדא: כלתני • כל התדיר מחבירו קודם את חבירו קודם את חבירו פר המשיח ופר העדה עומדים • פר המשיח קודם לפר העדה בכל מעשיו: גבו" מגא הני מילי • אמר אביי דאמר קרא במלבד עולת הבקר אשר לעולת התמיד • (למה לי) מכדי כתיב עולת הבקר עולת התמיד למה לי מלבד עולת הבקר אשר לעולת התמיד וכל המקודש מחבירו הוא קודם את חבירו: מגלן • דתנא דבי ישמעאל וקדשתו בלכל דבר שבקדושה לפתוח • ראשון ולברך ראשון ולימול מנה יפה ראשון:

אימא סיפא אין כין כהן המשמש לכהן שעבר. דהיינו שני: אלא פר יום הכפורים ועשירים האיפה. דמשל ראשון הן באין הא לכל שאר דבריהם זה וזה שוין דשני נמי כל מצות כהונה גדולה עליו: אמאן לרבי מאיר דסניא וכוי. עבר דברייתא לא דמי לשעבר דמתניתין: רבי עבר דברייתא לא דמי לשעבר דמתניתין: רבי

היא ונסיב לה אליבא דמנאי. בחדא סבר לה כרבי מאיר וסתמה כרבי מאיר וברישא סבר לה כרבנן וסתמה כרבנן: רבי שמעון סבר לה כרבי מאיר בחדא. דכהן שעבר דשני כל מלות כהונה עליו חוד מפר יוה"כ ועשירית האיפה: ופליג עליה בחדת. דאילו רבי מאיר סבר מרובה בנדים מביא פר הבא על כל המלות קי דהיינו פר העלם דבר של לבור ואילו ר' שמעון סבר דאינו מביא פר הבא על כל המצוח כדתנן "י אין בין משוח בשמן המשחה למרובה בגדים אלא פר הבא על כל המצות: ונוטל חלק בראש. אע"פ שאינו מקריב: ומשמש כח' כלים. וההדיוט בד': וכולם נוהגין כמשיח שעבר. דהיינו שני: חוץ מפר יוה"כ ועשירים האיפה. דאין בין כהן המשמש לכהן שעבר אלא פר יוה"כ ועשירים החיפה: מאן שמעת ליה דאמר פטור על טומאת מקדש וקדשיו רבי שמעון: ס"ל כי נור שמן משחם (קדש) אלהיו עליו ולה על משיה הבירו. למעונוי משוח מלחמה דאין מקריב אונן אבל כהן גדול מקריב אונן בין מרובה בגדים ובין ראשון שחוזר לעבודה ואפילו שני מפני שהן בכלל כהונה [גדולה] לאפוקי משוח מלחמה דלאו בכלל כהונה גדולה הוא: ואחר שחלקו הכסוב. למשוח מלחמה שאינו מקריב אונן ככהן גדול יכול לא יהא מלווה על הבתולה: אלא שעבר יהא מלווה על הבתולה: אלא שעבר מחחם קריו. דהוי כהן גדול מעליא שהרי חוזר לעבודתו הוא: עבר מחמת

לד א מיי' פרק א מהל' עבודת יוה"כ הל' ג ועיין בכסף יוה"כ הכי ג וע"ן בכסף משנה: לה ב מיי פ"ה מהלי כלי המקדש

הל' יב: לו ג מיי׳ שם ופ״י מהל' מעשה ג מייי שם ופיי מיאל מעפט הקרבנות הלכה יח: ד מיי פייח מהלי כלי המקדש הלי א ופיי הלי ד סמג עשין

קעג: קעג: לח ה מיי' פ"א מהל' עבודת יוה"כ הל' ב:

ומוספין הלכה ב: ממ פ מיי׳ שם הל׳ ז: בש פ מייי שם הני ז: ג מיי פ"ד מהלי כלי המקדש הל' ב טוש"ע או"ח סי רא סעיף ב:

מוסף רש"י

כל מצות כהונה עליו. משמש נח' נגדים, לא פורע ולא פורס ומלוחה על הפתולה ומחים כל מל נבדים, לא פורע ולא פורס האלמה ומקריב און עוברה פג המלוחה ומחים על הפתולה וביידי וחים ביידי וחים לקרונים (שם). רשבי אינו ראוי ברייד ומים לא ממונה בנדים כהן לקרונים (שם). רשבי אינו ראוי הדיון שם השם). פעליין בקרש כהן לא מורידין, מקרא להלם (שבה בא). רבי רוא, ומסתה אלינה מהלר מהידים, ונסיב לה אליבא מאלי מהידה אינו ביידים, ומסתה אליבה מהידה באל פי והמדיע בל דוע שם הבא על היותי מכולה ביידים שומים בחיבון בכולה לי ועשה דכר שחיבון בל החצורת. סקן משיח שחטם מחים ביידים בל אינו ביידים שחים להיותי מכולה לי ומים בל משיים שמטלה יחידים על ודונו כרת, מכול הריידים, שוכחל ליידים מסתים המשם המשם שובי שכולה ליידים מחום מחום שובי מכולה לבדי משם מודע מלחום משם. לא מיידים מותה שור אלים בל הדוע מנותה שור אלים היותי מכולה לבדיו שובי מכולה לבדיו מותה שם. לא שיפולי בבדיו מותה בל הדוע מנותה אליבות בל האינות מנותה שותו אליבות האישה. לאום הדיוע מנותה אליבות בהאימות באחרים האימות האומות האישה האישה האים האימות בהיות מנותה אליבות בהאימות האימות האימו מצווה על הבתולה ומחהר על ו (שם). ואין מממא אכל הדיוט מטמא על הבתולה. נעשה, באלמנה. גלאו (שם). ימחזיר את הרוצה. כמיתתו אינטריך לגופיה, כדתניא בת"כ משיח יכול זה מלך ח"ל הכהן (שם

פר כהן משוח ופר עדה כו': מנא הני

מילי דת"ר יושרף אותו כאשר שרף את הפר

הראשוז מה ת"ל הראשוז שיהא ראשוז

קודם לפר העדה בכל מעשיו ת"ר פר כהן

משיח ופר העדה עומדים פר כהן משיח קודם

לפר העדה בכל מעשיו הואיל ומשיח מכפר

ועדה מתכפרת דין הוא שיקדים המכפר

למתכפר וכן הוא אומר יוכפר בעדו ובעד

ביתו ובעד כל קהל ישראל שאפר העלם

דבר של צבור קודם לפר של עבודת כוכבים

מ"ם האי חמאת והאי עולה סותניא והקריב

את אשר לחמאת ראשונה מה ת"ל אם ללמד שתהא חמאת ראשונה הרי כבר נאמר

ואת השני יעשה עולה כמשפט אלא יזה בנה אב שיהו כל הטאות קודמות לעולות

הבאים עמהם וקיי"ל ידאפילו חמאת העוף קודמת לעולת בהמה יפר עבודת כוכבים קודם לשעיר עבודת כוכבים אמאי האי חמאת והאי עולה אמרי במערבא משמיה ¢דרבא בר מרי חמאת עבודת כוכבים חסירא

אל"ף ילחטת כתיב סרבא אמר כמשפט כתיב ביה ישעיר עבודת כוכבים קודם לשעיר נשיא מ"ט האי

צבור והאי יחיד ישעיר נשיא קודם לשעירת יחיד מ"ם האי מלך והאי הדיום ישעירת יחיד קודמת לכבשת

יחיד והא תניא כבשת יחיד קודמת לשעירת יחיד אמר אביי תנאי היא מר סבר שעירה עדיפא שכן

נתרבתה אצל עבודת כוכבים ביחיד ומר סבר כבשה עדיפא שכן נתרבתה באליה ייעומר קודם לכבש

הני בו היה הצל עבודה כבנים בידה יכון טבו כבשה עריפה שכן נונו באליה ייעוטר קודם לכבש הבא עמו ישתי הלחם קודמים לכבשים הבאים עמהם יזה הכלל דבר הבא בגין ליום קודם לדבר הבא בגין לחם: **כותני'** שזרה קודם לאשה להחיות ולהשב אבדה לוהאשה קודמת לאיש לכסות יולהוציא מבית השבי יבומן ששניהם עומדים בקלקלה האיש קודם לאשה: **גכו'** ת"ֶר היה הוא ואביו ורבו בשבי

פהוא יושב בומן שפניום עובו ב בקלקור יוא שיקורם לאפון לבולם חכם קודם למלך ישראל חכם שמת אין לגו פיוצא בו מלך ישראל שמת כל ישראל ראוים למלכות מלך קודם לכהן גדול שנאמר יויאמר המלך (אליהם) [להם] קחו עמכם" (או מ)עבדי אדוניכם וגו' כהן גדול קודם לנביא שנאמר יומשח אותו שם

צדוק הֹכהֹן ונתן הנביא הקדים צדוק לנתן ואומר זשמע נא יהושע הכהן הגדול אתה ורעיך וגו' יכול הדיוטות היו ת"ל כי אנשי מופת המה ואין מופת אלא נביא שנאמר זונתן אליך אות או מופת במשוח בשמן המשחה קודם למרובה בגדים מרובה בגדים קודם למשיח שעבר מחמת קריו משיח שעבר מחמת קריו קודם לעבר מחמת מומו עבר מחמת מומו קודם למשוח מלחמה משוח מלחמה קודם לסגן סגן קודם לאמרכל מאי אמרכל אמר רב חסדא אמר כולא אמרכל קודם לגזבר גזבר קודם לראש משמר

ומשוח מלחמה איזה מהם קודם אמר מר זומרא בריה דרב נחמן ת"ש דתניא סגן ומשוח מלחמה שהיו

מהלכים בדרך ופגע בהם מת מצוה ימומב שיממא משוח מלחמה ואל יממא סגן שאם יארע בו פסול

בכהן גדול נכנם הסגן ומשמש תחתיו והתניא משוח מלחמה קודם לסגן אמר רבינא כי תניא ההיא להחיותו: בזתני" 🎱 כהן קודם ללוי לוי לישראל ישראל לממזר וממזר לנתין ונתין לגר וגר לעבד, משוחרר

ומוספין הכנה ז. נב ב מיי שם הלי ו: נג ג מיי שם הלי ח: נד ד ה ו ז מיי שם הלכה ז: נה ח ט י מיי שם הל"ע:

בו כ טוש"ע יו"ד סי׳ רנב סעיף ח

גז ל מיי׳ פ״ח מהל׳ מתנות עניים

יו"ד סי' רנא סעיף ח: נה מ ג מיי' וסמג שם טוש"ע יו"ד

סי' רוב סעיף ח: גם ס מיי' פי"ב מהל' אבידה הלכה

א טור שו"ע יו"ד סי' רמב סעי

הל' טו סמג עשין קסב טוש"ע

דוליםו, ק) גיטיו נט., ע) לא נמלא מ) ווימרא דו. כ) בע"י נוסף: והאשה

תורה אור השלם

מה"מ דת״ר ושרף אותו כאשר שרף את הפר הראשון שרף את הפר הראשון וה"ל למכתב כאשר שרף את פרו מה ת"ל הראשון [שיהא] ראשון (לכל העבודה) [לפר

בכתוב ועיין בב"ש, י) [סוטה ד:], כ) [כדכתיב ארור כנען פר' נח ט פכ"ה], () [בס"א: חתולין], לזנות האיש קודם להאשה ואפי׳ היא אשת איש ואפי׳ היא נערה מאורסה נפיש מאשה, ם) בס"ח: חתולין,

. והוציא אַת הַפָּר אַל מְחוּץ

ויקרה כל קודל ישראל:

דיקרא טו יו

דיקרא טו יו

דיקריב את אשר לחטאת

דיקריב את אשר לחטאת

ראשונה ונעלק את ראשו ממנול

דיקרא בידיל יוקרא ה ה

דיקר אוד לעלה לידיל

דיקר אוד לעלה לדיקר

דירות ליי, ומנדרתו ונסבו במשפט

דירות ליי, ומנדר טו כד

.5. ויאמר המלך להם קחו עמכם אָת עַבְדי אֲדֹנֵיכֶם וְהַרְבַּבְּתָם אֶת שָׁלמוֹה בְנִי עַל הַפְּרְדָּה אֲשֶׁר לִי וְהוֹרַדְתָּם אֹתוֹ אֶל וְחוֹן: מלכים א א לג

חָלום וְנְתוֹ אַלִיףְ אות או מופת:

דברים זג ב

בְּנֵי עַמְרָם אַנְדְּרְ וְמִשְׁה וְיְבְּדְל

אַנְרוֹ לְמַקְרִישׁוֹ לְדֵשְׁיִם

אַנְרוֹ לְמַקְרָּישׁוֹ לְדְשִׁים

לפני זיְ לְשְׁרְתוֹ וְלְבְרְרָ בְּשְׁמוֹ עִדְּרְ

לפני זיְ לְשְׁרְתוֹ וּלְבְרְרָ בְּשְׁמוֹ עִדְ

דברי הימים א כני זג

ברית הדוא הבְּרִיל ייְ אָת

בְּרַתְ בְּשְׁמוֹ לְפָנֵי זְיְ לְשְׁרְתוֹ

וְלְבַרְרְ בְשְׁמוֹ עִדְּ הַיְּרִתוֹ וְלְשְׁרְתוֹ

וְלְבַרְרְ בְשְׁמוֹ עִדְּ הִיוֹם הַוְּתִּי בְּיִשְׁרִתוֹ

וְלְבַרְרְ בְשְׁמוֹ עִדְ הִיוֹם הַוְּתִּי רְבִיי בְּיִשְׁרְתוֹ

דברים י חַרַרים י חַרְרַי יִי אַתְּרַרִי בִּישׁמוֹ בִּיִּ הְיִשְׁרַתוֹ בּיִי בְּיִשְׁרֵתוֹ

11. יְקֶרֶה הִיא מִפְנִינִים וְכָל חֲפָצֶיךְ לֹא יִשְׁוּוּ בָה:

תוספות הרא"ש

ראשון (לכל העבודה) (לפר העדוה) לכל מעשיו: רתני והקריב את אשר לחטאת והקריב את אשר לחטאת בשמיעת קול וביטוי שפחים אלא זה בנין אב שיהא חטאות קודמות לעולות הבאים עמהם: וקיי"? דאפילו חטאת השוף דבהמה עדיבא דהוי מין זבח. לחטאת בהמה דהוי מין זבח. לחטאת בהמה ארוי אין זבח. לחטאת בהמה ארוי אין דילהכי אהני קרא יתיא. דאי קורא דר חטאת קודם לרם העוף דראובן ועולת בהמה העוף דראובן ועולת בהמה השוף דראובן ועולת בהמה השוף דראובן ועולת בהמוף.

פרשת פר כהן משיח כתיבא ברישא מי והדר כתיבא פר העלם דבר של זבור. שרשת שני האן נושית העיבנו בריקח " והדר כתיבח פר הענם דבר שנ כבור.
ועשה לפר כאשר עשה לפר החטאת דהיינו לפר כהן משיח למה ליה למיהדר וכתב כאשר שרף את הפר הראשון: ו**רפר בעדו**. והדר ובעד ביתו ובעד כל קהל ישראל: פר דעבודת כוכבים הוי עולה: חסירא אל"ף. למימרא דעולה קדמה: כמשפט כסיב ביה. בפר דעבודת כוכבים דבתר

כתיבה אזלינן ועולה ברישא כתיבא:

שהיו שנים זה הביא כשבה וזה הביא

שעירה: שכו נתרבתה בחליה. דעו חינה

טעונה אליה: בגין יום. בגלל יום. כבש

גלל עומר וכבשים בגלל שתי הלחם: בותבי עומדים בקלקלה. האיש למשכב

זכור 0: גבו' אמו קודמת לכולם. דאית

לה זילותה טפי: [הכם קודם למלך ישראל. שאין כל ישראל ראיין לחכתה אבל מלך כל ישראל ראיין למלכות]: אבל מלך כל ישראל

מלד הודם לכהו גדול. מדאמר מלד

לכהן גדול קחו עמכם מעבדי אדוניכם

[וע"כ אנפשיה קאמר] אלמא מלך עדיף: אמרכלא. שממונה על כולם ואין משיבין

על דבריו: גובר. הממונה על האולרות

יחיד קודם לכבשת יחיד. כגון

לַמַּחֲנֶה וְשָׁרָף אֹתוֹ בַּאֲשֶׁר שְׂרַף אַת הַפָּר הָרִאשׁוּן חַטַּאת הַקְּהָל הוא: ויקרא דכא הוא: 1. וְכְל אָדָם לֹא יִתְּהָ בְּאַתָּל מועד בְּבאוֹ לְכַפֵּר בַּקְדָשׁ עַד צַאַתוֹ וְכַפֵּר בַּעָדוֹ וּבְעַד בַּיִתוֹ וְבַעָּר כַּלְ קָהַלִּישְׁרָאַל:

6. ומְשׁח אתוֹ שְׁם צְּדוֹק הַכּוֹקן וְנָהֶן הַבְּבִיא לְמְלֶךְ עֵל יִשְׁרָאל וּתְקעתָם בָּשׁוֹכְה יְתִי הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמוֹה: מלכים א א לד הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמוֹה: מלכים א א לד הַמֶּלֶךְ שָׁלֹמוֹה: מלכים א א לד 7. שְׁמֵע נָא יְהוֹשָׁעַ הַכּהַן הַגְּדוֹל אַתָּה וְרַעֶּיףְ הַיּשְׁבִים לְפָנֶיףְ כִּי אַנְשִׁי מוֹפַת הַמָּה כִּי הִנְנִי מֵבִיא

משלי ג טו

אימתי בזמן שכולם שוים אבל אם היה ממזר תלמיד חכם וכהן גדול עם הארץ ממזר תלמיד חכם קודם לכהן גדול עם הארץ ממזר תלמיד חכם קודם לכהן גדול עם הארץ: גבל כהן קודם ללוי שנאמר יו)בני עמרם אהרן ומשה ויבדל אהרן (להקריב) קודם לכהן גדול עם הארץ: גבל כהן קודם ללוי שנאמר יו בעת ההיא הבדיל ה' את שבם הלוי יו (מתוך) [להקדישו] קדש (ה)קדשים לוי קודם לישראל שנאמר יו בעת ההיא הבדיל ה' את שבם הלוי יו (מתוך) וג' ישראל קודם לממזר שזה מיוחם ווה אינו מיוחם ממזר קודם לנתין זה בא מטפה כשרה ווה בא מטפה פסולה נתין קודם לגר זה גדל עמנו בקדושה וזה לא גדל עמנו בקדושה גר קודם לעבד משוחרר זה היה בכלל ארור וזה לא היה בכלל ארור: אימתי בזמן שכולן שוין כו': מה"מ א"ר אחא ברבי חנינא דאמר קרא ייקרה היא מפנינים ימכהן גדול שנכנס לפני ולפנים תניא רשב"י אומר ברין הוא שיקרים עבר משוחרר לגר שזה גדל עמנו בקדושה וזה לא גדל עמנו בקדושה אלא זה היה בכלל סארור וזה לא היה בכלל ארור שאלו תלמידיו את רבי אלעזר ברבי צדוק מפני מה הכל רצין לישא גיורת ואין הכל רצין לישא משוחררת אמר להם זו היתה בכלל ארור וזו לא היתה בכלל ארור דבר אחר זו היתה בחזקת שמור וזו לא היתה בחזקת שמור שאלו תלמידיו את רבי אלעזר מפני מה הכלב מכיר את קונו וחתול אינו מכיר את קונו אמר להם ומה האוכל ממה שעכבר אוכל משכח האוכל עכבר עצמו עאכ"ו שאלו תלמידיו את ר"א מפני מה הכלט מושלים בעכברים מפני שסורן רע מאי היא רבא אמר אפילו גלימי גייצי

ראש משמר קודם לראש בית אב ראש בית אב קודם לכהן הדיום "איבעיא להו

היחה בחוקם שמור. דסתם שפחה מופקרת. לשון אחר גיורת בעיא לאיגיורי ומשמרת עלמה לפי שבדעתה להתגייר אבל שפחה אין בידה לשחרר עלמה ואינה משמרת עלמה: מפני מה הכל [©] מור פויר שייר פייר פי לפו פער"

מייח הלכה ג ופייה מהלי
מייח הלכה ג ופייה מהלי
מייח הלכה ל מתנ עשקו יב טור
שוייע יויד פי יתנה פעיין כ טור
שויע יויד פי יתנה פעיף לד ופי'
מוד בי אויע יויד פי יתנה פעיף לד ופי'
מוד בי גהל גמיי פייד מהלי כלי
מוד מייח פייג מהלי מלג מלכה ט:
מוד ר מייי פייג מהלי מלג מלכה ט:
הלכה יו מתנ עשון קפג טור
שויע יויד פי רול מפעין טר כל שט:
הלכה יו מתנ עשון קפג טור
שויע יויד פי רול מפעין טר כל שט:
מולמוד מורה הלי ג טושיע ייד פייד פיי מושלין בעלברים. כלומר מפני מה נחנה מפלה יתירה לעכברים שנרדפין תדיר תדיר: אמר להם מפני שסורן רע. שילר לבם רע הוא יותר מדאי. סורו שר שלהם כדאמר (ב"מ דף נט:) בגר שסורו רע דהיינו ילר הרע ששר שלו רע הוא:

מאי היא. היכי הוי סורן רע: אמר רבא אפינו גלימי. דלאו מאכל ולית בהו

שבמקדש: איבעיא להו לענין טומאה. ליטמא למת מלוה סגן ותשות בא א מיי פיש מהלי ה

מכאן שכל עבד הרי הוא בכלל ארור]:

הכל רולין לישה גיורת. שמתרלין לישה

גיורת מלישה משוחררת: משוחררת לה

שבווקרם. היבעית יהו לפנין מחומה. משת הוד לפגן משום דלבור מלחמה אי זה מהם קודם: להחיחו. הוא קודם לפגן משום דלבור לריכים לו למשוח מלחמה לצורך מלחמה טפי מסגן: דלפיבי ויבדל אהרן. אלמא כהן עדיף מלוי: [בכלל ארור. כנען. לא מלא נח קללה לכנען גדולה מזו שיהא עבד לאחיו

הנאה אפי׳ הכי גייני להו: גייני. נושכין: שופספ

לענין מומאה סגן

מוסף רש"י והקריב את אשר לחמאת ראשונה. כשמיעת סקול כחיכ תבחים צ.). ואת השני. כתריס לההוא ב.). יואור יושב. כתרים דההוא קרא כתיב בשבועת בטוי וממילא ידעינן כיון דהאי שני עולה מטאת הוה ראשון (פסחים נמ.). זה קרת ותנתמו ועסכו כתשפט משמע ממעע ממעע ממעט ממעט סדר מקרתו כך סדר עבודתו, והתביא משוה בל כל מקרתו הוהביא משוה מלחמה קודם לסכן. דמשמע לכל דכר קודט לו הליסוד עדיף עפי (נודי מה). משוד תלמיד חבם קודם בל. לפתות לשון מדם קודם בל. לפתות לשון

> אבל בחד גברא לא משכחת דמיתו חטאת העור ועולת בהמה: לחשת חסר כתיב. אלא למימר דמעלת חטאת זו חסירה ממעלת שאר חטאת: (דמ"ש) [מ"ש] האי דיחיד והאי דצבור וצבור פודמיו ליחיד אפי׳ הוא נשיא. והא יותי לעבודה ברקאמר הוש מדובה בחיש ושבה בחיש פריך האיל מרובה בנדיש עביר אות אך מעבר לאו בר עשבר אור בער לאמר הוא "א ל כיית ולא למהן היית. ועיה הרב בדי משה מאובה דרכם עד היים משהם בנדים עדים (עולה און שחלה להריג ואוקמו אחר תחתון ששימש ישה הרבים בכה"ג מסתמא אין מעברין אותו אך מאו שנו שנו שמש בבר. כגון שאירע קרי לכה"ג קודם שגנו שמן המשחו אחר תחתיו ומת כה"ג ומינו אחר תחתיו אחר שנו שמן המשחה. ומה שלא מינו משוח שעבר (אע"פ) (אפשר) שהאחר נתחכם ונתעלה יותר או שמא ע"פ מלך מינותו למה שני ברביי רביים מינו אחר תחתיו אחר במוד ביים ביו אחר מחתיו הוא ביים ביותר מא). אבעיא להו לענין טומאה מלן משוח מלחמה איו ממקן בעיה את בניי ביים ב"א נותי שהיו מהלכין בדרך ומצאו מת מצוה "ג אלנור אומר יטמא כה"ג ואל יטמא נויר. וח"א יטמא כה"ג. ועל" קאי הבע" משוח מלחמה לענין טומאה אלא סגן ומשוח מלחמה מאור אוש ערכי מלחמה וחיי ישראל חלוין בו אבל לענין מאי, אבל הכא מתניתין בקדימה להחיותו איירי ומשום הכי הוצוך לפרש לענין מאי (ותא דלא מבעיא) ליה לענין מאית משוח מלחמה קודם לפי שהוא ראש ערכי מלחמה וחיי ישראל חלוין בו אבל לענין מאי, אבל הכא מתניתין בקדימה להחיותו איירי ומשום הכי הוצוך לפרש ליוה אי סגן עדיף לפי שהוא מזום לשמש תחת כה"ג:

לא תדע אם אחד אומר אחד ולא שתים

: 77

ואחד אומר שתים ולא שלש או שמא אחד

אומר שמים ולא שלש ואחד אומר שלש

ולא ארבע יהא סימן קמינה כלומר

כסדרן מכאן דהיינו אלבע ואמה מכאן

וזרת מכאן דהיינו שתי אלבעות מכאן ואלבע אחד מכאן ובכך תהא זכור שאחד

ולא שלש. גודל לא קא חשיב הכא עם שאר אלבעות משום דלא קאי בסדר

אלבעות: ס האוכל פת ופחמין עלמן

כחדה חשיב להו: קשים ללמוד. שהעושה הומן יהה קשה לשמוע: העובר החם

חפסר גמל כ"ש תחת גמל עלמו. כחדה חשיב להו: העובר מחת ריח של גבילה.

כלומר ההולך ומריח ריח נבילה דכל

ההולד ומרים הוי עובר תחת אותו רים

בהריח הולך ועולה: זוהמא ליסטרון. אותו כף שבוחשין את הקדרה קרי להו הכי על שם שמעבירין הזוהמא לנדדין.

[על שני לדיו ^{ע)} תרגום על תרין סטרוהי]

כל העם עומדין. כל השורות כולן אפילו

הן מאה: ועושיו לו שתי שורות בלבד:

אביהם פרנם על הלבור: סניפין. שמושיבין

אותן בלד הוקנים מפני כבוד אביהם דהויין סניפין לוקנים כסניף זה שמלניפין דהויין סניפין לוקנים כסניף זה שמלניפין

לקורה גדולה סני"ף בלע"ו: אלא לקטנים. דאנוס הוא אבל יצא לגדולים אינו נכנס

ויושב במקומו דפושע הוא משום דהוה

ליה למיבדק נפשיה: כדי שלא יסרחק. דהיולא לפנות ביום לריך שיתרחק מן הדרך כדי שלא יהו אחרים רואים אותו

עושין אוסן.

לבני חכמים שממונים

אחת ולא שתים

ואחד אומר שתים

לגדולים נמין: סו ד מיי' שם הל' ז טוש"ע שם

םו ה מיי׳ שם טוש״ע שם סעיף

סח ו טור יויד סיי כר מבלי הפותילה ונשתיירו מאותן אלבעות בשו היינו אלבעות וקופין של די התומדין לבד שתי אלבעות וקופין סבי ז מייני מילי מששר כסדרו מכאו דפיינו אלדוו ואחה ווראי שני הלכה ון סמג עשין פב טוש"ע ח"מ סי רנה סעיף ט:

הוא לדידן. ואית דגרסי נתקין מילתא כי ליתנן כלומר נתקין מילתא דלהוי לזכרון לעולם לדורות אפילו כי

אינן בעולם. ואית דאמרי נתקין מילתא כי ליתני לומר לו שילמדנו דבר שאינו ללמוד ויתביים: גלי עוקלים. ידרוש לן מסכת עוקלין: דלים ליה. שאין סדור לו: פשט. פירש: גרם וסנה. גרס ושנה: המר. רבן שמעון בן גמליאל מאי דקמא דלמא חס ושלום בו': בקר דחוקים. בתר שסיים: ושדו ליה. לפיתקא בי מדרשא: שאלות פי עמהס]: נהי דאהני לך קמרא דאבוך. כלומר דאהני לך חשיבוחא דאביך דהוית אב ב"ד אבל למהוי נשיא מי אהני לך דקא בעית למהוי נשיא: קמרא. אבנט מוזהב כדאמרי׳ במסכת שבת בפ׳ במה חשה (דף נט:): מתני ליה רבי לרבי שמעון בריה אחרים אומרים אינו (לא) היה תמורה לא היה הרב. דתנן במס׳ בהרות בפי בתרא ודף ב.) קרא לתשיעי בבורות בפי בתרא ודף ב.) קרא לתשיעי עשירי ולעשירי חשיעי ולאחד עשר עשירי שלשתן מקודשין החשיעי נאכל במומו והעשירי מעשר והאחד עשר קרב שלמים וטשהו חמורה דברי ר"מ אמר לו רבי וטשהו חמורה דברי ר"מ אמר לו רבי יהודה וכי יש תמורה עושה תמורה והא היימא לן דאין תמורה עושה תמורה כדתנן במסכת תמורה בפ' קמא (דףה:) ⁶ אך בכור שור קדש הן ^{קף} וכו' הן קריבין ואין תמורתן קריבין ומעשר יליף עברה עברה מבכור כתיב הכא ^O כל לפרום תכנות כמוב הפכון במוב הכנו אשר יעבור תחת השבט וכתיב התם בבכור ^{ש)} והעברת כל פטר רחם וגו':

האוכל ממה שאוכל עכבר וממה שאוכל חתול והאוכל לב של בהמה והרגיל בזיתים והשותה מים של שיורי רחיצה והרוחץ רגליו זו על גבי זו ויש אומרים אף המניח כליו תחת מראשותיו חמשה דברים סמשיבים את הלימוד פת פחמין וכל שכן פחמין עצמן והאוכל ביצה מגולגלת בלא מלח והרגיל בשמן זית והרגיל ביין ובשמים והשותה מים של שיורי עיםה ויש אומרים אף המובל אצבעו במלח ואוכל הרגיל בשמן זית מסייע ליה לרבי יוחנן דאמר רבי יוחנן כשם שהזית משכח לימוד של שבעים שנה כך שמן זית משיב לימוד של שבעים שנה: והרגיל ביין ובשמים: מסייע ליה לרבא יי דאמר רבא חמרא וריחני פקחין: והטובל אצבעו במלח: אמר ר"ל ובאחת כתנאי ר' יהודה אומר אחת ולא שתים רבי יוםי אומר שתים ולא שלש וסימניך קמיצה עשרה דברים קשים ללימוד העובר תחת האפסר [הגמל] וכל שכן תחת גמל [עצמו] והעובר בין שני גמלים והעובר בין שתי נשים והאשה העוברת בין שני אנשים והעובר מתחת ריח רע של נבילה והעובר תחת הגשר שלא עברו תחתיו מים מ' יום והאוכל פת שלא בשל כל צרכו והאוכל בשר מזוהמא ליסטרון והשותה מאמת המים העוברת בבית הקברות והמסתכל בפני המת ויש אומרים אף הקורא

רב פפא אמר אפילו שופתא מרא גייצי ת"ר חמשה דברים משכחים את י הלימוד

מוס' ב"ק לד: ד"ה בימין, י) מגילה יח. מכות י., כ) [ל"לתהלתר], ל) [עי' תוס' סוטה יב. ד"ה אחרים], מ) סנהדרין ל. [גיטין נב.], () ל"ל בית יד, ם) [דבור זה שייך לעיל אחר דיבור פת פחמין], ע) נשמות לן, פ) בס"א כאן הוא סוה"ד הקודם, ל) [עי' רש"ח], ק) [במדבר יח], ל) [ויקרא כון, ש) [שמות יגן,

מוסף רש"י

מוסף רש"י
בקדין, מקחונ, שאווי מקח וושא
בקדין מקחונ, שאווי מקח וושא
נשני שני שנדין שני "לפד אדם עצבור.
לפטת, "הדשבים. קודס היוס,
ולהעדיב. ממממס בן בורבות סב.
אילו היה תבורה. למנו
מעבת, אא דיה קרב. דממווים
מעבת לאס קרבה, כדנמוים (ממסכ
מעבר לוכי (דנכור דמיעי) בס קריבין
המילור, מוב (דנכור דמיעי) בס קריבין
ואין מעורם וקרביה, אלה דלה
ודלין מעורם וקרביה, אלה דלה
ודלין מעורם וקרביה, אלה דלה
ולה ולכך עוסה מתודה ביון שלומים
ולים ולכך עוסה מתודה ביון שלומים
וויה שנים
וויה ביון שלומים
וויח ביון ש ליה ולכד עושה תמורה כדיו שלמים לים הכן שופה מתורם כוין פתורם אחרים (בבודות ה). רב יוסף סיני רבה עוקר הרים. סיני היו קורין לרב יוסף שהיה בקי בברייתות הרבה, עוקר היים לככה כל המניישום היכה, עוקר היים לככה כל המנוע שחים מחודד יותר בפלפול (ברכות פה). לבחיר הביא. למו שקבן מנולם למכיר, כלותר למי שקבן שמושות (מום). אוכנוא לבריר ה"א הליף. (מום) אוכנוא לבריריה לא הליף. וכשהיה לריך להקיז דם היה חולך לבית הרופא ולא היה שולח לבא אליו (שם). הדרן עלך מסכת הוריות

וסמנך קמיצה. וסימנך שלא תטעו לומר שמא חד אמר אחו ולא שתים וחד אמר שתים ול: שלש. או שמא אחד אומר שתיי ילא שלש ואחד אומר שלש ולא ארבע. יהיה סימנך קמיצה. כלומר כפוף הקמיצה וישאר ב׳ אצבעוה זקופין ואצבע מצד זה. ובזד תכפות אצבע אח׳ הארוד ששמו שארו כמו כן אצבע מכאן . וזרת מכאן וקמיצה מכאן משום דדרך לכפוף הקמיצה כדי לקמץ . נקט קמיצה. אי נמי דלא הוי סימן מסוים כ״כ דאיכא למימר אגודל מן המנין ויהיו שתים מכאן ושתים מכאן אבל כשתכפוף הקמיצה וישאר רק הזרת מצד א' ממילא ידענא דאין הגודל בכלל דא"א לומר אחד ולא שלש: גרם ותנא.

כתב שעל גבי הקבר ת״ר ס״כשהנשיא נכנס כל העם עומדים ואין יושבים עד שאומר להם שבו בכשאב ב"ד נכנם עושים לו שורה אחת מכאן ושורה אחת מכאן עד שישב במקומו יכשחכם נכנם אחד עומד ואחד יושב עד שישב במקומו יבני חכמים ותלמידי חכמים בזמן שרבים צריכים להם מפסיעין על ראשי שיש להם העם יצא ∞ לצורך יכנס וושב במקומו יבני ת״ח שממונים אביהם פרנס על הצבור בזמן ׁ העם יצא שאלצוון יכנס וישב במקומו ייבני היה שבמונים אביהם פונס על הצבוו בזמן שיש להם דעת לשמוע נכנסים דעת לשמוע נכנסים ויושבים לפני אביהם ואחוריהם כלפי העם בזמן שאין להם דעת לשמוע נכנסים ויושבים יאלפני אביהם ופניהם כלפי העם רבי אלעזר בר ר' [צדוק] אומר אף בבית המשתה עושים אָותם סניפִין [אמר מר] יצא לצורך נכנס ויושב במקומו אמר רב פפא לא אָמרן אלא לקטנים אבל לגדולים לא הוה ליה למבדק נפשיה מעיקרא ידאמר רב יהודה אמר רב לעולם ילמד אדם עצמו להשכים ולהעריב כדי שלא יתרחק ₪(אמר רבא) האידנא דחלשא עלמא יאפילו לגדולים נמי רבי אלעזר ב"ר [צדוק] אומר אף בבית המשתה עושים אותם סניפים אמר רבא בחיי אביהם בפני אביהם א"ר יוחגן סבימי רשב"ג נישנית משנה זו רבן שמעון בן גמליאל נשיא רבי מאיר חכם רבי נתן אב"ד כי הוה רשב"ג התם הוו קיימי כולי עלמא מקמיה כי הוו עיילי רבי מאיר ורבי נתן הוו קיימי כולי עלמא מקמייהו אמר רשב"ג לא בעו למיהוי היכרא בין דילי לדידהו תקין הְא מתניתא ההוא יומא לא הוו רבי מאיר ורבי נתן התם למחר כי אתו חזו דלא קמו מקמייהו כדרגילא מילתא אמרי מאי האי אמרו להו הכי תקין רשב"ג אמר ליה ר"מ לרבי נתן אנא חכם ואת אב"ד נתקין מילתא כי לדידן מאי נעביד ליה נימא ליה גלי עוקצים דלית ליה וכיון דלא גמר נימא ליה ימי ימלל גבורות ה' ישמיע כל תהלתו יאלמי נאה למלל גבורות ה' מי שיכול להשמיע כל יאתהלותיו נעבריה והוי אנא אב"ד ואת נשיא שמעינהו רבי יעקב בן קרשי אמר דלמא חם ושלום אתיא מלתא לידי כיסופא אזל יתיב אחורי עיליתיה דרשב"ג פשט גרם ותנא גרם ותנא אמר מאי דקמא דלמא חם ושלום איכא בי מדרשא מידי יהב דעתיה וגרסה למחר אמרו ליה ניתי מר וניתני בעוקצין פתח ואמר בתר דאוקים אמר להו אי לא גמירנא כסיפיתנן פקיד ואפקינהו מבי מדרשא הוו כתבי קושייתא [בפתקא] ושדו התם דהוה מיפריק מיפריק דלא הוו מיפריק כתבי פירוקי ושדו אמר להו רבי יוסי תורה מבחוץ ואנו מבפנים אמר להן רבן [שמעון בן] גמליאל ניעיילינהו מיהו ניקנסינהו דלא נימרו שמעתא משמייהו אסיקו לרבי מאיר אחרים ולר' יש אומרים אחוו להו בחלמייהו זילו פייםוהו [לרבן שמעון ב"ג] רבי נתן אזל רבי מאיר לא אזל אמר ϕ ידברי חלומות לא מעלין ולא מורידין כן אזל רבי נתן אמר ליה רשב"ג נהי דאהני לך, קמרא דאבוך למהוי אב ב"ד שויניך גמי נשיא מתני ליה רבי לרבן שמעון בריה אחרים אומרים אילו היה תמורה

ל) [בכורות ס.], כל) ברכות סד.,
 ג) (ב"ב) [בבא] בתרא קמה:,
 ד) בדפויי רבא, כל) [בברכות פי"
 רט"י שהיה רב יוסף הולך לבית
 הרופא, ו) ב"ש מ"ו:

תורה אור השלם

1. גם אַהַבְּתָם גם שַּנְאַתָם גם משניות וברייתות סדורות לו כנתינתן קַנְאָתָם כְּבָר אָבָדָה וְחַלֶּק אֵין לָהַם עוֹד לִעוֹלָם בָּכל אֲשֶׁר נעשה תחת השמש:

קהלת ט ו האונב תמו חרבות לנצח וערים נַתשׁתָּ אָבֵד וֹכֵרָם הַמָּה:

אמר ליה האויב תמו חרבות לנלח. דמשמע אע"פ שכבר מתו חרבות לנצח ואין יפה להוכירם: אפי' רבי דעניו הוה. הכא לא נהוג ענותנותא יתירא דאמר משום רבי מאיר ולא רצה לומר בהדיא אמר ר"מ: סיני עדיף. מי ששנה משנה וברייתא סדורין לו כנתינתן מהר סיני: וחד

אמר עוקר הרים. דחריף ומפולפל בתורה

אע"פ שאין משנה וברייתא סדורין לו כל

כך: רב יוסף. קרו ליה סיני לפי שהיו

מהר סיני אבל לא היה מפולפל כרבה: הכל לריכין למרי העיא. כלומר רב

יוסף הוא מרי חטיא שמשנה וברייתא

סדורין לו מפי השמועה כנתינתן מהר סיני דמשנה וברייתא אבוהון דהלכתא:

לא היה קרב אמר לו מי הם הללו שמימיהם

אנו שותים ושמותם אין אנו מזכירים אמר ליה בני אדם שבקשו לעקור כבודך וכבוד בית אביך אמר ליה גם אהבתם גם שנאתם גם קנאתם כבר אבדה אמר ליה בהאויב תמו חרבות לנצח אמר ליה הני מלי היכא דאהנו מעשייהו רבנן לא אהנו מעשייהו הדר אתני ליה אמרו משום רבי מאיר אילו היה

אומנא לביסיה לא קרא. שלא רלה לנהוג שררה בעלמו כל אותן השנים שמלך הדרן עלך כהן משיח וסליקא לה מסכת הוריות רבה אפילו בהאי שררותא שלא רלה תמורה לא היה קרב אמר רבא אפילו רבי דענוותנא הוא תנא 🌣 אמרו משום ר"מ אמר ר"מ לא אמר אמר רבי יוחנן פליגו בה רבן שמעון בן גמליאל ורבגן חד אמר סיני עדיף וחד אמר עוקר הרים עדיף פרב עופף הרים שלחו לתמן איזה מהם קודם שלחו להו סיני עדיף פראמר הרים שלחו לתמן איזה מהם קודם שלחו להו סיני עדיף פראמר מר, הכל צריכין למרי חמיא ואפילו הכי לא קביל רב יוסף עליה מלך רבה עשרין ותרתי שנין והדר מר הכל צריכין למרי חשיא ואפילו הכי לא קביל רב יוסף עליה מלך רבה עשרין ותרתי שנין והדר מלך רב יוסף וכל שני דמלך רבה רב יוסף אפילו אומגא לביתיה לא חליף אביי ורבא ורבי זירא ורבה בר מתנה הוו יתבי והוו צריכי רישא אמרי כל דאמר מלתא ולא מפריך להוי רישא דכולהו איפריך דאביי לא איפריך חזייה סרבה לאביי דגבה רישא א"ל נחמני פתח ואימא איבעיא להו רבי זירא ורבה בר רב מתנה

להביא שום אומן במוך ביתו אלא כשהוא רוצה להקיז דם היה האומן

נהפים שום חותן במון ביתו חנם כשהות רובה נהקיז דם " היה החותן על לביתיה דרבה ושם היה מקיז, ואית דגרסי שלא רצה לנהוג שררות בעצמו כל אותן שנים שמלך רבה כלומר שלא היה לו פנאי להקיז

עלמו אלא היה עוסק כל שעה בתורה לפני רבה: חזייה לאביי דגבה רישיה. כלומר ראה לו הרמת ראש:

נחמני פתח. ואמור דרשא דמשמיא

פסקו ליה רבותא. אביי קרו ליה נחמני

י (ואיכא דאמרי דבלשון גנאי קרי ליה

נחמני כלומר עדיין אתה חלמידו של רב נחמן): חריף ומקשה. מחוך פלפול

יכ מונון). יוניף ומקשה. מחוך פנפונ יחירא דהוה ליה הוה מקשה ומתרץ אבל רבה בר מחנה לא הוה חריף כל כך אלא מחוך שהוא שוהה ומעיין יפה יפה מסיק אליבא דהלכתא:

הי מנייהו עדיף רבי זירא חריף ומקשה ורבה בר רב מתנה מתון ומסיק מאי תיקו: הדרן עלך כהן משיח וסליקא לה מסכת הוריות

מאן דאמר מלחא וא מפרכי הוא. אמר כל חד מאן דאמר מלחא ולא מפרכי מניהו מלחא ולא מפרכי ודאמר מלחא ולא מפרכי מניהו מלחא ולא מפרכי הוא אור בי של החדיבה לא אפרך חזייה רבא לאביי דגבה רישא. כלומר ראה לו הרמת ראש והצהלת פנים מחמת דלא איפרך ליה מלחא אמר ליה נחמני פתח ואימא דרוש לקמן דמן שמיא מסקי לך רפותא. ופי רב האז יגאן דיל 6 דאביי נחמני שמו ומפשי בכמה דומתי בגמרא ונקטי (נן ד) רבוך דבר אחוהי דרבה בי נחמני וחדות ומים אברהי אלד אדה הוא לא דרות הרא ליה אביי בלשון ארמי מאדם שקווא אצי מיליק ליה אביי הלים ולא אצי מיליק ליה בי מונה היה יודע לאסוקי שמעתהא אליבא דהלכתא מנייהו רצייא הי מנייהו עדיף. והשתא מפוש (מוה) (מזה) (מזה) (מזה) להעיון מיד אלא שוהה ומעיין יפה עד רמסלקא ליה שמעתי אליבא דהלכתא מאי הי מנייהו עדיף וסלקא בתיקו:
רבה בר מתנה מתון ומסיק כלומר לא היה מפולפל וחריף כ"כ להקשות ולתרץ מדי אלא שוהה ומעיין יפה עד רמסלקא ליה שמעתי אליבא דהלכתא מאי הי מנייהו עדיף וסלקא בתיקו:
רבה בר מתנה מתון ומסיק כלומר לא היה מפולפל וחריף כ"כ להקשות ולתרץ מדי אלא שוהה ומעיין יפה עד רמסלקא ליה שמעתי אליבא דהלכתא מאי הי מנייהו עדיף וסלקא בתיקו:

א) עי׳ בערוך ערך אביי.

אחר השלמת המסכתא יאמר זה ויועיל לזכרון בעזרת השם יתברך

דַהַדְרָן עַלְךְ מַסֶּבֶת הוֹרָיוֹת וְהַדְרָךְ עַלְן. דַּעְתָן עַלְךְ מַסֶּבֶת הוֹרָיוֹת וְדִעְתָּךְ עַלְן. לא נְתִנְשֵׁי מִינָן לא בְּעָלְמָא *) הַדְרָן עַלְךְ מַסֶּבֶת הוֹרָיוֹת וְלֹא תִתְנְשֵׁי מִינָן לֹא בְּעָלְמָא ָּדָרון וִלֹא בְּעָלִמָא דִאָתֵי:

יאמר כן שלשה פעמים ואחר כך יאמר:

יְהִי רְצוֹן מִלְפָנֶיךּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֶאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתְּהֵא תוֹרְתְךּ אֻמְנוּתֵנוּ בְּעוֹלְם הַזֶּה וּתְהֵא עִמְנוּ לְעוֹלְם הַבָּא. *) חֲנִינָא בַּר פְּפָּא רְמִי בַּר פָּפָא נַדְמָן בֶּר פָפָּא אָדָאי בַּר פָּפָּא אָבָא מָרִי בַּר פָּפָּא רָכִישׁ בַּר פָּפָא סוּרְחָב בַּר פָּפָּא אַדָא בַּר פָּפָא דָרוּ בַּר פָּפָא

הַערב נָא יִיָ אַלֹהֵינוּ אָת דְּבָרִי תוֹרַתָּהְ בָּפִינוּ וּבְפִיפִיוֹת עַמַּךְ בֶּית יְשַׂרָאֵל. וְנָהְיָה בְּלָנוּ אָנַחְנוּ וְצַאָצָאִינוּ וְצַאָצָאִי עַמְּךְ בִּית יְשַׁרָאֵל יוֹדְצֵי שְׁמֶךְ וְלוֹמָדֵי תוֹרָתָף: מֵאוֹיָבִי תִּחָבְּמֵנִי מִצְוֹתֶיף בִּי לְעוֹלְם הִיא לִי: יָהִי לְבִּי תָמִים בְּחָקֶיף לְמַצְן לֹא אֲבוֹשׁ: לְעוֹלְם לֹא אֶשְׁבַּח פָּקוּדְיף בִּי בָם חִיִּיתַנִי: בַּרוּךְ אַתָּה יָיֵ לַמְּדֵנִי חְקֵיךְ: אַמֵן אַמֵן אַמֵן סֵלָה וַעֵּד:

מוֹדִים אָנַחָנוֹ לְפָנֶיף יִי אֱלֹהַינוּ וָאֱלֹהַי אֲבוֹתַינוּ שֻׁשַּׁמְתָ חֶלְקַנוּ מִיוֹשְׁבֵּי בִּית הַמִּדְרָשׁ וְלֹא שַׂמְתָ חֶלְקַנוּ מִיוֹשְׁבֵּי בְּית מַשְּׁבִּימִים. אָנוּ מַשְׁבִּימִים לְדְבַרִי תוֹרָה וְהֵם מַשְׁבִּימִים לְדְבָרִים בְּטֵלִים. אָנוּ עַמְלִים וְהָם עַמְלִים וְמָקְבָּלִים שָׁכָּר וְהָם עַמְלִים וְאֵינְן מְקַבְּלִים שָׂבָר. אָנוּ רָצִים וְהֵם רָצִים. אָנוּ רָצִים לְחַיֵּי הְעוֹלְם הַבָּא וְהֵם רְצִים לְבָאֵר שַׁחַת. שֶׁבֶּאֲמֵר וְאַתָּה אֱלֹהִים תּוֹרִיבֵם לְבָאֵר שַׁחַת אַנִשִׁי דָּמִים וּמִרְמָה לֹא יָחֱצוּ יִמֵיהֶם וַאַנִי אָבְטַח בָּךְ:

יָהִי רָצוֹן מַלְפָנֵיךְ יָיָ אֲלֹהִי כִּשָׁם שַעַוְרָתִנִי לְסָיֶם מַסֶּבֶת הוֹרִיוֹת בָּן תַעוֹרֶנִי לְהַתְחִיל מָפֶּבְתוֹת וּסְפָרִים אַחַרִים וּלְסִיּמִם לֹלְמֹד וּלְלָמֵּד לְשׁמוֹר וְלְעֲשׁוֹת וּלְקֵיֵם אֶת כָּל דִּבְרֵי תַלְמוּד תּוֹרֶתֶךְ בְּאַהֲבָה. וּזְכוּת כָּל הַתַּנְּאִים וַאֲמוֹרָאִים וְתַלְמִידִי חֲכְמִים יֵעֲמוֹד לִי וּלְזַרְעִי שֶׁלֹא תַמוּשׁ הַתּוֹרְה מָפִּי וֹמַפִּי זַרְעִי וַזָרַע זַרְעִי עַד עוֹלָם. וְתִתְקַיֵּם בִּי בְּהַתְהַלֶּכָךְ תַּנְחָה אוֹתָךְ בְּשְׁכַבְּךְ תִּשְׁמֹר עָלֶיף וְהַקִּעוֹתְ הִיא תִשְּׁיתֶף. כִּי יִרְבּוּ יָמֶיף וְיוֹסִיפוּ לְךְ שָׁנוֹת חַיִּים: אוֹרֶךְ יָמִים בִּימִינָה בִּשְּׂמֹאלָה עֹשֶׁר וְכְבוֹד: יָיָ עוֹז לְעַמוֹ יִתְן יִיְ יְבָרְךְ אֶת עַמוֹ בַשְּׁלוֹם:

יָתגַּדָּל וְיִתְקַדָּשׁ שְׁמַה רַבָּא. בָּעַלְמָא דָּהוּא עָתִיד לָאָתַחַדְּתָא, וּלְאַרָלֶא וְלָאַכָּלֶל הַיבלִיה בְּגַּוָה, וּלמעקר פּוּלְחָנָא נוּכַרְאָה מָאַרְעָא, וּלְאָתָבְא פּוּלְחָנָא דָשׁמיָא לְאָתְרִיה, וְיִמלִיךְ קוּדְשַא בְּרִיךְ הוּא בְּמַלְכוּתִיה וְיִקְרִיה, וְיַצְמַח פָּרְקָנַה וִיקָרַב מְשִׁיחָהוּ. בְּחַיַּיכוֹן וּבְיוֹמִיכוֹן וּבְחַיַּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בַעֲגָלָא וּבוְזַמן קָרִיב, וְאָמְרוּ אָמֵן. יְהַא שְׁמַה רַבָּא מְבָרַף לְעָלַם וּלְעַלְמי עלמיָא. יָתְבָּרֶךְ וִיִשְׁתַּבֶּח וַיִתְבָּאַר וַיִּתְרוֹמֶם וַיִתְנַשֵּׁא וַיִתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וְיִתְהַלְּל שׁמָה דְקְרְשָׁא בְּרִיךְ הוֹא. לְעַלָּא מִן כְּל בְּרָכְתָא וְשִׁירְתָא הָשְבְּחָתָא וְנֶחֶמְתָא דַאֲמִירָן בְּעָלְמָא, וְאִמְרוּ אָמֵן: עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל רַבְּנֶן, וְעַל תַּלְמִיבִיהוֹן וְעַל בָּל תַּלְמִיבִי תַּלְמִיבִיהוֹן, וְעַל בַּל מֵאן דְּעַסְקִין בָּאוֹרַיִתָּא, דִי בָאָתַרָא (קַדִּישָׁא) הָדִין וִדִי בָּכָל אָתַר וַאֲתַר, יָהַא לָהוֹן וּלְכוֹן שַׁלְמָא רָבָּא חָנָּא וְהַסְּיָא וְתַיִּי אַרִיכִי וּמִזוֹנֵי רְוִיחֵי וּפְּרְקָנָא מן קֶדֶם אֲבוּהוֹן דִּי בִשְׁמַיָּא וְאַרְעָא וְאָרְעָא וְאָבְעָא וְאַבְעָא וּאַבּער וּאָבּער וּאָבּער וּאָבּער וּאָבער וּ בְּמָרוֹמִיו הוֹא בְּרַחַמִיו יַעֲשֶׁה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׁרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן:

עצמו לקרוא את האומן לביתו. ורב האי גאון פי׳ כד שלחו מתם סיני עדיף והשפיל רב יוסף עצמו ולא רצה לנהוג שררה בפני רבה היה חולק לו רבה כבוד ואפי' מקיז דם לא קרא אותו לביתו לפי שהיו עושין . כל צרכו בביתו של רבה. בל צרכן בביונו של רבה.
והרמ״ה ז״ל פי כך הואיל
שהשפיל רב יוסף את עצמו
ולא רצה לנהוג שררה בפני
רבה הגינה זכות ענותנותו
עליו ועל אנשי ביתו שלא
חלה אחד מהם כל השנים זוכמים ונבונים ראוים להיות ראשים ולא אחד מהם כפוף לחבירו ולא היה אפשר לאחד מהם למנות את השני לאווו מוום למנות את ושני כדי שלא יתקנאו בו שלישי או רביעי. לפיכך אמרו כל מאן דאמר מלתא ולא מפרכי מאן דאמר מלתא ולא מפרכי

^{*}ופי' הגוו על זה תמלא בס' החיים שחיבר אחי הגאוו מהר"ל מפראג בס' זכיות ח"א פ"גז

^{**)[}בסיומא וסוף תשובת הרמ"א ז"ל וכן בסוף יש"ש בב"ק כתוב רמזים על הזכרת שמות הללו]: